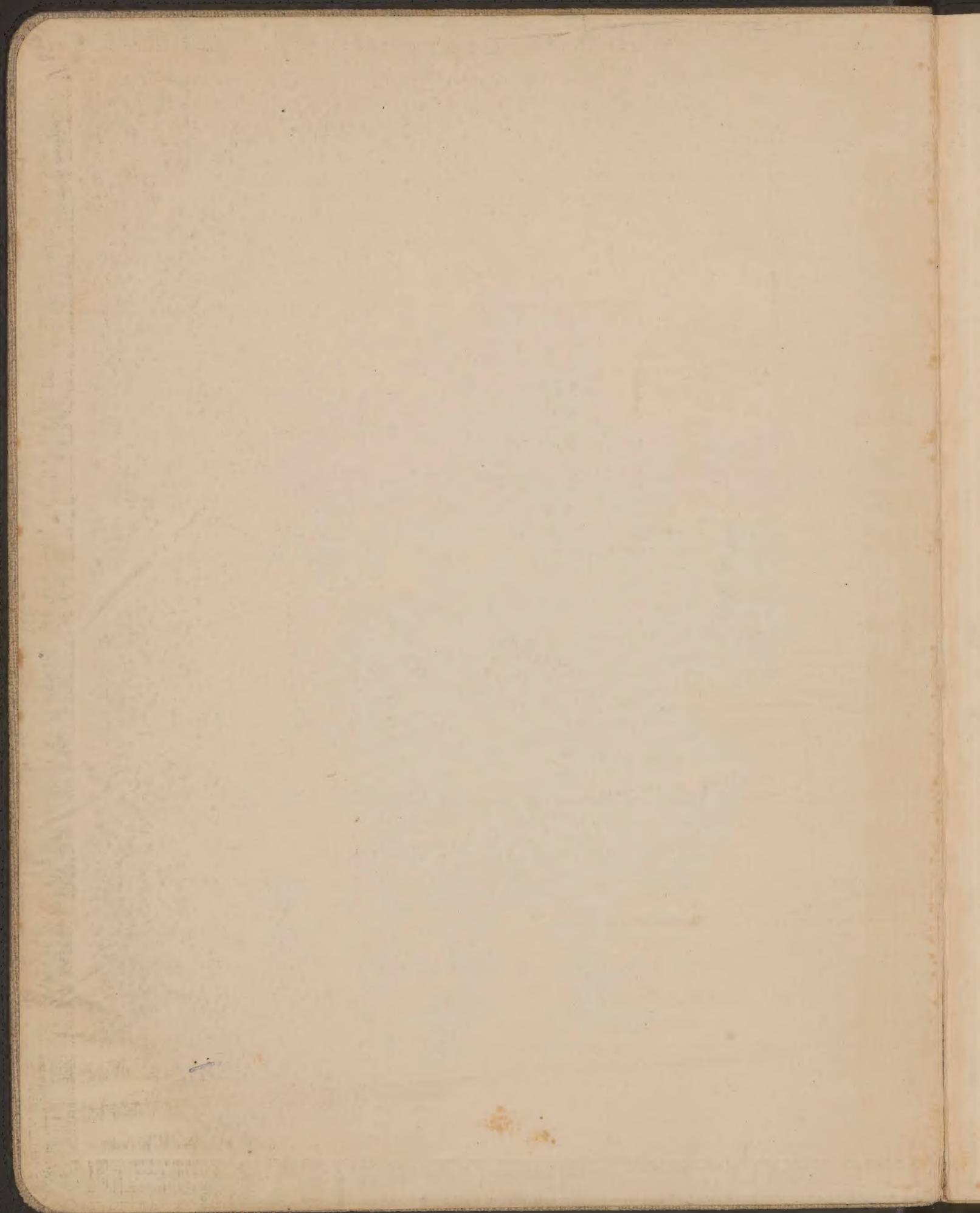

9075

III

+ 23

2052. 23.

57/50

z. 23

Paryż 16. X. 17

Jestem więc w Paryżu i snarzę. Miałem wyjechać z Paryżu 12 br., ale ponieważ Komisarsz Kwestury car. Falqui powiedział, że może mi dać pierzatkę Publica Securę, odrożyłem wyjazd o jeden dzień. W sobotę 13. byłem u Dr. Scarpy, który imieniem rządu wyraził życzenie, aby we Włoszech powstał polski Komitet i ewentualnie pracował nad utworzeniem legii, bo rząd absolutnie nie pozwoli werbować jeńców polskich do armii we Francji. Kęśdaś ten przyjaciel Dmowskiego. Powiedziałem, że to może starać się, oile będzie miał pewność, że Soumieu z nim wda się w rozprawę.

Skirnumt narym potrzebnie śniadanie i dał mi notatki o telegramach ambasady rosyjskiej w sprawie polskiej, oraz list do Poltra. W tych telegramach były nadstępne szczegóły. Pierwszy donosi rządowi petersburskiemu, że Soumieu dostawczy prosił o powołanie Komitetu polskiego w Paryżu, wyraża zdanie, że Rosja powinna przed wyrażeniem innych wystąpić pierwszy. W sprawie polskiej. Rząd petersburski oświadcza, iż przyjmując i uznając to oświadczenie, zdziwi jednak, że inicjatywę powinno się wziąć po zastanowieniu i z przemyśleniem.

Ja w autentyczność tych telegramów nie bardzo wierzę, pewny wery drogo jako je Skirnumt dostał. Ponieważ jednak treść ich jest mocno prawdopodobna, nie mam nic do zarzucenia. List do Poltra przysłał mi Skirnumt z prośbą, abyś ustnie wyjaśnił pewne doniesienia. W nich panuwało grubo niesprawiedliwość, kiedy Skirnumt oświadcza, że grunt we Włoszech nie był zupełnie przygotowany. Jest to niesprawiedliwość wynagrodzona Loretow. Poltroni to powiem, choć ten Loreta nie cierpi.

Wczoraj 13 opuściłem Paryż, a Loreta odjechał z nami na kolej. Miałem bilet 2 klasy postp. a faktycznie wsadziła mnie do I. Jednakże na Paryżu Kontrolor wyprosił mnie do II o kilka wagonów, pierwszy wagonem łaski i parasol. Było nas 8 - w tym 7 angielskich robotników, którzy porobić w próbowali spać siedząc. Ja spać nie mogłem (wydził kaciem). Obudziłem się na dobre w Livorno, a potem nie było już wita spokojnie. Skirnumt wydał mi się najpiękniejszą z jeźdźców krajów.

Wchodząc stałem się 14. około 11. w nocy - po całej dobie podróży. Tu prawie zupełnie sągga niebywałe protokoły. Na przykład włoski przodnik wjechał na stację w obronie przowiska, któremu imiennictwo spraw zagranicznych wystawiło paszport, narysowany przez niego „dyplomatycznym”.

Wsiadłem do francuskiego przepiętnego pociągu, w którym był jedyny wóz II klasy, co prawda dwójki i parady. Tę podróż były rezerwowane. Zanim się odobylis w nich jeden i umiastułem się przy nich, tudzież jedna młoda, nieśmiała, choć perowata blondynka. Tak siedzieliśmy do Aix les Bains. Tam jednak przysio 8 osób, które rezerwowały przedział i myśmy musieli przysio. Korytarz był przepiętny tak, że o trudzie można było przejść obok siebie. Zauważyłem, że w Culoz spróbowali się wagon. Nieprawda. Gdy wyprzedziły osoby, wsiadło 5. Nawet platforma korytarza między wozami była przepiętna.

Moja nowa blondynka, stojąc, zaczęła omdlewać. W nadziei, że nie jedzie do Paryża, odstąpiłem jej mój kuferek, żeby sobie siedziała. Spisał się z nim jeden francuski oficer, w charakterze „galanterie française”, aleu jej potem pisał. Inni też pisał, bo to biedactwo jedzie do Paryża. Była to okrutna miłość. Później wór nie opalał i przerwaniem się, bo nie miał dotychczas piastora.

Dnia 15. X. około 11. rano stanąłem w Paryżu. Przy dworcu mi na powitanie auto. Wyratowałem mnie z kłopotu jakimś postronkiem, który mi pociągnął na kolej podziemia, kłócił kupi 2 bilety do Tuilleries i gdzieś wyszedł pociąg do hotelu St. James.

Obdarłem mnie 4 francami, Jesus! jak byłem biedny.

Spotkałem się z Dmowskim, Nowadowskim, Seydą, Lamoignonem, ale po 2 niezapamiętanych imionach mi byłem podatny do gadania. To obisdrze podreżnięciem się do 5 go driny. Sobiegiem na prefekturę policyjną - jeno kamkusta. Poradziłem udać się do komisarzatu na rue d'Assas.

Byłem tam drugi raz. Jaką niewiastą spisywała formularze. Paszport „dyplomatyczny” tak jej ujęto, że pobyt był mi przyjemny. Gdyby mi była tak wręcz, mogłbym się normować. Kłóciła ze mną tylko 5 fotografii. Mam więc pozwolenie na pobyt.

Idę mi pociąg w „moją własną” ambasadę wiochę. Konsulat mi chce wstawić paszportu, bo jako dyplomatyczny należy do ambasady. W ambasadzie stwierdzono, że to nie paszport dyplomatyczny, lecz specjalny, razem odestano mnie do Konsulatu, gdzie przepisano sobie brzmienie paszportu, aby się zapytać ministerstwo spraw zagranicznych, co dalej robić. Dodał mi znać pociąg.

Moja poręcza prawna jest więc wyjaśniona, tyle, że mam Kartę Konsulatu i pozwolenie na pobyt w Paryżu. Stwierdziłem, że ambasada wiochę, postanowiłem odwiedzić przez ministerstwo.

Dnia 15. X. p. Dmowski sprawił mi obiad powitalny u Vatel, a widok, barier, bithami itd. i rozejrzałem po polsku. Poukładałem w Paryżu dobre pierniki, choć pogoda, dał mi Seyda 500 franców na sprawienie podróży, zwłasnemu piastora. Gdy jednak jeden gołowy piastora nie odpowiadał mi, dałem sobie prośbę na bord des Italiens piastora u Bradleya na 190 franców. Dostałem go w sobotę.

17. X.

Imiennie, ale o sprawach publicznych dotąd nie pisałem z naszymi panami. Chciałem Komitetowi dać raport o stanie naszej sprawy w Paryżu - odpowiedziano mi, że o tem pogadamy. Jednakże podczas swego sławetnego obiadu dawano się w dowcipy. Pytałem, co ma być z nim? Dmowski mnie pytał, czy znam się na wojskowości, Seyda, czy nie chciałbym wejść w organizację prasową, a wreszcie wreszcie Dmowski mi powiedział, że obejmę wydanie opieki nad jeńcami Polakami, jako część ogólnej opieki nad Polakami, którą prowadzić ma Nowadowski.

Jest to daleki projekt, bo jeńcy z niemieckimi francuskimi nie pociągają pasad w sprawie wyzwalenia Polaków i pozwolenia na stykanie się z nimi.

Jeszcze Polaków ma być około 12.000. Cylb 8.000 oddzielnie, bo witali prawni przez Francuzów
za Polaków i dobrowolnie się zgłosili. 4.000 były się reparyacji pruskiej i wolaty witali warem
a Niemcami.

Okazuje się, że na tem polu to protekcyjnem podrobieniem Polacy wyszli najgorzej. Ich mak-
wiska prawnie są prawnie nadzwyczajnie niemieckimi, który mieli się na ich rodninach. Tutaj
oni, nie mając opierki, są wywani do najcięższych robót i wyrzyskiwania. Fabrykanci
francuscy dają im jednemu niewystawiając, a przeciwiąją robotę: przykły proader Kapita-
listy. Niemców rozumia się ich, gdzie i grozi odwetem na jeścach francuskich - stąd
wynik, że Polacy, którzy serwali z nadem niemieckim, porostawiają bez opierki, aczli na iarkę
niestarkę nadu lub Kapitałistów francuskich i wyszli na tem najgorzej.

Byłoby więc w tej sprawie dwoje do zrobienia, ale trzeba by wasadę omówić z nadem francuskim.
Władysław Mickiewicz miał od nadu poruczonego opierki, ale on nie klasyfikował doń ostro,
kto ma być napisany za Polaka, a kto nie. Powiada, że jego kryterjum było: ten tylko godzien
być napisany jako Polak, kto ma życie i drica Adama Mickiewicza. Kryterjum było ostre
pewnie dla Polaków pruskiego naboru.

Narys panom jest na jednym talerzy, a to na prawnie ich Komitetu przez nadu, oraz na
prywaranie międzyaliamickiego charakteru wojska polskiego, które ma się tworzyć. Nie ma
jeszcze tysięcy ochotników.

Otoż ani nad angielski ani amerykański nie weszły jeszcze Komitetu polskiego za przedsta-
wicielstwo narodowe w krajach Entente. Nad włoski zaś wiesz, że zdecydował się dopiero po
osiadaniu się Anglii. Jest to zatem tylko Komitet francuski, a nie żadna reprezentacja
narodowa.

Z wojskiem nie jest lepiej. Prezydent Rzeczypospolitej wydał dekret, a Anglii uczuli się
tem dobitniej i pewnie decyzyj. Nie drw, że. Wiochy nie spełniły prośby Skimminta. Nie
drw, że dla równoprawnienia pędzą, aby na ich froncie utworzyć także polskie oddziały, skoro
coś podobnego robi się we Francji.

Jest więc duża robota, aby uzyskać dla wojska (którego nie ma) i dla Komitetu przywaranie
charakteru międzyaliamickiego, a odjąć mu charakteru wezwrośniej francuskiej instytucji.
Prudworem była radość wielka, bo z Ameryki przyta napowiadali, że w dniu i miejscu Ko-
pinski (15.X) nad amerykański spełni wziętanie prośby Komitetu i wystąpi z jakimś
wainem, decydującem oświadczeniem. Dobawymy, czy to prawda?

We Francji mizya wojskowa polsko-francuska przygotowała na ten dzień prozysto-
wsczenia polskiego sztandaru wojsku polskiemu. Mistrzech Joffe miał tego dokonać.
Komitet podwójnie udzielił w tej prozystości, twierdząc, że wojsko polskie jeszcze nie istnieje.
Nie ma bowiem a) noty Alalów b) ustawy francuskiej, wprowadzającej w życie orzdnie
prezydenta c) nie było jeszcze przysięgi. Ławem prozystość odwołano.

Adena muu jedus: myślano Komitetach, o brzdnie wojskowem z prezydenta etc
a nie podziałem składn rabinów o wianie pbirowe Polaki, oby watektwa polskiego i nabes-
piscerem przedstawicielstwo na Kongresie pokoju.

Nie mam jednak sposobności do gadania z nimi i nie mogłem dowiedzieć się przyczyny. Łdaje mi się, że oni zupełnie nie chcą się zająć o tych rzeczach, aby dowiedzieć, że nie mam do Komitetu należycie a więc i o jego wielkich tajemnicach wiedzieć mi nie wolno.

W Krakowie w roku 1914 rozdali mi chcieli styczeń o moim wejściu do N. K. M. - w Sargach w roku 1917 pudecy rachowują wobec mnie tę samą postawę. Czy nie tak stoi, że oba te wypadki obróci się w przyszłości na moją korzyść?

W każdym razie wybadam sprawę. Gdyby mi się otworzyła możliwość pracowania nad poproszeniem pozostałych jeńców polskich, będę chętnie pracował nawet na bardzo podległym stanowisku.

Gdy ci panowie uważają się za tak mądrych politycznie, że mi tylko mojej współpracy nie potrzebują, ale nawet nie chcą mojego sprawozdania z mojej pracy w Rygu i ze sposobu o stanie mojej sprawy we Włoszech, nie będę im się nadawał. To zupełnie miłokanie ich. Trudno im robić zawiadanie pocharania mi różnicy jako jest między Komitetem, czyli narodem narodowym lub wrogiem, a prostym pionkiem, którego do Olimpu zbliżyć się nie wolno. Mam to z góry wiedzieć, aby mi się wstrzymał od rozeznania o należeniu do Komitetu.

Jedno tylko mnie w tej inwazyjnej komedii poiraza: gdy uświadomi ich pracę na przesłówną, gdzie się we Włoszech do b. obrotu Koncentracyjnego i uchyle się od współudziału w robocie, na jaką trudno mi byłoby zgodzić się. To furta zostaje mi nawrót.

Swoją drogą nie będę mógł rychło wyrobić sobie zdania o ich robocie, bo się przedemną kryją. Rachowują „tajemnicę narodową” jak cathicum porządku ministrowi nie z Cetyni lub Petersburga, lecz z Wiednia lub Berlina.

Polakowi oddać list Skirumunto, ale do niego mi pójdzie.

18. X.

P. Dmowski okazywał mi nieścisłość. Pół dwoma dniami wpadłem do biura, podczas posiedzenia, a on mnie poprosił abym przyszedł pośpieszniej, a oni załatwią swoje sprawy. Odebrałem, a potem powiadziłem, czemu nie wiedział, iż Polacy są tutaj podzieleni na kilka klas, że pierwszą rangę patriotyczną ma u nich p. Polak, a ja muszę pretendować najwyżej do II rangi. Owszem, to mocno.

Tęż wieczorem, gdy mnie spotkał p. p. Rozwadowskim, udawał, że mnie nie widzi. Łasizniatem się okrutnie i odcieraniem chłodziąc.

Dziś rano spotkał mnie w westybulu i był tak bardzo serdecznie powitać się, ale w tajemnicy mi w swojej kłopoty. Oto Anserka, wbrew nadziejom że wna Komitet polski w rocznicę Kłisimierkowską, wypytuje dla tego ten Komitet nie ma swego przedstawiciela w Petersburgu. Jest to zatem ogromne kłamstwo z Rosyjskiej „demokratycznej” ze strony „demokratycznej” amerykańskiej. O ile naturalnie nie ma wtem intrygi rosyjskiej (to moje przypuszczenia, nie straszenie popła dów Dmowskiego).

Kapitanu o Anglii. Odpowiedź niewypała: Anglia oświadczyła gotowość wstąpienia do Komitetu, ale nie wie, czy to zrobić samodzielnie, czy równocześnie z Aliantami przez akt wspólny. Lwowskiemu uwagę na niezapomnianie Włoch. Radziłem, aby angielską oświatę wyznaczyć celem równocześniego osiągnięcia Włoch, które może okazać się w tej sprawie fatalnem, dopóki jest ministrem Komitetu. Nie wiem, czy przekroczyłem już to granicę, wyznaczoną mi przez p. Dmowskiego na zakres działalności, czy też wręczem zbyt dośrodkowo jego powrotem, które miało być tylko wynagrodzeniem, a nie oddaniem prawdziwego stanu rzeczy, czy wręczem Włochy są naszym panem taką ilością niebezpieczeństw, iż skłoda na pewno robić głowę, pójść, wadzić, sprawać – doś, iż to moje przypuszczenie nie podobano się p. Dmowskiemu i nawet odrzucił, nie, nie powiódł się.

Nie jestem zatem dopuszczony do żadnej tajemnicy, o ile wogóle jakieś tajemnice istnieją. Nie wiem więc nie i sądu wydać nie mogę żadnego. Za to roję mi się po głowie st. petne domysły. Z podwójnych słów wygląda mi, jakoby u naszych panów sprawa polska skoncentrowała się wyłącznie w iżdanie uznania ich Komitetu za nasz domniemany przedstawicielstwo narodu. To pragnienie wydaje się, jakoby nie porwalało im myśli o cemu innem. A sprawa już wlece.

Gdyż ten Komitet jest sobie Komitetem paryżskim i opiera się na naszym iżdaniu wojskiem polkiem, tworzonym we Francji. Dla Francji. Myśmy w trzy mie brali na fakty wojenia paryżskich panów i nie myśleliśmy, iż owo wojsko ma już charakter wojska międzyaleckiego, oraz iż Komitet wznany wśródzie prów Włoch. Dlatego takżeśmy się zmieni, iż we Włoszech nie nie idzie. A ty mierzam we Włoszech i to lepiej niż gdzie indziej, prów Francji. Dostał Włochy miły i to nam ofiarowały, ale naciskały, abyśmy tam przyjęli – nie miastawali się – to samo co dała Francja. Iżdano, abyśmy się ogłosiłi Komitetem, abyśmy tworzyli wojsko polskie i dawano nam do dyspozycji jeńców. Ale my prosiliśmy, ale nam ofiarowano, a nawet przymuszano, czyniono wymusy. My wiemy, iż w istnieniu międzyaleckiego Komitetu i międzyaleckiego wojska, nie przyjmowaliśmy oferty, iżdając uznania dla instytucji naszych we Francji. Ale te instytucje mają dotąd charakter słowem francuski, nie międzyalecki, regosimy nie miastawali.

Poprosiłem D. Rosadowskiego ociągnąć mnie do Filtra. Dlatego iż ludem, bawiając się w dyplomacyę, nie samodobuję osobistego poszukiwania sympaty. Powiadział mi między innymi, iż nie jest takim formalistą jak Dmowski i nie upiera się przy tem, aby pewne sprawy były traktowane tylko w wyznaczonem kole ludu – mogą przysięć i inni. No, ale w warren stronniostwie jest ta podmińska godna Karność różniczek i t.d. Po co to wszystko gadat? Prosty i reg myśli był tu: ja jestem lepszy niż Dmowski – i to miało mnie uszcz. Ale przypuszczenie chwili nieprzyjemnej jest mi nieważnym i nieprzyjemnym.

Albo to w Petersburgu jest wielki dyplomata.

Wygadai się p. Filts, że gdy podawano prośbę o umianie Komitetu przez mocarstwa utante
niekt nie chodzi do ambasadora włoskiego. Niem odzbiat. To ma być dyplomata, że posyła
się do Frynna Kawatek do radawienia przez rząd włoski, jakoby przez podległe starostwo. I
na myśl, że mu przyszło, iż konsulta nasza opinii od swojego ambasadora w Sarynu, a
tęmu nawet się nie ulega prawniczemu nogę.

Tę dopiero przed wojną na skutek mroch gadai p. Dmowski zasugerował ambasa-
dora włoskiego ^{przebieg} swojemu. I po wojnie, dla nas niepomysłiwie skłonij, gadai się być, że
nie probiono, co było w ludzkiej mocy, ale stopniaki okazywały się mocniejszą. A nie nado-
wano nawet form towarzyskich.

Myslać, że Dmowski jest „ahomylaj” lekce, ale że o tem nie pamięta Filts, naj-
wyższy dyplomata Kasły, która się ułamała na drodze do dyplomacji, to się musi
z dumisować.

Moskole to jest umianie Komitetu przez rząd francuski, wobec którego przedstawicielem
komitetu jest Filts i nie panisodbat pochwalę się aktom dotychczas - nie wiem, czy żeby
mu nie najprowował swoją godnością, czy aby stwierdzić dokumentem ogrom znaczenia
Komitetu. Kwesty: jednego z dwóch wrażeń nie wywołal. Dokument ten jest to
list prywatny do Dmowskiego (do le President!) w którym Ribot stwierdza odbiór
do umianie Dmowskiego i uszy się, że Filts ma umianie Komitetu i interweniować,
bo Filts już od dawna zna itd.

Jest to więc gromosć Ribota, który dziś albo jutro odejdzie (właśnie jest przesłanie
nadawca tak silne, że grozi samemu prezydentowi republiki Formacemu, a który
muszę nierównie przegadany magi) woli informować się w sprawach wschodnich
u komitetu, niż u natężonych partycantów, bo sobie przy tem sobie oserwacja i was i
liście rudyndych audyencyi ze strony niepowołanych pendoricuców. Jest to więc
miałowicie sobie procedu przez Ribota, ale nie radę akt mydowy, mianem
Francji powięty o moilim następne magi obowiązują. Komitet będzie musiał
u następny Ribolowego pabiegać o podobny list, który mu przestę nie da żadnych
praw, nie mówię o jakichkolwiek prawach dla narodu. Naprawdę zakres nie
stoi w słowniku nawet do piemiędzy, wydanych przez Komitet. To się potem nazywa
z gazetach petersburskich idolęgą narodową. Jest przesłanie dyplomatem, że
groza w kieszeni, będąc prospolitym jeńcem a więc raczej nara, niż osła, ubrany
w strój cywilny i a porębką podprefekta z Viterbo, miałem te same prawa w Frynne.
ekretan komisyi. Ma jeńców wojennych pułkownik San. Marxano powiadai mi, że
moje słychanie się z jeńcami polskimi romnie się samo przez się. komisarz
jest „reconoscinto” jako przedstawiciel Polaków. A Loret był już prawdziwym ambasadorem.
Wyabehnie maie się wyniki „wieloletniej” pracy.

do Szwajcarii, aby podług traktował o pokoj sadyby. Francuzi nie są za to
wato wai Austrię i Niemcy, że są wywołę spod cielenos od dżucies, wosai. a co
sami Karolowi to cielenos" muso usy. Gdy Józ nawoai: a coś się stało i Czechom
i Polakom: odpowiadano mu, że dla nich niekt wojny przedstawić nie będzie.
Znowu interes włoski schodzi się z naszym, czyli znowu los dostawca nam
w Włoszech pewnego sojusznika, ale kto sprawę wykończy. Jechał mnie am-
basador włoski przyjąć, przedstawił mi to.

22. 1. 17

W rilla Ani umiarkowaniem zakiszaną. Przyjechał tu: 1) szwagrowadziem się
z dotychczasowego sojusznika do drugiego sojusznika i przedpokojem. Wraz z innymi kontuje
to 20.000.000. Gdy przypominę dawne sprawy, pisać mi się chce nad tem wyru-
caniem pieniędzy przez ołno. Wszelako w dzisiejszych warunkach wojennych ma to
być dość tanio. 2) Zarządzeniem się szpetnie, że w Saryaju pisano, a w hotelach nie wolno
opalać świec do 1. listopada. Stacz więc oczyma i nosem, boli mnie w uszach i w gar-
tle, a postrzykiwa w wiebrach. Nie po moim nawet młoda Saul Mullera, że dziś, gdy
się wysłuchał w zimnej wannie, kazałem dotychczas kochać na urząd.

Jestem więc niezdrowy. Katar dodany do neurastenii i fosfatury w sam raz odbiera
ochotę do życia i zainteresowanie się pracą.

To tego moja przychyla znowu jest, niestety jaśmiona. Przedewszystkiem przyznał, że
arcykłapam, że udd spodziewanie przedko przyjechałem. Lubię, iż formalności pasz-
portowe dla jeńca wojennego pociągają się przynajmniej 10 dni. Tymczasem rząd
włoski kałatwił rzecz na porzekaniu: niech pójdzie Italia. Nie mam zatem dotychczas
żadnego rajcia. Wzoraj odbyła się pogadanka z panami z Kuratku narodowego
(J. Słoch, Kawadki, Deresinski) przy czem delegowano mnie do Komisji, która
ma wydawać przedruki dzieł polskich na lekturę dla jeńców, że książki polskie
państwa centralne nie przewożą. Nie można ich więc kupić ani wykwostować.
Gdy wejść w to porządowanie, nie wiem. J. Słochi trochę się na mnie kłóci
z obawy, abym jego przekonania nie podważał. Mam ochotę iść jemu na rękę,
choć mi polecają ująć władzę. Nie mam ochoty ranić dwajłwości i ciuwiaka
potrzebnego i politycznego i mi mo poleceń nie myślę z nim rywalizować. Ale
to muzyka przyróża mój słouch osobisty z p. Słochim.

Mówiono mi też, że mam czy objąć, czy też tylko współpracaować w której prasie.
Na rozjemstwo się w sprawie nielichy pogawędki (Pilt, Nowadowski, Seyda,
Wojnicki, Potocki i ja). Pilt dałobraz pracy francuskiej bardzo gruntowny i
rozsowny. Oliczał też napisać referat o tym przedmiocie. że wzoraj wyjechał do

Nixy, będzie miał czas na pisanie. Takich pogadanek informacyjnych ma się jeszcze odbyć najmniej dwie. Chodzi o prasie francuskiej, a nie jeszcze o korespondentach innych gazet. Do wyboru nie są, kapitału muje, czy nie objętym działu prasy niemieckiej, to jest korespondencji włoskich i amerykańskich. Frydman i nato. To prawda, nie wiem i nikt mi informacji nie daje, czy i gdzie są korespondenci tych prasy zagranicznych. Tymczasem kapturzyński o Włochy przez p. Soa i dalsi już datem mu niekiedy informacje do radiotelegrafowania przez agencję Volta (roztacza się rokowań o utworzeniu ministerstwa w Wiedniu; powołujemy wyrytki niemieckich gazet do Szwajcarii przez Austrię przez ten tygodnie już) a jutro chce się rozmawiać z p. Darsem z Chicago News czy coś podobnego. To mają być nitki, które mnie mogą kiedyś doprowadzić do kłębka.

A z góry jednak nie obiecuję sobie wielkiego powodzenia. Brak mi bowiem wiadomości o naszem życiu i o tem, co tutaj się roli. Jak widzę ci panowie sprowadzili mnie tutaj dla spełnienia roli podziemnej. Gdybym był przyjechał później, wtedy kiedy byłoby, byłoby mnie zaproszili do roboty, podałoby któryś mi miałby być gotowy i czasu na sportowienie, jak naszą rolę mi wyznaczali. Ponieważ dom jeszcze nie mają, bura nie ma drogi i stąd roboty dla mnie nie ma, starają mi się okazać, że jestem tylko poddany moim ograniczeniom rozumie i że nie mogę być dopuszczony do spótki z braminami: Głowa nie do rady, dupa nie do kłębka. Areybraminami są: Gmowski, Łamowski, Porwadowski, Seyda i nieobecny Tilt. Gmowski wobec tych najbliższych gra rolę majestatu, a ci chodzą z minami, przeciążeni tajemnicą. Łamowski natomiast, jak mnie Gmowski wyprosił z posiedzenia. Meroraj, dla braku straszenia w pokoju, poszedłem do biura, żeby napisać 3 kartki (Sarpa, Lorek, Polleggi) pomyśli mandaty nowe, pogadali ze mną przez rano (prócz Łamowskiego, który padł po prostu) i przenieśli się do drugiego pokoju na wielką, tajną debatę polityczną przy herbacie. Mnie postawili z drzewcyną, piwem na marmy. Mnie wiedziałem, że tyle w moim życiu jeszcze miśka miśka wiary - tak mnie to tknęło, że poleciłem stąd do Dastylli i z powrotem, aby się umoczyć i stracić pierucie obrasanej miśki wiary, czy przeciwnie. Uwierzyłem, która się powie obiadem, zjawił się Porwadowski z naszą tajemnicą, surową, natadowaną. Wiedziałem, że był przygłoszony na wyruły z mojej strony i że mu każo być twardym. Oczekując mi tego, gadając o merach obywatelskich, bardzo obojętnie.

Pamiętam są. Mogli mi na wstępie powiedzieć tak: Kłobiliński Komitet narodowy na podstawie porozumienia z realistami, przy cenie miśki i góry liście miejsce do objęcia przez przedstawicieli jednego i drugiego stronnictwa. Kłobiliński są obsadzone - nie można sądać, żeby kogoś wyrzucić dla siebie, więc do Komitetu

nie mejdriess.

I byty koniec. Uprawdnie stronnictwa nie schoditły się, nie uchwałyły, nie wyznaczyły osób, ale to nie nie schodzi. Wiem, że chcąc mnie wprowadzić do Komitetu, trzeba osiągnąć zgodę tych panów, którzy Komitet tworzą, a raczej namaszanowali się Komitetem (Skirniunt, Polta, Sobajński, Paderewski, a może i Korński). Ale by osiągnąć niepotrzebnych ław, byłbym podryskował na chęć, bo mi na tem nie a nie nie zależy.

Ale naszych panów nie stać na otwartość. Mam wrażenie, że moi moi "gadani" z ministrami uderzyła im do głowy, jak stare wino. Boją się, aby ktoś inny nie dąsił się z nimi tymi splendorami, a przynajmniej ja, którego nawore lekceważono, wiedząc, że nie nadatny do światła, a nawet niekarności. Małankę, Kurka okadano, mnie uważano w ciele a robotę sam sobie brałem, reszta ~~na~~ mi mo niechci mandarynów. Przypominają mi się pancerkody, stawiane przez stronnictwo w moją walkę przeciw Skajirskiemu, w obawie, że bym nie sięgnął po godność "kwoła rzymskiego". Stwierdzić nie zaś gotowość, że stronnictwo jest to wóz, na którym powinna jechać osobista karyera Grabzkiego. Wobec mnie stronnictwo było wręczem równości republikańskiej, wobec drugich mottochem dla Cezara.

Jest moralny: stronnictwo jest monopolem Pniewskiego tutaj, Grabzkiego było w Galicji, Grabzkiego w Wiedniu - a ci panowie pragną mieć tylko postać, okadając ich narzędnia, nie równowartych współpracowników. Podejmuję, że dla tego wysłano Skirniunta do Rymu, aby tu nie miał równości z własnym rdarciu, a na to wycofano mnie z Rymu, aby Skirniunt był odesłany do wany zupełną samodzielną na uniemożliwienie mu mieszaniny się w pracę Komitetu. Polta musiano kretknie, bo mianowany do Paryża przez petersburską Radę Narodową. Seydri i Korwadowskiemu, którzy nawet postać nie byli, qui ne fut rien, pas même académicien) musi podobać się rola drisiezna. Wszak przez Takę Pniewskiego zostali współpracownikami narodu całego; a pierwszą z godność radzicząją tylko jego łaufaniu i jego nominacji. Des jego Taksi są jedną dwudziestą pociągów, bo oprócz najbardziej wtajemniczonych w konwentyle pudeł nie nikt nie sięgnął ich narwiłk. Pniewskiemu zaś przypada do ręki prawnie, bezwolnie pienie, nie do współpracy tylko do odbierania rozkazów. Korwadowski był nawre ci kuryt, endery, stojąc twarzą przy doktrynie i krytyce ~~lata~~; i środków, pniekonal. I wielką radość podobał up. wyrućnie Battagli i jermanu i stronnictwa. Ciężniej jednak ogadzał się nawre z nieważu prostolinijszymi sposobami Grabzkiego, Grabzkiego. Ciś łayma wysoho doktrynę endekę, ustępując jednak nawre sam, gdzie Pniewski każe. Grabzki w Galicji, Pniewski tu są więc wielkimi i objawieniami.

do tryny, mocniżawie do pniau jej prawideł, które natychmiast natierają mocy prawa i zasady. Jedną zaś nawet w sposobie mówienia i w ruchach kopiruj Ormowski.

W ten sposób unodriwry się, Ormowski ma wolną rękę do roboty - a tylko z Siltrem musi odbywać konferencyje, narady. Gdy Siltz wyjechał, Ormowski jest niezograniczony nicem. Takie unodriwienie się ma więcej stron dobrych niż złych. Daje możność rych- kich postanowień, natychmiastowych robowiznań się lub odmów - a że Ormowski jest "schlagfertig", w jego ręku ta autokratyczna samodrielnosć może przynieść wiele pożytku, zwłaszcza w drobnych, codziennych sprawach.

Jednakże jeden człowiek musi mieć pewne swoje rachunki, którym przypisuje znaczenie większe od rzeczywistego. Mam wrażenie, że i tutaj palisgi o spychanie wnanie Komitetu polskiego przedstawiają inne sprawy, to wnanie ogłaszało jako fakt do ko- nany, a dotąd tylko minister Ribot napisał, że z radością wnanie w Poltu przed- stawiała organizacyi polskiej. Ribot dróć porucił w dymisyc - pytaniu, co zrobi jego następcą. Angielskiego piśma o wnanie Komitetu nie widziałem. Z Ameryki i z Włoch pod radną formą wnanie nie przyszło.

W tej sprawie, która się toczy od miesiąca rózra, wyszkano wiele driwnie niewiele. Jeżeli i w Anglii minister spraw zagranicznych przypisał do wiadomości, że Sobajski jest reprezentantem Komitetu paryskiego, to dyabelni mało wyszkano. Bo Komitetu może być wiele i ministrowie porwola się ewentualnie parndrai pener jedynie upetnomocnionych przedstawicieli grupy A, grupy B itd. Co to znaczy? To znaczy, że opinii p. Ormowskiego nikt w rózdy nie jest mocen podawać do wiadomości p. Dalfoura oprócz Sobajskiego. Ale za to ktoś inny może pośredniczyć w przesyłaniu opinii p. Asthenazego, jeżeli inny będzie pectumocnyu Rosłworowskiego, inny Komikiera, inny Xeduskiego itd.

Co na tem wyszkuje sprawa polska? Gdyby rady Entente powzięły uchwałę tej treści, że skoro Polska jest w rózkach Niemców, one wnanie aż do wyrwolenia jej za jedynych przedstawicieli narodu Komitet p. Ormowskiego, nie miałyby wielką wagę. Ale piśmo, którem p. Ribot robowiznuje się, wnanie p. Siltza za przedstawiciela p. Ormowskiego, może rozprościć prośnosć tych panów, lecz nie daje narodowi nic realnego. Do odejsia Ribota trzeba będzie rairymać od porażki nabiegiu nowego ministra. Ale to nabiegi straconogoram?

Nawid na tem nic nie konysta. Dotąd nie poruciono nam praw do samodriel- nego bytu, nie obierano ani rastejstwa na kongresie pokojowym, ani nawet udziału w obradach między sojusznikanii - nic. Co więcej: régime de faveur rastejowany we Francji do jeńców polskich, wyrodził się w régime de rigueur. Dotąd's gony jest nasz Niemcy, wignu się ich do robot rieżnych, a pier koncentrowanie na przedstawu dobrowolnego rgimena się, wnanie się rodrimy jeńców na pnestadowaniu w Niemczech. Ale na puy.

nazywa się to traktowaniem „ex amis”. Gdy jednak Niemcami opierają się się na
i głośni represaliom, Polakami nie uścis się kto rozpiskować, bo Komitet
główny o swoje utrzymanie i w ten sposób wyłączeniu jeńców polskich z obrotów stało się
wyjęciem ich spod opieki, a nawet spod praw. Także „faveur” można słownie podziś-
kować.

Stosunków z prasą nie raziąpano dotąd. Są one bardzo trudne – moje kiedyś po zbada-
niu przedstawię je – niestety nie ma ich. Z ambasadami nagrażanymi również nie
nawiązano. Jest to wielkie następstwo dla mnie, że Dmowski dziś nawarcie wybrać się
do ambasadora włoskiego. Na niecierzenie p. Salvago Saggi wniosł prośbę o dyktando.
Pójdź więc do niego na audyencyę poegualną. Będzie mianem starać się o znajomość
z principe Ruspoli.

A co więc grać takie wielkie figury? A grają. A kontuji to niemyślnie pieniędze.
Co ja mam robić?

Przyjechałem urzędować na misję. Chcieli, że chcę mieć ratny mać na stałe, bo
nawet się brah ludzi do roboty. Panowie Polacy i Włosi nie robią mało. Wyda i Korwa-
dowski się rajcą, nie wiem czemu i z jaką wydawnością. Od Lamojskiego niekt pracy nie
rząd, chociaż on odbywa liście Konferencyj.

Zobacz, czy potrafisz coś zrobić u jeńców. Z prasą wątpię, żebyś doszedł do tego, bo
skoro trzymasz mnie idaleka od wszelkich tajemnic, nie będe mógł nikomu nie
nowego przynosić, a si te nie będe wiedział, w jakim kierunku na dziennikarzy
wpływać. Dziennikarze zaś, gdy robacz, że im nie nie przynosi, a tylko chcielibym
się czegoś dowiedzieć, zamknę się przedemną w głębokie milczenie. To zwykła kolej
nasy.

Gdy po upływie misji robacz, że nie robiś nic pożytecznego, nie będe nalegać u gda
włoskiego o przedłużenie urlopu. Przyjmę zarządzenie od którejś drzewnej władzy.
Główny mi nie pozwolono w Rzymie nie robić dla uchylenia konkurencyi Sko-
runtowi, nie przyjmę pensji, tylko koprosz wiadze włoskie o odkomenderowanie
mnie do obrotu koncentracyjnego. Mam więc przysięgę jasną przed sobą i mogę
z obojętnością przypatrywać się teatralnej stronie tego przedsięwzięcia.

Koluje plotki. Niedziela p. Bettinger, ktieremu mimo znajomości z Asquithem
wtrącił się wstęp do Anglii. Korzysta dwa kamary: 1) utworzenie ogromnej
organizacji polsko-francuskiej przeciw Dmowskiemu przy pomocy Clémenceaux
i Tichona. Tymczasem Tichon jest przyjacielem Dmowskiego 2) wyprawę do
Rzymu a) dla jakiejś roboty politycznej b) dla naciągnięcia się do wojska włoskiego
jako opier. Wamno ustawienie tych plotek wystawera, aby robaczyć, że się nie trzymasz
kupy.

Wichnig popolsku przeciw Dmowskiemu, oświadczając, że gdyby Dmowski miał zostać
prezensem Komitetu polskiego, ten fakt przesunąłby Piłsudskiego do pierwszego miejsca
na stronie austrijskiej. Jdrie Krym? Jdrie Krym? Jdrie babinicki mosty? Dmowski
od portora nie wie, jest prezesem Komitetu, drukowanym i proklamowanym,
a Piłsudski siedzi w fortecy niemieckiej, skąd go nie przesuną, choćby najbardziej
austriacy.

J. Rettinger wolił się w roli ambasadora hiszpańskiego, który tutaj uchodzi
za austrofila.

Jeszcze interes polski wiąże się z włoskim, a włosi tego nie widzą. Dostaje
siedzący węgry popęd do ratowania Austrii i chcą odcisnąć ją od Niemiec,
a w tych warunkach nie tylko frontu włoskiego nie chcą, ale nie
poprą nawet włoskich roszczeń do Tryestu. Wtedy, stawiając kwestię polską, ra-
wikałoby potrącenie i uniemożliwienie rokowania, czy przedwczesne zawarcie pokoju.
Ale oni tego nie widzą.

Skąd francuski upadek, włoski pada. Zdaje mi się, że póki Sonnino będzie ministrem
nie będzie można oczekiwać realnej inicjatywy Włoch w sprawie polskiej.

Tyż dni temu dostąpiłem nawiązania przerwy referowania o stanie sprawy we
Włoszech. Widownia Dmowski uległ nalegananiu Korwadowskiego, któremu przy jedzeniu
zawracałem tem głowę. Ale nie pozwolił mi na referat tak jak równouprawnionemu,
tylko nieoficjalnie przerwało się z nim w pogawędkę. Po kilku zdaniach bowiem
Dmowski przewał mi i potem po każdym zdaniu przerwał swojemu objęciu.
Wkrótce też mi się ogłaszając się wyszedł Łanowski, po nim Leyda, aby zawiadzić, że to
nie posiedzenie Komitetu lecz pogawędka dla zabicia czasu utępi, który go mają
obciążyć.

W sprawie zachowania się wobec Włoch mamy dwie odmienne opinie Dmowskiego.
Zaraz po moim przyjeździe przyszedł, że "z Włochy raziełbato" i wziął stąd asumpt
do starania się o audyencyę u Salvago Raggi, teraz zaś stwierdza, że z Włochami
nie można utrzymywać stosunków, bo są w nich "niechlujni", wzięt nie oddają,
na audyencyę nie przyjmują itd. Al. właśnie ambasador włoski, prosił o postuchanie,
odpowiedział, że z powodu zajęć przyjmie go dopiero za trzy dni. Co za takie zajęcie?
W Krymie, gdy był, miał to samo. Teraz nie chce jechać, żeby nie powiłać swojej
godności, bo Sonnino, który przyjmuje tylko ambasadorów I Klasy, gotów mu audyencyę
nie da. Wszak werwano go w tamtego posta z Szwajcaryi p. Paulucci nie przyjęła, tylko
stękał do Borsarellego.

Włosi najchętniej w sprawie polskiej zaangażowali się: nie chcą nigdy gadać praktycz-

wierze, że wreszcie jest „una combinatione” odwieczna.

Powinnoś tu, że na igdanie nędu włoskiego, aby tworzyć polskie legie, naley odpowiedzieć, iż polska sprawa dawno wygrała pora okres legionów, że austriacych nawałki mogą tworzyć legiony, ale Polska tworzy tylko jedną armię narodową pod opieką Eminentę.

Naprawdę, że arkoda, iż takiej instrukcji nie został do Tryum.

Enestregaisu przed kompromitowaniem się ambasade rosyjską — naprawdę, jakoby to było, ale ja na dowód pokazuję telegram do Skirniunta o moim przyjeździe, i adresem Ambassade russe.

Łdaję mi się, że kilka prawd, powiadziałyś pniereunie, pnierymarczyło do cna reerit tashi, jako mogłem mieć u niego.

Niestety! Driś nako wykażem artystyczny w prairie fraucuskiej, wyjaśniając przepisy o pniundurowaniu wojska polskiego. Nigdzie wzmianki o „armiee polonaise”, „armiee auxiliaire des volontaires polonais”, wreszcie: „la legion polonaise”. Muzy Dmowski go przypisał jako to, jeżeli go spotkał. Mawia diosecy, mawienia brog za niezgodność. I nie byłoby wtem nie dziwne ani rdroinego, gadyj przy tem nie gniewali się na innych i nie robili „dziejse wracl dich groju”.

Żle! Gotoś jestem zachorować. Driś nako, zrobił wry swojej. Millere, bez którego nie mógłbym ani kroku zrobić, wynajmiliem sobie uładowienie: kaurast biny wał się z niego wódę, lepij opłókać się w wannie, którą miał. Teruon niekto walczył w powietrzu + 9. To nie jest feruie pimus. Wkoryntu na Plauina za Jrebenou nago wychodziłem na iniegi na-cieraniem się iniegiem. Nie napuściłem wody na Kapiel, tylko trocisk na dusz wanny, wlałem i dlapałem się. Było przyjeżdżanie. Teruonem się mowym. Wyprzedłem na spacer. Wziwory około 10 rano, zaryłem kichai, a pod wieczór zaryłem trzy dni. W przedwiośnie boli zjadliwie. Boję się więc obciążonej choroby. W prawach ile, w gardle ile, nogi reumatyzmu bole, a pches do wroczenia w niożytoy. Ogrodziłem cethiem. Wypiłem przy kolacy (obiad) flauke wina, potem chodziłem do 4 kawiarni, pijsze kawę i beindylgusie, a teraz mi ciepło, choć pches boli. Jeżeli minie to pchies nie postawi na nogi, przepadłem. Ha se! Kam tytuion dwis: wizerie stany, oddany w rekuty, zmarł na emigracji. Pochowany w Paryżu. Kto wie, czy Dmowski nie wypowie mowy. Jak w Krakowie byli mi tak iyerliwy, że próbowali mi gadać per, ty! po dżugiem niewidreim gadali mi per okrestenia, obecnie jesteśmy w „Pan” wedle francuskiego wzoru. Gdybyś umiał, mógłś sobie przypomniać, że nie raz jeszcze byłem pisarzem pod Kierunkiem p. Rozwadowskiego, a że jedyny w Paryżu jestem „criminy” postem, gotoś przypomniać sobie i ten wzrost, przwignęć się i mieć nowe. „Mien diebchen was willst du noch mehr” mien Geth, cewon.

w Taryju.

Jest miśmierne, jak te nasze prōwieski w Taryju nie mają potrzeby przyjaźni. Przyjechałem tu jako malum necessarium, jako indywiduum, dające gwarancję przedawniejszego życia, i umi i chęć harować. W tem stosownym panów było to bardzo potrzebne.

Odsobniony od ludzi, w pustku niemieckich szpindelów, potem nadrośowany w Witesbo, przyjechałem tu z dursz otwartą: rodaków miarą robaczej, przyjaźni i restrykcji równości, braci i walki o terańskie cele. Zastanawiam się dygnitarzy, przepojonych poorniciem swojej wielkości. Smarkarow, co spędził życie w gronie podobnych koleżanów, potem w kraju między podrywającymi przyjaźni, nie rozumieją uczucia zastalstwa, który leżał do nich na skrytych miłości i wiary. Wzieli mnie z góry. Dobrze, ale ja mam niechęć w moją samostwość.

Przyjechałem prosty i szorsty. Miarą się na ostrości wobec Filtra. Tymczasem widzę, że Filtr, jako stary człowiek, ma więcej ludzkiego rozumienia niż oni. Pisze dwoje, za dwoje, ale nie jest papierem, aktem, tylko człowiekiem.

Gadają, jak mi drobiazgi urzędu. I przekonują się, że wobec tych, którzy uważają przyjaźni, trzeba politykować. Skrutni snucie doświadczenie. Całe życie politykować i przeciwnikami i to przynosiło praktyczne rezultaty (moje poprawy w T. S. L., potem Kandydatury i organizowanie Jakię; zachodnie są tego dowodem), ale chciałem mieć przyjaźni od siebie. W Tarnopolu Medyński i Solski; w Krakowie Ryman i Wierzbicki, w Białej Podgórski i Chładowski; Rybarski rozpakował to pragnienie. Było mi dobrze. Wzpluwory humoru i dursz przed przyjaźni, jednak i smarką do innych.

Zatem kniżem do takiej przyjaźni po trzech latach kryminalu, służby wojskowej, koncentracji wiosków. Znalazłem przyjaźni w nieznanym świecie, chciałem odnaleźć w Smoleńskim i Rowadowskim, i którymi niegdysz Igoru i mnie bliskim, choć nie przyjaźnieliśmy stonkami. Zastanawiam się dygnitarzy, przepojonych własną wielkością, dlatego, że nawet ministrowie narz o nim gadać.

To też już przed kilku dniami postawiliśmy racjonalną się we własną obywatelską służbę i narz o nim politykować. Nie ma innej rady, bo oni nie do tego przystają. A je się, tudzież, że najważniejszą sprawą narodową mogą być rozstrzygnięcia w kościele ludzi, wierzących sobie, wierzących wobec siebie, prostych i kochających się o tych, o ile nasza sprawa jest trudna, poświęcenie i zwycięstwo, przystość niepewna. Wtedy urości wiążącego strachu i strachu i tych na przemianie niepowodzeń, na sprośności przeciwności, jakich rząd nasz nie widział na świecie.

I omyliem się. Miałem mieć przyjaźni, lecz dygnitarzy, nadrośonych o to, aby nie

względ na moje tytuły (nawet Ducowski nie jest oryginalnym poe'm tak jak ja)
nie zapragnął równości z nim. Wiedzę, iem Karney, więc chęć rozkazywać -
wiedzę, iem nierzy, więc chęć sięgnąć na mnie jak na konia - a nie rozumieć, dla czego
pod nieobecność Polka, który jeden miastby prawo protestować, nie chęć mnie dopuszczać
do studiowania rzeczy, omawianych w areopagu. Kapłanowi panom ber i dystyngowanego tytułu
poselskiego z ludźmi to, aby jednego po sta nie dopuścić do równości, bo mogli by sobie
rościć jeszcze większe pretensje. Idę o to! nikt mnie nie ma, a nie ma.

Kpę z weryfikacji, ale mi smutno. Kpę, bo mam uciec do obam Konwentu na-
cyjnego, jeżeli się ukazi, i o mi mogą nie zrobić u swoich, jak mi mogę nie
zrobić u N. K. N.

... i narywa polska polityka.

Chcę upieścić się przy wejściu do N. K. N. aby nie roztrząsać jedności narodowej -
tępiem, gdy Gazyński postawił to za warunków zgody. Od mojego oporu należało
zwrócić N. K. N. Chęć o jedności narodowej i ustąpiem. Inaczej N. K. N. nie
dopuszczą do skutku. Czyli ile zrobi. Chęć nuka na mnie kłamstwem ten,
którego nie wierzy w możliwość jedności narodowej pod żadnym warunkiem.

Chęć ci państwo niechlić moc atutów do wygrania: porót obradującego parla-
mentu abstrakcyjnego, porót rozważanego Sądu, wywołanego mimo to do
wydawania opinii: Chęć chęć. Lawadra im to weryfikacji. Porót zrobić kapitał
mojego abaskiego poselstwa na dowód, iż wchodzą Galicję nie jest ruska.
Chęć wola, porót ci atutów politycznych, byłoby ktoś mi chciał przysięgać ich
swoimi tytułami. Chęć za powrotem do Włoch, bo wiem, iż ich pretensje
upadną tak samo, jak w Austrii upadły pretensje N. K. N. i ich sprawa
polska kryta, nie przez nich reprezentowana, dobieje się swego głosu w świecie.
Ja mogę w tem nie iskwić - to grupstwo, ale jeżeli kryta sprawa polska
ratyfikuje, będzie energiczny.

27. X. 17

Wierzę nie mogę, więc drisicj notuje dziwny sen, jaki miałem nad ranem 26. X.
W jakiejś wtopionej ulicy jak np. Boulevard St. Denis, tylko więcej spotykałem matkę.
Jaka starszka otulona w grube chusty naroczerwone, a bujne brzocho widać było spod
chusty. Przybiegiem z płaczem i całowaniem jej twarzy i włosów. Pokarata mi garncerek
pełny ryżowego brzocho, naprawnego brzocho blade pomarańczowe, niły żółte
miałem kukułki drakony, a ja trzęsąc się z płaczem, uspokajałem ją, iż już teraz wszystko
będzie dobrze i pociągłem dobytek stufranków aby ją przekonać. Ona tymczasem
ułożyła się na drodze niły do bramy, a ja kłusując nad nią i mówiąc imię

coś warietego, co jednak zapomniatem. Obudziłem się, wstrząsany strachem.

Wczoraj nawarłem znajomości z p. Bass, le correspondantem Daily News, ale co najważniejsza, członkiem niżej prasowej rady amerykańskiego. Nie p. naryj sprawy nie zna i nie rozumie. Pod widok przystan p. Foà i muje zaproszenie na jacht w towarzystwie zaproszonej p. Bohusiewicz, która jedzie do Nicei, aby otworzyć wystawę polskich zabawek. Po obiedzie rozgadałem się, widząc u niego zainteresowanie i wykładaniem sprawę polską, niemiecką i rosyjską do potuoy. Były to dla niego odkrycia, a tak go wzięty, że muje odprowadził na plac Vendôme. Myślę, że w moim zakresie dobrą stwibę odbytem. Żaluję, że Kiewowicy ministrowie naganiernych nie słuchają takich wykładów. Dajem mu też kilka najświeższych wiadomości z Polski.

Dziś potruszaczem kilka innych nowości i dajem p. Foà do agencji Volta.

Taka mgła, że mimo dwóch okien na III piętrze, wychodzących na rue du 29 juillet muzeu zapalić światło o 3 popołudniu.

28. X.

Gdzieś w p. Insabato i intro mam się z nim widzieć. Jest to „ucrony w sprawach Kolonialnych“, lew, i wstąpi z rodzi na w Paryżu, odbywa się te Konferencyje ambasadorów i więcej niż Kolonialni trudni się zbieraniem informacji o cesarstwach środkowych, Polska to jest to inna forma „niżej prasowej“ i jak się te wszystkie wojenne wynurzyły narywają, a stawy do zbierania wiadomości.

Pan ten ma bardzo dobrą polską walkę stronników i specjalnie jest napomniowany przez p. Bettlingera, przeciw Demowskiemu i Komitetowi polskiemu. Wygadał się, że pewnie Koła francuskie chciały uniać Komitet polski na radę narodowy, że sprecyzowała się Anglia, że rząd rosyjski nie chce Dmubwskiego. Na we Francji być dozwolę do utworzenia Komitetu przyjaciół Polski, różnego z samych Francuzów, byleby uniknąć polskich kłótni partyjnych. Komitet ten chce uniać radę regencyjną na radę polski i próbować nawiązania z nią stosunków. Pytał mnie więc, czy odmawiam patryotycznym członkom rady regencyjnej. Odpowiedziałem, że nietylko jest przeciwnie, ale że jeżeli Entente zapewni wolność działania radzie regencyjnej, sam stanę do walki o jej monopol do przedstawiania aspiracji narodowych. Żebym, że to niedoścignione. Powoli rozburył też, że jest jednostronnie napomniowany. Ale już dopiero wygadał mi o Demowskim wkrótce, co można: były socjalista, rusofil, Tamistryjch stępkę szkolnego, mordera Robotni Kiew ... 1900.

Albo jednak obrac swoje jednostajną, słabość, nie budzić podejrzeń, ps.
Kettlinger przypuścił Dmowskiemu przygotowanie, wykastanie, świadomości i myśli,
bystrze polityczną i - jednostajną i jednolitą i jednolitą i jednolitą.

P. Insabato znajdował w moich słowach co najmniej jedno słowo o tawie, stony
i wprost mi powiedział, że u Polaków nie ma różnicy w aspiracjach, ani
w przymiarkach, są tylko różnice partyjne osobiste.

Odprawiliśmy go do ambasady włoskiej, a jutro on przyjdzie do mnie.

Właśnie tak we Włoszech. Mimo że od mi osiada pisało, że front włoski staje się
późnym, nie tylko nie myślało o wznowieniu, lecz wycofało się i dąta,
zpoziornie na ostatnią ofensywę. La religiosa Intesa ~~mała~~ mała
wzrostła warunki zwycięstwa, gotowa pisać do Polaków i pisać. Tę stras
jui przymiarkę przymiarkę! Dardaneli, Bułgaria, Grecja, Serbia, Rumunia, Polska,
a teraz Włochy są dowodem brzośtwo i polityki.

Wojnę drogą Włochy takie nieco wiemo. Co prawda sprawę polską formułowali
Roselli. Słowem nawiązuje najwcześniej, najpóźniej, i najjaśniejsz. Ale nie wyrykali
swoich naszych, a dają i kłótnię, że legiony polskie walczą przeciw nim.
Dawali mi sposoby utrzymania się przed tem obustronnem niezrozumieniem, ale
nas nie słuchano. I dawał mi boli, nierz przymiarkę: Tu l'as voulu Georges
Dandin.

Cała armia, brzośca Dainsirzy poddała się - powy 60.000 ludzi.

31. X.

Wesołe jest moje stanowisko prawne. Prób byłem we włoskiej Konsulacie, aby uzyskać wiesz
prezentacyjną, ponieważ wyjaśnienie z konsulty jui przysła, a z wyjaśnieniem takie
i pozwolenie na powrót do Rzymu. Wiekonsul obiecał mi ten natychmiast udzielić
wtry powrotnej - tylko się wzbudziło, bo pragnę pozostać jeszcze jakiś czas w Paryżu.
W prefekturze policyjnej zato odwołano mi racjonalizację mnie w księgi. Wiedzieli jui
nawet, że jestem noszem - ale nie przyjęto do wiadomości pasportowego oświadczenia:
narodowości polacca, a austriackości mi wciągają w księgi. Ale mniej powiedział mi,
że na podstawie Symonowicz karty tożsamości mogę mieszkać w Paryżu jak długo
u mnie, ale karty zerwalajęj formalnie na pobyt nie dostanę. Prawnie datum mi
zerwalają mi na mieszkaniu tutaj, ale podług ciębie mój pobyt. Prawie to są
słuchy. Zdaje się, że to jeden z kłótni biurokratycznych, bo tego nie rozumie -
wolał mi być we Francji, ale na papierze pozwolenia nie dostanę.

Niejasne też jest moje stanowisko wobec Komitetu. Jako lubięcy jasność, wziąłem sam na siebie nawigację stołunków p. dr. Karani niefrancuskim. Nasi panowie robią co chcą dr. Konferencye nasadziło ogólnie o stanie dr. Karani i jeszcze nie doszli do praktycznego tematu, co jak robić, aby się dostać do gazet, a ja już obrobiłem dr. Karani wroście, nabrałem się do amerykańskiego i chciałbym znaleźć drogę do polidniowo amerykańskiego. Tyłko, że nie wiem, co tym nowym majomym dawać, o wyjaśnieniu jakich kwestyi prosić, bo nie wiem. Nie dają mi ani wyników A polskich gazet, ani komunikatów amerykański, ani sensu innych wiadomości o wypadkach w kraju na podstawie korespondencji. Przewodniczący Omowski niósł plik papierów, otrzymanych przez ambasady i powiadał mi, że ma mnóstwo bardzo ważnych wiadomości, ale dotąd nie z nich nie przesłano do mnie.

Wczoraj byliśmy z Polackim u p. Zielinskiej, gdzieśmy ułożyli wydawanie miesięcznika z lekturą Kartagę i polowywalegę. Dniś mi Korwadowski zrobił stanowczym, siękającym głosem wyzwał, przenieść się na to, aby sama p. Zielinska podpisywała miesięcznik. Zarządziłem sprzeciw: powiadzieliśmy, że Komitet subwencjonuje, ale nie wydaje prasy. Nie miałem przychylnie upierać się, żeby Komitet tam figurował. Nie dostać delizji mi nadanych, jasnych instrukcji, postępować według mego rozumienia. Wogóle trzymać mnie na drzwiach, a przecież, żebyśmy odgadywać ważyło rachunki. Treba jasno mówić.

Korwadowski pogrywał się - rozczulił się tak, że ławy już nie parali nie pili. Później przedrzej mi przyszło, poprosić o przywrócenie mnie do obrotu Konfederacyjnego.

Francuzi mocno się gniewają na Włochów za to, że pozwolili przerwać swój front. Ja powiadam, że w tem niecierpię moie krzyż się wielkie przesie i budzenie się energii i jedności narodowej. Dniś już dzienniki francuskie porywają przebiegiwać, że nowy rząd powstaje pod hasłem walki do upadłego i wydobycia wszystkich energii utajonych w narodzie. Jeżeli się zabiorą do relaksnej energii, do karności zmilitaryzowanej i do organizacji niemiecko-angielskiej, to dojdą do siebie także siły, o jakiej istnieniu sami nie wiedzieli. Dopiero przy ogniowej próbie mogą wyjść Włochy prawdziwie jednolite narodowo i mające przed sobą widoki nietykalnego rozwoju. W takim razie strata terenu, 600 czy 700 armat, a nawet 100.000 wojska jest drobnostką w porównaniu z korupcją, jaką będzie obudzenie się ducha narodowego. Na naszym Włochy mają jeszcze bardzo wielkie materiały ludzkie i mają wszelkie warunki rozwoju - brak im było organizacji, porządka wiskiej siły i porządku jedności. Jeżeli moje nadziewa się spełni, tedy miema tego, co na dobre nie wyszło. A Niemcy i tutaj mogą skarać się hejstem Goethowskim, który "stets das Böse will, a" "stets das Gute schafft."

Przyjmuje, że we Włoszech rajdzie ta spodziewana, odrađająca metamorfoza, że wypadki na froncie włoskim będą podmyślne i dla ogólnego pociągnięcia.

Oto cesarstwa środkowe już paskodzie i bez wyjątku prowadzić będą wojnę na terytorium nieprzyjacielskim. Muszą zatem siłą przymusić ich do swych warunków pokoju. Takich warunków Porozumienie nie będzie mogło przyjąć, czyli musi prowadzić wojnę dalej. Konieczni wszyscy członkowie Porozumienia mają straty, może (niestety! nie musi) wytworzyć się solidarność i jedność, łączyąc miejsca owym gorącym drobnym państewkiem i stopić się w jedną wolę i w jeden miar. A to naprawdę konieczne, niezbędne zwycięstwo.

Porozumienie mogło przed rokiem, albo i wcześnie, zwyciężyć. Grupa polityka przemawiała owe wyjątki możliwości. Przeciwnie niepowodzenie powinno być już nową tęgą owej raskulizacji polityce natych wadach, a zredukować wyjątki do walki na śmierć lub życie.

Przebieganie się wojny może przenieść do poznania sprawy polskiej, a konieczne zwycięstwo powinno być jej korzystnym rozwiązaniem. Wobec tego, przypuszczamy, że moje nadzieje co do Włochów i co do jednolitego frontu spełnią się, wtem niepowodzeniu są następstwa narody następnego powodzenia.

Podobno Amerykanie biorą w swoje ręce rząd rosyjskich kolei, marynarki kupieckiej i kopali. Są im dobre zdrowie. Powoli powinni objąć cały rząd państwa i wojska. Odpowiada to rosyjskiemu charakterowi: przyjdzie i nadziei nam. A swoją drogą rasa anglosaksońska zdobywa świat. W Ameryce Stany Zjednoczone objęły hegemonię. Afryka stała się angielską. Jeżeli Sybir i Rosja staną się amerykańskimi, cały świat należy będzie do Anglo Saksonów. I znów będzie heca, że Niemcy wyrzeli na podbój świata, a żeby ułatwić jego opasowanie przez Anglo Saksonów.

Ale w tej kombinacji zjednoczeniu Polki i wolność jej narodowego rozwoju wydają się niepowinny.

4. XI. 17

Wardro greckie intryki są tutaj. Odwiedza mnie p. Insabato i przynosi ciagle wieści p. Pettongara. Nie brakuje tego sergo, a wczoraj po tygodniowej rozmowie dał mi poznać, że następujący ambasador włoski Salvago Maggi gotowy podjąć się pośrednictwa między Komitetem tutajszym, a to demokracją p. Leduchiego. Katelefonował też natychmiast i dostarczyć panów wieści na audyencyę dawać na 4. rano. Już znów przypieczętuję p. Insabato, mówiąc, że ambasador prosi na jutro

na 4.

Przypomnę ci, że nie zdajesz sobie dostrzec sprawy o tego. Toi demochraci stoją na stanowisku cesarstwa środkowych - jak przedstawiciel Włoch może chcieć zbliżenia do nich ententofili? Ententofile niewątpliwie krytykują nas i dyrektywę ty, czyli jenerał lub przełożył się ku garnusom. To w interesie Porozumienia nie leży. Chyba - że Włochy po tej klęsce rozpatrują, czy za odpowiednim odskokowaniem nie wycofać się z wojny? Albo tego Raggi, który utożsamia z dyplomacją jak niegdyś Bülow, mógłby chcieć odgrywać rolę pośrednią w robocie, jakiejś nad włoski oficjalnie się wyreka.

P. Tassinato zwrócił mi uwagę, żeby o tem nie mówić z nikim, tylko wybaczać usposobieniu Komitetu, bo ambasador nie zdecydował się jeszcze na nic, tylko chce się poinformować, żeby zobaczyć, czy rzecz jest możliwa i czy on może się narazić na to próżno - niewątpliwie zgóry musi napewnić widoki powodzenia.

I jeszcze nie rozumiem, czemu dla włoskich dyplomatów w druzgoceniu ofiarowania poświęceniu ich kraju, ma taką wagę pogodzenie Dmowskiego z Lednickim. Gdyby się ci dwaj panowie wycałowali, a ich organizacje płaty się w jedną, co na tem korzysta Entente lub choćby tylko same Włochy? Trudniej jest stać po stronie entente niż po stronie cesarstwa, gdy się drisi jest w Rosji. Wszakże tego nie można mieć nadziei nawrócenia p. Lednickiego i Polaków w Rosji państwach na rufosy. Kto chce te dwa kierunki godzić, musi się liczyć z wynikiem, że ententofili jenerobi na garnusom. Kiedy by to leżało w interesie włoskim? Nawet, gdyby drisi Włochy jointly państwową uderzyć pokój oddzielny, byłaby to bardzo egzotyczna sprawa, prosić o ustępstwo dla siebie za porostawienie wolnej ręki cesarstwu w Polsce. Boto, co cesarstwa z Polakami robić, nie zależy od zgody lub odnośny Włoch, choćby te drisi robili pokój oddzielny.

Panowie Komitetowi siedzą sobie razem, Dmowski młoda pasyans, ale i w tej chwili uważają swój pokój za miejsce Święte Świętych i nie idą sobie, żeby ktoś nie w "świątyni" tam wchodził. Jednak to kłopotliwość. Majestat na pięciu amerykańskich Polaków.

5. XI.

Toi jednak oderw to, że go wczoraj poproszono radnie. Tępo tak się odbyła, że spodziewałem się, że tego nie zauważy. Drisi jednak raz się usprawni. Chciał, że przez roztargnienie tylko młody z ręką do biura, skąd go doleciał kryk okrzyku i niezgodności. A jenerał ci panowie uważają, że jest bardzo pożyteczny. Toi bez niego nie byłoby się wzięło w stosunki tak serdeczne z Bassem, który oficer

tego, że jest korespondentem Chicago Daily News, ma specjalną misję, od ngdu amerykańskiego, a jest już dla naszej sprawy poryskany. W tych dniach ma nas obliżyć i dwoma innymi Amerykanami z misją specjalną. Nie mówię o tem, że Foa telegrafuje do Włoch wysłano, co mu poddano i że nam jest serce oddany. Ministrowie gadają z nim, ambasadorowie oddają mu winyty, a nasi panowie wymuszają na drzwi. Polaki niema, oni, mimo swego Komitetu, nie przedstawiają nic przeciw sobie, Rady narodowej z Petersburga i Związku polskiego z Ameryki, a już grają rolę monarchów, czy austriackich jenerałów. Niebyłoby chcieli być w owej chwili rządy - ale siędzeli sobie nie w komplecie, bo Ramojskiego nie było, Dmowski uśledzał pasyans - po co tam być i oburzenie, jakoby za przerwania San Ktuaryum. Albo nie jestem politykiem katowic, albo mam schemata poczynić demokracji - ale tego nie pojmuję. Seyda i Porwadowski siędzeli jak nadgryzaki, a Dmowski spowiadał się kartach i lubością, jak jego jedno oderwanie się potwierdził sam lord Milner. Oderwanie się takie było mądre ani zbyt dozwolone (wrogów nie trzeba nienawidzić, lecz nabijać) mogło być użyte w tym celu sposobem - lecz chodzi o zaakcentowanie, że w towarzystwie lordów był i gadał. Widać mi to imponuje. A wrogiemu grypsowi nie było to nie imponowało.

Nie wiem, ale mi w tem towarzystwie coraz niechętniej. Ci panowie nie przedstawiają narodu, lecz grają przedstawicieli. Co robią? nie wiem, bo musimy do tajemnicy nie dopuszczają. Chodzą z mimami, które każdemu mówią: "nie rusz, bo mam w głowie tajemnicę stanu". Ale skutków roboty nie widzę. Nawet taka drobniostka, jak przegnanie Komitetowi charakteru przedstawicielstwa tych Polaków, którzy stoją na stanowisku Ententy, jeszcze nie wykazano katowic. Sprawa jeńców nie posunęła krokiem napród po trzech tygodniach mojego pobytu. Sprawa statutu dla mającego się tworzyć wojska polskiego nie napoczęła. A co mówię o tak ogromnym postulatcie, jak akt obywatelski w polskiej sprawie, postulacie, który myśmy w Bryksie stawiali bez całego aparatu namas, Komitetów itd. O tem ani słychać. Dmowski dał mi niedługo do zrozumienia, że stawia się bzdura o zastępczość dla Komitetu w obradach międzynarodowych. Czy to było pour i pater le bourgeois, czy ten niezwykły plan, nie wiem. Nie wiem też, czy cokolwiek zrobiono w tym kierunku, ale to wiem, że dotąd nic nie wykazano. A z jaką dręczącą radością pokazywano mi pismo Sonnina! Widać mi właśnie niecy mi pokazywać, a o mniejszych miłach. A może i nie robię.

Tę Seyda przez dwa dni był niewidzialny, bo mówiono z nabożeństwem, pisze objaśnienie do oderwy nady regencyjnej. I napisał streszczenie. Ale to przez pożyte i potrzebne. Ale jeżeli ona ma być takim wyjątkowo wielkiem

rajcem, a któregoś mówi się że wciąż czołobitę, i które nabiera aż dwa dni, to
rajcem wyrażne musi być bardzo niskie. Poza obiadaniami i pogawędkami przy nich
ponosi trudność było odkryć jego ślady. Pytałem raz, co się mówi na posiedzeniach.
Czyta się relacje organizacyjnej i postanawia nowe zarządzenia w organizacji.
Nie wiem kogo i co się organizuje, skoro postanowiono wstąpić do organizacji wojska
aż do wykształcenia statutu i przynależności mu charakteru armii międzynarodowej
narodowej.

Oni mnie nie lubią. Prawda, że zastanawiałem się na to, bo mi się już dość impertynencji
nagadało. Głasił mi owoce raz Dmowski, co o nich myślę. Niby się wdragałem, ale
powiedział mi jako pod naciskiem, że robią mi się zbyt poważnie, skoro ich pracownicy
sukcesy polityczne nie uprawniają ich do tak wielkiego o sobie mniemania. Chciał mi
wtedy wrzucić już to na miereńca, już też na lotność i umysł. Chwalił się, że bardzo dobrze
napisał swój memoriał o Polsce i Europie. Odpowiedziałem, że mi nie czyta, bo po au-
gileku nie pamiętam. Wytałem więc zdania angielskich ministrów, powiedziałem, że
to mogą być ich prawdziwe zapatrywania, lub też tylko kompleksy, jakie się składa
autorowi zdaniem pochwał - to to mi kosztuje. Chwalił się potem wielką pracą nad
samym sobą i osiągnięciem naprawdę wielu braków - powiedziałem, że słysząc rozpa-
trywanie swoich wad i nadejść prowadzić ostatecznie do duchowatego natchnienia się w sobie
samym. Potwierdził to i na przykład węgry Władysława Łamajskiego. Ale musiał
odwrócić adres własny i swoich najbliższych.

Widzę więc, że u tych panów panuje niechęć ogólna do mnie. Wierzę, gdy
przyszedł do mnie, że audyencja u Salvago Raggi przesunęła nadziesiąt, patrzyli na mnie
jak na psa w kregielni. Wyniosłem się też natychmiast. Staram się naprowadzić ang-
likański obyczaj niepodawania ręki.

Wobec tego mam nadzieję, że uzyskam ulgi pełną, mnie o powrocie do Rzymu,
gdzie paszport wyjdzie. Przypuszczam się, że mi tu czegoś nie wiem co robić. Po prostu
po informacjach szukać nie mogę, wierzę że oni sami niewiele informacji mogą
udzielić - a patrz na mnie też, że nie wiem, o której pójść do kogo się zwrócić, aby
konia na rolę nie robić.

Nie wiem, czy będzie można rozgadać się z ambasadorem. Mam trochę kłopotów
o przywrócenie do obrotu koncentracyjnego, nie tylko dlatego, że są tam ci i tam, ale
dlatego, że podaję na powrót nieścisłość współpracowania o tym państwie,
podaję się w podjęcie, iż jestem wrogiem Entente, dla której oni pracują. Podziwiam
się, że mnie gonią traktować nie będą mi i innych jeńców - a chociaż los jeńców jest opła-
kany, kusiłem go przez kilka miesięcy, kusiłem go tysiąc, kusiłem go. Wszak
kusiłem starych w armii austriackiej. Bo nie pracuję dla sprawy, nie mogę
przyjmować naszkiców ze składek publicznych.

Ogólne położenie jest okropne. Rosja przestaje taktycznie prowadzić wojnę, a niemiłosiernie ją prowadzi prawnie. Wrochy straciły około 200.000 żołnierzy i mienia armat takich nie wiem, czy potrafią utrzymać się na Tagliamento. Sobie cesarstwo odwołuje się coraz bardziej, a my się stajemy nieprawdopodobnie. Marynarka musi być nie wrogi - ale realnie Austria stoi i przetrwała się w prowincjach niemieckich. Po utworzeniu tej Polski z Królestwa i Galicji Austria zostaje krajem niemieckim, mającym na pierwszy etap zgermanizować Czechów i morze Słowaków. Kto wie, czy wypadki nie dadzą szturmu jaworskiemu.

Już dwa dni jestem smutny do piątku. Myślę, że to wynik braku zdrowia, bo w przeciwnym razie wierzę. Ale piątek chce mi się ciągle. Tężem bardzo jestem niedrogi.

D. XI.

Wczoraj byłem u ambasadora. Bardzo uprzejmy człowiek, ale go wcale nie rozumiem. W rozmowie całej stał więcej na stanowisku Ledwickiego, który chce żeby Polacy porzucili narodem neutralnym. Cytaliśmy też "le says", artykuł z. Georges Renard, który broni Ledwickiego przed zarzutem braku patriotyzmu. P. Salvago Saggi podjął się godzić Polaków, gdyby Dmowski okazał ugiętość. Myślami natomiast, że różnica między w stosunku do Entente. Dmowski chce ją wyspytani między sobą popierać - gdy Ledwicki, głośnie neutralność, protestuje przeciw jej popieraniu. Stąd wniosek, że nie chce odstąpić cesarstwu. P. Salvago Saggi nie rozumiał tych moich wyjaśnień i mocno powtórzył, że misja się w naszej sprawie nie myśli, ale gdyby Dmowski sobie ryzykował i okazał pojedynkowość, nie usunął się przed officium boni viri.

Tężem nie rozumiem. Wczoraj, że jest to dyplomata typu Jolittiego. Nie wierzę przypuszczałem w polskie cesarstwo i chce ratować własny kraj oraz przystąpić się Polsce. Dla nas jest rywali. Już trzy razy występował o inicjatywę wobec Aliantów, ale sława przed umiarkowaniem Rosji odwróciła jego występy. Tak widzę Insabato i jego nauczanie, a nad odczuciem, zadat mi pytanie, czy Anglos, że Austria gotowa byłaby do ustępstw, idy o Wiochauni również natychmiastowy pokój.

Przyjmuję, że należy do przeciwników wojny, a przy obecnej klasie radby ratować Wrochy przed katastrofą. Musi zatem zupełnie nie wierzyć w możliwość upokolenia cesarstwa. Dmowski natomiast ma lub udaje niechęć, wierząc w pełne zwycięstwo Ententy.

Przejdę idzie do ambasadora, aby podziękować za umiarkowanie Komitetu przez jego wnioski - zapewne przy tej sposobności lepiej pogadają.

Wierawaj przyjechał etnograf Bronisław Piłsudski, cały poświęcony wielkocią brata.
Dmowski miał hymny na cześć wybitnych oluży, patriotyzmu itd. Józefa Piłsudskiego, narma-
cując, że uważał jego występy legjonowe jako nieś, która może skłonić się tragicznie.
Ciemny się, że Nisurzy rakonierowy, bygadycera na przystość, chociaż nawet w Korie.
Nie znam Piłsudskiego, ale trochę nie rozumiem tego wielkocia powierczego. Toż
sam przyznał się - i wtem jego piękność - że prosił gimpstwo. Fatrował więc nie chce
opinie narodowej. Nie miał się dość penelinguć, żeby błąd naprawić. Mianem, ponieważ
wielbić i na ośtan narodowy stawiać - oto nieś, której nie pojmuję. Ludzie potrzebują
jętysłów. Nawiad wydał takie miernoty, że nawet błąd berowocny, dlatego tylko, że
ma trochę od innych, więcej odwagi i tem perwersu, wielki, bo chce kogoś wielbić, a tu
nie ma kogo. Lea i Jaworskiego uważała trudno.

Gras front włoski na Tagliamento przerwany.

f. XI. 17

Kładę mi się, że groźniejszego położenia nie było chyba w pięćdziesięciu miesiącach wojny,
przed bitwą nad Marug. Sowiety wojskie uchwaliły pokój i Nisurcaui sa wreszcie aus
a minister Wershowski tak daleko w tem kierunku, że musi iść do Klastoru na Ładodre.
Rozga natem nie liwy się, a raczej powinna się liwyć jako niemiecki agent. Kdrada
tajemnie porozumienia, obietnica, które nie będą dotrzymane, przywrócenia nacisku
na francie, psując rachunki strabów, tudzież ułatwianie porozumiewania się z Nisur-
caui i drójcom francuskim i włoskim - to jedyna działalność Rosji.

Włoscy zastępcy pryncesa i odradę. Dwie dywizje co front dały przerwać, to
skutek propagandy porażniców. Gris mówi się o separacji eis pora Trave a nawet
idąc, na Nisurcio i Po. Nisurcy chcą we Włoszech wywołać rewolucję, żeby je
spereparować na Rosję anarchiczną. Gdyby to miało się nie udać, pragnę odesłać
Włoszy od Francji i od Sabaudgi Francję zagrozić. W każdym razie umierają
do wymuszenia na Włoszech pokoju oddzielnego - umierają o to czy pryncer rewolucji,
czy pryncer inwazyi czy też pryncer odeszcia od Francji.

We Francji tymczasem nie wiadomo komu wierzyć. Byli ministrowie
Caillaux, Maloy są tak podejrzani, że się drwią, czemu jeszcze nie siedzą w Korie.
W tej republiki jednak są osoby ponad prawem stojące na wódr oronkio dymestji
w monarchiach. Kładę mi się, że jedynym oronkio, któryby miał odwagę za-
prowadzenia porządku jest Clémenceaux i orokau, czy go zrobią pryncerem gabinetu
czy nie. Ten jeden wyróżniłby innycie.

Nie wiem, czy we Włoszech rząd jest na wysokości. Orlando sanadto przypominat

Malvy'ego, aby nie mieć obaw. Nii podejrzewam go, przeciwnie uważam za człowieka nieposłuszanego, ale nie wiem, czy ma gdzie energię dla wyniszczenia brudu, choćby a senatu czy organizacji robotniczych.

Jeżeli Włochy pod wpływem włoski skupią się do jednoci nerwa i celu, będzie to włoska brogostawiona. Ale czy to się stanie? U niektórych dyplomatów widzę uwarę do Entente, a stąd podejrzewam w nich skłonności do odrębnego pokoju.

Co się dzieje w nadzie, w parlamencie, w narodzie — nie wiem. Francuzi i Anglii objęli Komendę we Włoszech. Kto wie, czy w tem nie ma także chęci zabezpieczenia się przeciw ewentualnemu odpadnięciu Włoch. Werytho na świecie możliwe.

Czy Entente potrafi to przetrwać? Czy przetrwawery, potrafi naprawić swoją głupią politykę? Czy można jeszcze wienić w rozgromienie Niemiec?

Czyżkie to pytania — ale i najsiłniejsza wiara może się zachwiać.

Wczoraj wieczorem Porwadowski powiedział mi pod tajemnicą, że rząd angielski przyznał Komitetowi prawo do przerwania przyfrowanych depesz do Londynu. Jest to wiele. Ale o zapewnieniu przedstawicielstwa na Kongresie pokojowym nic nie usycha. Może w rabinach o Komitecie odwołano Polskę na potem?

9. XI. 17

Całą noc miałem sen ciągły, rozwijający się, logiczny — trzy razy budziłem się i wstawiałem, ale sen dalej zachęcał o przerwaniu miejsca i rozwijał się wedle własnych kątów. Wierowałem wioskę replerada przy przycudnej pogodzie, a bitwy cegłkowe były słiskie jak obrutki. Sen zaporyczył z rzeczywistości tylko poruszeń i strzałów, a obłoki werytho w poerze. Potem i mierzaniem Włoch traktowałem o pokój, spoty kaja się z wielkimi cieni przewrótami, ale przegłiwie. Gdyś się ostatnio obudził, przerwa myśl, jaka mi przyśła do głowy, była: Musi tam Watykan prowadzić niezwykłe natężenie kreść robotę, aby Włochy uwinąć lub naklonić do odrębnego pokoju.

Niektety! Sądę, że to moje senne objawienie jest prawdą.

Przyjechał z Londynu Koricki. Ciekawym, czy będzie można z nim pogadać?

Churchill i Bass odjeżdżają do Ameryki, nie wiem z kim gadać.

Nie mi robisz, bo mi wiesz co robić. Bonkowski mi dużo ze mną gadał tak, że nawet portretów mi nie daje, nie mówiąc o wyjaśnieniach. Po jakiego dyabła Karali mi więc przyjeżdżać? Coraz mocniej rarynam wierzyć w moją wielką uwagę, że chciałem tylko,

zabym skłonięciom się o drogi. I proszę więcej skłaniać się do myśli, żeby
poprosić władzę włoską o przywrócenie mnie do obozu Koncentracyjnego.

Ten Komitet jest właściwie kamarylą dla uwielbiania Dmowskiego. Kiedyś my
schodzili ze schodów, Dmowski opowiadał Br. Piłsudskiemu jakiś dowcip. Porwadowski
zapytał mnie o pointę, a ~~gdy~~ nie dosięgawamy, a gdy odpowiedziałem, że nie równie
nie dosięgać, zaczął śmiać się bardzo serdecznie. Śmiać się z nieznanego dowcipu
tylko w porożeniu, nie jeżeli Dmowski opowiada dowcip, to musi być coś wesołego
i godnego śmiechu.

Wierzę, że Dmowski pracuje przez cały dzień, ale po wieczornym
obiedzie nie tylko pracować, ale nawet gawędzić o polityce nie chce, bo tego wymaga
jego higiena mózgowa. Może być i tak. Ale znam ludzi pracowitych, którzy gdy
trzeba, nie liczą jak asyndyktyzowany robotnik godzin pracy. A i Dmowski stary
miał siłki, kiedy twierdził, że najlepszym wypoczynkiem po pracy jest
inna praca.

Ten poróg z higieny mózgu był mi podany z nabożeństwem jak objawienie.
Chęć Konieczna otworzyć szewskie, krete bardzo odolnego, legendę. Legendarnym
robił się Józef Piłsudski i bufonował swoją aureolą w Warszawie, legendarnym robił się,
ary robił Dmowski.

Pris mi znów powtórzono z lubością, że angielski polityk twierdzi, iż jedynym
cnotliwym, który zna Rosję, jest Dmowski, bo kilka miesięcy przed rewolucją
zapowiedział, iż Rosja wchodzi w okres krwawych i magmatycznych przesileni, które
trwać będą przez kilka pokoleń. Te użycia zachowują Kozicki. A więc urok
i legenda mają się go wciągnąć i w Anglię.

I tymczasem o formowaniu wojska polskiego tu i w Rosji głośno, o opiece
nad jeńcami nie nie słychać, o zabezpieczeniu przedstawicielstwa polskiego
na Kongresie pokojowym ani mawiać. Co się robi, nie wiem.

Nimśladnych, stać od czasu do czasu umysłowości zachodnia traktuje sprawę
polską jako wewnętrzne rosyjskie. Na bankietach gada się pismiszczy fraszę,
ale myśli się inaczej. Pris w Echo de Paris „przyjaciel” Polski p. Brice, upominając
Rosję, grozi, że Niemcy odepchną się inaczej rosyjskimi posiadłościami jak
Polska, Litwa, Kurlandia. Taką „mądry narodość” zdobyła sobie dotąd nasza
sprawa poza demonstracjami Kłocimskowskimi, lub Kłocimskimi. Ale Komitet
rosnie w powagę prawie tak jak p. Lednicki, o którym jego gazetki pisały
piękną, nie zapomnijcie dodać, choćby w nawiasie, że jest „w randze ministra.”

Gdyby się zgodzić według polityków naszych, to naród polski nie dorósł do samodzielności.

11. XI. 17

Nisi mi się wiać senatu na Kapitolu, ale ter bożnych budynków, sam jeden na wyrobkiej iglicy, oparty o pałac Caffarelli, na cudnym pogodnym wiecie - przesłany.

Potocki karał na zebraniu Świątku narodowego coś gadać. Gadać. Licho powie, ale doś się podobato. Tani Kielischa prosiła, żeby powłóczył przed robotnikami. Obiecać. Potocki zaprosił na jutro na śniadanie, a p. Potocki na jrodę. Przy najmniej w ten sposób chce być pożyteczny.

Bargne, panistwici i groye, się na śniwce, że nie nie robię. Potocki ma równieci własnie, nasi Komitetowi próżnijs, groye majestaty i traktują, ceurte jak bydlę. Prosz Wilka dnu nie widziatam się z żadnym. Nie prukamy się wrzemuć, a Porwadowski jada naprasany przy naprasajacy porodomem. Potąd nie nie pogrzone. W sprawie jęciów nie pogrzone kroku, w sprawie statutow wojska nie nie wiem. Codo informowania pracy jęciur nie było pogawędki nad generaliami, po której kiedyś nie nastąpić pogawędka nad pryrogiatami i roduanie ról. Nie wiem, czy to się sałatow w tym roku.

Ma się zebraci Konferencya międzygaliańska w sprawach politycznych. Nie wiem, czy ro robię, żeby w sprawie polskiej coś osiągnąć.

Coraz więcej nabynam własnie, że ci państwo na składkowe pieniędze ijęs sobie srebro, udają wielkich panów i próżnijs. Chciałbym się rzyć. Jest mi to wstępie jako Kabotyństwo.

12. XI. 17

Pałkiem już nie rozumien naszymi Komitetowych. Meroraj Porwadowski tłumaczył mi, że wryetki te braki pochodzą z braku kura, czego nie mogliem pojąć, boi się w hotelu trzy pokoje najote z sacna francuskiej od masyny, w których raus eryta garyty Woźnicki, a po potudniu Potocki, Hardy pros 3 do 4 godzin. Wybraśam sobie, że te pnewasnie puste trzy pokoje, najote na pichielnie wysoki cymner w hotelu, w którym mieszka Porwadowski, niedalekim od hotelu Loti, gdzie mieszka Smowski i od Continental, gdzie mieszka Cyga, mogły by bardzo dobrze uchodzić za biuro, były być miejscem do rozprawiania jakiejś zorganizowanej roboty. Ale mniejsza o to. Przyjmiemy, że im trzeba dwudziestu pokoi. Sprowadzili mnie, Potockiego, ni odiego Romera, Korichiego - niebawem przyjedzie prawie cała Sausanna, a wryocy próżnijs.

Kieliszy się do majestatu, albo z meldunkiem niepodobna. Ja pnestam z nimi

stykać się, bo nie chce spotykać się ze wrogiem, na który rosyjska reakcja broni:
"Czym się oca pałi pijałemu przyco?" Dusi odpowiedzienia Potockiego do brata i ra-
statem przybyłego Romera, który stał. To co on stał? K drugiego pokoju wyrodi
Seyda, mroczny jako chmurny Jowisz i dał mi wycinki i gazet, poczem pospiesznie
ruszył się do swego pokoju, a Romer stał. Karali mu ciekawie i stał. To to jest
Kabatynstwo. Te białe, brązowe składkowe pierniczki polskie, grają majestat.
Sprawadraj ludzi, żeby antygrambrowali, bo tylko w ten sposób ruszą swoją władzę
i prawnie.

W tej krótkiej churli powiadziatem Seydowi, że pisałem do amerykańskich
drużyników mot d'ordre: Robią się w Berlinie i Wiedniu pestraktacje o Polku,
ale ponad, poza Polakami i bez Polaków. Dodatem, żeby jeżeli to praca na stonowne,
pisać to w gazetę francuską. Odrzucił, nie narywery karcagować.

Chybażem, że sam jestem taki prośony, iż mi tu drobneśki drażnią. Pochłoniętem się,
że Potocki i Woynicki odrywają to do uduszenia. Obaj zdobyli sobie tutaj pewnie zakres
znajomości i stosunków, bo siedzą po kilkanaście do kilkadziesiąt lat. To prawnie
Komitetowej odebrali im, uprzedzając każdego, który się o nim stykał, że to są tylko
płatni urzędnicy Komitetu. Kamiały wyrzekali ich znajomości i wpływy, odjęto im się
wszelkie prawnie indywidualne, a na to miejsce nie próbowało się nic, nie postawiono
swoich wpływów. Narodowa demokracja mi chce w demokratycznym społeczeństwie
drżać na ogół i pręci na swoim pomocnikom stosunki o prasa, nie stawiając
nic na to miejsce. I utwórzas, kiedyby tutaj można było zatrudnić całą legion ludzi,
uberwładnia się tych kilku, którzyby mogli być przydatnymi. Boi pręci, że się ich
nazywa płatnymi urzędnikami, nie podnosi się powagi Komitetu, ale oburza się wartość
i powagę tych ludzi.

Jest to nieumiejtność przyzwania ludzi i rykozystywania tego, co by dla sprawy
mogli użyć.

13. XI. 17

Ou! Ferakny dzień. Łapawie wylecę stąd. Przy obiedzie (i w południ) wygarniętem Rowodowskiemu
prawie wszystko - ich parokumstwo, aże traktowanie ludzi, udawanie niedostępnego majestatu
i smieszność tych ról. Zwykłym ich od bonarów, ich pokoju od Świętych itd.
Ale najgorsza, na co nie znalazł odpowiedzi, że nie jestem przekonany, czy oni pomysłowej
konjunktury wczesniowej nie wypraskali dla umocnienia Komitetu, rapomniawę
o próbie postawienia sprawy polskiej. Jeżeli to podjęcie jest prawdziwe, to mi
u kręgu Karł. I dopiero kiedy się obrat do gotowania, robaczyłem, że jest 13. Praw-
dziwa heca. A jednakiem, jakby mi kto pisał. Myślić, że mi te drobnieścirowskie ma niemy

imponują. Nikt z was nie ma prawa uważać się za lepszego odemnie, a gdybyście umieli
sprzątać ten świat, możecie dojechać do pęknięcia, że winno być odwrotnie. Ja przy-
najmniej za gorętego się nie uważam od nikogo. Kapowiczeliatem też, że jeżeli mi
będzie trudno wytrzymać, poproszę Konsulat włoski o odroczenie mojej do oboru
Koncentracyjnego.

Spodziewam się, że Rozwadowski powie to Dmowskiemu o Seydrie. Spodziewam się
również, że tańcząc udawać będą iż mi wiedzą o niemie. Kapewne rzeczy mnie w pie-
niędrach ograniczyć na poczek, aby mi uwyjnić pobyt niemożliwym, a raczej dać
oderwać nieszczęście. Być też może, że mnie odesła.

Rozwadowski sięgł mi za to przedstawiać, że z chęcią objeżdżenia domu, a ma to
nastąpić w tym tygodniu, wrytych się atory: będą miały widać biuro i małeńki pokój
w mławsardrie. Mam tam miszkai raryu o Pospudskim, Komercem, Morawskim i
nie wiem kim jeszcze. Kapewne potem rzeczy o mnie mówię jak o Potochku, że jestem
ich języcznym pisarzem. Możliwe wprawdzie wyrywać moje tytuły polityczne, ale te
konkretowałyby ośmiadło z ich samowolnictwem, więc lepiej mnie pozwolić, chociaż się
jest to utrudnia możliwości pracowania.

A może w tych dniach rzeczy uwyjnić ze mną rozrachunek, żeby się mnie porzucić?
Gdy się o nim nie pomyśli, naturalnie, że wyjadę z Paryża. Zobaczymy, co to będzie.
Chyba będzie co chcieć. Ale obóz Koncentracyjny wydaje mi się ostatnią przystankiem.

Włóczęga Konferencya interalleacka wykazuje, że oni ~~nie~~ robią dla sprawy, czy dla
siebie. Jeżeli ta Konferencya nie uwyjnić nic politycznego dla Polaków, to będzie
dowód, że paszali sprawę narodową, nabiegając tylko o głos dla Dmowskiego na tej
konferencji. Gdyby mu głos odmówiono, sprawa rozstać w zawieszeniu. Zobaczymy.

Postać do Włoch i do Ameryki parę bardzo interesujących rzeczy.

14. XI. 17

Lloyd George po tej swojej głośnej mowie, co tyle narobiła hałasu, w pogawędce nieoficjalnej
z ministrami podzielił, że mają dożyć tego stanu, gdzie upór, ciastka i rutyna stał się
generalnych, nieogarniająca całości spraw, a kapatrowa wygłoszenie na partykularne potrzeby wojny
frontów, przedwiera wojnę, która już przed rokiem mogła być wygrana, a pogorsza sytuacja
M. auconu zwycięstwa. Te słowa są już uważane i jako ostrzeżenie i jako wyzwanie o siebie odpo-
wiedzialności na Włochy. Jeżeli jedna Komenda misdryaleacka nie da się stworzyć, to on
stworzyta z piorunem sposobnością, aby wyrec się wciągnąć i usunąć się od odpowiedzialności,
bo widzi, że nie ma dobrych warunków wojna musi stworzyć się zwycięstwem Niemiec.
Ten pessimizm podzielił mocno. Minister Berenini chciałby potęgować wrytych, co
jest niechadowalone z Austrią lub z Niemcami, wrywa do współpracy Polaków, Czechów,

jugosłowian. Ład. Chodzi o to, czy ta jedność da się wyzyskać. W demokratycznych parlamentaryzmach jest to prawie nie do osiągnięcia. Albo we Francji wczoraj Taine'ów upadł, a do wyboru są tylko parlamentaryści. Clémenceaux obronił się i już go wykluczyli od prezydencji - a ten byłby przynajmniej odrajców i szpiegów jeżeli nie powymierzał, to przynajmniej poramykał. Wykluczony. Sprydnemu ktoś, liczący się ze wrytciem, wstawił go do szpiegów wrytym. Gdyby wojsko miało jakieś i miś, to jedynie zdrowie Francji wyłoby w dyktando wojskowej i rozprezenteru parlamentu i poramykaniem potrawy potów. Bo to są tylko gestyfeiani, choć nie odrajców. Ale odrajców parka państwa musi tam być. Zdrowie we Francji jest wojsko i chłopców. Kreuje gangrena - a najwęższe wiry robotników i bogaczy. Gdyby te chłopy umundurowane palali jakiegoś Bonapartego lub chociaż Boulanger'a, mogłyby Francję uwolnić od międzynarodowych wrytów dyktando, masonery, bankierstwa i socjalizmu. Wrytciu te międzynarodówki - a chlubny wrytciem katolicyzmu - prawią na ogół Francji i na chwytę Wisniewce. Wiele Francuzów to widzi i kryje, ale rita frazesu liberalnego i postępowego, jest tak wielka, że nikt nie może tego głosu powiedzieć. Wrytciu widzą, że dyktando pcha Francję do ruin jak oderżawiające Rzym, ale tego nie powiedzą, bo asenitacja jest wrytciem. Należy w masonery lub w socjalizm to mały przybrać markę, kłopoty kłopot. Tak Francja się wyraża, że lepsi jej synowie boją się niepopularnych przewrótów. Sprytnie to bardzo.

Co będzie dalej, trudno przewidzieć - ale jeżeli Lloyd George traci wiarę, to sprawa niezwycięstwa trudna. Niemcy gotowi wygrać. Porównanie tej wojny z drugą Puničką i boj się, że się nie omyli, w porównaniu. Należy już w Europie nie ma miejsca dla wrytka.

Ładzi się mi do łupieżu narodowego i chęć różnych wyjazdów i gadań.

15. XI. 17

Niedziela w tym Targu już niezyc. Nie wiele problemu, a wydatem nieproporcjonalnie wiele. Moi to wrytci - przypuszczam władcy - nie biorą tak skrupulatnie. Wstają po 11. - na dójjeuner obracają 3 do 4 godzin, o bty schodzą i postawianku i wydaty wrytci ja. Po wieczornym obiedzie wrytci francuskiego systemu praca jest rakarum, racyja się rozrywka. I przysłowiwy nie mają wrytów sumienia - przeciwnie mają bardzo gośne wyobrażenia o swojej wrytoci i wrytoci. Cemu ja niech się wrytci wrytci wrytci być i scribe niech wrytci wrytci, a także i o drugich.

Nie pociągają mnie leś na serce panowie ze łupieżu narodowego. Chęć wyzyskać dla łupieżu mój oryginalny sposób gadania. To dobre. Ale sadawali mi jakieś takie pytania, jak gdyby zdali formalnego poprzednika się: pyrografu. Czy chęć rywalizować z komitetem? Czy jakieś osobiste intryki grają tu rolę i chęć mi nieobecnego napędzają? Nie wiem, ale mi było niewygodnie, nie owtam się swojsko. Jeszcze mi przypomni o wydatu, jak Foa i Pass. Jakis tu głębszy grunt. Po starej do emigracji postać atmosfera

histrii, intryg, kabołyństwa, wzmocnienia przykładami piarnej, podłej, dorobki ewirowski
solidy i gniotygi z parlamentu trzeciej republiki. Powinno być François Kochan, zjawił się
jakiś patrystyczny generał kamkusz, potowę tyła Karyerowiczów do kory i jeliy krobi
jedyń def, oparty na zdrowiu moralnem, którego wzór daje preświstne wojsko chrześc
ruskich.

Wieroj miatem konferencyj w sprawie jenców z p. Paxin. Z powodu formalizmu biurokra-
tycznego rzecz jest trudna i przewodzi się w niekonieczność.

Wieroj przypiekt telegram z Washington, że Komitet rządu przywróci Wilsona.
Będą grał ambasadorów Naffas i niejery Ruryj z politycy czy krola jego mości, ale nie
wiesz, czy będą wzięci sprawie, czy swojej prośności.

Socyalista w Galicji miał dogmat! Sitrudski, endery mają dogmat: Dmowski.
Sitrudski przy końcu już buforował, udając niecierpieniu ducha polskiego - Dmowski
trzyma się jeszcze trochę, ale ostatecznie tak go okadra, tak chodri na palcach, że i on
chyba skoniery na operetce-buffo.

Jak mi tekstus za trymem. Nitylko przez korektę, którego pokochałem, z którym
istem bez pretensyj i hardości, ale za miatem Kochanem, na ludem racynul i edro-
krym, na kobietach, piemenni cnoty i godności, na murzyka ślepców ulicznych. Jedna
melodya mnie nawiedza ciągle i wyrzynam się do tamtych ulic, placów, państw
i ludzi.

17. X.

Palibóg, że ciężko wytrzymać. Już mi pogodzić się z losem, bo chciałem pracować i być
wytężanym, a przy tej starejskiej anarchii, zwanej organizacją, prosię ogromnie wiele,
gdy utrzymać kontakt z masami i Kochanem, oraz gdy kiedyś coś zrobić dla jenców -
a tu znówu jakiś partyk w nos. Przerobiłem z Seydą driniejere wycinki garesiarstwa,
a gdy mi odelodri, powiedziat mi: "Dziękuję Panu". Gdybym był praktykautem w ga-
lisyjskiem namiestnictwie, J. E. Wiceltról nie mógłby mi winny sposób wynarować
swego protekcyjnego zadowolenia. Jeden driniej tylko raportował o sobie i jui
man. Widozali tnele o sobie tylko państai co o sprawie, a nie chcieli. Pragnęli
w sprawie narodowej zgubić siebie, a nie moim. Skoro chcą, będą mieli.

Alie poz mój, co się tym ludzom stało. Dmowskiego mało widuję, więc nie wiem
co myśli. Sygnatem jednak tyle pochlebstw ciastanych mu brutalnie w gębe, że sądzi, iż
może trochę zwaryować na własną wielkość. Sąd ten wysnuwam z jego opinii o driniej-
szych ministrach rządu, którzy traktują jak grupców w rozmowie, wręczając im
jakiś Porwadowski piwiadery, że on od węgelskich mądrzejery. W pogawędce przytacza
tylko lordów i dyków, widoczu chce słuchaczom imponować naukowatami.
Toby świadczyło, że się całkiem umamiłowat i że driniej na wygnaniu w dobranem

stronnie Kořtu pochlebić eskamuje - może na duto - a więc eskontuje swoją spodriwaną wielkość. Ale o nim są wydanie poimniej, bo się wyślioguje anekdotami poderas pogawędki, której nigdy nie prowadzi seryo. Lawre chce być pocić i alimiewać, czyli lawre gra komedye. Kato Komiedye Koyi się może rozum, rażuga, bystrość wielkość, lub niccość i prośwa.

Niemniej jest to jedyny cirowiek x pnestość, x prara, x rażugami i x myśl. Może to nawet będzie tylko rozperowadanie myśli Topiawskiego. Ale i to odbywało się oryginalnie i śmiało.

Czy jednak są inni? Porwadowski, który był tylko husytem pndecy, w stylu Grabskiego niegdyś, w stylu Dmowskiego dzisiaj, nie cirowiek ale pcho, nie charakter lecz doktryna, nie oryginalność lecz rudry ciciu - pnytem paromunaty, uparty, pojmujący swoje patnienie w ocy Dmowskijem jako avey kapitaństwo, naj-ropiera, sturbo pny najwyszym portwie. Gdy który podkicnie protobcie Dmowskijem, powoła jego powiećna, wychodzi zpora kartony Świstego Świstych ni by pjanu Duchem Świstym, ni by mający legendarne rogi od swego Jehowy i igda ślepego poturucielwa dla głośnego objawienia, a mo nawet poci dla siebie. Od czasu do czasu przypomnia sobie, że pny objawienie ma także stykiets demokracji, i chce być „herablassend leutselig“, obraja ludzi. Napperuniaty Duchem Świstym Dmowskiego ~~ni~~ roximieira tylko, ale gdy racyna być iaskawym, obraja.

Seyda ni pinywać niegdyś nierte, choc pnycisikie goty Kuty w Kuryere i Foruare, i dris rostat wielkim. Ale wiem, czy to Oberbürgermeister, czy pnyeres regencyi: w każdym warie opiekuniera i niconitylna wtaćna, kawere pnyen tajnych wielkości, kawere po kapraletku pnytożony.

Lamozski, to dynasta polski, który może dla oryginalności, może p nerywistej miłości ojczyzny, racyna batamucić się z tykann i charmanii. Ale ma formę i nikogo iaskę swoją nie wali w pytel. Jest pnyowiskiem dobrze wychowanym, a nie roddawcą iaski i jaworów.

Czy ci ludzie nie druz całej i nicorności swoich manier? He worytkich znanych mi austryackich ministrów jeden hr. Wickenburg miał te maniere - drugi to był Dobryński. Krewitz u każdego nerywistego ministra nie widziatem nic podobnego, a znatem taboć panów na tixiny. Ci Komitetowcy chorują na ministrów pny majestacie Dmowskiego.

Kapominają to leu, że emigracy polskiej wojennej może być trzy miliony - że ta emigracy ma dwóch bogów: Dmowskiego i Lednickiego, którzy się rwalerają, że wiadra emigracyjna nie jest wiadrą, bo pny Kulawy x nić się nie lić, że urzuwanie Komitetu pnyer mocarstwa Eukule jest protem porwoleniem na informowanie rządów, co ostatecznie Piltz dawnie robił bez oficjalnego tytułu.

„On się zdaje, że są gdzieś polskimi i Tashki ortodoksyjnymi ministrowi dla sprawy rewolucyjnej - a tymczasem są tylko bezwartownymi informatorami o sprawach tak egzotycznych, że przy 30 ministrach i 50 podsekretarzach Koalicji nigdy nie opłaca się dla tych spraw trzymać osobnego referenta nawet z pięcioletnią praktyką.

Jest to więc jedno studium optyczne. Między sobą gadają i wierzą, że sprawa polska dla Ententy jest najważniejszą sprawą, ale Entente przypisuje Czerwini, a co dopiero Albani, sprawę ważniejszą. Jest to jej błąd, omyłka, głupota, ale jest to fakt. Entente dziś stoi na tym stanowisku na jakim stała Austria w sierpniu 1914. Przygotowywać jakieś wojnę polską, jak Austria legion, ale nie chce sobie abyć czynić ręk wciągać.

I na tym fundamencie ci panowie budują swoje osobiste trony. Bo są, wielkimi tylko wobec swoich. Wobec obcych próbują markować swoją wielkość dżemami, które w zawrotnym biegu zdarzeń mijają bez wrażeń, nie zpostrzeżenia.

A ta praca emigracyjna, dla której imię Smolowskiego daje pewną wartość, studium i patriotyzmu, a oni wierzą, że z musu i chęci by to wcielić, jakosć ustalić nie dla dobra sprawy lecz dla osobistej próżności. Ci, którzy się z nimi nie stykają, nie widzą tego i słuchają dalej w karności patriotycznej - ale ci, którzy mają niecierpliwość stykać się, kłószczą się i derbentują. Womnicki, który miał tu w pewnych latach dość bogatego stosunku, został pisarzem w biurze i nie ponadto nie robi, nie o niego myśleć. Dla chleba stał się ortowickim maszyną. Potocki znajduje się w tym samym położeniu. Wobec jego przypaści dziennikarskich jawno go tylekroćmi piętnym undulacjami, a stracił powagę. Panowie Seyda i Korwadowski nie rykają tej powagi, bo się nie ruszają i tak stygną z prasą francuską, rewolucyjną - przez próżność grupistów. Dziś jeden Smolowski mógłby obojętnie jeździć tą stygną nawiazac przez tytuł pryncesa Komitetu, ale że nie ma czasu i zapewne uważałby to za pospolitowanie się, więc stojąc z prasą francuską jest nie do nawiazania. Dlaczego? Bo panowie Komitetowi chcieli imponować tem, że tych nigdzieś nierazowych i firmowych ludzi przewróbili na piętnych pisarzy czy stróżów.

Ja jeden jedyny mądry weryfikim jestem postępcem, pryncypem stronnictwa, kawałkiem medallionem itd. Te tytuły dają się przez Komitet wyrzekać, ale zać miłyby państwo Komitetowych, więc rozprężył portkrawianie nieoswojonego draka, aby stał w przedpokoju i czekał nie na portkary, bo tyle nie daje, lecz na Tashkowskie porzucenie pójścia do domu. „Mojcie Janie odejść, ale bądźcie, gdy wróce z teatru, bo moim rzecz mi się herbata!”

I jest w tej całej operetce ogromny, przeważający tragizm. Dawy się „wład” in partibus, a nie umiemy nic robić, nie mając nic do nadzoru,

ograniczać maskaradę do form wobec tych kilku ludzi, z którymi się stykają.
Jeżeli to jest demokracja, to ja jestem przeciwny. I najweselsze: Odbierają kredyt
moralny wołoskiemu, Półkiesiu i tak temu, że ich płać, a uważają na moralność,
że płać sami sobie i tego samego źródła, że składają amerykańskich. Wyznacza
sobie pewne ministerstwa a już widzę ironię w tem, że najdemokratyczniejszą
polkę oddam, robotniczą i chłopięcą utrzymuję tych, którzy chcą być już nie oligar-
chami, ale wenecką radę dreszczu, ograniczoną do pięciu czy sześciu. I może
dlatego tak pardośnięcie stręga się, żeby nikt mi nie wdał się do ich tajemnic poli-
tycznych, bo mogłyby przez to uważać się za członka Komitetu i pretendować do
funkcji Komitetowego.

I w sprawie narodu nic nie zrobiono. Sprawa armii berdyuziewa, sprawa jeńców
tak samo, sprawa aktu o Polce nawet nie jest rozważana. Długo się stracił
kilka tygodni, aby od p. Pichona uzyskać zatwierdzenie listu p. Ribota. A to czter-
dzieści tygodni zapewne w przeddzień olimpiady p. Pichona, czyli racie się prace
Syrysty i Fenelopy.

I w ten tragiczny sposób do obywateli narodu, w ten nieuchwytny sposób do Komitetu
i panowie nie rozmawiają o jednym - o zmartwychwstaniu na każdym kroku; ja jestem
członkiem rządu, a ty moim prywatnym pachotnikiem. To jest ich jedyna konkretna
troska, jak mi to dzisiaj Seyda pokazać.

Na przeszkodę ich stronnictwom nie są, więc nie stronnictwa nie potrzebują występo-
wać - gdy mi ich manier będzie na dwoje, odmówię po prostu współpracy i wrócę
do obrotu koncentracyjnego we Włoszech. Wolę kuścić miny porucznika włoskiego
niż policyjnych tych panów - bo policyja jest ciekawym i nowym przedmiotem. Tymczasem
spróbuję ich urobić do dobrego wychowania. M. Rozwadowskiego dotąd moja
bardzo twarda nauka nie odpuściła konowi - pobaw się Seyda jest również
niepojęty.

Wskutek takiego stanu rzeczy racynam pytać się, czy przeciwnicy endecji nie
mają równieżności karmiącej, że im nie chodzi o sprawę narodową, lecz o zapewnienie
sobie rządów w Polsce, o interesy ściśle partyjne. Pokarują już teraz, jakby umieli
instytut grać rolę ministrów, jako nie wykonawców prawa, lecz rządców Tadeusza.
Może to jest ogromnie polityczne - każda partya dąży do objęcia władzy - tyżko ja
mierzak wiem, że naprzód trzeba mieć teren do objęcia władzy to jest wolny naród.
Łódzki spodziewa się, że go Kereński czy Lenin wprowadzi na ministerstwo,
Drużkowski, że Entente. A tyżko ja wiem, że Beseler zatwierdza lub odrzuca polskich
ministrów.

Gdyby więc nawet chciwość na władzę była osią wszystkich partyjnych dążeń, to i tak

Wydaje mi się, że można by tu apetyt powściągnąć i pracować nad stworzeniem Polski.
Tymczasem nawet twierdzić, że gdyby się pomyśliło w sposób widoczny do odbudowania
Polski, objęcie władzy byłoby talizmanem, a może nawet bez oporne. Chyba, że prawdziwą
jest tylko władza narzucona przymusową i utrzymywana siłą. Tutaj równie ja
idyllistycznie odwołuję się do wiary, że przerwany rząd polski będzie miał tyle do roboty,
i że powinien się starać unikać walk partyjnych, aby na robotę stworzyć miarę
więcej czasu.

Wogóle nie wiem, nie rozumiem i nie jestem, czy ten krótki pobyt za granicą
daleko od matki ziemi odolat już tak bardzo wypaść ludzi, których uważałem
niegdyś za prostych i normalnych.

18. XI. 17.

Ciebie sprawy tak mnie poruszają, że nie mogę żyć z polityki. Ale co robić? Co robić,
gdy każda chwila przynosi mi jakąś przykrość. Widać tu piąty tydzień i po prostu nie
robiłem nic. Nie dano mi nic do roboty, nie chciało się gadać ze mną, skąpano w kąpieliach.
Chciałem objąć opiekę nad jeńcami, ale odmówiono mi poleceń do miłośników wojny,
a sami nie wzięli dotąd kroku. Powiedziano mi, że mam objąć propagandę w prasie
niefrancuskiej. Chciałem kręcić się sam, ale boję się, że gdy będę raportami o mnie, odbiorą
mnie wszelkie autorytety, chwalebne się, że jestem u nich jędnym pisarzem. To też jest
mi przykro, smutno, niepokojnie i podobno jedyną ucieczką będzie obóz koncentracyjny.
Tam będę mógł mieć się na mnie, bo powie, że jako germanofil nie chciałem
iść razem z interofilami. Treba będzie i to przeżyć, gdy się człowiek urodzi
pod niekorzystną gwiazdą. Ale jak postąpić? Dostać jak tyłman odciecia od wewnętrznego
i w przedpokoju biegać na rozkazy, których wypełnić nie można tak jak z
złoty? Jeżeli nie poinformowany nawet pracować własną głową, mogę nastąpić
głupstwo. A potem niech to będzie głupstwo, nieuzasadnione, nieuczciwe próżność:
nie mogę, aby mnie uważano za śmieszne i ciągle przypomniano, że za co innego
uważać się mi smieszne.

Takim chorym i smutnym, że nie robić nie mogę.

20. XI. 17

Stwierzenie nie wydaje mi się wesołem. Dziś w mieście między ludem chodziły pogłoski, że Niemcy przeszli granicę szwajcarską, aby uderzyć na Aix les Bains i Lyon, a równocześnie drugiemu ramieniem objąć Włochów. Teżeli mają jeszcze dość wojska do rozporządzenia mogą to takie zrobić. że neutralność Szwajcarii nie wystarczy, aby ich od tego kroku powstrzymać, to pewna. Tyłko wydaje mi się, że już nie mają dożyć ludzi, żeby się powrócić na takie przedsięwzięcia. Tem więcej, że Szwajcarya ma takie wojsko. Wprawdzie Niemcy rozwinięli kampanię antymilitarystyczną i deserterską w niezwykłych rozmiarach - czego dowodem niedoszła rewolucja w Luryczu - ale mimo to zdaje mi się, że Szwajcarya nie skłoniłaby naruszenia granic, a w takim razie licza nieprzyjaciół niemieckich wzrostaby o 500.000 do miliona żołnierzy. Chyba, że Niemcy już się upewniłi, że Szwajcary niemieckiego języka być nie będą.

W Niemczech wszystko się trzyma mocno: wojsko, lud, wszystko prócz zginitego parlamentu. Teżeli Clémentaux najadnie się, a żeby spełnić pokładane w nim nadzieje ludu - po każdym minister prócz Lloyd Georgea przyjąłby potadry nie pisany się tak powrotem naufaniem narodu jak on - to Francja, nie tylko może odrodzić się, ale napać stanowisko, jakie miała prawie przez trzy wieki aż do Siedmiu. Byłaby to Korona nie tylko Francji, ale Europy i świata. Ale na to trzeba porzucić i zobaczyć.

Symonsem w Anglii opór przeciw jednoci komendy i frontu rośnie i Lloyd George musi przyjąć kompromisy i układem w Rapallo i oświadczeniami swojemu w Paryżu przed sekciarstwem politycznym swoich przeciwników? Bardziej gotowicie postanowienie Anglii może wogóle być udaremnieniem.

A Niemcy zwyciężają, trzymają się i Koniec.

Najsmutniej przedstawiamy się my Polacy. Nie dlatego, że są dwa kierunki. Tego nikt na świecie nie może, jeżeli ma kłopoty. Wszak we wszystkich państwach są takie dwa prądy. Włochy zagrożone i najebrane obywateli uroczyste "Unione sacra" i wojnę na śmierć i życie. Kde się, jakoby, wogóle było wykluczone, żeby Włoch, który nie jest waryatem lub kapitulującym, mógł inaczej myśleć i myśleć - a oto przychodzi wiadomość, że na najbliższym posiedzeniu parlamentu przypuści się arturów do Sonnina, aby w jego osobie obalić przed wojenną i wyzkać ministra dla prawarcia pokoju. Jakiego pokoju? Czy odstąpieniem Friulu, a może Wenecji? Czy z napowłokiem Trydentu na ostateczną Ententy? Nie wiem co się w głowach tych paćfistów za wrodliwymi dzieje, ale takie zachowanie się wydaje mi się potwornem. Ten kraj, namierzany w wojnę, może tylko być się lub kapitulować - a nawet niepożądany Koniec walki, prowadzonej z honorem i siłą jest lepszy niż kapitulacja. Wydałoby się, że dwóch rdać być tu nie może - a jednak są.

Symonsem los nasz nie da się porównać z losem żadnego państwa w wojnie.

Jesteśmy podzieleni, obecnie nie mamy, a żadna strona nie daje nam pokojni, nawet nadziei na odzyskanie zjednoczenia i niepodległości.

Choć wiara jest, że w razie kompletnego zwycięstwa Entente, nie z sentymentu dla nas, nie przez poczucie sprawiedliwości, ale z prostego interesu, dla wybrnięcia z Kłopotu, Entente musiałaby odbudować całą siłę Polaków. Tylko na to zwycięstwo wcale się nie raności. Nadzieje amerykańskie są przesadzone, a Rosya zostaje spółnikiem niemieckim. Wobec tego nie odważyłbym się nie uchybiającego powiadzieć o ludziach, którzy mojej wiary wACHUBĘ nie biorą, bo jest bardzo daleko, a biorą się z potężaniem i z możliwymi widokami na przyszłość.

Dla Entente zwycięży, czy nie, to fakta dokonam, które najdą w Warszawie, będą zawsze miały znaczenie. Polska, a bodaj tylko sama Kongresówka mogłaby mieć rząd polski i wojsko. A tylko to jest pewnem i realnem. W razie zwycięstwa Ententy te dwa nabytki nie będą takimi, jakiego, lecz korzyścią. A w razie innego wyniku, to mogą być jedynne nabytki, możliwe do utrzymania.

Jakże mogłoby być tych zacnych ludzi, którzy niecierpiąc pod okupacją, pragną z woli niemieckich wydnieć jak najwięcej samodzielnosci narodowej? Nie mogą być potęgą i tych, którzy w zwycięstwo Entente nie wierzą. Wszak patrząc zwyczajnie rok na rok zwycięstwa niemieckie, wszak widząc, jak Entente przez nieopatrzność politykę marnuje co mieszcząc jakąś siłę, jakąś możliwość zwycięstwa. Ja także nie mam już wiary w zwycięstwo Entente, mam tylko jego ogromne pragnienie. Dwadzieścia od rewolucyj rosyjskiej mam jedno, niezmierzające uderzenie, bez przymieszki, obaw, zastanowienia. Ale moje uderzenie nie przyniesie niczego, a Entente robi głupstwo za głupstwem.

Nie chcąc wymusić na Rosji wojska polskiego. Długo szukają japończyków na to miejsce, ale najlżejszym łapczy o japończykami ukończą się, Rosya może zawsze osobny pokój z Niemcami. Może dłużej Konferencyja międzyaleacka zbiera się w tych dniach (recheleli) by utworzyć polskie wojsko - ale już będzie za późno. Anarchia wdała się także do szeregu polskich żołnierzy, skoro strzelają oficerów, chcących utrzymać dyscyplinę. Wielka część żołnierzy polskich już się nie nadaje do armii dyscyplinowanej, a anarchiści rosyjscy nie pozwolą na jej utrzymanie w obawie, aby jakiś generał nie wziął tego wojska do powrotu do porządku. Bolszewiki ogłaszają już aresztowania generała Murskiego i portabem - a stają się na to, aby wojsku polskiemu przerwać dowód dywizji i armii, a nawet koncentrowanie rozproszonych żołnierzy. Wystawę strajk Kolejowy, który w tej chwili nadzieje Rosji odmierzoną przynosi.

Idąc mi się, że drwiąc mi można marzyć już o wojsku polskiem na rosyjskim froncie. Rosya rozpada się. Dwóciemu politykom włoskim i amerykańskim uważa na siebie, ważność Ukłaiwy w tym rozkładzie. Długo mam wrażenie, że wroblem ile. Entente racie zabiegać o pacyfikację Ukłaiw, którzy już ogłosili własną niepodległość.

a ci na spótkę, Niemcami, a przy ociepliwosci Ententy, wzmaga Polskę, we dwa ognie. Morze
rozbiciem głupestwo, a morze i bez innej rady dyplomaci tutejsi byłby przewrócili ocy w tamtą
stronę. Wszak Ukrainy nie trzeba Niemcom wydrzeć z gardła tak jak Polskę.
A ponieważ dyplomaci tutejsi nie umieją jeszcze wyobrazić sobie drogi rozbitej,
nie, jeżeli Ukraina nie wpłynie anarchii do siebie, będą kogoś rabięć, aby przywró-
cić jedność Rosji i pogrądek w Moskwie i w Petersburgu. Pres to cy inna studium
Ukraina stanie się niebawem beniaminkiem Ententy - nawet gdyby chciała poprosić
na własnej niepodległości.

Naturalnie nie może, cy ochroni się przed anarchią, skoro jest klasycznym przeciwnikiem
anarchii.

Alle anarchia rosyjska może utrzymać się bezogrem jakiś czas i prawieć pokój Niemcom.
Co stanie się z dotychczasowymi polakami? Gotowi ich podesłać do Kongresówki, aby tam roz-
wiedli naraz anarchizację.

W każdym razie ten materiał ludzki przepradł dla Ententy, a może i dla nas.

Forus atem myśli atakowania cesarstwa na punkcie stałego sporu. Cadorna
stawia propozycję ataku na Austrię - nie jest ochotą go i drżając, zamiast
Austrię, dobijać, umrzeć ratować Italję. Austroja zaś stała się silną przycię składową
Niemiec. Ciężota sekcjiarska słabów generalnych, ruiasera angielskiego, ma
nowe Dardanels nad Trave.

T. x. ofensywa dyplomatyczna przeciw Austrii naruciła się sama. Parlament
austriacki przeszedł, ludy okazywały chęć rozbicia państwa. Ale dyplomacya
Ententy nie tylko milczała, nie tylko nie dawała tym ludziom żadnej pomocy, raczej
słotnicami, która dalszemu nie kosztowała nic, ale zaczęła pracować nad iradkami
utrzymania i wzmocnienia Austrii w nadziei, że uda się ją oderwać od Forusa i ra-
okazano Tarkę, wysłać z nią pokój odzyskać. A cesarstwa, widząc, że mogą być
zachwiane przez taką ofensywę dyplomatyczną, zastosowały ją do Ententy. Kłeska
włoska, niecierka i poddawanie się armii, to skutek tego błędka, który mógł
i powinien być być wrytym przeciw Austrii. Austroja została uratowana, ale
nie przez Tarkę Ententy, tylko przez pryncypalną pomoc Forusa, który jest tylko
przedłużeniem.

Nie wiem, ale zdaje mi się, że jest na półno na przypuszczenie ofensywy dyplomatycznej
przeciw Austrii. Ludy austriackie po doświadczeniu Garmogory, Serbii, Rumunii,
dziś gdy wojna cesarstwa zbliża się do Lombardji, musiałyby obliczyć jakieś przysięgi
chłopa i ryderstwu. Ci drwinego, że chcą unędrzyć się w Austrii i pojedynować
się z państwem? Drżając jakiegoś obliczenia i rachoty Ententy (gdyby przysięgi)
musiałyby jako rozpałkiwie szukać deski ratunku, jako samolubne wywołanie ludów
austriackich do buntu, którego Entente popnieć nie ma zdolności i umiejętności, jako

niesumienne próba wywołania dywergencji wewnątrz cesarstwa, byle tym rozpaczliwym krokiem uchronić Wrochy od ostatecznego doś. Nam wrażeń, że jest za późno na to, co pastosowane przed kilku miesiącami, byłoby niechybnie rozbilo armię austriacką. Działo się to.

Tędy ludy austriackie widzą, co Polakami robiono. Do dzisiaj nie dawo im nawet nadziei czy robotę, chociaż są piękne słowa Entente mogła dostać 700.000 żołnierzy na wschodzie i może 100.000 żołnierzy na zachodzie. Ale Entente operuje pojedynczym Rosją, od Prus do Włoch, wojsko do Rosji jednolite.

Tędy schodzi się Konferencja międzyalacka. Ale o Polsce gadają niechętnie. Dlaczego? Na no utworzyli sobie taki strach przed Kobelewem i Petersburgskim Sawierem. Aby go nie dopuścić do głosu w sprawie polskiej, postanowiono nie mówić o celach wojny. A siła polska wchodzi w te cele. Rosja nie istnieje, Kobiela nie przyjeżdża, Maklakow nie ma głosu - ale o Polce albo wcale mówić się nie będzie, albo w sekrecie. A gdy ten sekret wyjawia się na jakimś czas, już o możliwości utworzenia jakiegos wojska polskiego nawet Waryasi nie będą mogli mówić.

I w tym położeniu Komitet paryski jest z Komitetem moskiewskim. Polakomę przewodzą, w krajach Entente i neutralnych - i denuncyują się wzajemnie. Lednicki, Warkenski itd są denuncyowani jako gówniaki, zdradcy Entente, a Dmowski, Silt, Paderewski jako reakcyjniści, moskale, zdradcy narodu. Idzie ta grezna rozmowa ku nieśmiertelności, a obcy czytają, i dążą, że w Polsce tyle jest zdradców ideowych, bezpartyjnych, tak o urodzeniu i charakteru, bezinteresownie.

Mate prawniczkę wysunęły się na czoło. W Galicji młodym Karłowiczem Jaworski wstąpił przy pomocy rządu władze nad narodem i został austriackim chancellerym. Piłsudski, werbowawszy setki tysięcy ochotników, uwnął się na Napoleona i Kobyłkowat po Waryasię piłki go nie przychylni, mimo że uwnął się za misie coiego pomarańcza - Lednicki ciągle przychodzi, że jest rosyjskim ministrem i chce patrzeć jak Skotnik, kokietując się z bolszewikami jak jego przewodniczący i agentami prowokacyjnymi wśród rewolucyjnego niołis - Dmowskiemu zdaje się, że jest naprawdę prezydentem Republiki polskiej i gra ciągle komedję. Na Boga! co się dzieje w tym domu waryetów!

Dmowski nie umie już mówić o cym innym tylko o sobie. Kawera skroczym, że jego memoriał o Polsce, Niemczech i Rosji jest awydriskiem epikowym w historyografii. Kiedyś mi parsknął, że nie czytalem, bo po angielsku nie umiem, powiedział: "To nie, ale to pewna, że mi się naprawdę udało." Gada tylko o lordach i ambasadorach. Cieszy się na prezerwację artystyczną. W tym najgorszym domu są melki, podobno trochę prawdziwie wytworzone i zbyt to cenne. Powiedzieć, że go oświecił rozbolał na ten brak smaku i w tym czasie mu niepokoi. Otworzył, który niepokoił we wrytych artystycznych, europejskich i amerykańskich hotelach, wśród najbauchniejszych a pretenzyjnych

mebli, dostaje nagle palpitacji, że jego niecierkanie nie wytkaruje wyrażonego smaku. Trudni mu Samojski wtrąca, że będzie miał wścazyły ból brzucha, jeżeli brak gustu oderuwa się od kłosem.

I gra majestat. Za pięćdziesiąt amerykańskich filozofów i robotników dłużej się - a nie dążyć się wobec obcych nie może, dłużej się wobec swoich.

Jestem prawie pewny, że wkrótce można było wytknąć zbiorowe robotniarstwo się Ententy w sprawie polskiej - najlepszy dowód, że jest niewolnik, na kilka dni puszczony do Brynna i Tachy, wytknięciem od Louisa odinaderem publicum, niezadowolony, robotniarstwo, że a tak się stało, że podobnego radzenia od Ententy, radzenia minister nie powiada.

A Wroble były mocniej kępowane względami na Rosję niż którekolwiek inne państwo, bo Rosja je uwatowała od Włoch. Ale u innych nędoz nie porysiono kępow, bo przeważała była sprawa Komitetu. Chcieli mieć charakter nędoz, a zapewne kilka lat na str. porządku dla Komitetu w kwocie kilku milionów.

Dni gazet wroble i obawy przed pacyfikacją wojkotyż wiadomości o Polce - pacyfikacji nie dopuściłyby wistania i utrudniania możliwości pokoju przez robotniarstwo się wobec stron i ludzi tak dalekich. Lepiej nie przypominać, że w tej sprawie padły pewne obietnice.

Wskutek tego nie wiem, czy potrafią niejszej Konferencji interaleackiej nędoz reschidaty dać jakieś robotniarstwo porysowania - chyba, że nie nędoz nędoz, który będzie na krew polską.

Jako ten Komitet, rozporządzający we Francji armią pięćset tysięcy, bawi się w nędoz narodowy, a Omowski w majestat. Czy ci ludzie nie prują całej imier- nosi tego swego stanowiska? Zdają się, że zapłatani w nędoz nędoz i równie matymi cędoz nędoz jak Lednicki etc, gdy zdobywają pewną przewagę nad nim, prują się panami Polki i chcieliby traktować na zasadzie równości.

Co przedstawia Lednicki? Stan emigracji w Rosji i to nie cała - nowa wojenna emigracja idzie na Radę narodową w Petersburgu. Liczą worytko na 3 miliony, można im porysować półtora miliona wolenników, czyli 200.000 dorosłych. Dobrze to dla stronnictwa, ale nie dla prezydenta recypopolity. Drugi 200.000 dorosłych idzie na Radę narodową, która jest i Omowskim w stosunkach wajeństwo, ale nie wstąpi w nim monarchy. Wpływani trzeba się drzeć porysowania i Grabskim.

W Kongresionce - wskutek milczenia Ententy i instalacji Rady regencyjnej (Lubo- mierski już partiem serjo kandyduje na Króla i Karat Cybichowskiem nędoz nędoz równy projekt konstytucji polskiej, wykluczającej tak cesarza Karola, jak Króla saskiego, a nawet arcyks. Stefana od tronu) stronnictwa się rozlatują, bo ludzie się drzeć na akty wstąpi i porysowania, a nie stronnictwa. Dni w każdym stronnictwie są te dwa obory. Na co więc liczy p. Omowski? Ciemni się dłużej?

Nie przeczę, że jest człowiekiem odolnym i nie muszę z nim równać się. Tylko byli ludzie odolniejsi, a mieli tyle taktu, że nie pokazywali na pewną, że tak wiele o sobie rozumieją. Udawali polskiego Cavoura przy Bismarcku, kiedy jeszcze gni jeden powiat polski nie jest wolny i nie wiadomo, czy nim będzie - jest to zbyt pospieszne eskontowanie swych nadziei. Cóż więc, któryby dziś chciał zamienić na gotówkę tę główną wygraną, jakiej się spodziewa, choć losu jeszcze nie kupił, jest mniej śmiały i oburza się, bo igra tylko piśmiem z kieszonki i własnymi fantazjami. Inaczej jest o człowiekiem, który to samo robi z krągnięciem nawodu całego.

Mamy być przed nim na kolanach. Dlaczego? Za kilka tygodni, które mogą być naprzemian objawieniem prawd nieporzecznych, ale mają tę wadę, że prócz łuxi na naprzemianowych wielbicieli, nies kławy ich nie kryją. My mamy jeszcze z naszymi statystkami. Kottłaj bardzo mądre i bystre rzeczy pisat dla przekonania Europy, ale Europa nie tylko nie brała ich do serca, ale o nich nie wiedziała - i popadała w niecierpica i błądy i niebezpieczeństwa, przewidziane przez niego.

Z Dmowskim jest trochę inaczej niż z Kottłajem. Nie on stworzył ideologię stronnictwa wszechpolskiego, lecz Popławski. A w polityce wielkiego przewidywania nie pokazał: zapuścił się w neostawizm - a choć to ucylił jako mistnowski niby ciąg rachowy, musiał przyznać, że się omylił. Łatwiej jego, że przyznał się otwarcie do omyłki i wycognął z niej konsekwencyę, składając mandat. Nie znam galicyjskiego polityka, któryby znalazł taką odwagę poświęcenia, swoje próżności. Prawda, że petersburski mandat nie mógł równać się z wiedeńskim. Nie jest jednak wykluczone, że nie kierowat nim myśl otwarcia oczu, narodowi na pomysł własny, lecz chęć zachowania własnej cennej osoby na przyszłość. Moje nie chciało zrywać się w bezpośredniej słowności. Nie wiem, ale w każdym razie i komuś miało być i jej naprawa.

Ale sadnego, słychu już nie widzę w strajku szkolnym, a nadawyczą małą odolność przewidywania. To pociąganie nie polityczne, tylko agitatorskie.

Czy można więc być pewnym, że i teraz nie tknie tej samej krotkowzroczności? Pod względem jestem przekonany i to nie tylko o lekturę Napoleona, że w interesie równowagi Europy i jej spokoju leży odbudowanie silnej Polski. Co? Kiedy Europa nie chce mieć tego przekonania? Przypuszczam, że manuskrypt Dmowskiego jankomnie przedstawi i wyjaśni tę sprawę - ale nie rozumieję, dlaczego takie epikowe drisko ma być manuskryptem w drisijszych, demokratyjskich czasach, gdzie opinia publiczna inaczej tak wiele.

Jeżeli idzie o wpływanie tylko na ministrów, to ja pisać nie geniale drisko, ale takie sobie memoraliki w bhydnej wosroczynie, od której bruch boli; przekonaniem o tem ministrów i niektórych posłów w Rzymie - ale to przekonanie miało mieć wartość aktualną, gdyby Cadorna, rabawczy Trydent, Tryest, rasredt był do Wiednia. Skutek zatem tych niegenialnych rzeczy nie był o wiele mniejszy od jego

bardzo genialnej.

Albowiem te genialności mogły nabrać praktycznego zastosowania, potrzeba aby wsi-
weli do Wiednia, a Francuzi do Berlina. Niestety na to się nie panno; byli tymczasem
genialne, niegenialne rzeczy jeden mają skutek: są nieaktualne. Albowiem będzie wiktaniem
się w sprawę poleką, utrudniać sobie uwalniania honoru wroni, catości granic ewentualnie
wysłania aspiracji własnych. Dopiero po tem może przysięć kolej na sprawę polską, gdy
wszyscy będą nasyceni, a zostanie jeszcze jadło.

Nie rozumiem więc tej wielkości na kredyt.

Mówię im dzisiaj: Stronnictwo ludowe w Radomiu uchwalilo zgdać natychmiastowej
powołanej służby wojskowej. Komisaryaty werbunkowe utworzone, pobór ochotników
rozpisany na 1. i 2. grudnia. Ten rozpraw w parlamencie austriackim i zgodniejszy pod
rytychem zdaneń iwe wrozech. Wtedy przemysłowcy berlińscy postarali się o zdradzenie
sąsiadom o rokowania w sprawie polskiej, aby udaremnić austriackie rozwiązanie.
Dzienniki wiedeńskie przyjęły projekt austriacko-polski w pierwszym dniu sympatycznie,
następnie wrogo: dostali jui hasła od przemysłowców z Berlina. W parlamencie austriac-
kim rajło wobec tego wrogo stanowisko. Niemcy ogłaszają, że skłoty państwowo-
w sprawie polskiej powinny być odwrotne — Czy wobec tego wystąpienie nie jest
możliwym, że Rada regencyjna rozpisze powołanie służby wojskowej?

— Nie powinna — odpowiadają.

— Powinna, nie powinna — ale czy tego nie zrobi?

— Jest ktoś miśdypartyjne, które nie dopuści do tego.

— Ale stronnictwa rozpadają się teraz i następuje nowe ugrupowanie ludzi
nie stronnictwo w dwa prądy.

— Kto miśdypartyjne jest siła.

— Czy wy jesteście pewni zwycięstwa Ententy? Czy wiecie że Poincaré i Jdański
można dostać tylko po odurgotaniu Prus w prochu?

— Powinno się sobie życzyć zwycięstwa Ententy.

Stach w kółko. Jestem pewny, że nie ma w Polsce przeciwnika, któryby sobie tego nie życzył.
Myślę, że Studnicki i Dr. Młynarski w skrytości ducha także go pragną. Ale co innego
jest pragnienie, co innego rzeczywistość.

Tu jest między nami różnica. W pierwszym stanie rzeczy nie odważyłbym
się radzić biednym rodakom, aby sabotowali tworzenie choćby najmniejszego
państwa polskiego, chociaż piodąc przez krajem między tylko zwyciężenie zwycię-
stwa, alebyśmy chociaż wzięli wzięli wzięli wzięli — gdy oni dają stąd
hasła, wskazówki i polecenia, aby zachować się biernie i wrogo.

Teraz się w biednej Polsce walka partyjna, w której interes państwa ginie. Jest to
pewnego rodzaju rakieta między austriakami a niemieckimi, a troska o Polskę schowa
się za ścianą. Iktanie się, jakoby się osobną opłatą.

Jedni gadają: Gdyby nie N. K. M. i nie legiony, nie byłoby międzynarodowych
aktów z 5 listopada 1916 i 12 września 1917. A drudzy: Gdyby nie bieżący opór i nie
zwalenie Ko. T. Rady Stanu, nie byłoby Rady regencyjnej, rząduństwa, sądownictwa
polskiego, nigdy itd.

Stąd wniosek I Oddajmy się na Taszę i niestarkę Austrii, dostaniemy jeszcze coś.

II Dajmy się dalej, wytargujemy więcej.

Kłaniamy i osuszamy!

Gdy N. K. M. szalał w austrofilimie, gdy legiony były się, zawarło umowę kato-
wicką o podział Królestwa. Gdy N. K. M. rozmyślało, legiony rozbilo, Piłsudski
pojechał do Kory, ogłosił akt 12 września 1917. A więc nie N. K. M. nie legiony
ten akt wyświadczył.

I na odwrót: Pasano się od początku, ale na to Niemcy bombardowali Katyn,
przebili Łódź, zaprowadzili Hindenburgowską administrację, podatek absen-
cyjny - więc dajmy się nie przekształcać ich i nie kruszyć do ustępstw.

Jakobson Kongresowi, potem zaczęto jej ukazywać Taszę i cukierki, ale przyczyna
była inna, nie Polska. Właśnie wtem rozparł się zachowanie się Polaków w Niemczech
nie wpływa na rozporządzenie Krajem polskim.

Ktoś więc toczy się nie o naród, nie o spóśb istnienia narodowi - bo rozstrzyga
o Polakach per Polaków i wobec Polaków - a tylko o wpływy partyjne. I w tem widzę
matkę Leluchowskiego i Dmowskiego, i sprawę ujmuje z punktu widzenia
partyjnego.

Od czasu, jakem Dmowskiemu powiedział, że widzę w nich Kabotynstwo, okarzuje
mnie niestarkę. Naprawdę rzuca się monarchę, skoro myśli, że wrypcy są u niego
dworakami i żyją lub nie śpią z powodu jego spojrenia. Kpiłtem o niestarkę
ministrów, naukowców i arcyksiążąt, nie stracę minuty na berserkowość
przed niestarkę p. Dmowskiego.

Tylko to komedyaństwo jest bardzo smutne.

22. XI. 17

Wiadomości są dobre. Włosi trzymają się, Anglik brzą, Francuzi waryniają brć, w Niemczech
rozruchy i we Wiedniu, labryki wyjątkują w nowicelni. Idą się, i cesarstwa iu nie
podlegną ofensywy w Macedonii. Łato Królestwo Tęczy się podobno na prawde z Galicyą.
Drugim receptykiem i bernadrię nością poddaje się chętnie nastrojowi weseleńcom.
Cała Francja skupia się koło Clemenceau, upatrując w nim mego opatruwiciowego.
Pragnę wierzyć, że to prawda i nawet nie chce wyprzeć się rewnia, żeby się nie omyliła,

bo mnie takie potrzebne wiary silnej, bez obaw i zastrzeżeń. Był Clemenceau
spełnić wszystkie postanowienia nadzieje.

Anarchia rosyjska powinna sprawę polską wyrzucić najaktualniejszą, realną.
Polska nie miała być liberalno egzotycznym.

Nasi komitelowi powiadają sobie, że robotowy akt Ententy w sprawie polskiej nie ma znaczenia,
więcej aby tylko zabiegać o niego nie warto. Grunt, żeby Entente zwyciężyła. Prawda, że to
najważniejszy postulat. Jeżeli jednak nie będzie pełnego, dwugłowego zwycięstwa, to
taki akt ma ogromne znaczenie i powstanie jak najrychlej pojawić się. Chwilowo
położenie rzeczy wygląda na świetnie: radzi Włochom Alzako, Rosję wyrzucili z Europy
na zawsze. Ale okazuje się, że Entente bez Rosji daje sobie radę, a Kordow na wschodzie
jest konieczny, aby cesarstwo nie było przed obliczem się anarchii. A właśnie
w chwili, kiedy wróg niby stoi świetnie, ogłoszenie roboty o co do Polski byłoby
aktem niezwykłej energii i dowodem na zachowanie wiary w ostateczne zwycięstwo.

23. XI. 17

Przede wszystkim jestem człowiekiem stołowym, nie tylko wobec drugich, ale przede wszystkim
wobec samego siebie, dręcącym się niezłomnie pytaniem, czy ta głupia próżność
nie dyktuje mi tych wszystkich uwag słowami pod adresem moich niegdyś przyjaciół.
Zaręczam sobie, że uczucie, iż oni są bliżej do rzeczy niż ja i że pretensjonalnie
występowałam i ugrucia obrażonej zazdrości, przynajmniej mnie nie wywaja do
rad. Hierarchia jakaś musi być. Moja miłość własna nie pozwalała mi wyznać,
że słusznikiem być podwójnym, epiocha Rowadowskiego lub zarozumiałego
młodzieńca Seydy. Ostatecznie jestem podwójnym poetą, co w stosunku do
rządów mogłoby mi dać więcej dźwięku – jestem nie tylko współwłaścicielem
gazetarskim jak Seyda w Kurjerze i bliższym w Pomanii, ale także i wydawcą
i naczelnym redaktorem niemieckiej Gazety polskiej w Krakowie – mam więc
i wieku i umiarkowaną prawo do ratowania Seydów i Rowadowskich, a nie do
znajdowania ich w potrocinie ratowanego przez nich. Tak mi mówi miłość
własna, która resztę uważam za rozsadek i rozumienie potrocinia. Nie drw,
że w innych chwilach wyrzuciłam sobie jako obrodziłe niezadowolone,
że nie traktowałam od siebie i zakochanych w sobie duchów.

I mówię: nie masz zdolności dyplomatycznych. Wprowadzić ani organów
najwyższych, ani rolniczych, ani politycznych zdolności na wykwalifikowane mogące
dostrzec ich ani w Seydzie ani w Rowadowskim, ale ich się wynurzone

protokolauny niecał Karat mi s'atować, że go nie mam i przyrzucić, że
oni wiszą się nadaję do korucenych im rzeczy mi ja. Krego wymiła bardzo
nie, wyjąłma dla mojej miłości w'atany umyśle to marynam tak przykre)
nieumita dla mnie konsekwency, że ja powinienem być ich podwładnym, a
nie współpracownikiem, lub ich puszczę przetoionym. Trykro powiedzieć sobie
po tylu latach politycznego kiewowuicwa: samodzielności taką prawdę, ale trzeba.

Także krytyczną pora obradami i oklucami oświadczeniami i "partesów - wypadki.

Nasi robotnicy i ichy są now biurokracy francuskie traktowani gory od Niemców,
gory od Polów. Wypadki, i którymś niektóry z Dezerinów i Łamoych Władytaw
ka, obunajze. Tęś takie rzeczy Francya musi w secedaś iudu polskiego, co się z nią
u'atęgi, najęć stanowisko gory od Moskali i Prusaków. To zupełnie sturmi.
A nie leży to ani w naszym ani we francuskim interesie. Trzeba więc szukać
jak najędrzy sposobów do naprawienia tego, którego nęd francuski nie
pragnie i kiewnosia, a na które nasi rodacy jedzą od dawna i sturmi. Oduwiciem
się do Korwadowskiego, który ma objąć Kiedgi tr. opierze konsularny. Na to on mi
powiada, że już od dwóch miesięcy jedzą się opracowania projektu tej okieki, aby
bo ratwizobreniu przez Komitet poddać go aprobacie nędu francuskiego i z po
urzędniem biuro Komitetu w nowym domu ramiere wyjechać do Anglii, ażeby
w'atędyować Kiedgi Łamoych polskiej opieki konsularnej, prowadzonej przez
ichy i'atę, już przez Alme Tademe. Zapytatem, czy kua polskie środowisko i warunki,
w jakich żyją Polacy, potrzebują tej opieki. Nie. By ramiere porozumieć się
i kiewosie d' tych warunkach, aby wiedzieć, jakie wnioski przedłożyć nędowi fran-
cuskiemu? To niepotrzebne, bo on kua z uniwersytetu prawnicze zasady i'atę-
tury i konsulatów i na nich się wzoruje. Miałem ochotę w'atęć się, ale zagrałem
w'atęć. Natu ramiere nie w polemiczny sposób, tylko opowiadaniem kilku
wypadków, jakie mi opowiadają Władytaw Łamoych i Dezerinowski. Zdumiał
się Jordan Korwadowski, że takie rzeczy mogą się zdarzać i opowiadają, że
nowa Konferencya prawników i członków Komitetu. Tęnowa musiatem go
nieartkować. Łamoych, mający majątki w Galicji i w Wielkopolsce, musi
pshawai się na koniec przy pod kordce, ażeby przez farfarsowanie nie wypuścić
Kiedgi polskiej o rąk polskich. Łamoych najędrzy zaprosić się do niego na wizytę,
rozwiedrenie i Dezerinowski, ale w tej wizycie siostra Łamoychiego musi w'atęć
i d'at, bo ona najmocniej trądzi się temi sprawami i poznać fakty realne,
chey musić nędowi przedłożyć propozycje, zdolne do naprawy losu biedaków.

Pan Jordan, może przez stałość do mnie, który ostatecznie po tam pokaranie na Podolu, gdzie on miał majątek, na wygnaniu stał się moim wywołaniem i obietnicą, że kiedyś to zrobi. Tymczasem od trzech tygodni lata po Paryżu i latami będzie, aby kupić sto-
rowne stoty: brucha dla p. Dmowskiego, który mógłby zwrócić przedłożenie przy
stolikach Karcianych nim się stoworne stoty zakupi, bo pospolicie w osuszeniu
tę ludzkich wydaje mi się więcej wskazany niż kupowanie przy na wygnaniu
wianie słotów: brucha o pewnej, ogdanej powierzchni. Mniejsza o to. Ale na
te myśl mniemam ja go naprowadzić, bo on myślał, że wystawę spisać
teoretycznym paragrafy i w Londynie przywrócić na wieś at Kurek uszczę, nato-
ionych empirycznie, stoworne do tamtejszych potrzeb, przez Adons Tademę.

I tutaj mimo samokrytycyzmu, który mi powiada, żeu prośny jak balon
i przez prośność niezadowolony, nie mogę wstrzymać się od stwierdzenia, że
lepiej rozumieć i lepiej robićby sprawę, gdyby mi raciono je powierzyć
i nie robiąc ze mnie pisarza u p. Seyda, czy u p. Porwadowskiego, pp. Komitetowi
stwierdza moim własnej chęci nadymania się, ale mi sprawię.

Distincion Association de la Presse nie widzę: ja, który mam niby to
prasa, prasa francuska, muszę sam nawiązywać stosunki; aby tam szukać
możliwości porozumienia polskich kukułczych ja, gdy to powinna być ich trocha,
ponieważ to stowarzyszenie jest instytucją, ngdową. Nie mówię już nic
o organizacji prasy północnoamerykańskiej, do której wchodzi ludnie, obdarzeni
specjalną, mniemam, ngdową.

Zapytałem kto ma nawiązać stosunki: a) o przywróceniu stronnictwa
w Izbie gminnej i w Senacie, b) o przywróceniu obu komisji dla spraw
zagranicznych, c) o kołach naukowemu Sorbony, Instytutu i Kangu de Brat.
a oni odrzucili się, po jakiego dyabła takie stosunki miałyby być potrzebne.
I oni chcą robić politykę tak nieomylną, że takiego laika jak ja mi chce
zastąpić nawet pogawędkę przy szklance, aby oni wszelkie polityczne
dogzoby mi udziela.

Chciałoby w kilku trzymać za te wszystkie funkcje narysować Komitetu i napominać
o robocie w ngdach i w opinii publicznej jak parlamenty i gazety. Gdyby te szerokie
roboty objęły, musieliby całą parokę ludzi własnych usamodzielić, bo we dwóch lub we
trzech robotcie nie podoba się - robawymy, czy raczej pracować dla sprawy, czy bda.

woleli sprawę zaniedbać, lub raczej nawet jej w całości nie rozpatrywać, byleby wykonywać swoje przywileje panowania nad kilkunastu milionami, rozrzuconymi w świecie. Dlatego wymówkę, na wysłuchano było: nie mamy czasu zorganizowania. Ojciec przenieśli się do domu do domu Kłobas Młodszy, wymówki więc odtąd nie będzie. Zobaczymy co dalej.

Mydzy robotnikami polskimi w Lyon, Le Puy, Aveyron, St Etienne itd jest ogromna agitacja ze strony Gimmies walczących polskich. Chcesz tam pojechać. Zobaczymy czy mi pozwoli.

Polityka wygląda niesłusznie. Zydostwo zorganizowało się dla ustatkowania wyjątkowa cesarstwom. We Francji nazywa się ono masoneryą lub Loge des droits de l'homme. Wysłuchano im się. Wystraszono ich, ale nie inną rzeczy narwać po imieniu. Forasiebra organizacja we Włoszech, która doprowadziła do kłótni ostatecznej, jest kierowana przez żydów. Ale i tam nie inną rzeczy nazywa się po imieniu, aby nie obrazić pp. Anzatti, Modigliani, Labriola itd. W Anglii tylko niektóre garsty odważają się mówić o otwarciu mówić. Wreszcie kryją na Rosję, którą żydów oddają Wiccom Renin, Goldberg, Trocki itd). Jeżeli wojna jestowa, może kwestya żydowska zostanie porwana lepiej.

Prasami przychodzi artystomowi myśli obojętnej. Gdy widzę ciępienie ludów, mówię sobie: Ciępię Europę i pokutuję za to, że porobiła na rozbiór Polski. Jeżeli teraz grechem nie naprawię, przyjdzie za 20-30 na nowe, jeszcze gorzej pustoszenie krajów. Odrzucę więc i jęzić, krować i jęzić i umierać i głodu, polki nie naprawię dawnego grechu i nie odbuduję Polski. Myśmy przeżyli 150 lat, przeżyjemy i więcej. Od siebie Europę salicy, czy chcesz na długi czas zabezpieczyć się przed wojną, czy narazisz się na nowe, powstaną się paroksyzmy.

24. XI 17

Prionkowie niemiecki amerykański podobno w Londynie rozgady, żeby całkiem jasno postawić sprawę polską i ostatecznie sprawę armii polskiej w Rosji i we Francji jako interaleacką. Anglicy przytakują dla planu. Anglo-Sari chcą to przeprowadzić w Francji i Włoszech. Tak bruno, dajcie więcej poufne informacje. Zobaczymy.

25. XI.

Podziękować Duranty'emu wielką rozprawę na kablagram. Do drugiej w nocy to światło.

27. XI. 17

Z powodu umowy z 9 marca 17 między Francją a Rosją, gwarantującą, że sprawa polska nie będzie uważana za międzynarodową, umyślnie memoryat, artykuły amerykańskie i interwencyę z niemi amerykańskiej. Przedstawiam sprawę polską jako symbolizującą dla narzuconych i mających narodów oraz jako problematykę kampanii sprzeciwu Entente. Kęś datuje specjalnie Konferencyę Smolowskiego z pułk. House'ns. P. Seyda w głębokim rozumieniu sprawy uważa to za ryzykowne. Przedstawiam, że drucimowane pomagają się memoryatu dla House'a, a sam odmówił napisania go, aby nie brzoło nosami. W tej trudności Seyda odwołuje się do Komitetu. I Komitet może wnioski uważa za bardzo aktualne. Nieraz się wreszcie "departamentu prawnego" podobnie i nadaje Seyda, który sam sobie coś pisze nawzajem, nam nie nie mówi, niego od nas nie rząda i chyba tylko pewnie, że wszyscy pokarują się w biurze.

Ładuje mi się, że wydrukowanie owych dokumentów tajnych wywoła w Polsce strasne wrażenie. Ktoś polski już po prostu przesto między stronami rządowe i wcale mi się nie drwiz. Entente handlowała Polską, ~~was~~ nie mo, że przez pięćdziesiąt roku biere w skóre, gdy Austria może bodaj Kongresówkę z Galicyą, niechować przed lichym handlem i próbami wynarodowienia.

Jest to nawiązanie przeszłości, że bolszewiki prorycy do władzy: te jedne rządy nie mają apetytów i imperyalistycznych i mogą weryfikację rosyjskim imperyalistom repersie możliwości marności o Testamentu Piotra Wielkiego. Do czasu między carem, nadstawni, a rosyjalstami rosyjskimi nie ma różnicy: wszyscy chcą powiększenia starej Rosji i panowania nad innymi. Nie posiadając pojęcia mitologii opery, mają pojęcie protegi rosyjskiej i bez panowania nad innymi pręsty być państwami. To skruszenie protegi, bolszewiki może znaleźć czas na skruszenie wzięcia jednoczących różnie kraje w jedną Rosję.

Czy Entente potrafi podołać się do inwazyj i czy inwazyj mogą jej służyć?

28. XI. 17

Nieraz nierazem gdyś był już rozbrany, kądali nime widzieć drucimowane amerykańscy. Nim się ubrałem i przeszedłem, oni puścili cię do góry i nie walasz nime, poszli do Smolowskiego. Ja poszedłem do góry i wróciłem tam. Dass he się nie zagaja. Kłopotając, że mówi od siebie, pyta, co mogą Polacy zrobić na froncie rosyjskim, kto mógłby obok Polaków ten front wzmocnić i po materialu na Konferencyi między alackimi zrobić, aby te weryfikacje się obudzić. Polacy, prosząc, żeby Polacy, śmiejąc się po rosyjsku, podjęli się wśród rosyjskiego ludu agitacji przeciw bolszewikom. Wnet postanowiliśmy, że to pytania i wnioski z niemi amerykańskiej. Rozmawiając twierdzi, że dopuszczenie Polaka (a więc Smolowskiego) do Konferencyi międzyalackiej byłoby niebezpiecznym korzystem wstąpieniu na Polakach. Musiałem więc schłamać, że to naprawdę potrzebne, ale rozumie się samo przez się, jeżeli Entente chce o Karai pręsty

inwazji, i o myśli wojenne i powołanie o sprawę polską. Wyjechałem więc z ogromnie rtem
wrażeniem, wywołanem przez tajne umowy między Francją a Rosją, zawarciem konwencji
w sprawie polskiej, uznania polskiej przynależności państwowej z Konsulatami, paszportami,
sędzią do wojaka, agencją dyplomatyczną przy Radzie polskiej w Petersburgu, takich samych
agencjach przy wszystkich organizacjach inwazyjnych i wiele innych drobiazgów, które razem
wzięte mogłyby naprawić owo te wrażenie. Ponieważ Polacy nie mogą wierzyć polityce
francuskiej po takich kawałach, więc niech Ameryka weźmie w sprawę polską i inicjatywę
i ranga obywatela jedności dowodztwa w Entente, także jednostki dyplomacji. Sprawa to Horwadowski,
przypominając, że umowa franko-rosyjska o nie dopuszczenie międzynarodowego charakteru
sprawy polskiej została w ciągu tygodni po orzeczeniu Wilsona, niejako na jego poleceniu. To Ame-
rykańskie wrzeto. Wytażili więc o projekcie, aby zawiać konwencji, Entente wytażiła
o proponowaniu pokojowemu do cesarstwa, a wtedy proponując jednocześnie i niepodległość
Polski, mają być osią warunki pokojowych.

Ponieważ Bass miał nadzieję jeszcze w nowo te warunki niecy amerykańskiej, nie
byłaby niżej postawiona.

Niestety! Długo dowiedziawszy się, że Bass szukał przedemna, Dmowskiego, którego nie zastał,
ale który obiecał się, że jakis dzień "i mnie pukać do jego majestatu, mające do dyspo-
zycji jego ministerio". "Amerykańskie", sans faibles "nie przypadło do smaku temu deuo-
bracki osobliwego nabożeństwa. To jednak - a nie moji eterodniowe nalegania - skłoniły
go, że dziś obiecał posłatywać się do pułkownika House. Na niecierpienie państwa, chociaż
alter ego Wilsona, jest tylko pułkownikiem. Dmowski najzwyczajniejszym, aby mu on pisany
ktoś winał.

Proszę tego, już nie ptów Horwadowskiego widzę, że Dmowski ma teraz marotę, aby się
dostać bodaj tylko jako Konsulent na Konferencję międzyalecką. I gotowi cudownemu
pomysłowi, że naród polski jest gotów do poświęcania krwi na honor, iż Dmowski będzie
dopuszczony jako Konsulent tam, gdzie ptów stanowią na Sebastopolu i Wersalu.
Boż się, że skłony sprawy narodowej do Komitetu albo do swojej osoby. Zobaczymy. Widać
że Amerykanie przychodzą, bez uprzedzeń europejskich z zapalem dobrej woli - pracowaniem,
aby zrozumieć sprawę polską, i widzę, że ja rozumieję - potowienie Entente bardzo ciężkie
możnaby wyrywać - wrażliwość w danych warunkach stać nas prawie na milion dotknięcia
w kłajach Entente, a prosi niebezpieczeństwo, że rada regencyjna wytażi inny milion
funecm Entente. Możliwość to wytażi i wytażi dla narodu Wersala, co Entente dać odolna.
I tu się boji, że wyisza dyplomacja Dmowskiego nie wytażi tej sercyliwej Konjunktury.
Porozumieć Ameryki, ale postrachamy. Wrażliwość moją sprawę narodową tak postawić,
iż wespół z Dmowskiego w Konferencji będzie jej naturalnym wynikiem, a nie
tryumfem jedynym i wielką zdobyczą i Tarką. Zobaczymy, ale dziś. Takie Konjunktura
nie nigdy się trafi, bo tak rada regencyjna jak Kolo polskie zarygną, mocno angażować się
po stronie cesarstwa. My nie powinnimy dojsnąć do jednostronnego i potowiernego stanowiska

sprawy. Jeżeli driniczego potowienia nie poryglamy, ona postawi tak postawiona.

Podjęciu Amerykanów Porwadowski zaczął prowadzić się nad głupotą, ngdu francuskiego w porównaniu do angielskiego. Anglii, robaczywary dratliwość agencji, łasistich, mieli do ich dyspozycji nie tylko pasporty dyplomatyczne, ale nawet służbę eskortowaną przez korpusedy - francuzi tego odmówili pasportów do Sewajicy i obawy, aby się nie dali przekabacić puirsarysrom rady regencyjnej. W ten sposób Książę Traktowny, a potem Edytały Sapicha, podiedziawary tygodniami, wrócił x nicem. Nasi oai pałowe na policyjnym pasporcie nie chcieli fachać.

Przyrnam się, że tych względów etykietalnych nie rozumiem tam, gdzie chodzi o poinformowanie kraju. Wzi drinicz się, że rada regencyjna narzyła robli politykę własną, nie ogłdając się, a nawet postporując Komitet. Jakich puacrenie może puisi Komitet, skoro jego o dla jego ośrołka państwa graica? A puirsarysrom nie byłby się pytał, czy on pnycechać na pasporcie dyplomatycznym, czy ten policyjnym. Tymczasem widać, że nawet wyrwać się nie mógł, co dla Polów było fatalne. Kdaję mi się, że tu nasi pałowie pokpiłi głowę, a w Warszawie i w Wiedniu mogą napasi postanowienia pnygdejsze i pnycedwać.

Oni, pnywu nngadacem się o Porwadowskim, że on się ile tutaj. Ten, który coraz bardziej rozkochana się wobec mnie, pnyrnat, że i Dmowski trudna współpraca. Jest to ośrołek genialny, ale apodyktywny, a pnyedewystthiem robi sam, nie wyrzera się nikim, nie umie kndri pnywać. To co Porwadowski robi, robi sam na własną rękę, bo Dmowski ani wskazi. Wiek mi daje, ani sprawozdać mi chce. Pouiswai Leyda najprawdopodobniej wróci na state do Lausanne, namyslaż oddać mnie departament prasy. Nie mam najmniejszej odyoty: wolabym razem i Foà ptoiryci autonomioną agencję prasową.

Ponadto nie wiem, we współpracy. Dmowski będzie sobie chadzał i konwenty kłował z politykami, a ja mi będę nie wiedział i mogę w prasie rozwijać dratliwość nie-równoległą. Gdybym miał agencję samodzielną, stwiyłbym sprawę narodowej wedtng osobistego wnania, nie pytając, czy ten Komitetowi stwiz, czy nie.

Wczotg ~~jeżeli~~ Amerykanie panyrdli - nie ufam już nikomu. Francuzi, choć nasza służba handlowa, pnyzwają się, że Polacy w okupacji szukają sposobów do pnyetrzymania życia narodowego i jak w pnydare do uratowania co się da chwycić. Francuzi są odirwieni, prawie oburzeni, że Polacy nie chcą dać się bercelowo wyrzucić, skoro przez to ngdowi francuskiemu mogliby najmniejść rusco trudności. Wzi mi mają głos i nie pnykają zejść w koncercie narodów stanowiska równych wobec równych. Se jak esrołkiewicz wpuszcrony poraz pnywosy w rann kwiśte arystokratyruie Koła. Nie chcą uwerić, nie prufę własnej wartości. Nie wystąpię więc o pnyicy o tyng.

Podobno Anglii bora pnykły sprawę pod katem pnyerłego pnygdku w Europie, ale o ten pnyasnego dbywaderenia nie wiem. Łotają Amerykanie. Gdyby i na pnyasami drugich zaczęli sraclrować na wrór francuzi rosyjski, to wróda Kandy polskiej Kroy.

krwi. Najlepiej rawieści roboty i wetkać, aż Niemcy ujaśnią nas, ale z nami całą Europę. Nie będzie nam smutno w domu niewoli, bo mieć będziemy tacińskie towarzysstwo. Ta niemiecka Entente, gdyby była przeciw dłaćta wedle głoszonych hasł, mogła przed nikim a może dwoma przewyczyć. Gdy się ze swojej ciemoty nie wyleczy, przegra z Kreterem. Co ja się nawołam: Wejdźcie w styczność ze wszystkimi narodami w Polsce, bo ich Niemcy werwą w opole. Kłóćcie się. Ten ma Albrays, tamten Belges, sio Trentino, a owerst, nich Niemcy biorą laty świat przeciw Kolonii i Bagdadu.

29. XI. 17

Myslałem, że próżność obratona dyktuje mi wszystkie możliwe uwagi i wstydziłem się nawet tych konceptów, ale pisałem, jak mi dzień wrócił, postanowiłem być z sobą tak szczerym, że aż łaskawym, bo notuję osobiste przebiecia, a pomijam wiele robot publicznych, których dokonuję. Ale dziś znajduję szczerze i bolesne polowierzenie szczeruści moich uwag. Odbywa się Konferencja międzyalacka. Dmowski nie był jeszcze u House'a i naturalnie powodu Konferencji w tych dniach nie będzie. Cierpi na wiadomości p. Horodyskiego, który zapewnił, że sprawa stoi dobrze u Anglo-Sasów. Tymczasem drżąc p. Heath, czy inny (nawischo angielskie ze słuchu zapisując) po długich perepatkach oświadczył, że rapyta Foreign Office kry można powołać uchwałę, że odbudowanie jednolitej Polski jest warunkiem trwałości pokoju. Dmowski zawołał, że to za mało, a ten mu odpowiada, że i na taką uchwałę nie jest jeszcze przygotowana opinia angielska, która wiodła do rychłego pokoju, a polowierzącej uchwały w sprawie polskiej oddalają nadzieję pokoju i wita ją możliwe układy. Dmowski rozchorował się na wątrobę. Otem mówi mi Polwadowski, że mu nie do wielkiego otława nie dopuszczają. Jedyni Amerykanie mają jasny i wytarcerający plan w sprawie polskiej. Okarują się więc, że ja od wszystkiego odsunęty, na własną rękę robiąc, polowierzę przez swoich dziennikarzy, którzy są informatorami miży, dokaraj naleriętego poinformowania tej miży. Gdyby rzecz nie była tak okropna, można by ryć ze śmiechu. Ale ci Amerykanie mają przypowrę radanie przeprowadzenia jednolitej Komendy, na co repła nie chce się zgodzić, bo Anglija odwraca się a Limine Komendę francuską, a Francuzi tak samo angielską. Miży amerykańska stwierdza braki strategiczne, braki w przygotowaniu wojskowym, braki w gospodarce i w polityce, a jeżeli tych braków nie pełna, chce podjechać przed skotierowaniem Konferencji, postawić dla przywołania tylko jednego pironka, i pamierna doradzi Wilsonowi, aby się wycofał ze sprawy, skuranej przez upór, nasłepienie i próżność na pewne niepodobienie. W tych warunkach miży amerykańska postawi sprawę polską jeonądnie, ale raczej jeondevystkiem przebieć jednolite frontu strategicznego i jeondevystkiem, raczej nasza sprawa jeondevystkiem z Komendy na drugi plan. Spodobać się, że Włosi jeondevystkiem nas poproszą, ale mają jeondevystkiem sprawy jak potrzebę opierają, a więc nasłepienie na swoim

Francji. A jeżeli to wiośrobie, będzie naszego macierzystego Loreta i Kapimierke moja. Natomiast ci wielcy panowie, po krocie wydali na baka mienie się o ministrowi, nie aprobili nic. Adawall, to mają Anglię w kieszeni od Kaurizelli, i okarato się, że się Tuderli. Casy Komitet wojenny w gabinecie angielskim jest wrogi Polsce: Lloyd George, Carson, Churchill, stuchając rydowulich podscriptów (Lloyd George dostaje na roboty pisemskie od rydów) i jeden Balfour udaje, że rozumie wartość naszej sprawy. Francuzi najgłupszy, choć gęsiu ber purytosi. Ich gęsiu wstęki brali nasi panowie na dobrą monetę, a gdy przysto do realnego rytmu, to Beroraj Dmowski ośro się poremówi o p. Marjoni, który i nie nie chce dla nas zrobić i owo naprowadanie nas Rosji I. III. 17 biene i gupia frant na naturalne.

Dziś mi Rowadowski, który cały dzień pędził u Dmowskiego, mówi, że musi się ponęli, szukając stygnowości o wielkim, a pominając małym. Trumaczył mi, że minister wystuka wywód Dmowskiego jednym uchem, aby wypuścić drugiem, ale nad informacją własnego drzewnika w misji rządowej zastanowi się głęboko. To sugestia, radery mają drzewiaj pominować. A przecież to nie tak naturalne. To ci ministrowie mają ty się kłopotów pilnych i bliskich - gdy się dądo mudi i Polakowi, okarali dość taskowości. A pominują Polaka stem infedreusiu, że będzie gadał o wartości polskiej sprawy, której aktualności oni nie oderują. Natomiast oderują ją, gdy postany w specjalnej misji drzewnika własny, przedtawi jej wartość.

Tę prostą rzecz nie domyślali się nasi samorzawnicy dyplomaci. Dziś zagrozili rządom, że rozwiązują Komitet. Byłoby to skandal i pospekunzie Polaków w racjonalne resarstwo bez paktreier. Noż nady pominędo coś jęlatonizmu, a moi Komitetowi x milionów porycę na naplastrowanie prei prauionij. Ale ich oświadczenie nie będzie miało waloru, to je dądo jako oderepne dla pamydlenia ooru, które chcą być namydlonemi.

Dmowski chory na wątrobę, Rowadowski chodzi po mieście i kiwa głową, że robią inni, nie wiem. Rowadowski tak był gęsiu, że mi przyniósł nawet, że postapiu o ile, stykistując się w sprawie pasportów do Szwajcaryi i nie biorąc ani daję informacji pener cato pmissiga ludhion o kraju. Młknie rura naszym pyparkom, których sponowala moimoi obcowania x ministrami. Słuchali więcej siebie niż sprawy.

Tak mi przed kilku dniami wychwalali Anglię, że ułatwiła im podróż do Szwajcaryi i chciała dać extra skrypt do Stockholm, że ja wdryguję się na tę dudkowatą pyparkowatostę, teraz zaś widzę, że Anglia planowała ich jak własnych pyparków, oraz bęrsuimieru agentów, co na darmo uwodzą Polaków w okupacji. Też ci wielcy dyplomaci nie widzieli, że grypijorkom uderzyła do głowy tętostę jędrzenia na pasporty dyplomatyczne za amerykańsko polski pisemski.

Przed kilku dniami obrarli się ona rada regencyjna, że oświadczyła lojalną przysięgę na podstawie artów 5, XI, 16 i 12, IX, 17. I przechwytła gadali: To jest powstanie — i ośmi było w tym groźbę, że jej się dodadzą w psuki, podjąwszy walkę. Culi się prawdziwym nadeem narodowym i przywódcą studentów. (Jak mi to przypomniał smutnego Młyny lub Januszajtisa z Konicą lipca 1914). Ale z tego gadania wynika, że oni wpłynęli na kraj, że powstawa kierowali zachowaniem się tego między partyjnego. Przyznam się, że nie odziera na brach przysięgi odpowiedzialności. Nie mając nawet pełnomocnych obietnic przed oświadczeniem Soumna (wysłanego przez nas) przedarli kraj w awanturę polityczną, gdy ja sobie wyobrażałem, że popierają na roli polskich adwokatów w Entente. Bo ja od początku wojny pragnęłam obronę obu walczących stronach. Ale dyktowanie postępowania krajowi, gdy się nadanych widoków na nadzieję nie ma, to jest lampartowa polityka, prawie brodnia, podobna do rachty Czarotomskiego w 1868, który wstaje po półtora roku o wytrwanie o obietnicy pomie Napoleona III, potem powiada: „Dziękuję kmi!”

Widzę z tego, że sam jeden zachowaniem wręczył rozrędku i ma jasny pogląd na sprawy. To dyplomacja to tylko mina dyplomatów i radość wolenie i wstąpię, przedstę piosci. Gdy to nic nie dris obawę, mają Katrenjans mer. Nie mają czasu gniewać się na Kucharewskiego, choć najchętniej na emigrację polityczną, emigrację wojsko i nad porażką wojny.

Albo chociaż rozrędku nadzorem, chociaż ja jeden coś wyskakałem, do rady mnie nie werm, a gdyby wermali, nie pojmują, bo mi gadam i parliów dyplomatyce. Podaj to porucznik! Spróbuj wrócić do Rymu, szkoda to pisać, gdzie traci i martwić się.

30. XI. 12

Powiadają, że usposobienie w sprawie polskiej poprawiło się nieco na Konferencji, to też Smowski wyndrował. Przypisuje to naciskowi amerykańskiemu. Amerykanie są dają jednolity komendy i gois, i porostawia, Europę własnym siłom. W sprawie polskiej rozważano także stronę ceremonialną. Nie chcą o niej wspominać na pełnej Konferencji, aby Japonicy komu nie dawali pretekstu do mieszania się w wewnętrzny spór Europy. Mówi to wstydlivość rasy amerykańskiej, ale może także i chęć polityczna o to, że Japonicy w tej wojnie nie chcą się mieszać. Jeżeli więc będzie jakieś polskie oświadczenie, to tylko ostateczny amerykański wywiad jest dążyć — czy aby dobrać? trudno wiedzieć.

Cechom odwołano wielkiej wzmianki dla oszczędzenia Austrii, którą Rany zjednoczone spodziewają się przegnać do odrębnego pokoju. W samej porę przychodzi to oszczędzenie: cesarz poburzenie podnosa pretensje. Powaków, aby ratować hegemonię Madriarów, polska presja aspiracje, aby Niemców podnieść na duchu; w wojnie stoczyć się wyjątkowo. Nowe narządzenie przeciw straszeniu ośmiarow i opierow, a jako psak widomy.

powrotu do systemu Metternich. Stürgkh daje się dynamicznie prefowi Kancelarii gabryetowej,
głównemu autorowi amnestyi cesarskich polityków. Ostatnia amnestya dla Rumunów
siemogrodzkich dotyczyła wyjątkowo podpolitych szkodliwych. Madziarów nie chcieli drabnić
amnestyi dla rumuńskich polityków. Prawda, stało się to porażką Rygi i ostatecznym
punktowi rosyjskiego. Przejście do systemu Metternicha byłoby więc skutkiem powo-
dów we Wiedniu: germanizacja kasty podniesiona głowa.

Żens moralny: Węgry, niemiecy i niemieckie powinni pragnąć kłóski monarchii,
bo jej powodzenie jest ich niedolą i ogółem.

Właśnie w tej chwili Entente kładzie na swój cel ratowanie i oszczędzanie Austrii.
Zaprawdę, niech było mądre polityka.

Amerykanie domagają się ponownego rozpatrzenia celów wojny, aby usunąć z nich
wszelkie imperialistyczne baki. Spotykają się z oporem, bo państwa Entente
wola być pobitelem i stracić to po prostu, niż do im się należy, byleby nie wycofać się
z apetytów, na których uspokojeniu brak im środków.

Jan Kucharewski twórcy rządu oddany cesarstwu. Porwadowski widzi w tem dowód,
że spóstrawstwo opuściło rządy regencyjne i restauracja ja w rękach jak niegdyś
Radek Stamm, ja się boję, że to skutek wyczerpania sił politycznych i państwa nadmierne.
Według mnie, powiedzieli sobie, że po Entente nie było trudno określić zwycięstwa,
ale nawet platoniści rywalizacji i nucią się w objęcia Austrii, żeby o pogromie
unizować Galię i Kongresówkę. Zbawimy, czyż przypuszczenie storniejęce.

Madziarzy na jakimś oświadczeniu Konferencji nie było żaden humor naszym panom
ale i but, pochodzący z wysokiego o sobie przekonania. Ręce muszą pruć i m
słowa prawdy wyrecytować.

Coś zrobili! Oświadczenie Sonnina wyprzedziły Lore i ja - drżące amerykań-
skie stanowisko Foa i ja, nawet uznaniu Komitatu przez Francuzów wyprzedził Poltr-
co zrobili Dmowski, Porwadowski i Seyda? Nie wiem.

A. XII. 17

O Konferencji międzyalackiej która dziś powinna być się skończyć, nie wiadomo nic jedno-
wego i pewnego. Przekazują tylko wiadomości, dotyczące dla naszej sprawy korzystne. Fathowski
Houss, p. Sharp stawiają rzecz ostro, minister Pichou powiadał wczoraj: Vous avez besoin
d'une telle déclaration et vous l'aurez. Karas ten buta naszym panom wrogo. Oni naprawdę
nie chcą mieć się przedstawicieli sprawy polskiej i jej referentami, lecz rządu narodowym.
Odpowiadają statek kampanie granicy rosyjskiej dla powstrzymania niemieckiej agitacji
w Francji. A p. Seyda ogłasza, że jeżeli Entente chce, aby on wpływał na opinie kraju, to
muszą mu dać swobodny przejazd do Szwajcaryi. Jest w tem słuszość o tyle, że taki wolny
przejazd jest uznaniem p. Seydy za dyplomata czynnego Entente. Ale taki tytuł

jest albo naduryciem albo Taskę. Wysłaniu go jest sukcesem osobistym Seydy lub biuro-
wym Komitetu - gdy jednak może być osiągnięty przez pewne zabiegi, praca i wprawy,
wzięte na jego osiągnięcie są stracone dla wysłania pewnych korzyści narodowych. Wracie
Kiedy się zabiega o ten przywilej, nie można równocześnie stawiać litania o dążeń - czyli
za korzyści dla Komitetu samobytwa się lub odtąd korzyści dla narodu.

To jest moje skromne zdanie, które może być fałszywem.

Francuzi, postraceni przez przesadę niemieckiej propagandy, boją się wszelkich ustatwień
dla osób: paszporty do Szwajcaryi dają tylko wyznaczone dyplomatom wstawnym w Szwajcaryi i pas-
port dla członka Komitetu uważają za niebotyczne ustatkowanie dla narodu polskiego.
Wolelibyśmy dać turkom najwstrętniejszych papawusów dla Polski. Odwrócić Anglii Czwartek
mieszkań na wyspie i daleko od dżumy. Boją się włączyć w sprawę Polski, ale
członkowie Komitetu dają paszporty, umyślnie okryty, czy pociąg. Wobec nich uważają
nie za przegranych i agitatorów Ententy, tem podnieśli ich znaczenie, że pieniądze nie biorą,
a robota agitacyj, którą milionami trzeba było okupywać.

I prawił, że naszych panów nie samowładztwa na takie przyjmowanie ich roli.
Seyda był dumny, że chciał eskortować przez torpedowe okrycie, na którym miał jechać
do Stockholmu, a był obrany na jego francuski pociąg, że przez ciemność swoich obaw nie
rozumie własnego interesu i nie może ocenić ani dać ustatkowania ludzkości, który dla Ententy
pracuje o takim zaparceniu się samych siebie.

Przyznam się, że mi się te uczucia nie mogły w głowie pomieścić. Gdybym przez naderwanie
do Komitetu uważał siebie na członka narodu, byłbym oburzony, i lekko
chciałoby mi przypisać charakter dyktowanego kpiącego. Pragnęłbym równości
nie paszportu, umyślnego pociągu czy salonki, ale równości uszanowania na poziomie
ministrów państwa sprzymierzonych. Oj równości byłbym narodził się - ale dla braku
pieniędzy (gdy Polska ma na ogół in partibus) nie wstydziłbym się jeździć turem klasą lub
po Tarym chodząc pociąg. Tych więc uczuć i pretensji nie rozumiem.

Nie rozumiem też i całego wnętrza się do sprawy. Pracuje się na gruncie Ententy, ta
raś odnawia się demokratyzmem, który w Rosji doszedł do niedorzeczności. To repre-
zentacja narodowa składa się z samych magnatów: trzech królów Łanajskich (Maurycy,
Adam i syn jego Leszek), hr. Sobieski, hr. Płater, ks. Sapieha - potem Skirmund i młody
w herbie, a na okrasę demokratyczną oberański Porwadowski. Ten przynajmniej ma
co do wyznania politycznego razem z Maurycym Łanajskim ordynatem tytuł i charakter
demokraty. Syn bratana warszawskiego Smolowski i lubowski opowiada o swoich herbach
tak, że jako demokraty o wprowadzenia muru świecić synowie niecierpiący reakcyo-
nisty Piłki i Seyda. Ołtopskiego syna nie ma, a tytułarna demokracja wreszcie polaków
gi nie w tem towarzystwie spełnić.

Co w tem na plan? Powiem ci przypuszczam, że państwo Ententy powinno być mieć

dobrze informację o osobach, nie mogę przyjąć, aby zaufaniem odwołać się do takiego Komitetu narodowego.

Jeszcze musimy przypuszczać, aby kraj mógł ich uznać za swoich przedstawicieli. Taki demokratyczny grom, nawet Prusom, Niemcom i masę chłopów i robotników chyba nie mogą powierzyć sobie, że ci magnaci są ich wyborem i najlepszym ekstraktem ich dążeń. Dlatego rosyjski socjalizm państwowy musi drwinie wywoływać zcha w sercach ludzi, którzy wiek cały przeżyli pod rosyjskim panowaniem i w swojej drugiej części, niezas najniebezpieczniejszej, byli współprzebiegawcami tego właśnie socjalizmu, co zwyciężył w Piotrogradzie. Marom, które dostają pod wpływem tych doktryn, musimy drwinie być na pewen, że finyorne oderwanie od Rosji przez Niemcy narzuca im na symbol Polski niepodległej samych oligarchów. Opowiesć o Polsce jako synonimie państwa i niewoli ludu pokutując jeszcze w bandero szewchich Kozach, a w tym miejscu spraw przez Komitet nabiera uboższego potwierdzenia. Jedną tylko nienawiść do Niemców, może te masy skłaniać do solidaryzowania się z Komitetem, który radby pracować na pokorę tych Niemców. Ten instynkt może karać owym masom cierpieć nawet i takie nibyto przedstawicielstwo agrarne, chociaż powściągać swoje demokratyczne aspiracje, owe masy tylko przez patriotyzm cierpią ~~znowu~~ wędridło w gębę, a chciałyby być wolnymi. Czy przez taki układanie referentacji Komitet nie baramui mas tak, że owe jedyniej przez chęć wyrwania z niepojęcie niejasnego potężnego państwa do rosyjskiej anarchii? Chyba, że wogóle na emigrację, robotę, palną jak na awanturę przedsięwzięcie kilku jednostek.

Niemniej Kucharski mógł mieć dobre odczucie ducha tłumów, gdy się zwrócił o taką prawdytoż przeciw emigracyjnej polityce. Tylko Niemcy, drążący o swój monarchizm absolutny, bojący się polskiej rewolucji demokratycznej, wolą opierać się w Polsce na Kozach pachobawczych, bo uważają za naszą niebezpieczeństwo dla ich magnackiego Komitetu w Paryżu niż rozpowszechnienie się prawdziwej demokracji w Warszawie. Wiedząc bardzo sobie lekceważąc ten Komitet, bo inaczej, zaprzeczający w Prusach socjalizm w imię wstępczości i samodzielnia, mogli być jednym gestem ten Komitet utrzymać, opierając się w Warszawie na robotnikach, chłopach i góstołowej inteligencji.

Mamy więc dwie arystokracje, chcące przewodzić w Polsce: paryską samowarską i warszawską, narzuconą przez Niemców.

Swoją drogą musimy przyznać, że z punktu widzenia narodowego te sfery niemieckie wypadają nam się najbardziej godnemu zaufania. Prawie wrytym odcieniu demokracji są pchowane żydostwem, nieodpowiedzialnym narodem, sprzyjającym Niemcom, a w demokratyzmowi tak dołżnym do podległości wrytym, i, raczej demokracji to państwo skłonić na anarchię i na prośbie do Niemców o przywrócenie porządku.

il nas instytut narodowy mają ziemianie i chłopcy a porucenie porządku chłopom, zorganizowani przez księży. Jędrze Ślapiński i Prokopi bastępują księży, raczyli się narodowy rozkład chłopiskiej duszy. Ale do tego nie można przystać się przed masonami, Francuzami i Włochami ani przed sekciarskimi protestantami anglosaskimi. Temniej przed Leninem-Lieberbaumem. Wyjdźmy nareszcie wyjątkiem w Europie i roztajemy.

Ale do pytania, czy Komitet przedstawi opinię większości polskiej? Porwadowski jest pewny, że tak - ja mam wątpliwość. Należałoby stronkowie rady regencyjnej byli neutralistami, co można wytłumaczyć jako stanowisko antyniemieckie. Oni zaś minister Kucharewski głosi emigracyjną politykę, powołując do gabinetu ludzi skompromitowanych przez germanofilię i nabiera się do tworzenia wojska.

Co to znaczy?

Porwadowski twierdzi, że większość społeczeństwa odmówiła poparcia rady regencyjnej i jej rządowi, zmuszając ją do oparcia się na tej samej mniejszości, na jakiej opierała się rozwiązana Rada Stanu. Nie mam odwagi w to wierzyć. Rada regencyjna o rządem, polskiem szlachectwem i szlachectwem jest genu realizmizmu niż Rada Stanu prowiroryerna. Się wprost nie boję wypadku z Porowadziem, a Włochy ponowię Włochy. Czy więc społeczeństwo w swojej większości nie raczy na schodzić z drogi ententy polskiej, widząc, że wyjątkowo Ententy odsuwa się w coraz dalszą przyszłość i że przymierze z cesarstwami jest polityką realizmizmu niż marzenia o Entente? O tem powinieliśmy zwołać radę, gdybyśmy mieszkali w Warszawie. Teraz mam wątpliwości tylko?

Nie znam p. Kucharewskiego. Może zapowiadać tworzenie wojska, bo to jego racja, albo tylko jego poiragnienie dyplomatyczne. Może chce przestężyć groźbę mniejszości Ententy do czynniejszego najeźdźcy na sprawę polską, a może rezygnuje i chce przejść na sojusz z cesarstwami.

W ostatnim razie albo ma na robę większość kraju, czego ja się boję, albo nie, czego Porwadowski i cały Komitet jest pewny. Gdyby chciał robić armię sparymizowaną z ziemianami, a większość miał przeciwną, weniłby opór, który pokroć mógł tylko wojska niemieckie. Byłoby to wstawanie na wojnę domową, na wyklaranie przed światem, że my nie dojdziemy nawet do ~~nieograniczonej~~ woli, że potrzebujemy obcego panowania dla spokoju własnego i sąsiadów.

Nie mam przyczyny uwarzać p. Kucharewskiego za mydła, któremu prezydentura gabinetu uderzyła do głowy tak jak należało do Komitetu moim niedawnym przypuszczeniem, więc przypuszczam, że sobie zdaje sprawę z niebezpieczeństwem i orgą niemiecką, które może rozprętać. Jeśli się na to piersi, to widocznie niebezpieczeństwo tych nie przewiduje, mimo antyniemieckich demonstracji w Warszawie,

która agituje na powołanie na tron ks. dosty. Są to piekne pytania i wątpliwości.

Czem tłumaczyć zatem zgodę Dmowskiego na taki skład Komitetu? Czy dla braku pieniędzy stara się wziąć do roboty ludzi, rozporządzających finansami? Czy ma partyjną osobiste widoki? A więc jakie?

Przypuszcza się, że Entente robić będzie pomyślnie w Warszawie, tacy władcy obejmie większość Wyższego Komitetu, a więc magnaci, którzy ewentualnie kapną coś Dmowskiemu, ale nie jego stronnictwu. Można przypuszczać, że Dmowski myślał o powołaniu na tron jakiegoś Anglika, przy którym mógłby regentować, czy bawić się w polskiego Bismarcka przy Cavoura. Ale dziś, bardzo to daleki plan.

Swoją drogą świat przemienia się w organizację Montynewoodów; Polska albo stanie się częścią Mittel-Europę, albo anglosaskim dominionem. Powrót do moraiskiej catholice niepralesionych państewek wydaje mi się nieurośliwym. I nie miałbym nic przeciwtem, aby zjednoczona Polska stała się angielską, Sud-Afryką, albo amerykańską Kubą. Ale tu paptać należy, czy Prusy nie dojną wojny, czy nie przekształcają się z dorobkiem wielkiego Brandenbura na przywódę Mittel-Europę, która z narodów podwołonych z naliczenia do niej? Przecież tego nie ma, ale przewidywana jest wojna, może Prusy nauczyć wielu nowych rzeczy. Wszak Przymus pracobny został twórcą humanizmu i sprawiedliwości. Są to problemy, które drwią nam będą rozwiązane. Albo ta wojna potrwa jeszcze lat kilka, albo w 50 lat wybuchnie nowa dla rozwiązania zagadnień, jakie się teraz wyłoniły.

I byłoby rzecz niezwykle interesującą, czy podczas tej wojny, gdy byśmy my Polacy nie grali tak okropnie małej, paskiej, dracunięcej roli. To mnie doprowadza do rozpaczy, czy nie mi życie niemożliwym. Toż w Warszawie całe stronnictwo przywiązało swój stosunek do cesarstwa niemieckiego od wypuszczenia Józefa Sudskiego z kozy. Mamy więc kilku ludzi, którzy zostali dogmatami wiary narodowej: Jaworski i Stanczyński, Dmowski i Endeków, Piłsudski i polskich socjalistów, pryncypowie rady regencyjnej i centrowców warszawskich. Za ciekawą historyjki świętymi zostają denuncjant i Piotrkowski Dziennik J. Janik i b. J. Kłopotowski i ligi warszawskiej. Jedynki były dogmatem weryfikacji „demokratów” polski go Lenin nie zastąpił Kłopotowskim, płatnym rzpiogiem niemieckim. A jedynki tak bardzo nie stracił swego tytułu i charakteru „przesa o randre ministra.”

Czego się tkniemy, staje się wiaractwem w naszym ogółu. Legiony galicyjskie, opiewane na weryfikacji tony chrząpliwej miś Józef Poniatowski i Kościuszko, były

drogą, studencką, armia we Francji jest skandalem, a Korpus Muśnickiego nieporozumieniem, zaś legion Galijski być haribą. Muśnicki ma 80.000 ludzi, legiony galijskie nie przekroczyły 30.000 (Pruski miał 8.000 i szedł zaci napoleona) Szwabski 9.000, a we Francji nie ma jeszcze tysiąca. A naród polski mógłby wystawić dwa miliony - zaś po jednej stronie milion. Co to więc jest?

Francuzi nas lekceważą, Intente takie. Pan Mangerie dopiero po groźbie rozwiązania Komitetu pomyślał, że się ulęknął skandalu. A przecież byłoby to skandal ministerstwa od skandalu szalony.

Co robić? Ja się na nową politykę nie ruczę, bo pierś kulawy za mną nie pojędzie, bo jeśli bym się nie rucił, a temu mniej sekretarza niż co opłacać, komu nie wolnik, a przede wszystkim, bo bym robił i walczył te jakieś i różne tworki czy potworki, które żyją z sobą, ale są najwyższymi organizacjami, do których jesteśmy my odolni.

2. XII. 17

Byłem w kościele polskim na nabożeństwie niby to za Kościuszkę, i za powstańców listopadowych. Francuskie dziewczęta śpiewały, ks. Wętkowski wygłosił bardzo kulturalne kazanie o miłości ojczyzny. Wzrostło było poprawnie, gdy zabrał słowo ks. Postawka, po polsku i po francusku do generała Archimarda, co wtedy było być ministrem i wicekrólem tego berlińskiego bajdurzenia. Wzrostła medal generałowi, jakoby go dekorował od ojczysta. Ale nawet poza tym niemiłosiernym mrogiem, prućem się nie swój jak zawsze na emigrancie przesłania. Widzę w nim, a raczej odczuwam jakiś niemiły jakiś fałsz w założeniu - dlatego tak mnie poirytował niemi ks. Wętkowski, w którym tego fałszu nie odczuwam. Fałsz leży w samej istocie: robić ceremonie patriotyczne, choć o powrocie do ojczyzny nie myślał, bo albo im tu dobrze, albo nie umiesz odejść się od paryskiego braku mimo biedę. Wzrostła patriotyzm nie są komunią narodem, lecz jakimś wypełnianiem obowiązku czy demonstracją. A demonstracja celowa jest pokazać się przed obcymi. Porzuca się wiarne brach, porzeka się i nadziera szychem. Ale fotografować idzie, aby odjeżdżać więc. Jest więc i reklama. Sprawy nie polskie lecz francuskie, a francuski duchem imponować Francuzom jest daremny brach i fałsz w założeniu.

Zawracam domawiać tego nurenia w zethnizacji się i emigrancie i mylącym, im pancerulony albo śledzielnik. Rozwadowski przyznał mi się, że tak samo się czuje. Mnie i do naszych polityków mam też odrazę czy odpyskanie za to, że żyją po trzech latach skapatyacji emigrancie? Nie wiem, ale mi się i tak nie sa powrotem do

chom koncentracyjnego, bo będy pryncypalnie w towarystwie polskim, a gdyby nie w polskim, to w prostym i szczerem. Alzyby nie wieckimi sztopami ciżem się lepiej niż mizdry kłopotynami polskimi.

4. XII. 12

Wielki Katarzjam mer. konferencya mizdryalleacka zajmowała się kwestyą polską i postanowiła wydać opinię, o ile Komitet o nią poprosi, że Polska niepodzielna i niepodległa jest warunkiem trwałego pokoju. Co to znaczy „niepodzielna”, dokładnie nie rozumiem – czy jedynym ich życzeniem jest, aby kongresówki nie dzielić? Nicuży jui to przysiekli – więc warunek trwałości pokoju przysiętego jest mirowany.

Chodzi teraz o to, aby Komitet wniósł piśmenną prośbę o tę rzeczowną opinię. Odgrazają się, że tego nie robią. Dziśjery „Le Temps” przygotowuje już publikację na to, że nigdy wobec raportu, w takim pytaniu ma myśleć od kół polskich, są, jak się zdaje skłonne do wyrażenia swojej opinii. Ale Korwadowski powiada, iż się tej prośby od Komitetu nie doczekają. Chci panowie dają się. Nicużj, skoro o sprawie polskiej dyskutowano i zgodzono się na formułkę, pytania „Kół” polskich nie zabraknie. T. x. demokraci postawią to pytanie, a nigdy o niego skwapliwie skorzystają.

Stali „demokraci” wnieśli na Konferencyę oderwę, drukowaną w gazetach, więc choć Dmowski i przyjacielni rabiegali u przedstawicieli rządu i władz im polskie sąg dawa do góry, świat nie wstaje im obrony ma prawo wiecy, iż dyskutowano o sprawie polskiej wskutek owego odwołania się demokratów. Teraz zaś odpowiedzą rady na ich pytanie i tak cała publicność wiecy będzie, że jeden dół i towarzysze w sprawie polskiej pracują, stawiają wnioski i którymi liery są Entente, oraz wyszukują odpowiedni. W ten sposób przed opinią publikującą tak krąży jak zagranicy p. Mota skarży się na ciżjeryni wobec rządów his pały ten niezwykły Komitet, który chciał bawić się w rząd narodowy na wygnaniu. Wydało im się możliwem grać rolę Koła belgijskiego, serbskiego lub choćby brunołowskiego. Na sumę nas nie pnać, nawet tyle po deduicki lub Mota.

W „Le peuple” był ostry artykuł przeciw wrocznym i racofanym racofilom, którzy namawiają się na przewodników narodowi polskiemu, oraz raportują oporu i Kontrakcyi przeciw wszelkim próbom polskim ze strony socjalistów francuskich, jeśli to andmulo nie zostanie uniesione. I nieestety! nawet ten nie jest niezwykły. Mi chodzi o sam skład hrabekko-szlachecki Komitetu, ale o jego metody, które naprawdę nie są demokratyczne. Traci się setki na obrady i szukanie przyjaźni z kółkami ludźmi, których Dmowski pna na wybitny i lekceważy się posatem całej parlament i całej prasy. A sam stosunek tych panów do własnych współpracowników nie ma w sobie nic demokratycznego. I najniżej formu demokratycznych skarują ci, którzy się tytułują demokratami.

Wytworzyła się jakaś oligarchia. P. Horodyski przysięgi wiadomości, że Lore

pora kilkoma dziennikarzami nie miały pewnie żadnej majouści i wyrobić sobie
i żadnych stosunków. A p. Skirniunt pisał, że grunt we Włoszech nie jest zupełnie przy-
gotowany. Tymczasem Loret wyskakał u Soumna takie oświadczenia w maju, jakiego
naden p. tył panów (proiz Padebushkiego), ani też cały obywatelski Komitet do dalsza nie
wyskakał od żadnego rzędu. I Loret przy tem pisał dłużej nie słowni. Ale Loret mi jest
ani dziennikarzem kochetapletem, ani nawet poetą. Nie należy do klasy, więc pnać
ferymać mu nie można, ani następnym. Ponieważ oświadczenia Soumna nie
były wyskakać przez upetnomocnionych, więc si panowie tak się pochamsku pna-
leli, że nawet rzędowni włoskimu mi podziękowali.

Tęż Komitet, w myśl pogrodek, powinien zawiesić swoją pracę. Naturalnie
mi woli tego i odtąd nikt już mi będzie go brat nawet tak sergo jak najmniejszego
postugawa z niżej prasowej. Ja mi dyplomata wiem, że groź wtedy, kiedy mam
możliwość i postanowienie dotrzymania groźby. Oni groź, dłużej groźby się powlekli.

Proszę ich, aby Amerykanów pilnowali i Włochów, ale że mi nie przyjeżdżali do klasy,
wiem, iż moje wołanie będzie bezskuteczne. A ja widzę, że jedna Ameryka ma dość siły
i odwagi i jasnego, wolnego od tradycyjnych formułek, poglądu na świat, aby w naszej
sprawie razgi stanowisko niedwurnać. Włochy zaś jedne mają w sobie materiał
duchowy na serce poprawie Ameryki w tym kierunku. Ale o tem szkoda gadać. Gdy
pochwalili się, że Bass jest rzeczywiście wplywową osobistością, chcą go zaprosić na obiad,
aby zapewne powiedzieć, że ja jestem ich jstnym wydzikim. Mierzącami tu wzdrieli
i Bass mi rali - ja go odkrytem, więc chcą mi podać możliwość statych stosunków.
Ale wynika to z tej woli, tylko z gupoty. Im się zdaje, że mają stanowisko Króla
a podoby gabinetu. A gdy twarzą praska demokracji amerykańskiego mało jest
dostojna rozumieniu ich nadobitnej wysokości, chcą mu to pnać mówić:
"oto twój przyjaciel, informator, z powodu jego i pewnej strasności jest naszym
singa - tutaj po ra majestat my przedstawiamy." Tymczasem Amerykanin powie
sobie: "Aha! ja myślałem, że kamburski coś pnać i z jego informacyi mają autorytet -
a on jest tylko jstnym pisarzem z grupki dżentelmenów, którzy jedni mogą coś
wiecej autorytatywnego powiedzieć." I nie proru mi ich wielkości, ale pojmie mogą coś
i z perem kamburska tracić pras. Ale naszym ekonomom trudno to dać do zrozumienia.

Impozycja to Potockich, Branickich, co księżat brali za marszałków dworu, ale tamali
się wprost przed Potemkinem, Lubowem, Orłowem rano, że byli nałożnikami Kataryny.
Lokajom carycy chcieli imponować tem, że polskich księżat mieli za lokajów - coś kiedy
lokajom carycy musieli się przysilić i klamać.

Fajser Komitetu leży w radoscin: Chcieli być rzędem polskim. Probuje imponować
tem swoim pryncypalnym charakterem. Gdy jednak obcy imponować sobie mi dają,
ponieważ się wstydzą, aby próbować podnieśienia własnego prestige.

33
Paris le 4. XII. 17
rue St Honoré Hôtel St James.

Cher Ami,

C'est vraiment inconcevable ce que vous venez de m'écrire dans votre lettre du 1. XII. J'ai encore une fois interpellé le ponté et il m'assure de vous avoir envoyé par télégraphe mille francs le 26 ou bien le 27. XI. Il me semble qu'il ne ment pas ce qui équivaudrait à un retard causé par des difficultés du télégraphe. Veuillez m'annoncer tout de suite le reçu de l'argent. Je suis très inquiet, ne voulant pas croire qu'on me trompe ouvertement.

Je vous ai répondu à toutes vos lettres et à toutes vos cartes sauf une seule et il me semble de les avoir reçues toutes. Quelque lettre de ma part a pu se fourvoyer vu que j'y ai écrit sur les questions politiques. Mais il m'est presque impossible d'écrire autre chose. Quant à moi je me sens très mal au point de vue moral, n'ayant pas trouvé ce sentiment d'amitié que j'étais autorisé de chercher et d'attendre. Les messieurs jouent un rôle qui sent le cabotin à une

lieux. Et comme ils ne peuvent montrer leur morgue
aux étrangers sans être ridicules, ils en imposent aux
leurs. Et ceci me dégoûte. De plus ils négligent d'infor-
mer les cercles importants sur notre question et
ne savent rien organiser. Nous avons de grands bureaux
et assez d'employés, mais le travail ne va pas.
Chacun rumine dans son coin, personne ne se
communique avec des collaborateurs et tout marche
à reculons d'un pas boitant. L'atmosphère est irrespi-
rable de manière que je voudrais parfois mieux de re-
tourner dans le camp de concentration, si je n'avais
honte. Ce n'est ni manque de bonne volonté ni
manque d'esprit - il me semble que c'est seulement
le manque de l'esprit d'organisation et un orgueil
maladif. On joue les rois en exil.

Il est probable que les grandes puissances de l'En-
tente vont publier une déclaration concernant le
problème polonais. Cette déclaration doit être assez
forte et assez précise. Quant à moi, je veux convaincre
les autres qu'aujourd'hui les déclarations ne suffisent

34
10
plus et qu'il faut envisager le problème russe en face,
se mettre en relations avec toutes les nations allogènes
de la Russie de soulever et gagner toutes les forces dispo-
nibles de la Pologne, de la Lithuanie, de l'Ukraine etc
pour ne pas perdre le front oriental avec la Roumanie
en sus. Mais à l'exception des Américains personne
ne veut commencer l'étude de ces problèmes très com-
pliqués et les uns voudraient ~~soudoyer~~ souder la Russie
qui ne veut pas l'être et les autres rêvent une Autriche
slavisée (~~autroslavie~~ austroslavisme) et émancipée
de Berlin. Nos amis ne veulent pas prononcer le nom
de l'Ukraine, parce que c'est une conception antipolonaise
et germanophile, et parce qu'ils ont peur que l'Ukraine
puisse détourner l'attention de l'Entente de notre question.
A mon humble avis le problème ukrainien ne cessera
pas d'exister si nous l'oublions - et si l'Entente ne le
résout pas, l'Allemagne le fera contre nous et contre
toute l'Entente. Malheureusement on ne m'a pas accordé
le titre de diplomate et c'est pour cela que les Américains
seuls qui ne sont pas aussi diplomates semblent comprendre
la gravité de tout le complexe des questions orientales
en Europe. Les autres ont peur de pénétrer dans la forêt
sauvage du Balkan et de la Russie - ils se facilitent

la question en soumettant le Balkan à l'Autriche et
en voulant conserver la Russie dans toute son étendue.
J'ai peur qu'on écrira après la guerre des choses profondes
sur les omissions et sur les négligences commises
dans notre affaire, comme aussi Napoléon l'a fait dans
l'île de Ste Hélène - mais il était trop tard quoique très
juste. Puisse l'Italie l'emporter aujourd'hui sur les
envahisseurs, parce que les gens de ce pays-là conservent
le bon sens, même dans l'uniforme des diplomates
ou dans la chambre de rédaction. Le caractère général
de tout ce que je vois autour de moi n'est l'étroite petitesse -
seules les peuples, surtout les soldats tant ici que chez
nous, ont une grandeur d'âme épique. Nos amis ne
surpassent pas Mr. Constantin dans la grandeur - et c'est
désolant.

Nieoczekiwane średnie Wilsona wygłotowało mnie, prawdziwej rozpaczy. Byłtem bernadrijsny. Mostkale robia pokój i wyrwalaję setki ziemieckich dywizji. A jest i dżur i tak na dosyć, skoro pod Cambrai odpychają Anglików, a Włochom gotują nową ofensywę. Do tego Włoch stracili prawie połowę artylerji, a Hiszpanie sągają z albańskiego rosyjskiego frontu tysiące draci. Opuszczeni Turcy chyba będą Kapiłłować, bo im nic więcej nie zostaje.

W tem oświeceniu nie drwiz się, że Lloyd George oparł się wgtaraniu rewolucji o Polskę. Niktżony przypisuje ten opór żydowskiemu wstępowi, bo angielski przewodzi ma, jakż żydowską przyjaźnią, a ponadto żydzi dostarczają mu pieniędzy. Wzryw żydowski o angielskim sekretarstwie rchodzą naszy sprawie mocno. Niektuniej skharadue potożenie Karata być ostrożnym w robowizywaniu się do rzeczy, których moimż dotrymania poraz się oddala.

Dochodzą ponadto o Konferencyi bardzo nieprzyjemne wiadomości. Miano się bardzo kłócić; wznowiano potożenie na tak niebezpiecznem, że rykowano się do pokoju. Delegaci amerykanicy nosili się z myślą opuszczenia Konferencyi przed czasem i doadrenia Wilsonowi, aby się starał wycofać z przedsięwzięcia, skharadue na poręcz.

Smuk francuski w kierunku overydrania Austrii także nie mógł powieżyć.

I na to przysię nowo średnie Wilsona. Ten przedstawiał nowego świata, nowej dyplomacyi i nowych myśli daję Austrii mieszcz do wycofania się z interesu. Nii skonytala z tego, więc wydała jej wojnę. Mieszcz obrony tak wstępowat na francuskie prase, że już robia maszyny austrofilski.

Przypominam sobie, co mówił minister Kłti. On twierdził, że Europa nie potrzebuje amerykanickiego wojaka, tylko amerykanickiego zboża i amunicyi. Padzi, aby popierowych w Ameryce zapędzi do intensywniej gospodarki na roli, aby żywili Europę przez kilka lat.

Mosi to i prawda? W takim razie, gdy amerykanishi przemysły i rolnictwo wydadzą, co wydać mogą, jakas przekazywana awaria mozi być znakomitą pomocą.

Wieroję, tytużeni jęłochi chodzą, jęłochi, że postanowiono mianowai generała Castelnau Komendantem całej Entente, admirała Jellicoe Komendantem werytych flot, a punktowm. ka House'a Komisarzem dywnoicowym na całej świat wojujący poty stronie. Byłoby to wielkie dręto, ale ndaje się być wielki. Diiś powiadają, że jednolitość organizacyi ni wyjdzie pora uchwały w Rapallo. Skhoda.

Nieumiję słowa Wilsona krepie. Jeneru nadreja mi stracona.

Korwadowski wyjaśnił mi, że Komitet dyskutował tylko o prawieszeniu driałowości; postawał się o to, aby do ministerstw dostać wiadomości o tej dyskusyi, rozrelakło ani się rozwiagać ni postanowii, ani rozwiaganie przy rawieszeniu roboty ni grozi. Sil się.

Wiadomości o tem, że pewna grupa zorganizowanych Polaków iżyłaby sobie dowiedzieć się jak wygląda raportywanu ngdów Entente w sprawie polskiej, miały być podawane do gazet przez francuskie ministerstwo spraw zagranicznych, aby przygotować opinie publiczne na takie nieoczekiwane oświadczenie. Tak mówią panowie Komitetowi. Oni drisaj do misyonu

ministerstwu, że Komitet nie idzie sobie ogłaszania owej uchwały Konferencji, bo by tylko mogła w kraju rozkołysać. Pan Marjonię przyjął, że to i jego zapatrywanie.

Chodzi teraz o to, czy rady, a przynajmniej rząd francuski może kamilerować ową uchwałę. Sam jej ogłoszenie napowiadają w Le Temps. Na milczeniu wysypu się poruszają. Wymówka, iż oddział zorganizowana grupa polska nie była cichawa, jak się nigdy zapatryją na sprawy polskie, nie obciąża nikogo. Nie byli cichawcy, bo wiedzieli, że nie miało. Presja niemiecka mogłaby to pięknie wykorzystać. Polakom w okupacji można przewrócić, gorsze od niewygodności przypuszczenia podsuwać. I to milczenie, choć roztropne, może pamiłować się w bardzo ciężki błąd polityczny. Nie trzeba było napowiadai możliwości takiego oświadczenia. Łobaczmy.

Powtórzyłem po raz nie wiem który, że należy utrzymywać ciągły kontakt z Ameryką i Włochami, bo to dwa państwa najoddatniejsze do rozbudzenia wartości naszej sprawy. Odpowiadając mi dzisiaj, że Włochy nie mają znaczenia. Nie jest to mania wielkości? Oni dbają tylko o mocarstwa pierwszego rzędu, a pomijają mniejsze. Ja dodaję, że trzeba by z Serbami, Rumunami i Belgami nawiązać stosunki i ewentualnie włączyć wspólne sprawy z nimi. Nie wiem, czy Komitet nie ma takiego wniosku za obrotu własnej wielkości. Co tu robić? Są niektórzy od Zagłoby, co z plektorem korespondować, bo oni przeciwnie chcą wdawać się tylko z cesarstwami jak Anglia, Francja i Stany Zjednoczone. Włochy i inne Cravogona postawiają na boku. Podaj to sobie cennie.

Widocznie dzisiaj po całonocnej naradzie nabrali animuszu, bo Rozwadowski znówu przypatruje majestatyczny postaci. Jutro wtorek Seyda, czy też nie chce nadziwiać znówu nosa.

Swoją drogą, ubodkiem Rozwadowskiego, mówię, że nieoficyalny dozet na nadoło imperyalistycznych kadetów wyskakiwał me Włoszech więcej od Sonnina, niż cały Komitet od Kogolskich, i to na prasie bolszewickich, awizowaniu broni, oddzielnego pokoju i ogłoszenia rozbioru przy rozpadnięciu się Rosji przez rząd rosyjski. Sprawdźmy sobie, że teraz nie chodzą o poszczególne oświadczenia, lecz o jedno uborowe.

Swoją drogą, osobliwie dzisiaj się nie wy. Entente Kłaniam, że bije się o wolność narodów i o sprawiedliwość. I bi się jakikolwiek krok protki, aby temu Kłanistwu nadać porządku. Chęć być politykami realnymi i przypominać, że idea, wielka oderwana rasada jest względnie najrealniejszym środkiem. Ich realizm kara im kamilerować sprawy polskie, aby oszczędzić Rosję. I to oszczędzanie Rosji rawasta już rawizowanie broni i niepewności, wymekające się Polaki, a kto wie, czy nie Ukraińcy. Amnisticum obowiązku bowiem tylko na wężu frontu, rozmawianiu przez wojaka rosyjskie. Wojaka ukraińskiego i rumuńskiego mogą być się dalej. Ale Rada ukraińska podobno bez rawizowania broni wycofuje wojska ukraińskie z frontu i fałszywie, choć nie traktatowo zapne-

staje wojny.

W ten sposób przez brak odwagi do przynajmniej się do idei, Entente straciła Bułgarię, a także Serbię i Rumunię, zamigła Grecję, a teraz traci Rosję, Polskę, Ukrainę. Ten wstyd przed społeczeństwem, w szczególności Austrią, która się rozpadała, jak roztrzuta beczka. Ci państwo za kilka stów przelanych waniecali słabną opór w Stowiańszczyźnie południowej, w Czechach, w Polsce - a kto wie, czy nie ryknąliby Ukrainę, Litwę i Łotwę. Kaprepastrają weryetko. Czeri, którzy tyle odrad, derewcyi dokonali, są piliusami do ~~to~~ powrócenia się po łaskę do Habsburgów - trzy miliony wojska ukraińskiego wraca do domu - miliony żołnierzy polskich i litewskich rozsypane są - frontu wschodniego niema, bo Entente nie odważyła się wyneść słabego słowa, słowa - hasła.

A drugiej stronie frontu Polacy gotowi postawić milion żołnierzy dla pomagania Niemcom, bo głupota Entente pcha ich do tego oddawna.

Oni wolą ginąć, przegrać, niż być sprawiedliwymi w tych stronach, w których naprawdę nie mają żadnego interesu. Kierują nimi wtedy przed idealizmem - chcą pokazać, że są politykami realnymi, a w istocie są tchórnymi krausarami. Jeśli Ameryka nie chwyci steru spraw w ręce, muszą zostać politykami mimo tylu czynów niebywanych ze strony wojska. Rozpacz chwyciła nad planowaniem tylu dywizji, tylu odnowi, takiego meblowania, powiększenia, napawania się siebie. Po co się biednie dźwignie ciężkie, skoro politykanci marnują weryetkie skutki ich wysiłków?

Opowiadają, że w wojsku francuskim i angielskim rozpowszechniła się niewypowiedziana beznadziejność i obojętność. Po odebraniu się Rosji stracili wiarę w możliwość ~~potem~~ ^{potem} gotowania Nizurno i pytają: po co być dalej?

To co się dzieje we Francji, może naprawdę przenieść do demokracji i do republiki. Te formy nady doprowadziły do stanu same ciśnie mieroty stopniem widukwego. A staty nie tak racjonalizowaniem kłosem owe formy maruot, że nie widac sposobu, widoku, możliwości ~~na~~ poprawę. Dobrze było tym maruotom, że mają w refleksach nady lub garetę, w ich ciśnie hódierku i bronią się śmiesznie przed rozróżnieniem sevea, myśli, nawet wiadomości. I rozpaczą czytamy francuskie garetę. Nic, nic i nic. Gdy Nizurny, zbliżając się do jakiegoś kraju czy ludu, piszą statystyki, dzieje, etnografie, studia polityczne itd, gdy rozważają najprzeważniejsze możliwości życia, urodzenia itd, Francuzi boją się popatrzeć w chaos bałkański czy wschodni. I choć nad bałkański nroczysie napowiadają rozstrój Rosji, oni kurczowo operują całą, wielką Rosją. Dla nich i dziś niemiecki ratatwienie polskiej sprawy jest tylko pokojem na Kości Rosji. A Bałkan jest dla nich tak nieprzyjemna patroci na, że na wszelką cenę chcą Austrię utrzymać, więc tam ona brzyje sobie tamte moraike.

Jeżeli samyśkanie ocru na rozkład Rosji może jeszcze wynikać z obawy o straty 20 milionów, przyniesionych owemu państwu, to w sprawie austriackiej jedynym myśleniem jest rutynowe, leniwe wygodnictwo myślenia. Strach odgłuszyć do tej chwili, więc

lepiej tam nie rozglądać. To też, zdaje się, że i miliardy swoje stracą i honor i przygodość
własną.

Niesamowicie dziwnie i kary francuskiej jest ich styl wyrobiony. Pisząc o jakiegokolwiek
sprawie poza francuską, nie rozróżnia, zagadnień narodowych, dziejowych, etnicznych,
wojennych, politycznych, tylko zagadnienia stylistyczne artykułu. Dla fraseru, swawola
w parabolikalnem lub antylerowem ujęciu poświęcają troskę i myśli.

Także jest, rzeczka Karmin, społeczeństwo, że rozpar pbiwa przytęże te rzeczy w ciągu.
Niemieckie gazety mało mają smaku, ale w barbarzyńskim instynkcie saborowym,
który jest już zbawieniem umysłowem, okarują, nadprawdę orle, podniebne loty
w porównaniu do francuskiego ptaka, co chce tylko być błyskotliwym. A ta błyskotli-
wość tak werta w wyrazach, że mi się dziś wydaje niepodobieństwem styl francuski
ferosty, niecierpiący o sobie. Wola włoską, błagą poetyką, bo swiera, studencka,
młoda, naiwna.

Jest w tem jakaś techniczność, jakiej wymijanie przy ustępowaniu o drogi trudnościom
i zagadnieniom, nieobrobionym przed wojną. Foremek niema na zagadnienia nowe.

13. XII. 12

Wierojemnie Imowski unędnął Konferencyę z Rowadowskim, Seydą i inną w sprawie wydawania
organu układowego przez Komitet Mało nosi tytuł: Indépendance polonaise i być tygodnikiem.

Przed rozprawą, napisał mi, oemni inn wszystkim targam rozstrojone nerwy. Wygotował
niektóre alt okharzenia, na który odpowiadałem bardzo skuszystym, więc przbiegł ton i zaczął
grać pojednawego. Niego więcej nie chęć - co? Kiedy ciałem faterywą męts? Zjechał na nasze
dawne braterstwo stwary, a toż ja niczego innego nie szukałem, ale go nie znalazłem. Boimi
się przed „hygienę mózgu” ciężką pracę. Chęć mi Komplementa gdać, ale go młotliwem
spojrzeniem katarymatem w potworie fraseru. Nie phryzisz wrobla, zwalora starego, na plewę.
Uprawnie dliwiał swoich Kukuratów i siebie wizerunkiem przeciwnościom, przedą synifową.
Imyanawiał, że robi w dyplomacyi, ale nie eruje się dyplomatą i sportrega się na naiwnościach.
Broń i dawał kolejno wszystkim członków Komitetu, prócz Filtra. Deserł na pojednanie
takie niby wielkie święto sakonu pudeckiego.

Kie wiesz, czym rty, repenty, chory - nie znalazłem, a raczej nie wycofałem przeciwności.
Wprost powiedziałem, że ich prwarzani na porozumienia, a nie widzę podstawy do jakiegokolwiek
porozumienia.

I w tem, że sobie można wrażliwie gadać takie impertynencje bez obrzydzenia, jest chyba
już dowód, jakimś jednak ludźmi paryli. A przecież brachio miś akcentu przeciwności. Po północy
odpromiadowaliśmy się od Kleber do Castiglione. Imowski, lubię tak o sobie gadać, powstrzyma-
wał się od tego. Widać nie miał na pamięci moje powiedzenie, że kto w sobie obyt patry,
zakochuje się w sobie jak dudem. Ale ta powściągliwość widoczna, jest jeszcze jednym

owodem, iż pełnej szczerości niema. Nie mniej postanowieniem współpracować z nim i szczerze, póki mi sumieniu pozwoli.

Przekonał przywrócić tego lorda i widzi, że pochodzi z odmiennego rozumienia roli.

Dmowski mógłby potrzebować dyplomaty, a ja dyplomaty w naszym położeniu potrzebuję. Dopóki ambasadorowie rosyjscy wchodzą, trzeba było z nimi dyplomaty zować. Ale i innymi jak? Jaką sztuką dyplomatyczną odciska ministerów, gdy oni mogą nawet odmówić posłuchania, nie naradzając się na nic? Każdy ambasador, na którym stoi rząd i wojsko, musi dyplomaty zować i intrygować. Nasza rola sprowadza się do wykazywania ważności polskiej sprawy dla Anglii, Francji, Włoch itd. Co nad to zrobić można? Jakie intrygi? Nikt z nas nie wysadzi z siódmą ministrami niechętnego, bo on należy do innych kombinacji. Musi to zrobić we Francji ambasador angielski, amerykański, dawniej rosyjski.

Gdyby było choć garść polskiego wojska. Ale żwolski rozumiał to i pisał Ignaciewa i Białynickiego i Gziorowskiego i Mokiejewskiego, żeby pora Dmowskiemu ogłosił tworzenie armii polskiej we Francji. Wytrącił Dmowskiemu z ręki jedyne środki, mogące stawić do intrygi dyplomatycznej. Długo robiła ta powolna praca, aby z naszych ludzi nie zrobiła się armatury, nie wzięła się pierwsi w sprawę polską.

Itu widzę również niechęć się o siłach. Chęć wzmocnić, czy odsunąć misję franko-polską. Ci emigranci spodziewają się wypadnąć z siódmą generała francuskiego, który broni swojej pensji 60.000 frs, gdy miał przed objęciem selfowstwa w misji tylko 8.000 frs. Gdyby się uwrzili na Mokiejewskiego, który nie bywa w wojsku, dostaliby w misji podpuszczkowiczem, mogliby go na spotkaniu z generałem uniwersalnie. Ale na obalenie całej misji skłoda targać się, bo w kotach decydujących generał i pójście z nim „imboscatti” (Drückeberger) mają być liczące opiszunków i spotkaniu wzajemnego popierania się. Tutaj, wydaje mi się, że faterywie myślą sprawę. Nie na usunięcie Archimanda należy, ale na skłonienie go, aby formalnie wojska polskiego przeprowadził w naszym duchu i wedle potrzeb narodu oraz dotychczas polskich.

Więc, że to ich przedsięwzięcie trudne, bo je uważają za niemożliwe; wiążę, że trzeba by genialnych intryg i dyplomacji, aby tego dokonać; wiążę, że jeżeli się naposiedli, mają pracy dość - tylko, czy tego potrzeba? Gdyby nawet Archimanda usunęli, to kto wie, czy nie przyszedłby gorzej inny. A jeżeli należy na utrzymanie się przy stanowisku, czy nie byłoby lepiej z nim współpracować, aby organizacja przeprowadziła się po naszej myśli?

Tak samo z innymi sprawami. Żądają dla siebie walizki dyplomatycznej, pasportów itd. A co sprawa nam służy? Anglii się nie o niej nie chce, Francji jej nie rozumieją. Jest politycznym fraszem, nie marnym zagadnięciem. Czy nie lepiej o to pójść trud i ras?

Okrośne wiadomości z obozu tworzący się polskiej dywizji. Stanowisko prawne tych biednych ludzi jako wojska polskiego nie uregulowane dotąd. Dlaczego? Dekret prezydenta pochodzi z rury. Pisi Francuzom należeć myśli, żeby taki akt państwowy nie sminiszerzył państwa. Można wymusić na nich statut armii, awansera, gdy się nagrozi pokojem i wstrzymaniem agitacji werbunkowej. Dla czego to nie zrobione pro jesi roku? Komitetowi deparę się, że nie probono na ich plecach. Strach się nawet obunę, ale niech przytężę rękę do naprawy błęd. Tęż ich deparę się dekrét prezydenta nie zostanie cofnięty. Kdenewowadzi ludzie będą się raciągali i pojda, na śmierć. Czy więc nie lepiej wykorzystać to dla nich i dla sprawy narodowej, skoro odrobic się nie da?

He strasliwych tragedji dzieje się w obozach jeńców! Fr. Elminés przez Kaprys Władysława Michiewicza tam odesłali, podobną torturę. Spia na posadce i są traktowani jak obrodniarsie. Jedyna rada dla Polaków zgłosić się do niemieckiego obozu. Stan ten nie wywołuje przed dwoma miesiącami i kłótni w tej sprawie nie robiono. Ludzie ciępią, a Dmowski obmyśla jakieś intryki dyplomatyczne.

Naję dwóch przypadków w prasie francuskiej: Leblonda i Bismarckiego. To bardzo drugorzędne figury. To tymi furt jedzą w najdroższych restauracjach po 100 frs za śniadanie - i noc. Lepiej by im dać pensyjki i posyłać tematy do obrobienia. Innym dziennikarzom dać porównań na pośrednictwem tych dwóch, raportując, że w świecie garsciarkim panuje zardroś, nieufności, podstawiania nóg, nieumiejętności gdrisindziej. Jutro i jutro naproszono na fetę z Leblondem, czyli wielbłądziej.

A tymczasem Hebbette wczoraj napisał w Le Temps, że wreszcie Polacy również są Francuzom sympatyczni tak si, co się chwala, że Francuzi są bliżej, jak ci co prasy nad sformowaniem państwa polskiego w Warszawie. Lepszego poharba mi można było wymyślić Komitetowi, który przez Seydę nawet zapiekuje przedstawicieli francuskiego w Bułgarii. Że to ten ogd prwajcarcki zabronił mu wstępu do państwa i nie mu nie pomie, że mu Prusacy odebrali swoje obywatelstwo. Cyfarsam sam primo Konsula pruskiego, w którym donosi, że został „der preussischen Staatsangehörigkeit für verlustig erklärt“.

Cóż więc, nie sumę wyszali? Nic. A twierdzą, że robię dyplomacy i że Lorett jest naiwny. Tymczasem, gdy oni naręcali z Bismarckiem o swojej nieistotnej wierze w Rosję, naiwny Lorett postawił je na równi z Prusami po do nas i ponii. Was to stanowisko było poludku prorumiata, niewierono mu pałkowici. Tym nie wierono, gdy naręcali na Rosję, a wskutek tego nie wierono i w inne zapewnienia. To co dyplomatyzowali, gdy się nie mu państwa, niewierciłuski i mocy skhodzenia? Jedyna droga jaka zostaje wtedy, to obudzenie zaufania przez prawdziwe przedstawianie spraw i wykazywanie korzyści, jakie Entente może nam mieć.

Artykuł Herberta'a może mieć trzy interpretacje: 1) przywrócić Tatę, Dmowskiemu, bo ten mi chce przenieść się i zrobić mu wyrosty, 2) myśli, że Komitet Berły na milionach i chcieliby dla swojej gary wysłać przy pomocy choćby Krocik, 3) ministerstwo francuskie naganiwając powstanie w Rosji, w celu wywołania pełnego i odbudowania państwa polskiego na gruzach Prus, nadzi Polakom żeby się zgodzili z austriackim rozwiązaniem sprawy polskiej, zachęca w dalszy, że przez dołączenie Polski Austriya będzie musiała przewrócić przymierze z Niemcami. Swoją drogą anarchia rosyjska przynosi Austrii mocarstwo o wielkiej przynależności między Północnym, Adryk i Morzem Czarnym. Oducenia się państwa Władysława Warneńczyka pod Habsburgami przeciw Anglii i Petersburga a nie z Danii.

Wierzę, że Bass wypiechał do Rzymu, za kilka dni będzie w Rzymie. Nawet mi wiem, co im polecić. Dla naszego Komitetu Włochy nie zachęcają się.

18. XII. 17

Ładuje mi się, że koniec jest bliski. Widzę berradność, bernadrięność, rozprężenie dusk. Po nawieszeniu broni rosyjskiej jest jakaś dziwna obojętność i niedośćność wojny. To powinno doprowadzić do pokoju, bo inaczej mogą być niebezpieczne okropności. W Rosji wywołano się i wywołano Polaków.

Dziś dostanę od Loreta wiadomość o powrocie do Rzymu.

19. XII. 17

Skirmunt, odjeżdżając przed kilku dniami, powiadał mi, że wywołał smutne wrażenia. Francya niedługo miała powrócić w rękę two Entente i poważyła austriacku rozwiązanie polskiej sprawy na najpomyślniejsze. Dostawione to wrażenie ze słowami Herberta'a, że mi mogą, głośno okazywać tego niepokój, daje mało do myślenia. Obecnie na nich się nie mówi o Polsce. Pytanie, czy nie są jeszcze, czy w ogóle polskie w Rosji da się sformować i czy mają jakieś sposobności do walki?

Dmowski odwrócił się od świata i dużo gada z najbliższymi. Robimy my, co wygada. Trudniemy więcej w ich odwołanie do roboty. Myśli mogą mieć światło, ale przeprowadzić nie umieją niczego.

Życiem u Dmowskiego ad audiendum verbum. Labrania mi jechać do Włoch, a przynajmniej nie przedko. Popiero to ogłoszeniu oficjalnemu Komitetu postanowię się, czy nim tam pisać czy nie. Główni Komitetu są dają nam to miasto w jego ujawnieniu, gdy Dmowski sprzeciwia się ze względu na układy w Brukseli. Należy spodziewać się, iż układy wnet się skończą. Wnosić to można o politykę ministrów, którzy na drugi raz nie mogą opuścić siedzib swego urzędu w wojennym czasie. Układy brukskie mogą nasatwić sprawę polską. W każdym razie Polska musi być głównym przedmiotem układów.

Czy aliansi mogą dalej prowadzić wojnę? Mnie się zdaje, że nie powinni. Wobec na amerykańską pomoc wydaje mi się niudnem. Określenie abywa i powołanie milionowych armii jest dla mnie nieprawdopodobne. A w takim razie lepiej nawet drisać pokój, niż przetrzymać atak wysłanych wojsk niemieckich, nam Amerykanie będą gotowi. Do ten atak może przetrzymać fronty.

Dmowski jest w rozpacz. Widzi niemożliwość Gdańska i Poznania. Zostawiając go, iż austriackie rozwiązanie sprawy polskiej jest drugim postępek wobec potężenia przed wojną. Wstrzymuje ogłoszenie Komitetu i jego zdaniem aby mi pisać prawy "gównianowi" Buchanewskiemu.

Jak Kolwicz będzie, pewnie jest rzecz, że aliansi wojnę prowadzić nie będą o Polskę. Gdyby ją przestęgli, nie widzę możliwości, żeby mogli Niemcy przetrwać. A pod tymi tylko warunkami można by mieć nadzieję - nie pewność - iż Polska będzie jednoczona.

Nie jest wykluczone, że po układach w Brukseli nastąpi pokój powszechny. Przyznam się, iż wdycham do pokoju, odkąd straciłem wiarę w skuteczną wojnę dla nas.

Dmowski mi wymusza podrażnioną ambicję i warcholki anarchizm na to, iż się raz do jęzika. Gdy Komitet będzie ujawniony, gdy dostaniemy pieniądze i będziemy mogli nawrócić jęzikom godarki, wówczas mogę jechać ale o ramienia Komitetu. Tymczasem, iż nie będąc uprawnionym do robienia polityki, chce być wytycznym i iż w tych trudnych czasach pocieszenie rodaków ciępiących uważam za bardzo pożyteczne i realne.

Dmowski bierze nurz prawniczo: albo jako i ramienia Komitetu, albo jako jako wiótki urzędnik, albo jako warchol. Mocno trzyma się Komitetu, a mnie się zdaje, iż aliansi tego Komitetu nie uważają nawet na narodową, polską ambasadę. W Paryżu opieką trudni się Mickiewicz jako urzędnik francuski,

ale ponadto i Polonia i hr. Łanoyetka która wia dyktawa. Czy aby nie być
marszałkami, powinni być odnosić wszelką możliwość interweniowania
i postawić rodaków na pastwę losu, dopóki kognitet nie ujawni się, a po ujawnie-
niu nie zorganizuje się? Sens moralny: lepiej swoim nie pomagać, a
nawet ich nie pocieszać, jeżeli to nie jest oficjalne. A drugi sens: W imię
karności zabronić wolennikom stykania się z jeńcami, aby zostawić wolne
pole dla przeciwników.

A jednak Boreński powinien skłonić pokój. Bolrewicy go prawą na każdą cenę.
Ubywa dziennie około 6 milionów wrogów, to niegroźna, a powolnie udawanią, blokady
angielskiej. Jeżeli kret, waga do tala, to na ziemiach rąk mogą produkować ubory, a ponadto
kniejaszki dostają od Rosjan wszystko. Rumuna jest igła na tasle i młotek. Ukrai-
niec, ich krawie drzechem. Brak dywizji bzdur i wód nurejry ni w krajach zutnie.
elafont mostki, francuski, gdy mogli ruszyć i składusiat w wóch dżurugi.

Ko'wnoce i nie wojna lurek i Kaukazu. Terzy mogą się obrócić kręciw armiom
herosotamii i Palestyny. Czy alianci potrafią na czas wzmocnić swoje i nie wla-
nych stronach. Chce się to wydaje nieprawdopodobnem.

A co możliwej jest tam, czy tak mapa wojny, on dozwolę dywizji nie
zmieniać się na to nie. Niemce? Czy tego alianci nie widzą? Jeżeli widzą, to chyba
w ślad na bolrewitami powołują się i zawarcie pokoju.

Wydaje mi się, że to krótko, że nakładę nie widac, aby przedstawić wojny mogło
być, nieś im poprawę sytuacji.

Przestaniem wierzyć w możliwość he'nos, drugiego z wyjątkiem Ententy. A tylko takie
wyjątkowo mogły być uery nie aktualnem odbudowaniem całej polski. Mogłoby, ale nie
nieudatoby. I tu jest błąd w rozumowaniu moich przyjaciel, które uważają wyjątkowo
he'nos Ententy na synonim odwołania całej polski. Wyrażenie układ kompromisu
i swadery, że można i inne uherstutowanie Europy wybrnąć na imię polski.

Gracjowsy wierzą w tę możliwość, wotam całą duszą pokój. Coś rozlewu krwi
dość kłótni, głodu, i muna w Polsce, dość tyłu i niereci ludności cywilnej. Szkoda
dalekich opiek i ciężkich.

Tylko że Niemcy przez swoją nieustępliwość mogą przenieść alianców do prowadzenia
wojny i rozpaczy. Tu ich jeszcze zapewne doświadczenia nie mają i nie liczą się z tą możliwością.
Piercha, że rosyjski trybunał krocza ludności niemiecką i rząd musi być w takiego
ofiaru. Oni nie chcą być, ale dżurugi ni się, gdyby jednak wojny tak się stało.

To wojna, która ma za zadanie wywołanie, a zwłaszcza utrudni życie robotnikom,
coś podobnego może się zdarzyć. Podczas wojny, która budzi w ludności nadzieję,
konsekwentnie sobie weryfikacji ciocien, wydaje mi się, że nie ma wolności w Niemczech.
Zostaje, buduje zapuszczać się w terroryzm, gdy się nie zna rzeczywistego stanu.

Ile krytycy, że tobie i tak się nie należy. Co z nami? W najgorszym razie potarg

oraz a choćby ratą Galicję a okrojona lub ratą Kongresową. Nako wygląda to stokroć
lepiej niż pras przedwojenny. Ale to kraj ruinowany, wabowany, zgłodzony. To będzie
martwe i bezwolne iole do eksploatacji niemieckiej. Bedziemy bratymi niewolni-
kami geremystu i kapitalizmu niemieckiego. I wistocie le

21. XII. 17

Albo ja głupi, albo oni nieulecalni. Trumanytem Stowaduskimem, że jeśli Niemcy nie
postawią koniecznych, polikujących duma narodowe obec warunków, Entente powinna tej imy
la wnieć pokój. Był wstępnisty wywodami, ale odpowiadając, że wierzy w geniusz narodu fran-
cuskiego, który do tego mu dopuszcza, to ten Polaki wolnej i silnej jest zguba Francys. Kapitulacem
użę co to jest geniusz narodu i wskazaniem, że w chwili napierania energii, gdy ten geniusz
chce się wypisać w jednej osobie, pozyska sobie jej od obcych, gdy rabuje swoich. Tak Francys
kond stał się wyzarcia, że we Włochu Bonapartem i tak Roga drżąc na wy. a to nie wydrze
Dronstini Frochim.

Ja także wierzę w geniusz narodowe, ale nie widzę, żeby naród francuski, komuniat ialeści
mógł wyprzeć od stworzenia Polaki a naród angielski bez rehetarskiego spluwania na pa-
risko, nie może wspomnieć i mienia polskiego. I co stąd, że my Polacy rozcumiemy
ważność naszej skrawy dla Europy, kiedy Europa jej nie rozumie. Niemcy, jeżeli mają
nieco słyszeć, odarte z Belgii, raję Francys, nawet barch rotaryngii i afortii, wolną
się nad Wisłą i na Łańcu. I nie wyobrażam sobie narodu francuskiego i angielskiego,
któ by odrzucał owe symbole swego nowożdzenia, puszczal się na przedwonne wojny
o kilka lat, byle wywojować Gdańsk dla Polaki.

22. XII. 17

Jednak idę do Bryumu. Ci wierzą, kiedy nie rozstrzelano da nro - moć musi mieć
i ryci ale, i musi apisać niechich, a moć też i światu się owadzi chodzącem.
muszą dawać drugiej. To konduktowi osiedli, moć smutek i niewygodny, aby
nieś pociągów, a teraz i terrorowi orkanu napadu aeroplauów niemieckich po
licznicu jasna noc dzisiaj. Stąd miś aeroplauy przysięły do głowy, nie gadano, a chodzą
spać miś się chce, nie idę do Torka. Co za dliwawny układ mózgu i nerwów.

Idą się, i bolsawici jednak nie dotają, awnie iokoju. Ale co stąd? Gdyby chcieli wojnę
odłusnić, nie wierzę, żeby mogli przyswoić bitność wojaku. Wierzę i tak skutek praktyczny
będzie ten sam.

23. XII. 17

Przebiegiem. Tędy drzewa bytem tak bardzo nie smutny, że mało brzoła mi dostatem. Długo wtem się, siadałem, a do niczego wzięć się nie mogłem. Do tego mój drzewa o wiatrem, że pierwsze słucham w salsie i nogi, mnię toż od zięcia. Stłaciwszy wargę w prawy róg two entente, chciałybyś drzewa sarsa pokój. Horpaw umie, słucha nad, niedługo u nas. Ludzie gina marowo i głodu i o zimna. Karzisz wojna, skomory się, słucha rostanu puszczyng. Jednak oni pokój lewar nie mogą, salonec. Stłachy rostanu, że pokój drzewa, to hegemonia, siemiec, to ich zawiesz od siemiec, to niewola napręd ekonomiczna, a potem polityczna. Jeżeli drzewa świat, saltyk siemiec, nie da rady, to rostanu mi już tylko stonowowe poddawanie zry pod okowy. Lubi to wdziec niuś, widzieć powini. Siemiec drzewa - oile in bula na to horwoli - mogą charać się, ustępliwy mi nad Ronem i w Alpach, to mają wschód, salty u stóp. I na ustępliwość mogą wyskoczyć konysci handlowe. Im, jas, mi lneba poryniesz, tylko ciawlych drzew a Europe, rchodung od raru, a uż, zaś stary świat.

Prawda, że kolbie siemieców nie jest równoznacznym podbudowaniem Polski. Lloyd George, to onegdaj powiedział. Karie chłostalom troszczyć się o prowincję, saltram przez siemieców, czyli o Polskę. Już to pios rydowitwa warchiniatowego.

Alle rydri mogłyby zastanowić się, że prowadzą, grę, niebezpieczną. We werystsch krajach entente, gdzie jest odrada lub porażenie, za kulisami stoją rydri. Osi ludzie, wracający z wojny, mogą to robić i więcej. A wtedy przedwzięciem pociągów, rydri mogą ubłagnąć przy tem, co tu się stać może. Rydrowsko, nasconery nie chcą stycieć o Polsce - ale jeżeli, imie aryjskie narody ulegną tej sugestji, popadną w kołbie siemieców bez ratunku. I wtedy tylko rydri, unadrona przez tyć, a nadaruno wokołach bronili swoich interesów, będzie odpowiednią jedyną i więcej. We Francji, Włoszech, a wreszcie Cavallinich, rydri, rency, ów stł, a nie widzą, że. I wady stł rydri, i Haloy rydri, i gdzie się obdaci tam sandau, Marquies, to roussein id. Ale i to gotowi robić. Gotowi robić, że przez i wiatrego przesunę rydri, użgi w swe ręce przez warchiniatow, i dla gojnieu raperwdrisi dukung skuteruiojną od cawskij

24. XII. 17

Stama podziwna przebiegiem. Ustia. Nie jadłem nic na wieczór, bo byłby mi dali jakas wotowinę, my mój kudyka. Niech, sobie Francuzi i Indycy na reveillon, ja nie mogę dostać na rydri iostnych potraw, wole nie, nie jeść. Niech, to się, mawia, Arlik. Zmieszane, że to, mój wolic wojenne. W 1914 roku jedli siemiec w Kozie w Mor. Ostadri ja, Jan Prewożnik i Ladislaw Poskibil. Oni ptałali, a kolędowacem. W 1915 jako siemiec w marschbatalionie, w rucher, abich w Bernie asystować musiadem, "saltyotyryny", no wons oficerów i dostatem "niebesgabe" tosem od kani linokich, raję i parki, tyboru. W 1916, jako siemiec na Asinane siedziałem pod nauwo. Tem x Reichlen, Kochanowski i Kostekum, gdy nagle weszli aspiranci Cechowski, Wiaty, Griman i xacny Kusinek, stł, tego, narwisko, uleciało mi i panika, a i p... ..

„Wizjoniści”, wodaś mi iawać ośtałka ze stożecnem przerwaniem. Wtedy ja się zwróciłem
i wycałowałem wryłki. W rok 1917 siedzę w hotelu El James na ul. Honoré w Sa-
rylu, sam jeden, smutnie głodny i pijany. Wprawdzie Stowadowski przed kilku dniami,
aż mowski dzisiaj zaprosili mnie na wspólny wójs do biura na Avenue Kléber 4bis, ale
nie pędzi, bo mi brak duchowego kontaktu z nimi. Byłby m. ino, gdyby byli zaprosili
Półackiego, Woźniczkiego, a zwłaszcza biedną p. Waquerowa, która ma przed dwoma dniami
odjechała do wojaka. Bardzo mnie smuci niedola państwa i Kobiecinny i gdyby jej byli oka-
zali tyle szlachy i współczucia, ile go u nas w tej porze okazywało Karolowi Dziadowi, byłby
szczęśliwy. Ale oni uwadziła, wójs dla siebie i siebie i mnie chcieli wycałyli samowolnie i spro-
żęciem. Tego dnia Prowski, zostając z nim i z Półackim, przypominał mi wspólny
wójs, a Półackiego zominęła, ja się nie uważam na leżenie od Półackiego, ale ten nie
uważam się za gościa od Prowskich, Stowadowskich, i innych. Jakiś myślał, że mnie
kościła, a takim zaproszeniem do sanhedrynu, myślał, że mi jeszcze miło z sywych
nie zapomniał. Wyobrażam sobie te wójs jako wspólny opiatek w wójskach bierdom-
nych, którzy się o Komitet oświadczyli i byli w nich i byli w nasu go Portyera, chłopca
i kiedś suwacza, który tu oświadczył legę endroziemską. U nas wójs, pastuch, najmiła
i majda siadają dzisiaj do wspólnego stołu. Taki demokraci nie wójs o tem pami-
tać, tak się boją o utratę swojej godności wobec własnych ludzi. Gdy więc ta wójs jest
tylko dla wójs, nie chcą się na nią i okazywać, że mnie to szkodzi, i mnie wójs
na rok chcą dobiec do swego łowczystwa. Chcieli, to ramnast wójs, mieli jeszcze
jedno posiedzenie Komitetu.

[illegible]

• Bratowiec gdiś w Kanadzie, a brat od 1914 w Rosji. Czy żyje? Był ciężko ranny, dręcąc muszę się leczyć, a potem gdiś go wtroczo no po gubernii Swerskij, Nowogrodskij. Czy w tych warunkach nie zginął? Czy ma co jeść? W oni wyszedł nie przynieseraję z ziarna. Bratowa z dziećmi znowu się przenieśli w Krakowie o tydzień i chłodu, to nade, nie była rośniodarna ani zapobiegła.

I mimo tego nie ma ni prawa nikać, czy iahi etc. Jaka rodzina jest najszlachetniejsza
wyraża na wojnie. O innych mówić nie chcę - to kogo? Pięć niedobrych, wystraszona
na siła, żeby najokropniejszą wyrocznię podać iarnarę. O ludzkości, dumna kośćcem.
Dlatego wyrzucił, bo i cierpienia państwa żydów na wojnie robić będzie i jego interesa -
mimo to czy to żydzi niemieccy, czy amerykańscy - oni nie są obcy naszym.

I naina sprawa prawie porobana. Pięćmili tutaj tak się ra, żeby Polska już powsta-
wała na tęp ciemności, a tylko Rzyś chę im i paszery bydnę, bo tam ra dno bogactw
natu rańch i na dno utopiono miliardów na pożyczki.

O! milia! Pójdz wreszcie jej spać, bo mnie asbrytykm zię w nogach.

25. XII. 17

system na cunio w t Germain P. Luxembois. Cienci sprawały nieimi re spadkiem naszych kied.
Nie mogiem przenieść się myślą do domu, bo nad kaidem wspomnieniem dziecinstwa
zjawia się obraz: mi no, gruby, gład, nagosc, zimno. Przesiadłem popołudniu wainym
pokoju trując się do cna smutkiem. Jemu katuszy i chory, nie tylko nie ratuje, bo asbrytykm
dolega mi w niebrywały dotąd sposób.

Widzę, że umysłowość radów tutajzych stoi na stanowisku tego tajdaństwa, które nosi
nazwę prawa między narodowego. Pytania o narodach, uprawnionych do okrzestienia
własnego bytu, o sprawiedliwości, o społeczeństwie narodów, są pospolitą blagą, która
drisizaj rajota niżejce historyczno-sukcesyjnych wywodów Fryderyka II, o uzasadnionych
pretensjach do ziemi, jakie zdobywał lub skłbiał zdobyć.

Według tej umysłowości sprawny jest stan polityczny, jaki był przed wybuchem wojny.
Narodami są państwa - stąd i stnieją narodowość austriacka, ale nie ma narodowości polskiej.
Wogóle każdy stan faktyczny jest prawem. Anglia potrobowata uprawdnić pół'niche,
aby się oswoić z republiką w Francji, ale ponieważ republika jest stanem faktycznym,
więc nawet Anglia już się na prawość tego stanu nie daga.

Zmiana w stanie prawnym może przeprowadzić tylko fakt dokonany roboru i ruy-
sistwa, które jest jedynym wykładnikiem prawa.

Otoż Niemcy zdobyli Polskę i kawałkiem Litwy, Serbię i d. Ponieważ wojna nieskończona
jeszcze, stan ten faktyczny nie mały siły prawa - uskranić odwołanie jest staranie su o jego
zmianę. Gdy jednak Niemcy mają Belgię i kawał Francji, gdy w interesie "inteli-
leji przedwzrostkiem zmianą tego stanu faktycznego, kwestie dochodnie tracą aktualność".
Ostatecznie Anglii mają kolonie niemieckie. Gdy wojna nie uda się zmienić stanu rzeczy
na zachodnim froncie, może się udać targować o kolonie. Kolonii tych nie wystawca na
odtargowanie stanu faktycznego na wschodzie, rocznie Polska, Litwa, Serbia, Rumunia itd
rostała jako margines dla nadatków dla Niemiec.

Co w tem położeniu portaje dla nas pa nadziya? Każda próba, niemieckiej raski. Jest to
położenie drisizajre i nawet trudno byłoby kryć Komukolwiek wyruty rato.

Alle mogło być inaczej. Stornuim eim, że do wybuchu rosyjskiej rewolucji trudno było
marzyć o alms imens. Treba było cara nie drażnić. Alle od wybuchu rewolucji nastę-
same karygodne zaniedbania. Można było stworzyć wielką armię polską, litewską, ewen-
tualnie ukraińską - pałkiem za darmo. Za jedno słowo, że krywa się re. itaremi pojęciami
prawa między narodowego, to się naprawdę chce stworzyć prawo nowe, naprawdę oparte
o sprawiedliwość. Takie ogłoszenie mogłoby przysięgnąć rozpadnięcie się Austrii i francji desercyj

był wincowisty, gdy jakiś oluminyowany minister polski, paderewski do niego
président de la République polonaise. co już przechodzi do wolnego miastu mitosi własnej
a jest studentem, prosił.

Wiem, mam wrażenie, że Pionowski stworzył komitet, aby w myśli, że to będą nędze narodowe.
Przedziwicie nie realne, gdy jest tylko polski w Petersburgu, Warszawie, Wiedniu, Lwowie.
Spodziewał się dla tego nędze równonędności i zginął mi nędze, marzył o udziale w kon-
ferencyi międzyallackiej. To była fantazja. Starł się dla tego nędze o różne przywileje:
walisa dyplomatyczna, dyfraz nędze, udział w konferencyach, opieka konsularna itd.
Ale pisał to samobitkowo, w których sprawę polską, można było postawić
między narodowe. Jego próba ułamywała mi, że nędze o komitet - nędze już już
dochodzi i i polski sprawa polska pojednie jak po maśle; pędziły się, ale nie do-
bione skutki wynikły, społeczeństwo nie było i nie wraca.

Jeszcze, niedawno, mógł, długo obiecywał wojnę polską w Rosji - dziś nadziei
nędze nie ma, a humanitaryzm wojny nie Francuzi, wykazuje, że się nie
nie wiem, co się w kraju dzieje - spędzili się, że nie udało się do Niemców rościć.
Czy może obiecywał rewolucyjną? Czy go postrach w kraju? Czy można rachować
ludzi, aby się dali bezbronię mordować, dla przychania fraszek, które dzisiaj już
przypadał na ciasto?

Nie wiem. Nie twierdzić. Mam wrażenie, że popełniono liczne niedbalstwa.
Nędze się mylić, bo w tych samolubnie ograniczonych nędze mogły być rezygnacje
trudności, nie do zrekompensowania. Ale był czas, kiedy nędze sprawa przedstawiała realną
wartość, do obliczenia, ołówki em w ręce. Czy tak, że, nie można było uzyskać
ustąpienia, od przysługujących praw międzynarodowych i oświecenia, że idzie o sfera
nowego prawa międzynarodowego, o partego rezygnacji na świadomości, nie wiem.
Mam wrażenie, że tak było. Kiedy tak ostro się wzięło do jasnego
postawienia sprawy polskiej, przypomniałem, że była chwila, kiedy wszystkie nędze
nędze mogły to zrobić. Wtedy trzeba było zabiegać o sprawę polską, a nie o urwanie
komitetu.

28. XII. 17

Swisty Szczępan przekazałem. Artykułami parę mi grozić obciążeniem kilkutygodniowym. Wobec
mi mogłem zgodzić. Półtęski zaprowadził mi pół flaszki wody Vittel, już dzisiaj drugi się znacznie lepiej.
Dlatego rozważałem jego dalszą radę: kupić nawet trochę wiskarane już niego taliersi
Alphonse Cruet, których dwa zjadłem na obiad. Kary nam wzięły w owego Vittel, bo mi dziś
swobodniej na umyśle. Prekonarzem się, że coś doświadczyć tu w nich.

Korwadowski pędził się już na Avenue Kléber.

Oskarżył, że ile proklam, nie idąc na wstę. Pionowski polski po pozostawieniu się z nędze zaprosić
wszystkich o Korwadowski portofelowywać się pozwalił na wszystkie strony. Było co prawda
na jedno, bo wielu już się obliczał gładziudziej, a Półtęski do domu nie wrócił. Niemniej w ostatniej

chcieli zrobić to dobrze i skłoda, inni nie wiedzieli: i inni im niepotrzebnie wyrządzili niesprawiedli-
wości.

Kłaje mi się, że słowami wnet się wyróci. Ja pracuję nad odczuwaniem, że w świecie nie ma
moralnego miaru i skłonności pracuję starość się o to, aby im być miłym, gdy tymczasem
oni, widząc, że jestem nieochylny, przestali myśleć o życiu ze mną i oni zaczęli
mi robić niesprawiedliwości. Dali mi tylko 300 fr. za dwa tygodnie, gdy dotąd dawali po 500.
Kłaje, że ta wilia wywraca wartości. Od tego oni będą na mnie jeździć, gdy ja się rewelekto-
wałem i w świecie punktał prijaż wstąpił niesprawiedliwość, wrogów dani nich.

Na sąsiedztwo był u mnie agent policyi dla wygotowania „dossier” potrzebnego dla
cudzoziemców. Ale mogli mi dojść do rąk. Ale chciałem przez prowadzić ku wygotowaniu
mi pozwolenia na stały pobyt w Paryżu, ja ku odcygnięciu wimy na powrót do Bryn-
dżu. Wziął się za pracę, nikt nie chciał, że moje iperienie ma być międzynarodowe. Taki policyant
mi nie mógł pojąć, że cudzoziemiec, ciępiący moim miarkom na stałe gdzieś udzieję mi
w Paryżu.

Widzę, że mój Dziennik, że formalista o wim mogą przeciągnąć się przez miarkę.
Ale tożekiemu jestem niewymownie wdzięczny za leki.

A jednak ta wojna zaczyna być poniekąd interesująca. Przez cały czas do rewolucji rosyjskiej
było to najchłodniejsze widowisko mordów dla ryzyku i wyrysków. Imperyalizm samolubny i wrogie
orgie. Obie strony były tylko zabójcami.

Revolucja rosyjska i zwycięstwa niemieckie xmusiły Entente do teoretycznego przemyślenia
zasady o wolności i napodim. Było w tym dużo nieprzewidywalności, która do dzisiaj nie ustąpiła.
I obecnie, gdy rosyjska pomoc odpada, Entente zaczyna coraz bardziej przemyślenia
się, że bez względu na wszystko w tym hasle musi być dla niej jedyną bronią skuteczną.
Francja musi przeciwstawić się w tym kierunku. Wtedy, które jedne ten postulat
jasno stawiały dla wszystkich narodów na świecie, prócz miarkom wybranych
adryatyckich, które opublikowały i to jedno ostatnie rozstrzygnięcie. Stany Zjednoczone
przekazały to postawić, ale bez rozumienia Europy. Anglia jedna dotąd tego rozumieć
nie chce. Ale są powłaki, że Lloyd George pójdzie, a wtedy nowy premier będzie
musiał natłoczyć się do nowych idei.

W pojęciach świata, nawet w głowach najpragmatyczniejszych zaczyna się przyswajanie
ta nowa idea. Nowa postać świata rodzi się w trudzie i we krwi. Czy urodzi się w tej wojnie?
Nie, i musimy wrócić. Za długo trwa ta wojna - ciężkość, śmierć i synowi i nowi
zabraknąć. Musi się skończyć prędko i pociągami. Tęsi goni dla Europy. Jeżeli nie
nie patrzeć się teraz według porządku sprawiedliwości, wrodzonego wszystkim nieśmiertelnym.
To taki katastrofizm będzie musiał powrócić się.

Wymiarom sprawy tak idą, że głow jestem umiarkować w jakiej „Opactwie”, która
kreuje sprawami świata. Krwawo uciły „ludność” idei nowych i haseł, porządku.
A wojna tak się przeciąga, że podoba mi się ludnie trwać dłużej, sposoby myślenia

i przyswajają sobie nowe.

30. XII. 17

Sprawa polska występuje na wierzch - ale jak? W Brnie postanowiono zasadę, że Kongresówka z ręką idź ma być ewakuowana przez wojnę obu stron, a ludność zdecydowała, co ma z sobą zrobić. Kasoda popyta i Niemcy odpowiedzili, że ludność polska już rozstrzygnięta, iż ma iść na wojnę do Rosji na jedną stronę, a stąd wnioszek, iż takimi do "Trosk lub. b. s. i. y. Wierojazery" "Temps" zaś pisali, że entente musi odpowiedzieć na dyplomatyczny ofensywny państwa centralnego ofensywą polityczną, przez ogłoszenie prawa na rodów, chociaż na dotychczasowych i wzywaniu tych narodów do objawienia rynek ich interesów. Mierzy to pryncypialistycznym w Austro-Węgry. Nie mam nic przeciw temu. Tylko chodzi o to, co dalej i czy na razie?

Na te pytania mogę odpowiedzieć tylko pomysłowaniem na Entente, pomysłowaniem tak skromnym, jakiego używa tylko radca drony Kochanek.

Pryncypialistycznym nie jestem jeszcze pewny, czy Entente nauczyła się już nowych rzeczy. Lloyd George operuje starcami, nawet b. d. starcami, kiedy chodzi o kraj, najchętniej przez cesarstwo, rozstrzygnięcia i interesowanie w tem Rosji. To, co, czy Opatrując doprowadzić to Rosję do absurdu w sprawie nędu bolszewików, wrogów Rosji. Ładowaćby się, że ta lekka poglądowa, mogąca pouczyć nawet analfabeta, trafi do mózgu ni mistów. Nieskety! Ładuje się, że i takimi miedzy innymi nauczyć filozofii heglowskiej, nie takiego dyplomaty angielskiego nauczyć do chłopięcego rozsądku. Dyplomaci tak nauczyli się operować pojęciem Rosja, że drwi, gdzie bolszewicy umyślnie robiją to Rosję, rachodni dyplomaci nie mogą wymyślić się w to, że Leninowi na Wawerawie akturat tyle raleji co mnie na wyspach Fidii. Francuzi mówią wiele, ale po nich pójdą na wszystkie kompromisy, które sadowolą ich dume. Głośno mówią się: prawa narodowości, a myśli się o Alracji i Lotaryngii. Jestem pewny, że na te dwie prowincje pozwoliliby Niemcom rozszerzyć raborę po Dnieprze. Mutacja to, że wtedy na lat 50 Francja stałaby się niemieckim krajem podbitym: francuscy politycy tego nie widzą, bo wierzą, że chłop i robotnik francuski, siedzący w sklepach, także tego nie widzi. I oni nawet dyplomacy słoszą tylko do polityki wyborowej. Na rozstrzygnięcie Alracji i Lotaryngii stały się symbolem zwycięstwa. Nie wypuszczam więc, żeby praktyczni Niemcy wyrzekły się tej za kraj po Dnieprze i Dnieprze. Inaczej uważałbym naszą sprawę za rozstrzygniętą. Louisowi jednak sądzi, że Alracji tylko po kapitulacji wykreśliły się Alracji, Lotaryngii, więc mamy nadzieję, że wojna się podźgnie i skłoni Rosję, Niemiec, i której i my skłoni Łamę. Nieskety, wotia to nadziewa.

Państwa Entente mogą drzazaj dopiero rozpoznać w desperacji te kroki, które powinny były zrobić przed kilku laty. Odnieść się do narodów, wzdychających do wolności, i wzywaniem, aby czyniły wszystko na przeciw cesarstwu. I temu to wygląda

na pismach i spisaniach. Nissure, bo dotąd nie umiano powstać się na stanowisku niewzruszonym i deklarując o narodach, rzucać się o rękach. Wszak iż dotąd obowiązujący „naród austriacki”. Nie może już więcej i ci stary ludzie odmówili i nacisnęli się do nowych pojęć.

Wskazanie wydać mi się to wszystko, bo w Austrii, potowienie tak jest rozpaśnięte, iż niikt nie myśli o przyszłości, nastroju, polityce. Jtóż odebrał postanowienie i jeśli nie dostarczy jedzenia, pójdą wrypy za Tatarem, Samsjeda, Karamem, chociaż to są cesarzem austriackim. A pierwsze, można być lieryi na oderogowaniu armii przez masowe dekrety. Kto, nie sądzi, jeżeli nie czyni, jak up, jtd między Niemcami, nie krotis swego.

Słabego baje się o Polakach. i, doprowadzeni do rozpaczy. Zaczęty od Intente i nowi ich skłonić do wybuchu. Nie widzieli bym w tem nic dziwnego. Porzucił wana masowo Galicja i wygłodzona Polska mogą porwać się do czynu rozpaśniętych, gdy im pronyk nadziei radniei skąd. Nie uważam dotąd te nadzieje za bzdurę. Jtd Doumergue sprzedał Kongresowi, Turnerowi, tak cała Intente gotowa sprzedać Polskę. Nie widzę, iż się nauczył nowego na iśiat poglądu. Oderwanie się do narodowości, jest tylko prachowym cięciem. Mławiąc nas za Maliszowczy Kąfrow, którzy pójdą na imię, będą się wrażliwie wyrywać, aby jakiejś ministrowi w Paryżu czy Londynie przedwzięty iżwot polityczny jessre o kilka miesięcy. Moje przekonanie jest, iż ci ludzie jessre się nie nauczyli i nie oducyli. Naród jst tego dokonał, ale jego dyplomaci jessre nie. W idnych Włoszech spodziewam się, iż to przekonanie jst nastąpiło. To naród najczulszej myślowy, a ma polityków spomysłowy siebie, a nie z kilku samolubnych lichwiarzy jak tutaj czy w Anglii.

Jtd mój, i niwerek, iż wojna powinna przetrwać się, a i wrypy w usdry i boki przetrwać.

Przestęły idą mi się, iż wojna się kończy. Ale i tego się nie lekaj. To sawarciu zokoja nastąpi takie rozwarowanie, iż rewolucje będą nieuchronne. Wrasie refleksji, która następuje, jakis czas po niesieniu, ludy będą uoryty się abecadła nowości czy nowożytności. A w następnej wojnie jst walczyć się, będzie o nasze hasła, przygotowanie przez rewolucję i filozofię. Wola Polska! My i to przetrwamy. Nie dacie dać nam, teraz radość ucywienia i sprawiedliwosci, będziecie musieli dopoty krew sobie upuszczać rękami, aż do tego dojdziecie. Tu l'as voulu Georges Vandier, a uoi volenti non fit iniuria.

My przetrwamy! Choc ciżko.

Do obawienia Pami Intente! Moje ja jessre dożyje nowej wojny.

Koniec już stary rok i przegryz patkę w nowy. Nie tyle pytam, czy nam przyniesie wkońcu, ile o to, czy ewentualny pokój rozpoki nasze krągmielia, a choćby ich większą część. Przecież, kiedy dojdzie do pokoju, zostanie jeszcze garni Polaków, od których do ściska? Tam głód i zimno. Przecież baletki baletki tygiel chłapiu zimnowo. Resztki ryżu nosi wydiera się gwałtem i wywosi dla chłopców. Naród jest gorzej niż niedziatkowany. Ta kima i poleni przednowek dokonają reszty. Łajdaki nad nie, a dalsi tych okropności, nie chcą, ślów i skłera, bo to tylko z Polaków chodzą, a oni ma Kiepsot i utrzymaniu na górę rasy niemieckiej i o przetrzymaniu jej przez czas niedostatku.

Musi się okazać, że Entente kieruje owe wszystkie ludy do zrywania wrogostwa nadom niemieckim, aby w kraju nieprzysięga zrobić dywersję na wóz nieporządków, wywołanych tutaj przez propagandę niemiecką. Coś podobno przypominają sobie o leni. Ale ja się boję, czy nasz brzdący rozpaczeni nie dadzą się swar to porwać do nieporządków kroców, których koniec byłoby morderstwo kroców.

Jeżeli przegryz patkę w przyszłości, narodu podras wojny i przewiduje okropności na czas powojenny. Nie chce się więc, widokami na rok nowy.

Osobiscie zaś jestem krudemerytorem bardzo chory. Zanim się nimiezuwu zby chrytają, zapewne będę brnął do potłocz i robaczę wkładanie nowego roku, choć miłtem nauwar wyspać się.

Coś nie wiem nic, czego odesunąć choć i jest mi tutaj bardzo źle. Pytam się, czy może ja temu nie jestem winien. A przypominam sobie, że zawsze ze wszystkich wychodziłem dobrze. Czy w Jarosławu, w Krakowie, w Łodzi, w Wiedniu, na Ukrainie, w Finlandii i w Turynie wychodziłem dobrze ze wszystkich. Wtedy chyba nie we mnie leży wina, że tutaj z nimi wypść nie mogę. Kaary naję mi im pokazywać dotkliwie swoje nieporządki, dawany tylko 300 gros na rachunek wychodzący z biżuterii — a gdzie biżuteria, tyłowi, napinki, a choćby wino lub kawa. A użm to zrobić, musieli zastanawiać się, to się da napowiadat, że Rowadowski ma dla mnie i cieszę, ten zaś daje, napowiadat, że to ma wyjetarzyć do wyjazdu. Mamano więc, że należy mnie obić i to, nie na przyszłość, ale na present. Takiej degradacji, dristającej wiece, nie spotkałem nigdzie.

Pris Smowski mi mówi, że wydadzą dla Sygniewskiego obiad w restauracji kółku oimiu (sobie ich osterech jest), a później wydadzą obiad większy, na który i ja i Polochi będziemy zaproszeni. Naturalnie, że nie pójdę, bo ich nie uważam za monarchów, a siebie za należącego do obywateli imity. Choć pewną wypade przed tym obiadem, to nie było potrzebować mówić im tej impertynencji w oery, bo mi obrydło to berowskie gadanie krykrości ludzoni, wobec których choćom jest modelem wykwinutności. I dla czego to tak? Poczemu tego?

I w sprawie wzięcia na werau katowania mojej niedelikatności. Angdrai ja n. Rowadowski dla członków Komitetu oraz Pruskiego, miodelgo Romera, parmy Alina Tadema i mnie. Postanowiono w duchu podnieść mnie nie do równości z członkami Komitetu — tego nigdy nie było, ale do równości z sekretarzem Smowskiego, miodziathim Romerem i najprostszym sym Pruskim. Symonem Smowski, ignaję, że u mnie przy Polochim, kryppomniat mi zaproszenie i odruć, że Polochim to pozmniejsze może być myśle. Wrociwszy kolo ewarłej sągdrut, dodatkowe zaprosiny, a wtedy Rowadowski telefonował i po Polochim, ale i po Polochim.

Wizna skiego i t. który naturalnie nie brygali, bo już są byli gdzieś indziej dalej zaprosić.
Tak więc ja mogę jeszcze figurować przy Komercji i T. i T. i T. ale Polaki gdy muszą być,
to się zaprasza i wysyła i wysyła. Chy o Polakim tylko w tym nie możemy być dopuszczani
do obcowania z nim, kiedy oni zwolili mając i siebie, racę, osiągnąć demokracji.

Wydam jeszcze parę paragrafów nadto, na jedynym. Przed wyjściem upomnę się, a gdy
odmówię, poproszę wielki Konsulat o odwołanie. Innej rady nie ma.

Nowy Rok 1918

I. I. 18

Chworość wiadomości noluje na porzątek. Prezydent ministrowi utworzył Komitet, wolna dla
spraw zagranicznych, w której referentem, od spraw polskich został p. Denis. Ten na Konsulenta
wybrał sobie p. Bonera. Ale znowu go. Mówi, że bystry, uczony, rachiwy i przedsięwzięty. W do
jego czasu polskich ma w pewne zastępowanie dla dwóch powodów: raz że jest iyelem, powtórnie
stałym prawu emigrantom. Reprezentował tu nieporozumienia dla mnie polityki, iedyńskiego.

Alto oto mój plan. Znowu raz. mój uderza. Siliwie tutaj Komitet, wznawia piersi od fran-
cuskiej na nową reprezentację spraw polskich. Mój plan zafundacji tego Komitetu przy nadziei
francuskiej jest unieważniony i odpowiedzialny p. E. arm. T. i T. Gdy więc chodziło o polskiego
Konsulenta, był gotowy, wznawia, zapinany i nie trzeba go było daleko szukać. Przyjeżdżał, że
T. i T. nie nadawał się, bo siedzi już drugi miesiąc w T. i T. Mój ten mi chcieli go, bo się
skompromitował swego rucopłaka polityka. Przed jest tutaj antyrosyjski. Ale w tym wypadku
miałoby się ruszyć do Komitetu, aby kogo innego wyznaczyć.

To pominięcie Komitetu i powołanie człowieka, który najamniejniej ten Komitet awalera,
rucha, mocne świadło. Przedwzyspiem więc, mimo listu T. i T. Komitet nie ma w nadziei
iadygo pnażenia, skoro go pnażono, albo ten jest skompromitowany, skoro go rucopłak
pomnięto. Wiem, że ma się pnażenie swa, więc a) na rydyfistwo Denisa, b) na intrygi ry-
dowetko-masonskie.

Chy się jednak wyda, że gdyby Komitet nie bawił się w rząd narodowy, ale pnażował spraw,
to powinien być tak się namucić, tak się stać pnażonym, tak się stać dla siebie powagę
z medowego wznawia, isby iadygami panom Denisoni nie przyjeżdża do głowy szukać
doradców polskich koro Komitetem. Komitet powinien naturalnie i odpowiedzialnie być jedynym,
który ma Konsulenta dostawę.

Mój plan to pnażenie dowód na nicość tego Komitetu. Ten Planowski chce sobie
do p. Harjony i ry charge, i wyobra dostawę węgla dla domu, nieograniczoną elek-
tryczność, pnażenie telefonów, rucy zapasowe do centralnego ogrzewania i t. d., a sprawa
spis lub robi się pora nim. Jeżeli mu to wystawca jest drwinie skromny: Francja
pnażadła ograniczenia wjadle, więc on wprowadza ograniczenia w aspiracjach
narodowych, ry osobiście politycznych, aby koro stać w stylu.

Je go pnaż, rachowa się w jeden z dwóch sposobów: albo pnaż intrygować, aby Bonera

ucznaj - wrażliwość się na skomercyjnego miejsca w trydzie politycznej - albowiem powie-
robie, że to do obywatela, o której nie ma to myśleć: przecież Komitet istnieje, jest
umianowiony na cyrografy od rządów. Drużyna nieoficjalnie działa, a Komitet
jedynie nie swoją oficjalnością pygnął. I będzie jadał. Jadają wspólnie i na własną
rękę. Kłopotliwi kłopotliwi, którego wszystkiego nie potrzeba, oraz Leblonda
i starają się z nim już jadać, aby pokazać, że działają. Wierzący wydali obiad dla
symplicjuskiego, aby go skłamać, bo potrzeba amerykańskich pieniędzy.

A tymczasem w trydzie im się wymyśla i ręk. Mójko roli się agitacja amery-
kańska, która nim, a nawet wbrew nim - opieki Konsularnej nie dostali, a nawet
jej nie chcą, bojąc się trudności w tem, kogo uczyć o Solaka - pamiątkę francuskiego
kuchera iaczą się pod wodzą Alberta dyplomatycznego Jarostowa, a oni odbywają sesje
podziemne lub sączą potentatów wobec nas trzech.

Piki miał przypiechać z końcem grudnia i telegrafować, że nim się pogawędziło. Zato-
rzyłby mi się, że to pogawędzenie polityczne. Chciał go usunąć z Komitetu. Nie wiem,
czy on o tem wie, czy nie. Ale mógł zostać na Riwierze, aby uniknąć wygrzywienia,
mogł też zrobić to widząc, że sprzedawał po prostu opakunki i ratując swoją osobę.
W tym drugim wypadku okarałoby się, że nie darmo nosi przydomok "starego
lisa".

Na pewno to nie roli się nie, a z sercy nie przynika do mnie żadna wiadomość.

Koniec grudnia odnaczał się porządkowaniem na socjalistę na wronka
Komitetu. Pytano się mnie nawet, czyby Morawski nie chciał przypiechać
dla uderzenia w trydzie ich ryldu. Kapomniawery o niemożliwości przejęcia
granicy przez ofiarę, odpowiedziałem: Byłby głupi, skoro w kraju ma takie
pole do działania, bodaj dla demaskowania kłopotliwych Czerwinski.

Przymano mi etyketę. Zapewne obatalują jakiego socjalistę w Petersburgu,
a może wronę, jakiego paryżku przez z przewrotnym potrośtem, o ile kto, się
da równie na grubą penię. No idę każdemu obrydę swojemu miejscu.

Miałem dla Umowickiego, niegdyś uczenie, grającą z muselbieniem. Dziś
widzę, że jest śpiący, choć mało produktywny pisaniem broszur politycz-
nych, dających poruc i wyraz uczuciom, sięgającym w pierś każdego Solaka.
I na ten talent pisarski uważa się dyplomatę pierwej wody, mistrzem
intrygi i wrony, nie wielkimi ducha narodowego, to już wina pochlebstwa
i wadliwej próżności. Nie umie niczego zorganizować, niczem pokierować,
ludzi żyć. Bora wiać wem widzi mi się nie uważa iniała. Morawski ludzie są
w jego obrach dumiani. Co się nasłuchał o głupocie Lloyd George'a, o główniar-
stwie Kucharskiego - tomy pisać.

Na jego wronę Porwadowski i Seyda uważają się równie na medreów, przypu-
jąc wyższość tylko Dmowskiemu. Zresztą i równych sobie już nie widzą
nigdzie.

3. 1. 18

Illustrer moi le consul, je prends la liberté Monsieur le Consul, je me prends la liberté de vous écrire, n'ayant pu parvenir, les jours écoulés, à parler avec Messieurs de l'office ^{qui sont} très occupés. Je suis venu à Paris, muni d'un passeport spécial du Ministère des Affaires étrangères italien. Le passeport expire le 10 janvier. J'ai commencé le 22 décembre des démarches pour obtenir le visa et pour pouvoir retourner en Italie. Mais les formalités entre la Préfecture de police, le Ministère des Affaires étrangères français et la Santé générale se prolongent et j'ai peur de ne pas pouvoir retourner à temps en Italie. J'ose donc vous demander de vouloir bien intervenir auprès des autorités françaises pour accélérer le visa de mon passeport. ~~me~~ bien

Wysłano pismo. Trzę, pismo, jestem dory, nie mam prawnicy, a we Włoszech, niemożę wrócić. Wzajem, czy wrót osada, skoro nie pisze nic. Jestem o niego braku niespokojny. A co do siebie nie widzi co robić, czego pragnie. Czy może przedstawić paszportu? Poco? Na state, może tu nie ostanie, a i wrót jest kilka tygodni jak myś na przed, taki na nic. Co robić wice? Nie jest drugi dzień o powodu słabości niekiedy, idę spać, może nie przyniesie radę.

4. 1. 18

Byłem w ambasadzie włoskiej, ale przyjaźni mnie tylko sekretarz, który chodzi do ambasadora po radę. Prosiłem albo o interwencję, celem przyśpieszenia owych formalności francuskich a więc, albo o przedstawić paszportu na dwa tygodnie. Odpowiedział, że przedstawić sam nie mogę, że będą telegrafowali do Rzymu, ale gdyby Rzym odmówił, to po 16. tym nie dostanę już absolutnie nic i nie będę wpuszczony do Włoch. Kąpowe postępuję tak i innymi, ale mnie jako jeńca Włochy nie mogą się wyzwać. Natomiast mogą karać. Natomiast telegrafować.

Wymaganiem strach mnie kilka nierówności przed uracaniem. Wrót nie odpisuje, mimo, że do niego ciągle piszę. Głęboko się do niego, że internowano może włoskich obywateli poddanych bez żadnego wyjątku. Na mnie i Lorecie wisi owo austriackie obywatelstwo, którego nas intencja nie chciała zdjąć przez ogłoszenie obywatelstwa polskiego. Czy Loret i Lorec nie jest internowany? Byłby to dowolny przypadek, ale to warte ścisłego stosowania reguły niemożliwość. Przypuszczam to, że inakiej nie pojmuje jego militeria. Gdyby był wyjechał na obiad pięć, lub bronił by był chory, inny, i jego pani byłaby mi coś odpowiedziała dla uspokojenia. Z tego przypuszczam, że może i do niego zastosowano to paragraf. Ona ja wracając wpadam w Koncentrację. Nie bardzo mi się taki stan podoba. Zdaje mi się, że kopieruję o powrót do obozu wojskowego.

Pisze mi tylko, że Komitet mi nie dozwoli do Komitetu. Chyba mi pam-

knijto powals?

Przypuszczam czasem, że tylko moje kartki nie dochodzą. Nie rozumiem naprawdę, dla czego, bo absolutnie w nich nie ma pisatem niecenzuralnego — ale i w takim razie zdaje mi się, że Lorel by się zaniepokoił i od razu napisałby do mnie z wyrzutami. Ale nie rozumiem, a tak się boję, jakoby jakiegoś niecierpliwego miłośnika w tej chwili spaść na mnie.

Prawda, że jestem niedrów. Od czasu do czasu nie wróciłem nie do ust, a gdy mi to smutno i smutno wiotko gdzieś nieopowiedziane, potknięciem teraz aż widać pępek. Noc przepada.

Choć ostatnio i, z pewnością niewątpliwie wywołują ten objaw zderzenia, ale drugie przedtem nie miało. Stąd wybuchy ochoty do wracania do wroci właśnie dlatego, że tam namyślają wszystkie. A przecież coś górnego chyba mnie spotkać nie może jak koncentracja w jaskini barakach czy korytarzach. I przypuszczam, że nie przestąpiłbym Włochów lubić i marować, bo jeżeli dążyłoby się tak ostrych środków teraz, widać nie coś ich do tego zmusiło. Albo ci, co korzystali z wolności, nadużyli jej, albo opinia ludu i oburzenie marowe tego sądzą. W jednym i w drugim wypadku na kilka niegodziwów wstąpić nie ma — w drugim internowanie jest chronieniem ludzi przed wybuchami rozgorzgniętego tłumy. Co ma robić rząd? Że dążyć do drugich, nie leży w charakterze włoskim, najlepszy dowód, że dotąd tego nie stosowali. Ostatnio w Austrii i Niemczech głośno się pisze, bo i w takim kierunku nie mają jedności do rytu, nie dążyłbym się, gdyby i we Włoszech obywatelom wrogich państwo umniejszało ją. Byłoby mi to przykro osobiste, a i narodowe. Nie chciałbym, żeby w polskich duszach zakorzeniła się niechęć do Włochów, bo przyrzuciłoby mi to. Ale to jest klątwa rodu Polaków. Przeciwalismy krew sąsiadów, a teraz mamy pokutować za ich obrodnie. Lęki to i okropne.

6. I. 18

Dziś rano długo szukałem na kawę — bo kawa w kuchni za mało. A na dworze słońce i mnie w uszy, leżał zaś ciociu mi przydarzyć w pokoju. Nawet palec grabnicę. Boję się myśleć o ścianach w okopach. Ale chłopcy francuscy mi nie chcą wrócić. Łopowiadali pismo, że zgodzą, bo pełnia miała jeździć, tylko dwie skłóci odwrócić zamiast słońca, gdy się każe na obłąkane. Co robić, matka i siostra? Zępij nie pyta i nie przypominać, bo nie poradzi.

Wczoraj byłem na śniadaniu u Władysława Kurojshinga. Siostra jego spodobała mi się za swą potężną zawziętość. On zaś sam powiada, że polski męczy jak fabryka, a od wybuchu wojny przestał podziwiać się woli.

Wczoraj dostał kartę od Lorela. Ciekawość, a nie pisał do mnie, bo wie, że już siedzę w wagonie. A ja mi wiem, czy na pięć dni będą mogli ruszyć stąd.

Kano mi rypiam, ale dolegi wam ai mi odrucenie serwura. Noe chłodno, ro mmo w nos,
pewnie dusno chłodno, tudzie ciemność przypomina mi najwzrostu drzewisto
w chacie. Tedyważ wspomnienia: ludzie, widoki, melodye. A ie wazystko miasto i nie
wróci, skazanie nikt do przypominać. Tęskawe ie na dusia nie cruj nawet w mi lionowej
cnota owego bolu, rozpaczy, buntu: niepowrotnosci. Ldaje sie, u ciemności, co skupa uwaga
i leniu, cych braki przyrznego wysilku nawet takiego jak na uedzenie prosto, pomaga skupieniu
w umyśle i doprowadza do jasnowidzenia przeszlosci. Dwa dni opetala mi melodya pradara.

Prima, ie pieśni węgierskie ludowe oderwano jak moje, nawet nie moje, raczej, nasze. Budri
sie przy nich jakas struna, ktorej nie znam: nie wiem, co jakby ktos pmarzago w mojem nie mowietwie
dradka, jakby jakies pcha rasowe. Nie wiem jak to wyjasnic - niektuz sy do czego innego.

Trzy krajobrazy potrzaly te struny w mojej duszy. Na Morawach na Otomunie okolica Rokstnicy
i wogole caly okreg otomuniecki, gdym uynat po ras pierwory, stworzytem sercy i dusze, jakgdy-
bym odkryl moją własną, zapomnianą od wieków, kat rodrimny. Ldawato mi sie, ie sklad pochodzą
w dalekiej przeszlosci, ie tu kraje duszy dalekich pradriadów ale moich plemienicznych czy rasowych.
Była w tem ueruciu niezbytą poetyczność mistyczna, rolowniepna od poetyczności realnej.

Okolice Krahowa są dla mnie pólne, ale obec, nie cruje jakobyms w nich miai smutak moich
bradriadów. A na Morawie gwałtowny schiatery. Tego samego uerucia doruacem na wę-
gierskiej równinie na Monacem. A tencim takim krajobrazu jest podobieruna galicyjska,
pła roślina, ie nie cruje tam poratku tajemniczego mojej rasy, ani jej kolebki, ie nie cruje
tej tajemnicy pobudzającej rebe do zywego bicia, tylko jakoby pomajore wspomnienie rodowe,
jakas dżwaga, epoke pobytu pradriadów jui wytorzonych z basni i z tajemnicy.

Tych ueruc nie doruaję we wsi rodrimnej i okolicy. Mici rodrimno ma dla mnie wspomnienia
wytaznie osobiste, własne, a nie tajemniczy urok zagadkowy jakies nieziswradomionej
przeszlosci rasowej czy rodowej. Pod tym wzgledem tak wiec rodrimno jak cala Galicya rachodna
jest u mnie oderwana jako swa rocywistosc teraizniejsza, a nie jako jakas przedwiekowa
żewrosć w aureoli niezawodnosci, zblęgo wspomnienia, ktorego odtworzyć niepodobna.
Oto taki urok maja dla mnie takie jizini węgierskie ludowe.

Próbowałem stawiać przypuszczenie rozwiadanu tej kwestyi. Kto uierzy w metempsychose,
miałyby najendniejsze rozwiapanie zagadki. Mnie ono tak sie narzuc, ie gdybym mógł
uwierzyć w nieśmiertelną dusze, byłbym najrapalciejszym wyrwanaż wędrowki duze.
Twtedy wyjasnienie proste: w dawniejszych bytowaniach kadiem w owych stronach,
dlatego uynane po ras pierwory wydały sie tak najomemni tak wrojemni w duszę.
Ponieważ nieśmiertelnosc duszy wydała mi sy niedo rocywiscia, smutku innego rozwi-
cania.

Albo plemi węgierskie są wytworem rasy węgierskiej, albo spuścizna po pradriargowa-
nych plemionach stowiańskich. W pierwory: wypadku musiałbym przypuszczać mongolskie
pochodzenie mojej rodrimny i temu wyjasniać rocywiscia, jaki te melodye najdusz w mojej krwi.
W drugim to tylko pokrewienstwo arcepowo stowiańskie Białochrobaków i Morawian
z Tawrierykami.

My musimy mieć jako Polacy duze mongolskoryany w sobie. Przechistoryczny, kiedy jecze
Finowie najebowali wschodnią i srodkową Europę. Historyczny, kiedy niewolnicy rostawali

chopani lub kiedy w pojedynkę pnieć się Madriary, Tatarsy, Finny. Tępiu mojemu
nieogoltemu przebrałoby się wyciwaną familijną (jestem odbiciem jego, który był nieco
podobny do swoich braci) a rzyły to są najczystszy stowiański.

Najprawdopodobniej jednak wydaje mi się, że melodye węgierskie są spójniejsze po Taurunykach
stowiańskich, wypisywanych odurzy równin i łaskoty pośród drzew. A że jakieś rasowe
nabytki odróżniają się mogą przez krew, nie wydaje się dla wartej, przyznawaniem.
Jeżeli odróżniają się formy, można odróżnić takie nie krewi strój niewowy jakoby
strój instrumentu. Ten oddzielić się kiedyś.

Mogłoby powziąć się spisać weryfikację niepojęte odwrócenia, jakich doruwać się, a jako
tylko planując na nowość można wystrzelić. Moje to kiedy i rozbij.

Lloyd George wygłosił nową zasadniczą. Polska wymaga z niej łado, licho, po okolicznościach. Stwierdził,
że jest potrzebna dla równowagi europejskiej, ale nie podlegała, nie nad angielski myśli o tej równowagę
wznowić. Ja stwierdzam, że dla wygodnego życia trzeba mieć 25.000 rocznej renty - a miarą groźna
i nadziei na jego zapracowanie. Ale to wydało mi się być imieniem, więc pomyślałem, że ta Polska
może się składać wyłącznie z grzebią krytyczną i etnograficznie polskich i to takich, których ludność winiadać,
że chce do Polski należeć. Trzeci i czwarty wykluczę, a Taurunowi, gdy się mi da możliwości
oswobodzenia swojej woli, to jej nie oświadczy. Lloyd George jest wieloletnim austriackim
rozwiązaniem sprawy polskiej.

Niektórzy w jego mniemaniu wydaje mi się to wielkim postępem. Nie przypominam sobie
jego słów, w którychby Polska i niepodległość były razem pojęte. Musiał ulepszyć
stwierdził, skoro było to takie zdanie nie pomyślał mi pomyślał. Bo co pomyślał się jako aby
wtedy całości nie na miejscu. Mimo wszystko należy ciężyć się o nawrócenia się znowu
bardzo gwałtownie.

Prasa francuska pnieć się pacierza ten postęp. Warty kuć, oświecających nowo, a reguły
pnieć się Polska. A jednak tylko niektóre gazety wypukliły te części nowo takie przez dani
jej gołębego podtytułu.

Do dotychczasowych oświadczeń mi niekiedy i dierżmian francuskich to powiększono
musi odumierać. Zdawałoby się bowiem, że skoro Anglia jedna nakłada ludności. Kaganiec
w sprawie polskiej, skonytają tego uczucia i imię, w dłużej trzymającym uczuciu.
Tymeradem to nie wyrywkis ani przedmiot tak postanawiają, że prawie przypominając
jakis rokroczny, musi uderzyć i postawić pytanie: dlaczego?

Nie wiem. Można dźwignąć toczy się między dwoma poglądami na świat: narodo-wosnowym
i spójnym. Zdrzy, maroni, migrań i nieucian nadziej, niemieckiego imperium,
wzuchinatorskiego, które da możność orgiom przedmiotem słońca na antymaryonalistyczny
nej zasadzie. Intente walery o własne na odwrócić i wiać wiać bierze w obronę narodo-wosnowy
kierunek, który jeden może dać przypowieść Polsce. Ale jest podmiotem przez się dostwo
i rozbij, w tym kierunku kroki napręd, co się odwa. Sprawa polska jest przez to właśnie
nie enawistna i dostwo, maronery i całym liberalizmowi, miarą anemii i dostwo.

Alle pominięcie pojęci panuje wewnątrz tego fataru wrażeń. Można je wyrywać.
Dlatego go nie wyrywać. Istnieć wrażeń, że wielko wina spada na Komitet. Ma marke anty-
renitę i antyliberalną - a kontroli nie robi. Nie wiem: nie musi być mi chęć. Młodurawcy
sobie własną wielkość, dżura się, że nie jest dość honorowany. A stąd usydów i maronów

zarne spojrzenie na wartość kwestyi polskiej. Gdyby tu mówili sami socjaliści lub
bedniccy, mogli by na namierzeniu więcej dla sprawy polskiej uzyskać. Ale
urogowie tych kierowników wykarali z mandatem do reprezentowania sprawy polskiej
i przez to, sciągając na siebie, zaprzeczili sprawę.

Do tego muszę myśleć, szukać, walczyć. Władzę wodzić przy wyfrancowej i turkii
i się i siebie zadowoleniu. To i wszystko.

Stąd choć jędz na niepewne, o chotę wracam do Wroch, aby nate b'areństwa nie patrzeć.
Nie b'ogiem był wiele na postanowienie sprawy polskiej przez te nędy. Karas z pocztu
wojny najematem, i nie czerkujz ureczywplenienia narych d'aczi od iadnej re
stron wojujzacych, tylko od rewolucyi powierchmej - myslatem na' przedewszystkiem
o rewolucyi w Rosyi i w Niemczech. Niestety w Niemczech jensze się nie r'awzi na revo-
lucyę.

lucys.
Jednakże można było ludom Entente z Polskę nauczyć jako frazes na wzór frazesu o społeczeństwie narodów. Panowie Komitetowi przez utworzenie Komitetu uniemożliwili z Polakami i innymi, nie podjęli jej sami. Tożsaki grzech. Gdyby świat cały wstał z Polska, Polska, ewentualna rewolucja niemiecka powtórzyłaby krok bokserów w naszej sprawie. A tak i rewolucja niemiecka, jeżeli przypadek, gotowa nam nie pomoże. Ojści to grzech samizelbania i lek komunistycznego uzurpatorstwa.

Wawrogo garoty francuskie nie trogi's o Polska jazy tej mowa?

8. I. 18.

Podobno Gosiorowski pracuje w Niemcyce nad tem, aby Komiteta Rada Polska wezwała w sprawie wojaka polskiego w Berpoireduiz slyskowosc i paisywaniu Entente, po niyjacie russetnie Komitet. Nie drzewiby m sie temu. Co nietylko slyskowosc ale nawet zabiegow Komitetu w sprawie armii nie widac. Czy niyjacie ta slyskowosc i nie moze regimieru sladu Krokow. Przyjorcia ludzie z oboru wojaka polskiego, byt racny is Gosiorowski, powiadzialo im, ze sie robi, zalecano siemowosc, obiecmano opiew, i nosem sie skonczylo. Gosiorowski gniewa sie na niyjacie wojaka polskiego transum i podobno obiecat sobie, ze goscic i niyjacie nie bedzie, poki tam beda generat, Krokinard, podpuzkownik Mokierewski. Je dozy nie naszkodzy niyjacie. Pracowuje ju Belgia, Wroclaw, Anglia, ietnia samianowaty sworach, podstawniceli niyjacie. Cozar, Niemcyka, ma lo z robit fakie. Czy nie lepiej samowast gniewac sie na niyjacie, stawa sie o naprawienie tych uszkow, jakie ona ma lub moze miec, a potem pracowac wspolnie i kontrolowac jej roboty. Tymczasem na tych czasach wojniow polski, wydany na przyzycie dykowskiemu embusand wyslodzi najgorzej.

Przy nieznaczeniu faktu, iż dokinet przewyższa istniejące, co kadry się napotkują. Albo
niech odwrócić się naprotiw na cały świat przeciw lekko myślnemu sądomu krowy
polityki, albo w ogół pracować. Trzymać się na boku, walczyć z niezadowolonymi, to dobre
dla Ciebie w Dobrym, ale nie dla polityków. Jan Smolowski nie raczył z delegatami
od wojska gadać, karał ich pomyśleć Korwadowskizmem. Ten pogadał, nocierzył, raził
myśli o tradycjach biblioteki naukowej. Tak wygląda sprawa wojska, sprawa

połiski, nad jerozolimę. Mistrzowie mijają, w pałacu Obolskiego, podziwianie jerozolimę, łobaję
podziwianie w frakach, a radna nie sprawa nie posuwa się naprzód. K. P. nowskiemu, trzeba jeździć
gadać z nim, bo on nie nigdy nie odpowiadać jasno wprost, tylko się wykręca prawde wymyślankami;
a inni dwaj radnie nie chcą tajemnic i skrutnie rąk dyktu wiodą ciem. Oblesiano cały Paryż, żeby
zakupić papierozy i kiperły w formach, barwach i gatunku, które się podobają wykwintnemu smakowi
Jana Romana - jest to jeność tydzień przed, na, dobieżaniu przesłonek dla oddzielenia firmy Komitatu
z papieru, biura, stółki, kryzatory do ziszczania, ale nie widzieliśmy, żeby robiono cokolwiek bądź.

Obdźwignego, że w Ameryce, gdzie się wojsko rekrutuje, stracono sięgaliwość i z ich wprost zwrócić
się z rządami, że, co materiały ludzkie dają?

He w takim razie jeno i tynież ten Komitet? Gory, gdy i niewyżalenie postawę taki pytanie
i jenoż popytywać pieniądze.

K. prawi kłopoty, zachowania się ministrów, i głośno ludni na stanowiskach rządowych
słychać idąc: Probieraj dla Polski co się da, ale tak, aby to nie wyglądało na, skutek zabiegów
Komitatu. Toż i ci radzenia, nie dzieją się wtedy, kiedy ich Komitet zgoda. Przygotowanie
tego Komitatu, miało być radą, w naszej sprawie, nie powinna.

Nie nie wiem. Choc bracać do Prus, żeby na to nie patrzeć, a biurokracja francuska
jakoś lekko wydanie jenoż. Od 22 grudnia do dzisiaj nie ratowali sprawy mojej
sprawy. A odrobienie nie mogę, bo ja wracam do kraju, który mi wystawił paszport. Biurokracja.

J. T. 18

Ambasada przedtężyła mi paszport do 25 stycznia.

Paryż było oburzenie na oświadczenia ks. Lubomirskiego wobec Wilhelma. Liano je niedokładnie
i jenoż. Półki, mówią, że Pils sam nie byłby tak ułtady wobec swego kłopotaja. We wizerunku
wyoutatem tekt w Le Temps i zobaczysz w kłopotowaniu wiele godności. Wilhelms dopatry
się Komplementów tam, gdzie ich nie było i tjaż się wstyd. Prus jenoż unaby być seroko roz-
kommentowana, aby któraś osłupieć.

Jedno smutku. Prusi, Austrii i adają z ludami - Polary tylko i cesarowi i rządowi. Za usre
doż prawi nas prawi rządowi. A dżi słoszni tak się utotyły, że nie można regentowi brać
za te ty jedyni drogi, na jakich coś zdobyć można dżi staj.

Gorsza, że Wilson wycoluje się z języka polskij: „treboby” „należałoby” itd. Boja się, że wreszcie,
nie wiedząc, we własnym kłopotu i szukają honorowego wyjścia.

10. T. 18

Prusi, otrzymując armię osobną we Francji, patrzą sobie, że Rada praska jest jedynym
wzajemnym praskim kłopot. Rada baczyć będzie, żeby wojsko ceskie było wzięte tylko do wojny z Niem-
cami i koniec. Polska to armia jest tylko legia pruskiej. Gdyby naga francuska nie

liszcy się z opinią, że względami ludzkości, mogłby ją bez przeszkody wystać do Maroka, czy choćby na San Domingo tradycyjne.

Dla czego tak się dowie? Pomysłowiemu pominięta się myśl założenia za granicą zgłę narodołubego. Ciesi tak gorąco nie doli, ale wyszali praktyczniejszą drogą. Wziął dyba nie wiolubosć i pandość ducha prokremnie, kiedy widzi, czego i mówi, że nie weryfiko dowie się, jakby dolić się wzięto. Ciesi się w trudniejszej od nas położeniu. Ameryka i Anglia ofiaro- wywa Austrii pokój w granicach prawie przedwojennych. Przechy się tej scalonej Austrii cież istota. Trudno więc było nadom cilenie zgodzić się na preske postulaty - a jednak zgodziły się. Dlaczego u nas nie było możliwem osiągnięcie bodaj tego, co osiągnęli Ciesi? Tu już nie wady wi nie, lecz naszych samowolnych dyspoziacji. Od wybuchu rosyjskiej rewolucji trudności i oporność rachodna łojmaty. Tylko trzeba było, unieć miłość i chęć mówić.

Pomowski stawia sobie jakiś cel i chce do niego dojść. Albo cały osiągnie, albo nie. W sto- purowe zdobywanie nie bawi się; kawiodziocny w nadziejach dęsa się. Nadom „pocharuje” do anacry, pójze in kabawę i drażniąc niepotrzebnie. Porada, że w sprawie przysławia prawników i między narodowych określeń armii polskiej ma czas czekać choćby rok i jeszcze. Wycie morze się nie były. Ale tymczasem kardy okret z Ameryki przynosi oddziały ochotników polskich, których dyba oktanują, winaurając że są armią polską, skoro nią nie są. Iziorowski pisał figle Komitetowi, Komitet misyji, misyja Komitetowi, a biedny ochotnik, kagniony nadzieję walczenia za ojczyznę, jest tymczasem bezpańskim materjałem na per armatni.

Jeszcze nie spróbowano objąć opieki cywilnej, a już emigracja zwolata na dolić więcej protestujący przeciw tym paniksereniom. Taki wiec, który bapierne miśc będzie ton bawdo socyety, musi prohi wracanie na nadzie francuskiem. Trzeba było albo rozpierszyć się o tą sprawę, albo oddać ją centrali polskiej stowarzyszeń, aby oddalić od siebie niechci- sionków i ewentualne wprowadzenie w bład nadziei spiny niestronnych: boć rozmaite indywiduo robią „w polskości”.

Prawda, jest, że rydły polskie szaleją. Trudworożaj Grappin skawiy się, że go D. Torner meczy dwie godziny ujadaniem na endecyę i że dla Tornera wojna światowa istnieje tylko się wyjątkiem celom rozwiązania zagadki przy endecyę będzie na ziemach polskich panującą przy dyskredytowaną. Wedle Grappina Tornera nie obchodzi nic przy bwyżę i kłucy przy kbalicy, czy będzie cała, otrojona, lub sadna Polska - jego idee fixe jest zagadnienie endecy nad braganii listy.

Wobec takich indywiduo i kierunków, których program tylko odrzucać dla to rozpatrując się w jeden punktowych osobnikach, położeniu Komitetu jest necessary trudne. Ale, musi się wydaję, że podoba wojny ludnie brwag się do kierownictwa powinni unieć stawiać sprawę narodową na pierwszym planie, braci wśladre i wpływy, gdzie można,

wygnai ich dla sprawy i nie dbaj o glory, które nie idą w niebrosy.

13. T. 18

Lloyd George, Wilson, Fichon przemówili języcznym, który zapowiada prasy nowe. Waga wojna wychowała już nieco swoich ludzi. awiać Europa Europejczyków. Wilson bowiem, który zaczął mówić nigdzie wyrażenie języcznym świata nowoczesnego, zaczyna teraz utęgać wpływowi Europy i dyplomatyrować. Finerye języczne, że Belgie należą "prawywrócić", a Polke, należały "utworzyć", są następstwem dla oportunistycznym pokojowego. Cato Entente prawarowały dzisiaj pokój, chętnie, rozpokajając tylko swoje rewindykacje nad Renem i w Alpach, a porwalając Niemcom na rozważanie się nad Wistą i Niemnem. To też europejscy meżowie stanu, nie wyarli języczne ze swojej potężności - są to ludzie pryncypowi, których wojna nauczyła wiele ale nie weryfikiego. Pryncypierają swoje usta do hasła samookreślenia narodów, co jest napowiadaniem języcznych państwa zjednoczonych Europy, ale gdzież można było stanąć w potęgę drogi i zakończyć wojnę kompromisem, chętnie wypiekliby się tych pryncypów i hasła. Świadczą się wyle w dyplomację, a nawet wiele piary na nich wspomnienia historycznych, uprzedzeń tradycyjnych i rutyny. Aby zerwać z tem weryfikiem, trzeba się przerodzić i przetworzyć. Wojna dokonująca tego procesu. Stąd porywanie polskie, żeby się języczne pryncypuła!

Powinna się wojna pryncypuła dla osiągnięcia trzech celów: 1) aby Europa nachodziła w tej mecie i krwi przeobraziła swoje pryncypa na pryncypie nowoczesne - dużej masy się rewolucjonizować i przyjąć: gety, formy i instynkty nowe. 2) aby powolnie myśli Niemcy języczne uderzyć i bernadrić języczne ofiar doszły do pryncypowania, i zostały obrubane języczne języczne i języczne pryncypuła i języczne kłopoty obrachunek, dojnaty do wyniesienia się pryncypuła, a wreszcie kłopoty polskie pryncypuła i pryncypuła być między narodami na stopie równości, 3) aby bolszewizm w Rosji tak się skomunizował, żeby nie mógł zaważyć Polski. Bolszewizm wypływa z pogardy dla pracy i jest inżynierowaniem na koszt dóbr, nagromadzonych języczne prace pryncypuła. Gdy to dobro zostanie wyeksploatowane, zatanie się w sobie.

Między narodówka musi być unifikacja. Niemcy dla wywołania pryncypuła napawali w świat języczne przed między narodowości proletariatu w walce z masy i języczne, między narodowymi kapitałem. Gdy nowoczesność ustali samowolność jednostek narodowych, trzeba będzie utworzyć kontrolę nad kapitalizmem, a wtedy można będzie przystąpić do między narodowej nacjonalizmu. Na miejscu hasła: proletariatu weryfikich krajów tarcie się, trzeba będzie postawić hasło: narodowy weryfikich plemion tarcie się. W tej solidarności proletariatu może być rapora pryncypuła Kapitalistycznym wyeksploatowaniu plemion przez milionów obłąkanego plemienia, oraz pryncypuła anarchizacyjnej doktrynie, która rozkłada moralnie jedne plemiona pryncypuła je niewolnikami drugich, z natury czy pryncypuła wychowanie masy dostępną dla tej straszenia.

Bez kapitału nie wyobrażam sobie życia nowoczesnych społeczeństw - a raczej bez pryncypuła, które mają skłonność naturalną do wciągania się w kapitalizm. Należy temu kapitalizm

uczynić przytecznym i odebrać mu możność schodzenia. Pierzili mi, którzy mają na
wzrostu gotowe formułki i ową drzewność umysłu, która w formułki i doktryny wlepi.
Ja ich nie mam, bo badam życie, a nie spekuluję. Nie mam więc gotowej recepty w głowie.

Wyobrażam sobie jednak, że pierwszym środkiem do uniwersalizowania kapitalizmu
byłby przymus do jawności bilansów i obrotów pieniężnych, czyli kontrola publiczna. Nie
może to być przeprowadzone w jednym kraju, bo by z niego pieniądza uciekły, lecz musiałoby
być przeprowadzone bodaj w Europie i w Ameryce. Stawiano się niegdyś, że publiczna kontrola
uniemożliwi rządzenie państwami, bo się nawyknęło do smutka systemów rządzenia w tajni
gabinetu. Dwieście lat temu XIX i początku XX wieku wykaraty, że się myłono. Jestem pewny, że
i sprawie obrotów pieniężnych jawności niczy nie przeszkodzi, gdyby ją równocześnie
zaprowadrowano w krajach rządzonych w pieniądzu.

W tej jawności wynika uprawnienie robotników do korytania z dochodów przedsię-
wzięcia. Upaństwowienia przemysłu i kapitału boję się, bo za upaństwowieniem podie-
rutyna, obojętność i brak pomyslowości, czyli rozwój. Indywidualnym przedsiębiorcom musi
być dana możność rozwijania się i jednoczenia interesów osobistych. Stąd przewidy-
wam margines dla osobistej kopii kierownika przy rażożycielu. Kontrola jawności pędzi
w uszach robotników jest tamą przeciwną nadmiernemu wzbogacaniu się jednostki
z konkurencyjnym rujnowaniem przedsiębiorstw starych, lub mniej świetnie
prowadzonych.

Osobne rozważanie należałoby się poświęcić prawu własności. Nie mam jeszcze dokład-
nego wyobrażenia własnego o tej kwestji. Niculniej własność uważam za warunek
postępu i rozwoju. Ostatecznie wszystkie rewolucje dotychczasowe, konfiskujące własność
jednym, dawały ją drugiemu, ale istotny prawa własności nie zniszczyły. Nawet bolszewicy
drżąc, udając upaństwowienie, przenieśli tylko własność z jednych na drugich - obecnie
na siebie. Ale wyrosłoby w ciemnym pojęciu, że własność sama, a nie jej używanie, daje
dobrobyt, udaje się że szybko przysięga nagromadzone owoce z użytkowania własności
i będą musieli wrócić do zasady, że źródłem samowolności jest praca. Treba tylko ludzkom
zasłropeć kuli pracy i zapewnić im warunek pracy.

W tym kierunku pewnie nie ograniczenia, ale pryncy w strowaniu prawa
własności byłoby konieczne.

14. I. 18

Od dwóch dni wydaje mi się koniecznem, żeby Kado regencyjna, napewno sobie uwierzyła
fingstapicenie i natychmiastowe kół pocelskich w Berlinie i w Wiedniu zgłosiła neutralność Polski
zjednoczoną. Na prętem to opinie nie wiem. Ale kardroń wobec Ukrainy i Finlandy podsuwa mi
to myśl, żeby energicznie zachować się Czechów - w każdym razie ma się wrażeń, że Komisy się
czas dyplomatygowania i że tylko wielki gest może wywołać wrażeń.

A wrażenia potrzebne.

Podróż regentów do Berlina i Wiednia trochę rozstrząsa sprawę naszą w Turcji. Politycy
chyba nam nie powinni być zastawieni. Polska przez potrawa roku trzy miała zły wyciągnięty
cili Entente npsie jej mi chwała. Podróż regentów, jako że pukał dąsania się, może zrobić tylko
dobre wrażenie, że Polacy ostatecznie mogliby i po drugiej stronie szukać zbawienia. Dotąd wto
nie wiadomo, chociaż imy to tłumaczyli. Mówiono sobie, że o Polaków można całkiem pisać,
bo oni i bez tego są i muszą zostać wrogami Niemców na zawsze i pisać. To też, choi Komitetowi
magali Lubomirskiemu na światłość, zdaje mi się, że silniejsza naciska się wójcia, pesary przez
Lubomirskiego mogło Entente zmierzić do naszego przewidowania swego stanowiska wobec Polski.

Łaczą nam po raz pierwszy nabierać nadziei, że w Niemczech może wybuchnąć rewolucja. Wrażeń
niezmiennie ostrzeżeni, że może być początkiem upadku. Wilhelm jest Tajdarysko pospolite, ale jeszcze
rachował coś rozsądku. Wrechemiemy Kopie, pod nim dotki. Byłoby najniekoniwizym wycięciem,
gdyby ta wrechemiemyśhakatylyczna hydra, generowana przez Wilhelma obroży od malborskiej
mowy racjonalnej, teraz jego samego zagryzła. A jeśli duszy mu tego się i gdyby wiodła,
nie może modliłby mógłby coś znaczyć, rozpocząłby nowemu, lub w trymie wstąpiła Pała
Santa obolateni Kolanami przewożać.

Nie jest wykluczone, że wrechemiemy, gdy Wilhelm uclie rachować swoją resztę rozsądku,
zaprzagnę do przerwania do abdykacji. Kropużymy zaś mają już ustaloną stałą najpragmatyczniejszego
myślenia. Wtedy socjaliści mogliby wywołać legitymizację, prawdziwie, niemiecką rewolucję.
I w tych górzycy prasach pisał mi radnie, dotąd może wprowadzić rewolucję najgłówniej prętem.

At do ostatnich dni, nie wiadomo w możliwości rewolucji w Niemczech, teraz więcej przemyślan.

Do tego przychodzi wyściski wojenne. Wojako amerykańskie po cichu napływa w miastach
wiskeryj słoi, nie się o tem, mówi Gotowo Swabów, choć spotkać bardzo niepojemne zdarzenie.
Chy granicowanie.

Francuzi twierdzą, że Niemcy rzucają jedną ofensywę, która się nie uda i zaproponuje
skromniejszą, ale nie możliwą do przyjęcia warunkami pokoju. Potem ku temu robią drugą i przedtę
warunki rozsądne. I wtedy następi pokój. Ale ja najbardziej bacznie się niemieckiego
rozsądku, ale rachowanie się wrechemiemyśhakatylyczna hydra, generowana przez Wilhelma obroży od malborskiej
mowy racjonalnej, teraz jego samego zagryzła. A jeśli duszy mu tego się i gdyby wiodła,
nie może modliłby mógłby coś znaczyć, rozpocząłby nowemu, lub w trymie wstąpiła Pała
Santa obolateni Kolanami przewożać.

Amerykańie mówią, że Wilson spodziewa się na lato pobrać milionowe armie we Francji i postawi Wilsonowi warunki pokoju wedle swoich zasad. Gdy nie przyniemy, które Amerycy chce. Pewność siebie u Amerykańców jest okrutna, a o przygotowaniaach mówią wprost śmiało, trudem do powierzenia.

W tym lecie kolosów jak pihorennie małe wygląda nasza robota.

Nadego ten samowolny Komitet jest wyjątkiem regentów do Lestina nie zgłosił protestu i nie obywateli wolnej Polki niedużo. Nadego i Ukrai na się nie porozumieli, aby Amerykańskiemu Talurci stworzenie wyjechało polskiego? Nadego tutaj nie przypisuje nędzy do muru, aby ustalić i równe stanowisko argum. tutaj, która rolini? Nadego?

Nam przekonanie, że dwoje jest stworzone na wielki gest, wielki przym, a śmiesz. Inaczej zdusimy się w małostkach i tutaj w kraju.

Dziś avertowano p. Cailleaux. jest to niezrozumienie wielkiego odzwierciedlenia na stosunki francuskie.

10. T. 18

Pan Imowski objął władzę i pokazuje silną rękę. Najmiej w pałacach ks. Obolenskiego fene avenue Kléber. 11 bis. Jest tam sąsiadka, maître d'hôtel Kozianina. Jęczał dla biura herbaty o ciawaty, bo Litwinski i Polonki nie mogą się obejść bez herbaty. A oto przed dwoma dniami, gdy Polonki sąsiadka herbaty, odpowiedział mu niepostrzeżony Francuz, którego od tygo dni nie widział w innym odzieniu nad frak, że pan prezydent pakał. Nadego? Nie wi. Zapewne chodzi o autocestration. Ten prezydent ma podobno postanowienie ograniczyć sobie i Komitet w używaniu herbaty. Domyślam się, że chodzi o naśladowanie Anglików i ich dobro wolnych ograniczeń, bo pan prezydent jest mocno anglikowany - mógłby biegać w derby lub w steeple chase. Wielako anglikanizm nie przeszkadza duszy rościć rosyjską. Ograniczenia à l'anglaise pastrować do urzędników biura. Niech będzie hierarchia cynownicza, bo inaczej maître d'hôtel gotów ratować ~~nie~~ rozróznienie między pospolitym urzędnikiem, a najdosłowniejszym członkiem najjaśniejszego Komitetu, którego majestat i wice tak szeroko, jak sięga dzierżawiony przez ordynata Łanowski herby rosyjski pałac. Wieroję Polonki był u samego p. Imowskiego i w sposób nieśmiały natręcił mu o tem. „Karać się komuś kawiadomnie weryfikacji biura o tem postanowieniu” rekt Imowski, po czym dodał: „A może i napomniawsim karać.” Idzie się, że p. adw. rosyjski stupajka nie byłby posunął tak daleko swojej, powiadamy: braterski. Taki Kuriatek kultury mógł się udać tylko przez krzykowanie rosyjskiego cynownictwa z nalewkowską Tobureryą na angielskim nauce.

Majestat Komitetu uratowany: jeżeli urzędniki nie będą piły herbaty równocześnie z najjaśniejszymi. Obuwajacemu być to, że ta herbata pochodziła z jednego pakietu i woda była w jednym naczyniu. Niedopuszczalny brak baczności.

Matka d'niel jest rozumny, bo mu chce się zarobić. Uwarai się przytem na parę de-
donu, a zamieszkuje go na Łajbmanera u Otmowskiego, chociaż stary jest więcej niż dres-
siarz osób.

Na przepiętności obrazu dodam, że Polaki, który jest ciągle w niepotrzebach finansowych,
bardzo mało dla szerokości, nie żąda inżyniera i ta herbata była jego jedynym pocieszeniem
niejednokrotnie aż do wizerowa.

He to głuźstwo. Nie ma ślaka! rrr, gdy się on łasy. Grunt w tem, że majestat Komitetu
wyjatkowy w pałacyku Woleńskim. Cies się Polko, że twoja jedyna reprezentacja
tak sobie umie radować.

Jeżeli w tym prawie paniodbano przyspieszenia sprawy jeńców polskich, opieki nad Polakami
uchodźcami, wyjaśnienia prawnego stanowiska armii polskiej we Francji itd., to nie należy
zapomnieć, że musimy wdrożyć paprotności były wainsteruni sprawami: ustanowieniem
etykiety starych przy pieciu najwyższej herbacie.

Wewnętrzna rozdrutka niemiecka, wyjaśnia się coraz dokładniej jako spór o ratowanie
sprawy polskiej. Cesarz i Kanclerz nie chcą dotrymać umowy z Austrią, szef generalny
domaga się podziału Kongresówki. Wainsteruni sprawy polskiej znówu się pannać, jako
kwestia międzynarodowa, a nie wie konflikty. Czyżby się stąd do serwaia z Austrią, byłoby
abyt śmiało spodziewać się. Nie przed pomową Konferencyą międzynarodową, mogłaby
później być further wprowadzić problem polski. Tylko nasi państwo nie mają na to czasu i gotowy.

Widz, że nie myliło mnie przecucie od kilku dni tutaj się po gotowie, że należałoby se
strony polskich kół poselskich i rady regencyjnej zgłosić miś alekino, jednocześnie Polki.
Były to akty ruchwały, ale urasadniczy rozpaczliwość potężna. Tylko nasi państwo
nie swoją regencyą, nie odważa się na to, z obawy przed Kozg i... przed Bolerewiczem.
Tak to dobrze mieć pałec pinceronu Solwarki pinc okupacyo pruskiej. Skoro trzeba
zverygnować z własności "Krajowców" ukraińskich, to nich przy najmniej biały dworek
i nieprzejmiane Tany dochowiają się nietykalnie w rełach niemieckich, aż je Komisya
kolonizacyjna wywararaj. Lepiej nich je Niemiec kolonizuje potem, niżby miał opa-
nować polski chłop, te ziemie, co Kłowe i jej niemybni by wywararaj indemnizacyo.

L. T. 18

Wczoraj, jako Kozgowsy niewolnik, byłem w ambasadzie włoskiej z doniesieniem, że
dotąd formalności włoskie nie są ratowane, a przedwzięcie paszportu kończy się 25 km, a potem
proszę, albo o wystawienie się u władz francuskich o przyspieszenie formalności i poszukiwani,
albo o ponowne przedwzięcie własności paszportu. Przyjść mi nie obrażam, ale
odpychając się. Dajemnie powoływać się na brzmienie tekstu paszportowego, że
władze włoskie są zobowiązane pomagać mi w razie potrzeby. Stałem jak sygnalizator

wioskowy, w staroświe, gdy mu wynierają grzywnę, na przekroczenie godziny urzędowej. Podjeżdżają, mni. Władcy są wozu, przegadaniem, jako polityczni verdächtigt, lekarz po drugiej stronie rozpoczyna się to samo. Czy udyabła dla Polaka nie ma już na świecie innego przytułku nad kryminalistami karne roty?

Sekretarz ambasady już, niedowierzanie powiada mi, że skoro pozwolenie na odjazd tak się przeciąga, to widocznie coś tam, musi kryć się. Wszak Stojanie, co lekarz przysięga, paszporty, do dręczących dni katalizują normalności i jadą bez przeszkody do Włoch, więc jest uderającym, że u mnie nieś tak się przeciąga: od 22 grudnia. Oświadczają mi, że paszport pod padłym warunkiem nie będzie przedłożony, że mam karę iść na policyjną dowiedzieć się o przyczynę zwłoki i rapaportować mi w niemieckiej. Ten i forma rozmowy okropnie się przemieszły.

Polityce więc na policyjną. Odrzuciłem czterech panów, nie nazwykwi, nturaję uprzejmości, aby się dowiedzieć, co z ministerstwa nie przysłał padła rozkazu. Przyorem nie omieszkało mnie wypytywać o „nationalité”. Po odpowiedzi, że „polonaise” następować o nieodmieszenie pytania: „Mais vous êtes autrichien?” Widać jest to mój grzech główny. Po tamtej stronie Kordona włoskiego, mnie z kryminalistami, w okopy, z pod, zrubienicy pod granatami, za brach austriackość, a po tej głowi mnie sięgając po koraach za wybitną i motoryczną austriackość. Szkoda, że Dr. Wedder nie wie o tym moim nowym instalowanym charakterze: mógłby być troszkę, moich koron, mułowił upod, sekwestru, które mi tak skwapliwie paka rapaportów.

Polacytani się o Korwadowskim. Ta sapięca ostrzyga nie troszczy się o to. Kara mi nie sobie nie robić z niego, bo na czas staraniem się katalizuje wrytcho, a zwłoka narsta nie z mojej winy. Łączytani, czy Encowski wchodzi w stosunki z ambasadoriem włoskim. Był raz, ale go kradłari pływ kłamkwiety i rezerwowanymi, więc się na tam skorytano. Czy pan Roman myślał, że przedtawiciele państwa obcych rucac się mu będą na ryj, za jego prostym pojawieniem się? Czy jest rozważany, że ambasador nie pumał jego wtryty za równocześnie z widytą Wilsona i daga się, że go nie doryć nercit i, nie dosyć umiać się kaseryconym, czy wristo witym? Poruczasz ambasador nie rolać się na stopione masło przy nim, pan Roman umiać, że z taki mi ludźmi nie warto podtrzymywać stosunków. Kto mi więc mi pomoże. Kwestę ci panowie chcą mnie tulać na gwałt katorymaci, aby mnie pokarywać jako drwilega o dwóch ptowach, naturalnie tylko tym amerykańskim Polakom, którzy mają wytyw na Austrię, wypłacanie lub podniesienie amerykańskiej subwencji. Kwestę trzymają mnie w umysłnym ciśniu. Czy ja przestakę po prostu derywcy z Włoch, zaktwa, pastycem, nerciwie na włoski kryminalist, to ich nie nie obchodzi. Powiedzą sobie: nie udało się, baskna, racho o tem, że mgd włoski jako masoniści mi doryć weneruje naffasniery Komitet i odkrywery winę ogdowisko masoniści, będą

stunni i własnej przenikliwości i podrywa spójność tejnych dla całego świata, a ja
sobie będę rządził i kwatę o chlebie, worach, chlebie i wodzie i twarogiem. I wszystko
będzie w porządku. Na mojej skórze utwierdza się w przekonaniu o własnej racjonalności
i będę bardzo rado woleł!

Perexiński wydat mi na dzień spożycia, żeby mnie przeprowadzić do Szwajcarii.
Przebieg od 11^{1/2} do 11^{3/4} pod panem, d'arc przed kościołem św. Augustyna i dobiegłem
do przekonania, że musiałem omylić się o godzinę. Chybaż nie poci na
siebie. Tępy był mi nawet na panu i myślałem, że drżący, jakiś potar niebotyczny,
unądnym jener legionistów, jakiś chłopak miły Guglielmo i myśliwego Albergo
zagroziły kłami i przesłanymi przesłanymi, aby uciekał, Audnej lubomirski w kora-
kulu i otwierający potwierdzały moją przestrożę, jakiś swawolny i niecierpliwy moja
i niestary kłótni przed posunięciem na ~~nie~~ uratowanie życia Guglielmowi inie brało i omylił. Idęmy się werać iabawa do ambasady, wypadła mi na ręko-
wyczerpania burzy i nowa, jedyna kłótnia, jaką posiadam i pociła w dwójce na
posadzie. Czegoś chce więcej? Prez musi się skończyć. Ja tylko chcę pociła dui
kłótni, żeby, przegadzić sobie wyrzuciło sumienia, jakoby przegadzić. A
rebra naley do panderuów jatum. Widzę, że się urodzi do kory i pociła pociła
tylko wyminętem się od niej 42 lat. Teraz już teci rok nie przegaduję prawie
wzajemnie. Co robisz?

Byłem werać u żywieckiego rary i majora Karłowickim i p. Stankowskim i Ameryki.
Rozprawił sprawy. Wmieszono w Ameryce rapa i lura na 400.000 wojska polskiego.
Powstrzymywać rapa i mi można. Komiteta wojskowa i Ameryki pociła się wprost
i miży, frankopolka, więc nawet grozić powstrzymać wera i mi można. La to
i otwierze, przychodzi tutaj, widzę, i pociła mi do awenii polskiej, ale do legionu pociła-
rismuskiego. Głowi się rozpolitykować. A Komitet, rary i starać się o pociła i mi
luka w ośrodku prezydenta republiki, pociła i mi, że pociła frankopolka, mi
gada i dotrymać kłótni. Rary i, widzę, dany Komitetu, pociła się pociła
i Ameryki, która pociła i pociła w pociła i mi.

Nie mogę widać nadu francuskiego, ani bierze Polaków i Ameryki, ani nawet miży,
które Komitet pociła i mi; miży ogromną pociła i mi na lekko myśli,
głupotę i lekko ducha w Komitecie.

Sobiesławowi Wrochły poważył jak ojczymie. Żółta ludzka i krój obraz - o Rybnie nie mówi, który mi jest tak drogi jak Jarosław, Kraków lub Jarosław czy Bielsko. Widem zobaczył wstąpił i wstąpił i wstąpił i wstąpił tym nierzwykłym iorykiem kamień fraterskich karmelków. ~~Am~~ mo: tam wespierzym i uspokojonym. Tu bę ludzka, w Targu dla pudrowienieców mawyna be: na. Chy się dobiti starobizko, jakiego są godni, a my przy nich.

27. 18

Chinnunt shce nini qwa'tem etgd nung'i i'jus dwa rary pytai xi, kiddy wracam do

[illegible]

27. T. 1²

[illegible][illegible]

Meroraj sympatycznie dościnchane u de Martina, potem u de Cesari, który narzeka, aby być drwiącym, a drsi's po trykwadranowej konferencji papiereży na Konwentykul, poślowi drucuniskany o 5 1/2. Kobacz, kto tam będzie - s'miać mi się chce, że mam referować. Meroraj też druga pogadanka, prawdziwe katti-becco z Carloldim.

Wtorek rucają się, bo ciują, że coś mi pdać. Jednakże meczy słoja osobliwie. Wszelkie nady sadziaty z własną formą nądową: Francya z republiki, plutokratyzmu parlamentarną, Anglia, Włochy z monarchią. Jest strach przed przewrotem, a stąd chęć skłecenia jakiegobądź pokoju byłoby był koniec. Mam wrażenie, że gdyby Niemcy pokroczyli w sprawie, Włochy i Starynży, dostałyby swoją Mitteleuropę z Irlandyą, Litwą, Polską, Rumunią, Ukrainą. Nadzieja w Lunden dośkil, że nie pozwoli, bo chce mieć nie tylko zwycięstwo, ale i jego symbol i tryumf rymu alla romana.

Swoją drogą ci strachajowie istniejących form nądu są drwinie nasłepieni. Toż gdy poprostem na kullawym pokoju, poddają swoje ojczyzny na żywioł wicheru w niewolę niemiecką, a równocześnie wywołują natychmiast rewolucję i przewrót. Natychmiastowy pokój, choćby z katatanem i nitotą własną, nieklónych to najnieprawdopodobniejszy środek do wywołania przewrotu. Wtury ma się tylko ta forma nądu, która da ludowi zwycięstwo i nabieranie zwycięstwa ojczyzny. Wtem wszystkim grają rolę pieniądze, obawa bankierów o Kapitały. Gdyby chcieli pobrać, że w Niemczech najpierw wybuchnie rewolucja, wyszło byłoby w porządku. Choć sobie potem przychodzą rewolucje i w krajach Entente, to narodzi się ocalone. Jeżeli jednak przyspieszony pokój da Niemcom zwycięstwo, będzie to wzmocnieniem ich autokratyzmu - jeżeli potem wybuchną rewolucje w krajach Entente, to te narody staną się bezwolnymi tępem wrośaczym. Ale dyplomaci tego nie widzą. Na to trzeba mieć głowę, nie zaś miszonożę protokołami i makulaturą.

Widzę, że rewolucja powszechna zbliża się wielkim krokiem. Chodzi o to, czy wybuchnie w Niemczech. Jeżeli Entente prętnie na i wywoła ruch rewolucyjny w państwach środkowych, jestesmy ocaleni. Jeżeli rozpocznie się w państwach Entente, Europa, a na nią stary świat stanie się kaskadą niemiecką. Gra racyna być coraz większą i przechodzi nawet moją wyobraźnię, który nie dotąd nie imponowało.

W Niemczech tymczasem rewolucja nie chce wybuchnąć. Gdyby wojaka albaśku stały nad Renem, wybuch byłby prawie pewny. Możliwe jednak wywołać rewolucję w Austrii, odosobnić Niemcy i odosobnioną rewolucję zaważyć. Trzeba jednak samemu penetrować i pdać się do wszystkich ludów ucisnionych z wermaniem i robowianiem się, trzeba dać nowe hasło, to co ja mam wam idea i natychmiast ludzi i wojska papietem. De Cesari dać się przekonać - nie wiem, co robi jego Konwentykul. Wtorek nie chodzi o przekonanie Cesarza o porwanie, nie samych Włochów lecz całej Entente z Ameryką, nie nądów, lecz mas cywilnych i wojskowych. Zdziś jaśm spać, bo niczego nie dokonać.

ch
se
i
zi

5

109

11

17

W

24

2

21

d

do

2

2

...

1

Wielki tutaj rewolucyjny morze wybuchu i wiać nie pnie te wielką, rolniczą. Szkoda by było tak pięknych form życia. Tu są wiedy, a nie ma burzaczki, są obywateli bez rolnic stanowisk i przedewszystkiem są poeci, idole, okrutnie dristne wodziny. Sił, żeby to miało nawać się na rewolucję. Monarchia tutaj nie ma czasu bynajmniej.

Tu wszystko jest dobre, prócz braku piwa w mieszkaniach i ogólnych przeszkach mi-
sytko, kulminujących w age Romanus. Oby tym brakiem było napoleoński. Zresztą, i tym nie był brakiem Polakom, zostali w chętnie Wiochem; ale i tak sadby m. muosłwo włoskich salet przesłepić do nas, żeby się okrutnie porywały.

Widzę, że nikt w interesie nie wierzy w zwycięstwo. Stalego niewieści nie wiodą, jakie podaje w ostatnim memoriale, nie przypada do smaku. Na przykład Gendendorff i inni. Nikt w parlamencie nie miał wspomnieć o kwestjonowaniu Grecji, Lotaryngii, a w sprawie bomb, rusone w Saryn i inne opary musiały francuzom ablarowanym pastylkami i wiciu energii.

3. II. 18

W tym samym dniu, co wczoraj, gdybyś miał wiadomości i mógł kamienić w istocie nowym. Tutaj nie opala się pokoi, i moja i ba polski z orze wracenie od piwnicy. Mam więc awaryjny, że chodzić mi się, żeby być i katar się w morze. Trzeba wracać gorąco i dać co wredom na taniec mieszkanin zgruba, nawierka doktorom. Nie można w tych warunkach zrobić wiele.

Skimunt w rozprawie, żeśmy szukali dostępu do amerykańskiego ambasadora. Wyniży na terenie, że sam pojździe piersi. Wobec tego my odumienimy naszą prośbę na półmiej-
cindy będzie gotów mój memoriał, przy którego ułożeniu miałem wracenie przez cały dzień jeden, że podpisyje wyrok i śmierci na siebie. A jednak trzeba było i to zrobić.

W tym dniu nie wzięło w mo. Nie widzę ani jednego ciemnego ani jednego nade, któryby dorósł do potężenia - wśród ismici i niedry setki milionów rządzą się o swoje porządki i wygodę i łopoci. Tu jest rewolucja: aby w dżuncle nappieru wybuchła.

Dzisiaj Europa odżywała się przez Bryn, który w starożytności opanował całą cywilizację. Europa się organizuje, obywateli wyjął na rabory. Duch myślowy opotał myśl: formy europejskie, więc papież w wiekach średnich pociął się jego spadkobiercami i na Gregoria i Innocentych odwołali na chwile rymuskie imperium, rozdając korony, krucjaty i cesarstwo. Gdy ta nowa rewolucja Bryn upadła, papież karali sobie, chwalić boskie kompetencje i co myśli i bar jeżerze powołali formy cesarstwa. Ale i tak w świecie wiary, bo świat niecywilizacji, politycy poszli swoją drogą. Duch starego Bryn wywierał jak otwarta perfumy i dżi Prusacy próbują światu narucić nową, rozszerzoną jedność i berliński paxam. A moi im się to uda? Potwierdzenie sytuacji ludzkie wytwory, jak paxon Mojsz, jak imperium Romy okazywały się trwałymi i naturalne jak np. narody. Prusy, utworzone na skradzionym ziemi...

dynastyi naszego Hohenzollernów są takim sztucznym, ludzkim utworem, który może się charać mocniejszy od wszystkich naturalnych. Byłoby ludzkie niezmierzenie charakteru, mimo wynalazienia telefonów.

Podobizniwa są mroczne. W najciemniejszej i najbrzydszej okolicy Włoch parsi bandytów porganizowała się na fatalnie wśród bagien, malarzy, i inżynierów. Za to było mroczno, aby być organizacją srodzadową, a za daleko aby być mroczną. Stąd są wysiłki gadania o potrojeniu trymu. Właściwie jest w rzeczywistości na stół siłata: Neapol lub Florencia lepiej się do tego nadawały - tylko brakło im szkodliwych słu ratunów, dierdieracych iwoję ryłkę raborera i potrzebę organizacy. Ci urzę bandyci rabowali sąradów, co się mało wojna już podowera. Zabrali przewodnictwo purgkowe i Ulbie, pradownie religijne Lawrissim i samiarowali się nauchnikami iwożu dalyńców. że podrodzie pomierali się z zabranami a kurzynatami, flouskami a janikun, to się wyżyło na zdrowie.

[illegible]

Cile rewolucya nie wybuchnie i nie stworzy innych drzejów, wolnych od skodzenia
śladami, wydeptanymi przez Krzyż starożytny.

i my. Byliśmy Samowitami tego nowego Ryjmu, a duszą wanny to medyc.
 Hochstapler polityczny i mowski sieka w Ławie aż go z niego, na perzydenta recy-
 peshoty kobliwej, a kłótni Koboty nośno myśl, że wony m m p w o s forlune. Pki munt
 rłaki się c swoje naciadici i wrendajac się po Krymie, p receptę porażeniów,
 myśl i dokonanie trawcom do nieopracowania jego powiatu, do nakonserwowania mu
 dworsko branych. My obaj i sekretu latamy i indriny się, że podawany memoryat
 podsekreta nowi stani, posłoni lub ambasadorowi, oraz przenyciwary coś w sprawie,
 janyplisany wyuzstno Intenle i odpudowanie Polski „od muna do muna”. Tymora-
 sem robi się coś ponad naszą wysyethi mi, pora nam, coś potowiernego i krótkowier-
 nego, jak gdyby werytlu nady spierły się do katastrofy i anarchii powruchnej.
 A gdy rewolucja europejska wybucniła, myśmy na nią nieprzygotowani i u nas

zamieni się ona, w anarchię, poresnędzy ludy wytęrai będą sobie samorgdy, my?
dostaję do mona nie dostarciamy. *et fatalism.*

Corriere della Sera rozpoczyna Kampanię o rozbior Austrii. I drwna! Ktośby gadał na ucho,
że dzieje się to pod wpływem Niemiec, które chcą odstraszeniem Austrii utrzymać
w postuszeislwie, i którego się wyryka. Ja uprawdź tego wyryka. Kania się nie widzi.
Sądzę, że Son Peruina jest mądrą dla przypodobania się Wilsonowi, i został ukartowany
w porozumieniu z Berlinem, bo Prusacy chcą być jawnie pyzni, aby powiadzieć ołwarie, i
chcą traktować z Ameryką i ryzyko to na pośrednictwem Austrii, która na to swięto
ubiera się w szatę, wykrojną zoredzi Wilsonowych. Jedna to rzka i gra. Stąd uważam,
że sławy o derercy Austrii nie istnieje, i wie Niemcy nie potrzebują szukać środków
i ostraszenia, aby ją utrzymać w ryżu. Austriya albo jest niemiecko-madziarska,
albo nie istnieje. Niemcy albo je i to pogłoski, już to jako objaw wojenny, już to
jako dowód, że jaternie stawianie sprawy pod hasłem: Austria delenda jest,
kamiasz: Europa orientalis ordinanda jest prowadzi do rozmaitych niepoehlebnym
przypuszczeń. Muszę to powiadzieć Lugiendoli, który był dolnym przeciwnikiem, a
braci grunt realny jenes wpetywiony Stoyanki.

Wierzę dowady się nęry. Skomunt bęgał z papieżem, żeby mi kredytowi pasport we Francji
na delere try miesiąc i ukrywał całego nalisku od siebie i od Komitetu. A mnie w Paryżu
w ambasadzie przedstawił o dwa tygodnie i oświadczone, że nie ma mowy o dolerem przedu-
żeniu. Jeżeli to swiadery o wrywnach Komitetu i jego reprezentantów, to wolę nie mieć wpetywu.
Poproszę z konsulty zrobić im psikusa, wiader, że mnie lepiej podoba się w Brynie
niż w Paryżu. Jest to więc pgiel Komitetowi, a nie mnie krykosa.

Winną temu ich braterską polityką. Wysebrali użwanie od nędiw, kamiasz ten tryumf
ogłosić smatu, kamillki, chcą nie rkhodnić Radzie regencyjnej. Tymczasem nie oni jej
Arpodra lub pomagają, ier najwyżej żwongę się we Francji wojsko z amerykański chich
ochotników. Radzie regencyjnej rad rkhodni to w piezwerym nędrze, że jest kolcha. Komitet
mogłby najwyżej dostarczyć pretekstu, gdyby się Niemcy uważali szukać.

5. II. 18.

Wierzę do ciarum kawradomusku, że coś leży dla mnie na pochoie. For et simat się, u pie-
niadze. Tymczasem że gdyby tak było, kaxne naprawiać żeby. To drwo drzi puajduj
erek z kausam na 2572 liry z rachunku biskupa ks. Sapichy. A więc podjęć może
penny. Cuda się dzieją. Gada rkholna musiała mocno się upierać, a i wiatr kam
powiat inny. Muszę zatem słowa dotrymać i rargę kurować gołę. Kamienam się
kupić sobie bulę na napas i ubranie.

Wierzę postawił mi pscykh w jokoju i było mi wcale ciepło. Prii więc, schoro-
wany wrościem do müllerowskich piwien i ruij się mieszle, choć bojs się nawrościu art.

tychmu. Wskutek tego austrijskiemu przeważałem był i zwycięstwa w Taryju. Zdobczy my. Jesli
nie wróci, będzie się dalej gmina stykować, nalewać wodę i nasiewać. Inaczej już i roku ciężko
postąpić.

Horowajski kiment przyznaje listy i wysłanki, przytane z Taryja „drogą dyplomatyczną”.
Zalowane 22 stycznia. To znaczy, że ja, wyszedłszy 23 mogłem być to „abrac” o sobę, byłoby to
dwa dni w Taryju. Tak się sobie 13 dni. Ja w tym czasie dostałem rozkaz nie w potocznie,
mieszaj się z otoczeniem, dostać od niego odpowiedź itd.

Wst. Sedy do roneu wprost Kapsaliny. Kapsala nie od stów: „ai donne ordre à l'Agence de
Ausanne itd, jest wlem posłaniecie. Napolcon pisat o sobie cześć: l'Empereur ordonna aux
il. ordonnai. Cydo wbrew Gerarowi i Napolconowi wprowadza styl nowożytny w autokratyję
dyktatur. Tę Kojcu listu jest polecenie: envoys-moi cela par voie diplomatique. Tożność
moja, na że smiercem. Je nady gowałają na to, aby ich Kurjerzy przewozić listy do miastowych,
to ich iasia. Ale to nie prawo. Moja by to polecił Loreto w, aby się starał wykonywać i ten „moj”
ambasady francuskiej i pokroci o pociągach tych Kawaitów Kurjerów – ale polecenie swadey,
i p. Sedy, muara owie posyłki przez Kurjerów na swoje staranność. Jak Francuzi pożąca muara
od smiercem, gdy taku dręczącemu nadto cześć.

Wiaćmu dui piorar: napadła się piranka od rury piasowej. Widnie ugarić em p. strachem
i p. omnoiemem. Tożem przyrzedi Loreto i powiadziat, że się u niego napadły sadre w rure, przyrem
sady się umoczyć. Co za pędz adancie! U nas by wróżyli wspólnie miszerecie, jako skutek
tej napowiedzi. Obaczmy my. Chociaż nas Komitet zostawi na lodzie?

Prasa tutejsza siceinua problem Europy wschodniej do Jugosłowian. Jeżeli nieg tak dalej pojdu,
to będzie to tylko parlamentarny manewer przeciw Sonniniowi, a nie jakas akcja ideowa. Do-
dobra p. Albertini krolit o tej sprawie Komiteta dla siebie, aby Sonnini wygrać. Snela re abyt
wielkiego dnia, ale pner to może trafić – tylko huk narobi więcej szkód niż korzyści pod-
jętym.

7. II. 18

Tak się wszystko Kiebasz, że miałyby ochotę pociąć miszereć się w sprawę. Skimunt dostał
od Tiltas listy i kopie telegramów, które ten znówu dostał od p. Marjone. A gdzie Komitet?
Cemu nie informuje swych członków tak Tiltas jak Skimunt? Mnie Tiltas prawdziwie
swoje informacje tylko uprzedzi urzędnika ministerialnego, który dla niego może koprować
listy i telegramy, adresowane do Komitetu, a przechodzi przez ministerstwo. Skimunt
nie, nie mając takiego urzędnika w Taryju, wiedziałby jak w szumnie, gdyby nie przy-
jaki Tiltas. Jeżeli to ma być organizacja, praca wspólna i jedność, to lepiej Komitet się
wrodzić.

Telegram Grabskiego o wojsku bardzo ważny, ważniejsze doniesienie p. Marjone, że
sref francuskiej misji wojskowej ma roztkać piasenia na wojsko. Ale jak to będzie robić?
Bolszewiki zabrali banki i nabrali wypłat dla ambasadorów, więc groźba może zabraknąć.

Rada reg. porozumiewa się z Amurichim, a ten zgrupuje Białorusi. Kogini? mówi mi pewnie, a dla optymistów nie widzi miejsca. Birgani, ale mi się to sprzytużyło. Tracę nadzieję i widzę.

Skirmunt dziś pytał, czy jadę do Ameryki, zapewniając, że tu potrzebny. Nie wiem, która część była potrzebna. Ale mi to obojętne, bo jeżeli ma sumienie, nie chciałbym być w jego szkodę. Polacy bali strachu przed bolszewikami, nie wierzyli posiadający broń, że jest niebezpieczeństwa utępienia Niemców. Ci więc, mając ten strach, radzili Trochimenko, że są gotowi ustąpić z Polski - zapewne w nadziei, że Polacy powrócą i ich będą, aby zostali. Rada regencyjna kieruje więc te sympatie ku Austrii jako mniejszemu zlemu. Tymczasem socjaliści w Krakowie uchwalają podanie całej Polski, utępienie swych postoi i kłata i ubolewaniu Daryńskim: szuka ku rewolucji.

Entente zrobiła konferencję bez Amerykanów i nie ma uchwalita - Soumi no wrócił bez formalnego zatwierdzenia paktu londyńskiego.

Skirmunt wyraźnie wyraża niezadowolnienie swoje z Komiteta, a dziś powiada, że jakby tak dalej miało iść, to się z niego wycofa.

Dziś De Martino, omówiwszy namę potocznie, zawiadomiał nas na jutro dla poinformowania nas, o ile dostanie wiadomości, bo dotąd nie ma.

Ja już rady żadnej dać nie umiem - wszystko powi dotąd wyniszczyć byłoby spóźnionem.

Spotkanie u Loreta było mniej piękne: nie lubi Skirmunta i chciałby pokazać, że lepiej i skuteczniej dla sprawy pracuje niż ten reprezentant. Dotąd rywalizacja szlachetna. Ale dzisiaj wypadek zupełnie podjęciem, więc mi przykro. Tak nie ma prawnym tak nie ma mój, że naprawdę szkoda wrzucić się podubiegać. Nie sądzę go ani potrafić, bo był pomysłowy nieumieć - tylko mi przykro. Komitet w tym celu rozstrzygnię, ale to nie powinno być widokiem na pewną stronę.

8. II. 18

Mam wrażenie przecięcia, w duszy goręcej i smutku. Zapewne postępuję ale. Tylko nie wiem, co jest dobre - nie wiem, jak woli skutecznie i przytępnie. Chciałem dziś rano kilka konferencji - nie jestem pewny, czy były potrzebne? Skirmunt wściekły na to, że my byli u De Martino, bo uważa, że wzięty za swój monopol. Co? Kiedy on kontent, gdy przyjdzie informacja i nie stawia pytań. Jemu się zdaje, że podnosi wiadomości, gdy dostawcy nie chcą wiadomości. Na konferencję go nie stać. Trzeba będzie z nim przejść dzisiaj groźny burs.

Loret nie dostał audyencji u Orlando i przypisywał to intrydze Skirmunta. De Martino dziś oznajmił, że miła mi do powiadzenia, bo nie dostał wiadomości i prosi nas o 3 lub 4 dni. Daliśmy mu memorandum z pytaniami, które powiniemy walczyć się w zgodnym porozumieniu. To go nie wyprawiło, a dziś przypisywał Skirmuntowi, który nieprzychylnie jest nam. Właściwie wczoraj skazywał się przed Bossardim na Giornale d'Italia. Ten zaś dzisiaj powiada -

jeżeli uważamy, że jest to konieczne. Wedle niego zostawia się Niemcom uproszczowanie
hyndów, byłoby oddać Alzację, Lotaryngię i Trentino.

Nie w potęgę był Skirmunt wciągnięty. Gadałoby się do czwartej, a on wstaje i traci panowanie nad sobą. Wobec tego, po niezadowolonych audyencyach, należało wycofać się bez triumfu. Ale mowa o tym. Był jak przeskakać kura. Niepowodzenia Loreta przypisuje więc trochę
nie jego intydy, ale innym rytmikom.

Skirmunt mówi, że Komitet ma nadzieję utrzymania porządku jednego miliona, gdzie
i na cześć miłości woli się nawieść. Stąd dwa wnioski: 1) Niemcy mają być Polacy z innymi
rytmikami, 2) Entente musi być polską sprawą na handel, a Komitetowi ma się zachować
głównie dając milion.

Loret powiada, że od takiego Komitetu, który jest na cześć Entente nie przyniesie
pełny Skirmunt na świadectwo, że owoce przyniesie. Stąd wniosek, że ma być już
Spieralski i „bez żadnej rymyńskiej gracji a nie się wali” jak przystało na dobrego
slachetę.

Wszystkie te ploteczki prowadzi mnie, a raczej utwierdza w następujących wnioskach:

1) Entente uważa swoją sprawę za przegraną.

2) Daje Niemcom Mitteleuropę i Ułrąjną, a tylko dla uplastrowania nowym pragnie
jakichś bodaj porządku ustępstw w Lotaryngii i w Trentynie.

3) Sprawa polska zostawia Niemcom do dyspozycji. Anglii raczej uważali Polskę za
monetę rdzonną, którą chcą sprzedać, gdzie chcą granicami i kolonialnie.

4) Tak lechewary wybierają samowolnych, że kiedy ofiarowała 560 milionów
ukraińcom, którzy i tak oświadczyli się za cesarstwem, a studium tylko i na porzuceniu
ordynatu Łanyskiego i Skirmunta gotowi Komitetowi przysłać milion. Litwacy, ukraińscy
jugosłowiańscy hochetajelery taniali się w milionach - Komitet polski, co myślał, że jest
władca, nie dostał miliona, ale tylko milion przysłać i na stosowne porzucenie. To nawet
mniej niż jałmużna.

I gdy przypominam sobie nadzętym Dmoch, Seydow, Romadowski, Skirmunt
i Skirmunt, taki mnie obierają rytm skirmunt, że pośrednio powiecerem na piąt
telki wino, że smiał się podobać drogi i że Łanyski i Skirmunt mi się chce, Skirmunt
jony piątku.

Wtedy są sejni ludzie. Są w biedzie i w nędzy. Ale odnawiając nam kolejno audyencyje
daje forma stanu rzeczy. De Marlino prosi o 3, 4 dni. Wtedy ludzie po oświadczeniach na
dobrych. Ale chce nas iudric. To Łanyski Orlando. Skirmunt także prosi o niego o audyencyje.
Wstanie i z pewnością po oświadczeniu.

Anglia i Francja chcą sobie polski na gwałt. Łanyski cały na Mitteleuropę, zostawiając
Niemcom nabytki w Polsce i na Bałkanach - chcą tylko ratować porządek - Belgów, Kęsek
Lotaryngii, Trydent. Probnymi satysfakcją im potrzeba. Od Łanyskiego nabytki, wry radowali się
obłąkami konspicjami.

Nie spieraj ludzi, z którymi gadałem. Myślę, że wniósłbym oświadczenie ministerialne, że sprawa polska jako między narodowa nie może być jednostronnie rozstrzygnięta w Wenecji, że Intente trwa przy Polce zjednoczonej o własnym braku morskim i niebezpiecznej. Tośmy dali de Martinowi, Skirmunt to pamięć Stanonichu i Porziellenmu - a w ten sposób Louzino jest osaczony. Pater Insabato dałem to do Petruziella i Orlanda, któremu Skirmunt przez tego samego Petruziella to samo życzenie przedstawił. Insabato z własnej inicjatywy postawił się o to, aby papież dostał to samo sądzanie i aby stąd Watykan wyznał ze swej strony między narodową sprawę polską. Ten pomysł Insabato, który Orlandowi doniósł o krokach, ujętych w Watykanie, może się odbić nieco na Skirmuncie. Ale jeżeli Watykan w tej sprawie coś zrobi, patryarcha daleski weźmie na siebie całą odpowiedzialność.

Wczoraj byliśmy u p. Speranzy z ambasady U. S. Kaprosta nas jego pani na herbacie - potem wygarnęliśmy mu całą sprawę. Obiecał nam potłumaczenie u ambasadora Page, choć tylko wiersz memoriałki wy tłumaczył nam na angielskie. Tytuł o nar. storunek z Komitetem.

Trafiają się i nieprzyjemności. Kusił mi Kukutere jechać do gazet lutejskich i opublikować sąsiedztwo Cancaniego, Calurego, Amendole, Bianco, Mougardinięgo i kilku innych. Ja furt piarę memoriały. Smiałem się o Filtra, ale gotówem z nim współtworzyć na wagę inakulatury. Owoi pan Giordana z Epoca parę lat odemnie wysiadł. Odsmawiałem, a teraz z napisawem artykuł o między narodowości sprawy polskiej muszę pójść i zewidzieć, że imienia swego nie mogę dać do druku, za którego do kwadransu Connina. Będzie to o tyle przykro, że p. Giordana oddał mi swój drucinek do dyspozycji. Teraz naturalnie cofnie. Wola boska.

Gonię idany to się Loretowi. Inicjatywą irredentytaryjnych socjalistów był u niego i m. Kanelli z propozycją wzięcia udziału w zgromadzeniu ludów, uciskanych przez Austrię. Zmieszaliśmy, że nasza sprawa nie jest austriacka lecz między narodowa, że nie gadamy się na hasło: Austria delenda est, lecz kampania jest na: Europa orientalis ordinanda est, że jednak sympatyzujemy z włoskimi aspiracjami, a tylko nie chcemy, aby nasza sprawa równać się słowacką, słoweńską, etc. P. Kanelli oderwał się od zgromadzenia ogłosił, iż wyprawiamy go przez prof. Loreta zgraszyć alios Polaków do roboty. Gazety to wydrukowały. Loret jest niepościerany. Nie można prostować, więc trzeba przekłócić. Ja sprostowałem w Piccolo dr. Sanzaga a ten nie odprostował rzucając i jaśną krog wiara, lub gimpoto, więc kampania dalej poleniła. Aż mi list napisać.

Jaki jest sens tego weryfikacji?

Polacy w kraju idą się na Taske i nieścisłe cesarza Karola. Kępszy...

i Anglię, zagroziću przez Niemców i bolszewików, nie mają innego wyboru. Cesar Karol jest dla nich jedyną kotwicą. Rada regencyjna ze strachu już formuje wojsko pod komendą Beselera. A co ma robić? Pytaniu tylko, czy jej Niemcy na to pozwolą. Prócz tego w Niemczech jedyną nadzieją, że bawarzy Ukrainę, powstrzymają wywołanie Polaków. Austria staje się opiecznikiem Polaków na Ukrainie i Rusinów w Galicji. Taka asekuracja, oparta na wrażliwości.

Wskaz. Jeśli Orlando który iedam przez nas oświadczenie, Rada regencyjna poczuje się więcej liberalną i może się od Tauschów wyzwać. Ponadto Niemcy będą musieli ustalić swój stosunek do austriackiego, gdy robaczą, że Entente było swego rodzaju. W ten sposób ten biedny generał, który dziś jest jedynym wykładnikiem polskiej myśli, może ocalić siebie i swoje wojsko. Nie bardzo to wiernie, ale to jedyny sposób odhaczania i jaskiej laskiej ręki na polu wojny. Tak Niemcy jak austriacki są, w wojnie o bolszewików, muszą, więc austriackiemu, a przynajmniej powinni, przyznać charakter belligerenta, czyli dać prawo przedstawicielstwa przy rokowaniach. Nie jest to pewne, ale gdyby Entente miała międzynarodową kwestię polską, może i Niemcy nie droczyliby się z dopuszczeniem Polaków do obrad nad pokojem.

Austriacki pogotwie Białoruś za prynci Polki. Mamy więc dwie Polki: jedna porozumie niepodległa pod panowaniem cesarstwa, druga walcząca o niepodległość przeciw bolszewikom. Wskazywać trudności leży w tem, na kogo bolszewicy obrócą swoją wściekłość - czy na ukraińską Radę, czy na austriackiego. Na austriackiego Patwiej, na Radę potrzebniej. Chociaż boję się, że zapamięta w doktrynę i chodzący linią mniejszego oporu, gotowi Radę zostawić na boku, jeżeli austriacka nie będzie poparcie niemieckie, a ruszyć się na ostożę reakcji austriackiego. Tymczasem Rumunia już zawarta pokój, chociaż o tem jeszcze się nie pisze i wenta w ślad Mitteleuropę, zagarniając Besarabię.

A w Entente coraz gorzej. Laburyci w Anglii zdobywają coraz więcej znaczenia i gdyby Niemcy były skłonni do odstąpienia Belgii, przymusiłby nas do natychmiastowego pokoju. Wz. Francji. Mennenceaux trzyma się na opinii kraju, ale zdeprawowany parlament chce go obalić. Caillaux i wizerienia jest nam jeszcze groźny. Jak prezydent jest ten parlament republiki, najlepszy dowód w tem, że jeden tylko stanic, który brał udział w opozycji przeciw Napoleonowi III. przedstawia dzisiaj w całym parlamencie sam jeden ducha dawnej Francji. Wszelkie inne skorumpowane, głupe, geofeciarskie preysenty do szpiku kości: nie chcą, boją się zwycięstwa. Wrociwszy o kłopoty zwycięski żołnierz robić porachunek z aferyzami.

O Ameryce powiedziała pani Speeranza, Amerykanka, że o rok za jej ręką wzmocniła się do wojny. Niemcy srykną, teraz ofensywę. Jeżeli im się nie uda stawić frontu, ustąpią i Belgii i Francji, a może popuszczą skrętka Lotaryngii na zapłatowanie

niotem własnej Francuzów - sami naś natrzymają Mitteleuropę. W opowieści o najwstrętnym stanie obłąkania w Berlinie, obomfi, rucionej w cesarskiej otłus do nauki, nie wiem choć pochodzi ambasady holenderskiej. Nie przyniesie jeszcze czas na bomby w Niemczech - a gdy się bomby kiedyś tam pojawią, jeżeli wogóle się pojawią, to masowo, ale nie pojedynczo.

Niemcy nie stracili jeszcze nadziei na wygranie całego, albo bodaj połowy świata, aby sami byli, więc nie mają powodu do rewolucji. Nadzieja ukraińskiego obłąka zaspokoi w tym roku głód, jak w ubiegłym nadzieja przeniemy i kukurudzny rumuński. Niemcy wojskowo - tego jeszcze zbyt dobrze i zbyt wielkich nadziei musieli być się wyneć, aby przez rewolucję przyspieszyć pokój deficytowy.

Podobno Barère ambasador francuski ma ustąpić miejsca Briandowi. Władzie Clémenceaux chce Brianda usunąć z Paryża - czyli nie chce się pewnym w parlamencie. Nieprzejmuna to perspektywa. To prowadzi Barère skomunikowany w sprawie Caillaux.

Tutaj zabrano się do wyneć penecji Sonniniowi. Istotoby go było, bo miał pras rozciąć się w sprawach. Każde inny laik nieprzygotowany byłby dla naszej sprawy niechcieli wy. I może po nich zostać: Salvago Raggi, Nitte lub Orlando. Rozumieli ludnie i dobry, ale nieobernani. I to chyba ostatnia, gdzie nie czas uczyć się, ale trzeba działać!

Od rapo gabretto Orlando dowiedzieliśmy się, że Orlando wbrew radom Sonnina przynajmniej przedstawić ludów niesamodzielnych. O Trumbieru przysłałszy, głębieć Omywskim powiadział pierwory Petrucciello. Stało się to przed tygodniem. Omowski nie waczy o tem wiadomości Skrumonta, który jest Kontent, że nim Orlando nie wyznaczy postuchania przed otwarciem list, bo nie wie na pewno, co mówić, aby ewentualnie nie stać w sprzeczności z Omowskim. Jeżeli to się narywa porządkową robotę w Komitecie, to niech umie Kuvęsta nadzieją. Ale prawda! pan Omowski wyznaje zasadę niepisania listów.

Napisaniem memoriał dla ambasadora Sage, pna Baskerville ma go przetłumaczyć na angielski. Ja pierś, Rivatta ubiega to we wtorek, panu du four ne francuz - przynę, a nie wiem czy pna Baskerville uclue to angliżować. Niemniej robimy o Brynny stolicę werchjeryorną, bo Komitet w Paryżu je obłady i nakłada biblioteki naukowe. Wora się i myślę wydania aktów o stosunkach Polskiej, Litwy i Rusi.

Widoki więc bardzo nieurojowe. Robimy, co karcie ducha Bożego.

M. II. 18.

A więc porządek Końca. Odcięzione Ukrainie pół okręgu amojski, całą gubernię chełmską i pas lubelskiej, a nawet Kabał Litwy historycznej. Odrzucano granice roszczenia, gdyby między cesarstwem a Ukrainą awento jakieś obec państwo. To pnać, że gdyby utworzone państwo...

Polsko, to odciągnę Galicję wschodnią. Granica bowiem u Lubelskiem zmierzna przez Tarnogród
prosto do Sam. Czy na Samie się zatrzyma, czy też pójdzie granicą dawnego województwa
ruskiego do Wiatka? Albo to pastwienie się, że myśl podziału Kongresówki tak,
aby cesarstwa graniczyły z Ukrainą, bynajmniej nie jest stanowczym poruczeniem.
Wiedeńskie kłopoty staną przed alternatywą: albo przekreślić z polskich manów
i o cenę utrzymania wschodniej Galicji przy Austrii stawić Kasimierzowemu nadwi-
słom, albo też pójść tylko 30 zachodnich powiatów i Polkę pod Habsburgiem, o ile Prusacy
na to pozwolą. Romanus Konserwatyściom z cesarzem swobodnie się kłóci.
Oni pragną opanować ten, borskiej wielkości. Loret lata jak nieprzytomny.
Skirmunt chce wracać do kraju.

Bo można sobie pokpiwać z nieścisłości nazwy ukraińskiej - ale wokoło się stanie,
gdy metaję wojaka, granicę Ukrainy zmierznać niepodobna. Zostanie dla Ukraińców,
Bolesławów, czy Rosji. O rozrządzenie granic polskich nikt nie będzie przedsięwziął wprawy.
Oni mogą odłożyć się na ten spokój, aby wzięli się myśleć, aby się wysapać, wyporuc-
nować, nawet nawykliwać. Słuchamy, bo pękają się chce, wioły targać, tchem w mur
walić i wyć i ryć i taniec się jak w kurozom.

O siódmy wieczorem przad obcyraż uścisnęły się, Skirmunt, Loret i ja naprawdę jak pogromcy,
czy wracający z pogrzebu. Miastem ochoty rzucać się na grzy i ptakać. Oni też byli podczuci. Skir-
munt wrócił od Davera, ambasadora francuskiego, którego kwalifikacje niepoślednie egzystowały
i pisanym.

Niewiele mieliśmy sobie do powiedzenia. Nowy rozbiór Polki dokonany, a raczej rozstrzygnięty. Na
trzymanie polskich głosów restauracji w zawiązaniu Galicji wschodniej. Grupy kłó się na to
da pisać. Niemiecki Prus nach Osten nie ma pardonu, nie ma słabości. Galicję wschodnią
bezwzględnie oddadzą Prusom. To najlepszy sposób utrzymania Prusom w wiecznej rale-
nosci od Berlina.

Krajem pwa kłó się do przypuszczenia ruchu bolesławickiego do Polki. W ten sposób
odwróci się uwagę Polaków od Tajdaństwa niemieckiego, a może i prawni, aby kłó się o nie-
postawiać ich na pastwę anarchii.

13. II. 18.

Kto polskie zapowiedziało opozycję w parlamencie i w delegacjach. Oprócz parci polskich
Bolesławów w Głogów wreszcie Galicji w kraju i poza krajem mają jedną orientację: front
przeciw państwu centralnym. Tej jednomyślności można by dać wyraz przez skupienie
wszystkich Polaków w jednej organizacji. Czy Komitet paryski to prawnie? Czy uchwa-
lowie? A gdyby chcieli potrafić? Jak prawni panów paryskich, jestem pewny, że nie
pomysł, o współpracy z innymi, tylko sągają formalnego poddania się i postu-
szeństwa bez partniceli. To prawda. Po jednoci, którzy wielkie wrażenie zrobiła
na obcych, prosto mi dopuszczają. A Prusowski tak jest przeciwny i tak jego

niezrozumiałym korowkom nie ufają ludzie, i trudno przypuścić, aby pryncypali przysięgli do niego z korupcją polityczną i winiarskim ślepiem posturysztwa. Polka, jeżeli się stwoży, to się wypadków i wbrew Komitetowi, ale nie przez jego pryncypalizację się.

Horwadowski ma tu przypisać. Kapewue chce porównać przed sferami umiarkowanymi, i my z Socjalsm nie posiadamy kanonizacji naszej na reprezentowanie Komitetu.

Jako balsam na rozpacz przysłał nowe oświadczenie Wilsona. „Zgł (Czerwini) vede che una Polonia indipendente, composta di tutte le popolazioni indiscutibilmente polacche, che sono situate una vicino all'altra, è una questione dell'interesse europeo, e deve naturalmente essere ammessa che il Belgio deve essere sgombrato e restaurato” etc. Ten, który potniek Polski, uważa jako niołogieru, nieulegając dyskusji, wymienienie tylko Polski i Belgii, przynosi to podobieństwo i to pewność, że w sprawie Wilsona przysięstwo Entente jest identyczne z oddzieleniem Polski. A że Ameryka zamierza wojnę prowadzić aż do końca, stąd słucha na przysięstwie.

Państwo baskowskie przysięduje jeszcze co najmniej dwa lata wojny i jest pewna, że gdyby nawet Włochy i Francja miały ustąpić, to Anglia i Ameryka prowadzić będą wojnę do ostatniego żołnierza i ostatniego growa.

15. II. 18

Wierzący bytem w Koszarach dla wybadania marynary austriackich, którzy z Bocchi di Cattaro wyszli na hydrovolancie do Włoch. Jest ich trzech: Choracy Kroat (narwiska nie państwa) i dwaj Polacy: Grabowicki z żoną i Stonawski z Cieszyńska. Marynary siedzą w wielkich okrętach (St. Georg, Franz Josef, Kaiser Karl, Novarra, Rudolf itd.) ze stowami olbrzymich torpedowych i dźwigni bunt, domagając się natychmiastowego pokoju na podstawie hasła Wilsona, nowej odzyski, poprawy wiktów itd. Oficerów państwowych, a państw obywateli Komendy. Wydali wiele broni jeńców czarnogórskich przez rosyjskim i robitnikom cywilnym. Podobny ruch powstaje w Sebenico i Pola. Karzący przysiędzą socjalistycznym postom ze wszystkich narodowości austriackich. Komendy przysiędzą dzień 2. II. dawata im ultimatum na wrócenie do przysięgi. Wnet też Niemcy i Madriary opuścili koleżów, a poddali się Komendzie. Wojsko lądowe, wyzyskane przez marynary, odzyskało posturysztwa - nawet madriarski kruk 32. i nawet bośniacy. Gdy opór zaczął słabnąć, ten przysiędzą wyszli na hydrovolancie w nadziei, że z granicy polskiej tym ruchem.

Byłani u nich ze Sierpą, ten godziły. Widzi, że weryfikacji plenipotencyjnej sa zagrozi adone w Austrii, ale niema przysiędzą. Ogłoga, że...

jednak nie mają żadnego kontaktu z wojskiem. Mistrz rewolucyjny, nierozorganizowany,
nieprowadzony przez nikogo, przybiera formę bolszewicką. Jest nieradownością takiej
i narodowej, ale nieumiejętnością: Czerwona chorągiew, której natychmiastowy i socja-
listyczny przywódcy, socjaliści są toż, to raczej pociąg, nie idei konkretnych.
Searpa był z tego ruchu. To jestem na starą, zbyt wroty w dawne wyobrażenia i nie
może w tym ruchu partakować. Chciałbym dać mu cel narodowy, a nie socjalistyczny.
Nie mogę więc dać firmę temu ruchowi: jestem zbyt umiarkowany na czasy rewolucyjne.
Miałem dzisiaj widzieć się z chorąym, ale Searpa po mnie nie przyszedł. Nie wiem
dlaczego.

19. II.

Wczoraj wieczorem zabrałem kilka listów leżących na stole i zacząłem czytać. W jednym z nich
została gęsta kupa okropnie spuchnięta i waga, i w tym czasie, w Sobie moim tak się rozciągnęła. Z powodu
spuchniętych warg nie mogłem nie jechać - wysłałem więc i wygłosiłem. Wkrótce mnie było widać,
leżącemu kłócić się z kolegami. Wziął nie wychodzi, bo i umi i puchła na nie całkiem rozla.
Odszedł mi Loret, Skimmunt, Gargano, Searpa, Stawski.

Wczoraj Loret sam był u ambasadora amerykańskiego, który zainteresował się mocno sprawą
polską i poprosił o mapki. Mój jest więc takim drukiem w sprawach europejskich, jak to
utrzymywałem z Skimmunt.

Skimmunt bardzo chciał się na zryw. Kaleskiego, a ile wiadomości Watykan.
Czatnik indyjski ten patryarcha powiedział, że granica, ustalona w kłótni między Austrią
a Ukrainą, zgodzą się z granicą etnograficzną. Mógł być mu w Watykanie wdrożeni na takie
informacje, gdy Loret przyjechał, jakże, wkrótce, wywołało to w Polsce pójść, jak się odbija na Loret.
W ten patryarcha antyochijski, co 14 lat, i jedni w Indjach, stara się nie informować Waty-
kan, lecz mówić mu przyjemnie w nadziei, że jako dostanie Kapelusza Kardynalskiego. Z takim
samym komitetem paryskim chce oddać przedstawicielstwo spraw polskich w Watykanie, aby mógł
on pisać pismo z amerykańskimi przyjaciółmi.

Skimmunt także nieradowny z komitetu. Nie wiem, czy to wstąpił Meysztowicz (a może i Lilla)
czy nie wstąpił z rozumieniem nieudolności tych panów. Tak się porwać do osiwiadczenia, że
tych sprawy miały tak dalej iść, to on osiwiadczył, iż nie może z nimi wspólnie pracować. Mówi
chwilki powrotu do swego majątku, który na niepodległości analizę się w nowo utworzonej
Ukrainie.

Tę wieczorem Skimmunt jedzie do Paryża. Wesoła krowadzi wczoraj rozmowę z donatem
przy moim tożku. Zaaproponował mu swoje zastępowstwo na czas nieobecności przed Karłowem,
to którego chce wrócić i przedstawić w tym zastępowstwie charakter. Ma to Loret
i być uważa, że ta cenna należała by do Karłowiczom, bo starzy wkrótce i może. Skimmunt
przywrócił więc i na jego stanowisku Loret jedzie, że to być nie może, bo ja jestem jedynym

Chmurno i zimno dziś. To nie Ryga ale Kraków

23. II. 18

Jestem chore. Tręskanie i mrozenie. Lęby mnie bole wszystkie, ciemno się rusza
jak wachadła, jednego wyrwałem ciwa kęś i po tygodniu leżenia jako bernardyn
zapewne wyrwę - nogi mnie bole zerwanie, że o Kijów ledwie się wstanie; nie mogę
wstać w ciasto i na górze puchnę bez pomocy. Widać po prostu Kijów. Bo
serce mnie dożyty.

Chorobie rozpał mnie chwyta. Widać po stronie Entente wszystkie dane na zwycięs-
two, ale słabiej wiary w zwycięstwo. Lawie przychodzi sa pokój. Zgubili wojsko
roskie, obecnie tracą Rumuni i kruszą się do kapitulacji. Co re-
slepy mi samobójcami niepoprawnymi robić?

Uważam, że nikt nie wierzy w możliwość zwycięstwa. To jest błąd, nas za waga-
tow. Polakom i Rumunom. Mając dla nas nieco, sporadycznie, wstanie o radość austry-
ackie rozwiązanie skrawu jako możliwość najkorzystniejszą dla nas ze wszystkich
niekorzystnych.

Z tego braku wiary w zwycięstwo wynika nie możliwość zwycięstwa. Obecnie Niemcy
angażują się w Rosji i na Ukrainie. Jest to najwęższe nacięcie w. Tymczasem
Entente oblicza, że nie może przypisać ożony do rami i zwycięstwa nie
wykłada w wielkiej sile. Właściwie chodzi o angażowanie się Niemców na wschodzie
właściwie dla operacji najskosztowniej. Tymczasem Entente chwyciła i kruszą się, a
wtedy w lesie będzie się zbierać do roboty, im Niemcy mniej będą w Rosji
i nie dadzą się we Francji. I jeszcze, gdyby ten uderzony, że który to napisać
i Rosji runęłyby nogi tak naniobnie jak Rosja. Słowem to jest pewniakowi
Backey.

Z braku wiary w zwycięstwo wynika i ośrodek Niemców, a by ich nie rozstrzelać.
Dlatego Entente nie obija w Austrii propagandę narodową, a Austrię i
dziś jest nad zepsadą, już w swoim swoim tak nie wierzy, a nawet nie chce
adwaga w mediach na Rosji i Ukrainie. Entente boi się rewolucji
w Austrii, aby nie zaważyć własnych wojsk i ludów. Ale ta rewolucja, niekontrolowa-
wana przez Entente, nie zaniechała na serce powstań narodowych nie da
się zapewne zdusić i wtedy cała rewolucja zaważy na najniższej Wiedzy: Francji.
Tymczasem, że o serce powstań narodowych wzmocniła swą siłę narodową i
we Włoszech jak we Francji.

Ale oni się boją, doświadczyć Niemców do ostatniej wściekłości, w nadziei, że im
uszkodzą przywrócić do badania pewnych rewolucji narodowych, które mają

27. T. 18

Bracani i ko misy dla jenców. Futh. Conti di San Marzano raras nas wprowadzi do jener-
si gardi. Trochę się na nas krzywi, że mało robimy dla propra... między jencami.
Współalim, a nam dawniej sabbatniali. To myślimy o chiełli od dawnia. Teraz gwałtem
choć rubie propagandy patryotycznej polskiej, i tak się na austriackiego ducha itd.
Tutaj pas widać George Landin. Długo wice promemoria naszymi i gdań i wchodzą, a
niebawem mamy jechać do Santa Maria di Capua Velere. Jenców Polaków jest 13.000.
13.000. Obawiam 200. i tych, opieranie i podobieranie zawodowi nie wchodzi w rachubę.
Koncentrowanych w koleśim obozie jest mało wadzo. A ja chęć wejść w słowniki re woryet-
ni mi. Spis gardi na woryetli się zjadra. Tylko mi to wygląda trochę spóźnie.
Chyba że wojna jenców się przeciągnie. Później brzoświat Romanu napisz, że Herling
wzięty z ust papieżowi swoje zdania, a ujem skodrić wam się wyłączać wierszności
z strony wódzów Anglo-Sasów.

Ciekawa gra między narodowa. Jydzi, mający w roku banki i wase, waga wy-
sigativa Niemiec i wacyg na nie. Imperyuni wrociświatowe nym nie sturęto jydowi
Pawłowi i Tareu do utworzenia religijnego państwa nad światem, woryetli
od jydów, ale niemniej jydowskiego, z siebie chrześcijań, a teraz wrociświatowe imperyuni
Pous ma wedle ich musi sturęć z łowstkiem Kapitałowi i wacie jydowskie.
Masonerya, zorganizowana w Republice francuskiej, w wique des droits de l'homme
itd sturęć celom jydowskim. Jydzi, którzy, od wraśm obławienia i łobanauow, że
juda przy Israel ma panować nad światem, nigdy nie zapuścił tej myśli,
widzą, że tylko przy doprowadzeniu monarchii wrociświatowej tej plan może
się udać, przesłali nawet woryetli na stronę Wilhelma. On jeden, uważający
siebie za głaz Boga, ale boga i dźdrzei, ma dźdrzej widoki naciśnięcia imperium
wrociświatowego, a pódtrójki jego pociągki i metody suduń nadają się
dla „wyprostowania drogi” wedle wyrażenia Biblii, dla jydowskiej spekulacji.
Równocześnie jednak papież, nie mogący zapomnieć swojej władzy poprzedników,
pragnie pod skrzydłami woryetli upścić swoją kielich. Od chwili utraty
władzy świeckiej papieśstwo wryje, że niemożono dyi monarchii i dogmatu
o nieomylności, przestaje liczyć się jako między narodowy kryminal. Nawet
katolicyzm, niemożono skrócenia sylabusowego rarynu przemieniać się w woryetli
religii narodowych. Wrociświat, ale patryotyzm równocześnie, są naj-
lepszy z tego wywaru. Ostatni papież i ostatni orłowski, który wieny w swoje

61
następstwo Chrystusa, dać temu najlepszy wyraz, kiedy o biskupach polskich po-
wiedziać, i nie tyle z katolickich, ale polackich, polackich z polackich. Ale to przeszło.
Garbaty Benedykt chce być gwałtem monarchą. Trachuje. Widzi, że między naro-
dowe iydoustwo masoński wyzyska, więc chce znaleźć się między wyzyskanem,
aby utrzymać goś monarszy. Byłoby to siemurze i iwojanie jego idealnego,
nieinwazyjnego, niesamodowolnego charakteru monarszego.

O kogo więc Niemcy wyzyskają, Cesarstwo Rzymskie druzgocę przywraca
ci do nich. Widzi sekretta concordancja między oświadczeniem wyzyskaniem
Herlinga, a likiem Kapiecia. Obaj jedno mylą ierują.

A Herling po oddaniu Ukrainie ziemii Północnej, musi o zabranie
zagłębia węglowego i li nie darwi. Kapieci powiada, że to najwęższe sprawiedli-
wość drzejowa w granicach możliwości.

Weryfikacja międzynarodowa: prawy, czerwony i zielony, praczę dla
Niemiec.

Tylko rosta jedna zagadka: Ameryka. I am międzynarodowemu katolic-
niska nie ma, ale jest masoński, iydowski i socjalistyczny. Tylko to imma
półkilla. To idobyciu Kuby i Filipin to druga półkilla ma inne wyobra-
żenia niż Europa. Między narodówku Kapitalistyczna (i ydowsko, masońsko,
socjalistyczna) ma prawo marzyć o wszechświatowym i ierwym, kiero-
waniem z Washingtonu — a wtedy jest rozdynek między Washingtonem
a Berlinem.

I wiadnie w tem między półkulowem zmaganiem ci się tkwi najwęższy interes dr-
ziejowy. Anglia schodzi zola na rzecz Ameryki. Widzi, że dyktator angielski
Lloyd George ciwie się. Ciłk tego wyrażnie nie powiedzieć jeneru, bo jeneru na
ciwota Lloyd George jest inkarnacją cesarstwa brytanickiego. Ale podkłada
go Asquith, więc z od nim Landsdowne, zmuszają do kapitulacji laburystów. To
nie dyktator jw, ale premier parlamentary. Gynisya Robertsona musiata
mu wyważyćby tronowe.

Wierutlieni wojny rosta Wilson, bo jest dyktatorem nie przez wypadek pa-
lamentary, ale przez konstytucyjny swojego kraju.

Ma nas lepsze panowanie Ameryki nad światem niż Europa. Europa nas
strudziła przed 150 laty, a potem szredawata roderas każdej wojny, każdej rewo-
lucji, każdej konwencji pokojowej aż do ubiegłego roku. Czy nas tego roku także
zpuściła, stała się plenią do kumantów.

Chimoto, patrząc na los Łożców, krągnętem zjednoczoną Polskę widzieć i oswobodzenie angielskim. Nie było na to danych. Wisi i przyjemności robacze zjednoczoną Polskę jednem i aiistwem - łanów zjednoczonych i radowało się dla niej gwiazdka jedną na gwiazdowym sztandarze. Byłaby była zjednoczona, swawolności i miała wiadom breg morski.

Chodźmy i chciejmy i do durerki - powłokami zgię od półtora roku.

2 marca 1918

Byłem bardzo a bardzo ciekaw. Przez trzy doby nie ma wyników doktora i moich ciężkich krew i anizy po wydarzeniu zębów, a jakiś nerwowy ból z gorącym ruci do prawego oka, do kości skalisty, ucha i gruczołu. Dwie noce nie spałem całkiem, bo wryskujące reby bolały - widocznie nerwy się rozprężały. Nie mogłem sobie dać rady, więc spotkałem wchodzący po południu p. Staw. skiego, przyszedłem do niego na posady, która brwała do północy. Wielebny już uitał Nowotek. P. Stawski kupił mi kalminu, który mi pozwolił spać umiarkowanie do 4 rano a powróciłem przywrócić sen do os. mego. Wisi ciążę się odróci, prawie wesoło, gdyby nie wyrwały sumienia na lamparkę, której się w duszy wstydzi. Co ma być, co niechciała skrupuła od studentów i praso. Kalmin jest to surowe odłamywanie i znośność cięgieł. Wisić w domu.

Łoret kwasił na mnie, bo mnie wchodził dwa razy ręką i chciał być u mnie dzisiaj ruci do Kardynała sekretarza stanu. Idym odnowić, upart się, aby i my orli w komisariatach. Nie mam ochoty. Dyplomacja watykańska obieruje sobie lepszą przysięgę po wyciętym Nisurze, którym ja zdurzy i serce i serce rozpręskiego br. Co więc tam gadać? Opieni chci mi, o liwie, o resztkach katolizmu na moim.

Przywióś tej wiadomości, który w gazetach nie spotkałem, że Rada regencyjna odstąpiła Nisurcom zagłębienie Pabrowskie na Grodno. Nie mogę w to uwierzyć. Ani zgoda ani protest Rady regencyjnej nie wstąpi na Nisurów od zaprzania Polskę, ale zgoda regencyjny nadaje gwałtownie porowę prawne. Nie zgody, żeby ci ludzie mogli się na to zgodzić. Mam wrażenie, że w całej daliby się na wrót Nisurów i Krowuskie wywieść, ale podpisanie odmówiliby. Musiałoby tam drzeć się jakies takie orgie i mnie mernau, że wobec nich i taki niecierpliwy podział kraju mógłby jeszcze uchodzić za łaskę. Ale nie są przypuszczani. Toi wo: no jeszcze się nie kończy, po co nieustawiać podział? Na to nawore Gerda będzie.

Wśród Tyskai i piorunów plombowatym aspa. Prawa strona twarzy boli, nos bzdri usilka. Wicher był i nawiatnica i pierwotnymi gramolami.

Łoret od tygodnia dąpa się na mnie. Polacy nie mniej nigdy we dwóch utrzymać stożku równości.

10- 3
1
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842

na upowiadając mi jakąś cięską utratę znaczenia, powagi: usadokę jednemu. Trwam. Kończymy,
czyż nieunikniony głośniński trafny.

Żdam na cię, i wreszcie potrzebne rokowania porządowe, w których Polska ma być wreszcie do
ruskokajania rozbitych apetytów: taka moneta obiegowa. To robić! Na łbie nie mam,
karykaty nie widzę, chory jestem, więc umiarkowanie trzeba mi mieć gładko i jedno małe ymami.
widzi się to wasze naj... skłonię. Mniejsza o to jak się skonczy, bo dla nas iadug
miara, nie może skonczyć się dobrze.

Biliński porucznikowi Tadeuszowi Pawłowi nową adunującą oporyczną - powiadał, że Dobryński i Jaworski odesłali cesarzowi order i listy z łagunych radców. Nie chce mu się wiedzieć, kto na cud wygląda - ale jeżeli Biliński mógł "zająć" do oporyczy to i to mu jest ich wolność. Tylko i to wyszło na nic się nie przyda.

Wielkiej polskiej armii po drugiej stronie - ma matę, kreśliw sobie.

Do mojego amerykańskiego Konika przychodzi Japoński. W tych ramionach trzeba szukać pomocy, o ile to nie był spór słowny.

5. III. 18

„Czemuż nie? — może więcej na duszę niż na ciało jest. I może to tylko dla lepszego? Nie chce mi się myśleć, czemuś chodząc, kisał, czytał nic. Prasa mi przyjdzie do głowy może: może by zrobić to i to? Wtedy chwili przyjdzie drugie: gław się to i o to?”

Siemy bóg, wyethie ziemie, które choity, nasz churle, wskośb nawet najłusniejry
jak w formie, persarabskiego, ery mo'dawskiego lenna, opieraty ry o dawny Threissospo-
lita polskie. Entente plekta się, żeby nie rawnofowali, gaty, bytej Rosji i jej podobno
zgadra się nato, żeby sobie łapowierzy rabrali Sybir. Do Uralu Siemy, od Uralu i
koierczy. Siemiecki abir, który był taturym oło przewiedzenia, ruderzy do głowy Entente.
Pan Buchanan, co rooli: rewolucyjnego kniec'u carowi, rapewnia lewar, i car był bardro
lojalny. Piwnocieru nie pan o'echludow ogłasza, i to Entente sgrubita swęds dobrodzieja
sława, ucinając: se jako go ręk, na iloręj niedracie i wotassensu ery co mat'ieru.
Kto mu, ery rawnasat myśleć o nato waniu i s'otie, mi uctęć s'war, mawyci o j'ry-
robinu, parolu. Będri to nowe wydanie j'kspedyiji dardaneckiej.

jest rzecz przedmierzająca, iż stawia się generałów pod sąd (Pétain, Nivelle, Cadorna) a nie komu nie przyszło przez myśl postawić pod sąd dyplomatów, którzy zaprowadzili kłótnie wojak, całe narody i państwa, oraz szynkować wielkich narodów wina.

a iowtoe dla rowi... nia gary, to... niemy sterczącego. Z nudy i z biedy. Także-
tym oddał im niuzę, ie usprawiedliwił wouchełd owo s i niale pokrywanie. Igd co
igdi, ta robota s i m i n d r i i d r a d a g ł o w n a. K o t n i s n y m i a i c i w i e t y l k o j a d u o r o c n i
i c h e i s p o s e l i d o t e j r o b o t y.

Alu n e r e a l a p r y j e t a n i c m o d i u m. I n t e n t e m i e p o s t a w i l a s t r a w y p o s t i n i j, a r a-
r i j n i m y s z a c i a k o n s e k w e n c y j e s w o j e p i e k n y c i s t o w e k. K a r e m n i s p o t p r a c a
i n t e n t e m i e j e s t p r a c a d l a p o l s k i i n a p o l s k i, a t y l k o i d r a d a w o l e s i A u s t r y i.
I n e r n a l e r y k o s t a w i e a n e n a l e r y. N i e m a m n i e k o n c i u t e m u, a b y m y s i n e l i d l a
p o l s k i, c h o c e a l e p i e j d l a n i j i y, a l e n i e p o d o b a m i s i s, i n a i l u d r i m a j a c a r a b n i
n a s t r y c e k d l a s e g o, i e t o w y g o d n i e d l a p a n i u i n t e n t e. I o m i j e s t r o b o t a d l a m i u.
T o l e i w S. M a r i a u m y s l n i e n i c o l e m n i g a d a t e m, r o s t a w a j z e r o r o l o w i, a b y s o b i e
s a m r e p o r o w a t n e r, d o t e r e j b e r e m n i s i e r o b o w i a z a t, s a m p a s g a d a t e m t y l k o o
p o r o m n i e w a s i n s i e K o m i t e t e m n a r y m, o k r a j k a c h, g a r e t a c h, u l w o n a n i u k u r s i o u
m a n o w a n i u p d r o w i a s t d.

S k i r m u n t w r o c i s i P a r y z i a i m a n a m d r i i w s e r o r e m s a r y f e r o w a t s t a n n e r y a w a
p o l i t y k e K o m i t e t u.

16. III. 18

W e r o r a j w r o c i e m i d r u g i j w y c i e c h i d o S a n t a M a r i a. W e i r o d e g w a i t o w n i e j a n e r a t S p i n-
g a r d i h a s z d a i w i d r e n i a s i e i n i m o l o w s k i K o m i t e t u, a p e m i u i e K o r e t i S k i r m u n t p r a n a l i
n a p a t r o n a j e i c i o w, p o w i d i e m j a. M a t o b r a k o w a t o, i e b y m s i e i E k s c e l l e n c y a i r y c e m
i m u n e y a t y p o k i s i a t. C y n i t w y m o w k i, i e m i 40 a l e 36 i o t n i e n y r g i o s e r o n o, w i s e o d b u r-
l e n g i e m, i e s n y o t e m d o p i e s l i n o t n i e, a p o l e m r e i e m n i e i i o n y s p r a w e g r u n t o w n i e w y-
j a s n i l i. S t a n e j e n e r a l i s k o m y s l a t o, i e m a o p i e n y m p r e d s o b a, w i s i a k c e n t o w a t, i e m i s t o
b y c 40 a j e s t 36. O d p o w i a d z i a t e m, i e j e s l i t a k s p r a w e j e i c i o w b r a k t o w a t s i e b y d e i e j a k
d o t a d, t o i s i t y l k 36 j e s e r e w i e l u s i e c o p n i e. P o t e m o d e r y t a m i d a l e r e i g d a n i a: d l a W
a r e m i 1 o f i c e r i 10 i o t n i e n y, a d l a K o m e n d y g ł o w n e j 30 o f. i 300 i o t n i e n y. K a p l a d u g i
m p r o s t r a n i e i w y c r y t a t e m, i e K o m e n d a s t w i e r d z i t a n a f r o n c i i o b e c n o s i p o l s k i c h
l e g i o n i s t o w, w i e i g d a p o l s k i c h i o t n i e n y. J e n e r a t s p i s a i m i t e i g d a n i a n a o s o b n e j
K a r t e, a j a o d p o w i a d z i a t e m, i e p o p a d e t y l k o n i e r e g e r a s k u t e k, a n a w e t p e w i e r j e s t e m,
i e n e r d i s i e n i p o w i e d z i e. W y r o b i e m K a r t e d o w i s e d r e n i a o b o r o w d l a s i e l b i, r o r e i a
i w e r w a r t e k p o j e d l a h i m y. O k a r t o s i e, i e a n i n i k o g o z o b o r u j e s e r e n i e u s u n i k o i i e
n a w e t o w y c h 36 n i o d w i e r i o n o. A i e o f i c e r o w i u w i o s y w y p a p a l a l i t a j e m n i e, r o p o d a s t o
s i e k a m p a r i a a u s t r y a c h a p r e c i w i d r a j c o m, i a n i g y m p r y c i g a s i e t a k i e w i e l u
s h i o p e r o w s a c h w i a t o s i e, a K a d e t U h m a p o w i a d a, i e s i e m i c r u j e p e w n y m n a w e t
a d r o w i a n e w i s e r o t. P o d k u i t k o w n i k G r a n a t s o d r a d a t n a m u n g d r e n i u r g r o m e-
d r e n i a w o l e m o s i K i e m c o w, W e g r i o w, H u s i n o w s t d, a U h m a p o t e m.

Komendanta. Rorkary o pozwoleniu na czytanie gazet polskich jeszcze nie przysły. Na wiadomość, że daliśmy do biblioteki gazetę przywilejowaną przed tygodniem, a do rękopisu oświadczenie, że ma na to pozwolenie wyświe. Jest w tem oświadczeniu mowa nie-ścisła.

U oficerów duch osobliwy. Komendant dał im pewne ulgi, więc oberlejtantanci marzą o kawcach, srebrach, mundurach: podwyższeniu gary, wiadomości Hess i Meysenke, Lehnau, Kadei, chorągwie itd. chętnieby poszli do Turcji i Japonii, do wojny o Polskę a przeciw Niemcom.

Żadne rorkary co do gazet nie przysły. Stwierdziliśmy to, odjeżdżaliśmy w piątek wczoraj, do Krymu, a dziś byliśmy w Kownie. O Spingardiego nie było, bo brał udział we mszy dla Kawalerii Armii. Łączyliśmy się z marasem a Komendantem Grossardi i Bernardi. Ja walcę wprost, że nie wolno wiosła tak jest wrogdrona, aby z niepewnych podjęć państwa austriackiego wychować powoli jak największych relantów austriackich. Sprowadziliśmy też, że taterni i pewnie jest liczyć na współ-pracę jeńców i wioślników dwulanych i nielawnych, którzy przeszli w niewoli dycho-wanie w patryotyzmie austriackim.

Pracując przed odjazdem byliśmy w ministerstwie spraw zagranicznych i wojny w tej sprawie, musimy zareferować stan rzeczy. Kapełnie dostaliśmy prostuchanie u ministra wojny Alferego w tych dniach.

Jan Spingardi ma to być sekretarzem politycznym, który jako minister wojny, służyć będzie do reorganizacji armii. Pracując trudno było pojąć, że tak osobliwie, powieszono nam Komisarz jeńców, do której nie przykładać żadnej wagi. Tem więcej, że liczone na rychłe zakończenie wojny.

Gdy zaczęło myśleć o propagandzie wśród jeńców, Spingardi nie myślał się, trudnić. Obiecywał wszystko i nie robił nic. Teraz przychodzi rorkary i Komendy, skarują się na niedbania, więc on albo na nas rwali winę, albo na wrystkach Pola. Ków, dowodząc, że nie chce wolności, a więc i nie chce współpracać. Dyle takie rozjąć.

Podobno Intente ma się z myślą zbiorowego aktu w sprawie polskiej, biorąc assump- i kupując dwóch polskich dyktatorów do Petersburgu. W samą rękę bierzą się ograbili, gdy Komenda robi jakiegoś gdy chłimiński zawart z cesarstwami sojusz. Ten akt więc przypadek zapomniał jak wrystki Kroki Entente. Ale Komendy jeńców już się postarają, żeby jeńcy o tem nie wiedzieli - a potem nędy Komenda drwinie się, że na nich żadnego wpływu nie robią takie rzeczy.

Kurymu marać, nie wojnę prowadzić niedostępnym samobójstwem barany hym.

17. III. 18

Meroraj nie było. eu. Spingardięgo, byłismy wice deit. Był prawie ptamany - nie wiem, czy
nawet wiadomości, które dowodzą, że przespał sprawę, czy też jakimś przykrości
osobistemu. Prosił tylko o dręczące notu i o oficerem dla 4 armii, a po do Inyatu dla
Komendy naczelną radzi naczelną. Ostro wykiad mu wygłoszenie, ale o niego owo-
niał pdeje się tylko tyle, że nie może spełnić rozkazu Komendy i patrzy owoia tu
wrokiem, nie wiele jej myje. Nie drim. Wszak przed kilkoma dniami był proces
przeciw kilku jeńcom ruskim o bunt, a proces sądu sągdał od władz, aby mu
dostawczyły tłumacza do „języka austriackiego”. To stary są i panowie, aby
prorunbce po to są narodowości austriackie.

Widrichs my Hlavačka, który obiecał języci we wtorek do nas, a tymczasem dał
nam listy od niektórych jeńców.

Wciąż mi dziwisz w uchu odgłosy drichk karek i rajek, stysane wieczorem
w Santa Maria. Lecią do Polki.

Nogi namie bolą a strach - ledwie się ruszamy. Merora o wielkim bólem rwałem
zęba i psych spuchnął. Nie ich wyrwałem, nie panis tam, ale wrystki nadsz się
do rwanis. Skirmunt radzi nawet kaletki owszdraci.

20. III.

Meroraj od dentysty wyrwali mi zęby, bo jen. Spingardi chce się z nim widzieć. Pojecha-
tem i nastąpił ekszelleny rozdrażnienie. Raczą naczelną miwie do rumi jak
ioimier do ioimiera. Odrytą mi pismo z nim. Spraw zagranicznych, gdzie
„mu wyrucają samobójstwa i sągda jak najrybniejszego rozdrżenia jeńców wedle
narodowości a ruszera przeducenia Polaków w odgłos obcy, powołując się
na sągda miwie i docta. Nos był bandro ostro, ale zastwiony nupetnie. Pan
jenerał trochę się unosi, że nim się do jeńców inni mi niestrowie nie mają
co niestrowie, że my nie powinniśmy do nikogo pora nim w tej sprawie chodzić,
a dał do wronumienia i o wie o naczelną bytuoci w ministerstwie wojny. Nie
drażniemgo, aleu się mu mi dawał. Kapowiedział wice wdrzymu, że
probi wrypetko, oreg nuzgdamy, że jest sawere na naczelną usługi, że drim jego
sawere obwarte, byliby do niego wrone się awraco. Powiedział em o niestrowie,
że naczelną podać em jeńców w wrywem i lipcu ubiegłego roku, że je jednak
rozprowadzić i powłone i że będą starać się wyryskac jego usposobienie dla
dobra naszej sprawy.

Quis panowiem wile sągdał osobistych do kom. Jenerał i naczelną

rozbaczcie, że Giebek i Grondelke już przenieśli do Santa Maria, że dla
oficerów polskich otwiera się obory w Casagiove i Casanna. Chryście Tame!
Czyby Komisya chciała raczej naprawdę pracować? Podobno wydano rozkazy,
aby polskie żołnierze sięgnęli o Sycylię, Sardynię i Afrikę, a umieszcili na
kontynencie w osobnych oborach. Byłoby to zbyt to, abyśmy mogli cackować
w to wierzyć. Wola się nie śnić, aby nie zaczął rozprawiać.

We trójce byliśmy w Ormadiyego, a we dwójce (p. Skirmunt chce osobno
iść, aby narodzić ambasadorski charakter) u Di Cesaro. Powiada, że
na jeździe austro-włochów w Paryżu Polacy postawili formułkę anti-me-
morską, oferującą Austryi, że pod warunkiem przyjęcia jej zgodzili się na rze-
wowany spór między Stowian i Włochów. Włochy widzą w tem interes,
aby kota austro-filski nie Francji, i w długim wyścigu ze Stowian, a Polacy tym
stwierdzeniem dają autorytet i pokarm.

Debranie stowiański ma odbyć się w Rzymie i portugalski dworzak, o ile
nie pada „complicationi imprevisito”. Musimy tam iść, a nie wiemy co robić
i gadać, aby z paryżanami nie popaść w rozdźwięk. Trzeba pójść u porta Torrego
szukać lekutu, którego panowie paryży nie chcą nam przysłać.

Swój drogą, idzie mi się, że Polacy powi mi grzeczność na Austryę – a ci co są
stańki, straszą kordonem, szukać zbliżenia do Prus raczej niż do Austryi.

Cesar Karol ogłosił się komendantem magnarki jak niegdyś Kereński
generalissimusem. Oby go spotkał ten sam los.

23. III. 18.

A jednak Poret ma stanowisko, twierdząc i uporem od dłuższego czasu, że Skirmunt
jest pospolitym ślarnem. Zdawał się mu sprawę o konferencyi wojennej m. in. skon-
gardingo i docierając do wniosku, że wielki ten generał, zabiegający wiele spraw
i otrzymawszy za to nosa, a bojąc się nowego, pragnie wkradnąć się w łaski Komendy
główniej. Dacemu pora pisać ministerstwu pragnie aby to samowolnie formować
przez nas oddziały ochotników polskie na wójsk czechich cesarstwu. Coż my z romansów
poswodów nie możemy zgodzić się na taką karkulicową robotę, a równocześnie
o dostawianie oddziałów i informatorów powinniśmy mieć jakiś dorobek polityczny.
Trzeba zatem pójść do ministra spraw zagranicznych i do ministra wojny.
Skirmunt pomamlał coś, okrutnie wypytując, jaką formę ma mieć wgrzebić tym
panem naszego memorandum i zaczął opowiadać, że jakaś księżniczka nim się miewa
zainteresowała, że do ichnych Kierzących jest przesyłany na śniadanie, że napisat się do Klubu,
gdzie chodzą mrocznicy o Konsulty itd. Otem, czego sądzić na dostawienie oddziałów

informatorskich, ani słowa. O sposobie politycznego nacisku nic. O koncentrowaniu jeńców w obozach odrowych nic. O zapobieganiu lub wyrzucaniu tytonia centurys, o ileby Spingardi chciał je robić komuś, także nic. Loreet określa tego pana, jako samolubnego starego kawalera, który zgodził się już z losami, że ma być obywatelem austriackiej Ukraiiny, a teraz chce wrzucić się w te sferach lewych i do tego celu stara się tytuł orłownika i reprezentanta Komitetu narodowego. Bez tego tytułu trudno byłoby jadać obiady dyplomatyczne.

Widzę, że to jest prawda i że Loreet ma ludzi. Przetargany przed Janiszewskim Skirmunt wie o niego i dzisiaj przyjął wiadomość, że ten moskiewski wydział był u ministra Facitelli i dowiedział się ministerstwa wury o sprawie polskiej. A Facitelli gada tylko z Tedeschimim i Ceretti, a już przed patriarchą Pałeskim jest skryty. Skirmunt zaś wie, że się rozpłatał przed Janiszewskim. Był przetargany przed Senytem i o to właśnie chciał go namówić na sekretarza Komitetu, a gdyby nie tenm sparli, zatrudnił go u siebie. Już Senft jest poszukiwany przez policję, to ukradł pierniczki i uciekł: może na paszportem Skirmunta wyjechał do Francji?

Tak w Kocho. Ja barczym memoryaty, stawiam postulaty, a Skirmunt do żadnego nie dodał punktu ani odjął - o to robi uwagi stylistyczne. Wszystkie te notatki bawią się w profesorów stylu polskiego, włoskiego, francuskiego.

A ja pytam tak głucho, czemu się przez jakiś czas wytrzymywało od utrzymywania dokumentów i dobiśtości politycznej, uważając że to Skirmunt powinien rościć i sprowadzać się, że on tam naszą sprawę stawia. A on jeżeli gdzie pojedzie, to po to, aby powiadzić, że był, nie zaś aby coś zanieść, coś powiadzić, czegoś sądzić, przed cieniem kłopotu itd.

Żyć np. nie porzekam do mons. Ceretti'ego, choć pytam o powiadzanie, wykładanie się przez Loreta, że pojedzie tam dowiedzieć jeńców. Chciałbym po prostu i nierzadko potępować, że w gronie tych ludzi, należących do najniższych warstw narodu, naprawdę nie widzę miejsca na podobieganie siebie wrażeń między obcymi. Tymczasem widzę, że o ile już Loretem czegoś nie robimy, nie będzie problemu. Treba więc kiedy Skirmunta roztawić jego obywateli a księstami, ambasadorami itd a sprawy tak pilnować, jakoby poza nami nikt jej już nie pilnował. Skirmunt wiec jada. Inaczej niegłodzi się nawet że niewiele, jak można było.

Na skompletowanie podam wyniki weronajskiej Konferencji z jen. Spingardim. Aderytał rothary, wydane do wszystkich Komend armii, w których sąda segregowania Polaków, porwała im na ciele Polonii, Jencia, Tygodnika a...

oraz na korespondowanie z Konsulem. Na trasę to wystawę. Grarów polskich
kari zebrali w Casim Muto w Santa Maria i w Casagione. Zobacz istnienie
w Santa Maria kari zebrali wszystkich niepolaków. To także dobre.

Na to sągdał, aby mu dać 300 ludzi dla Comandante Supremo i misie naszych
odwiołk chiał, aby mu jechał kargo po niedzieli (a było to w piątek). Kari dał nam
daty, w której obóz ma być ocyto polskim, on chiał nawiązać z nami
szybkością, swych decyzji i sągdał kłótni rożnarn. Odrzucił. Kowiedriaus w nim,
ie plenienty nieposłuch mają być nunić do 24 bm. A więc przed Tasqua
nie ma tam co jechać.

Przedstawialiśmy trudność wyprodukowania tych tryptów, prosiliśmy o przeniesie-
nie Polaków z Sycylii, Sardynii i Asinany. Odpowiedział, że Polaków tam nie ma,
że są w robocie rożnarn. Stwierdziliśmy, że na Asinanie nie się nie robi,
bo nie można. Odpowiedział, że radzi się z nunić. Ale więc wyzna-
i wyryta, że na 12.000 tylko 5.000 jest zajętych robotami, potrzebujemy dla
Kowiedriaus. „Kowiedriaus” sąwitaus i sąwitaus Stwierdziliśmy, że owo, penelopejska
roboty na Asinanie.

Odmówił - więc analartay między innymi 1.200 rekonwalescentów pro-
malary, sągdał nam, aby z ich liczb, wszystkich Polaków przeniesić na kontynent.
Odpowiedział wyznaję. Sarnu Stwierdziliśmy, że po nunić tysiąca
niepolaków w Santa Maria jest miejsce - odpowiedział, że mu w Santa
Maria nie wolno więcej trzymać jak tysiąca. Stwierdziliśmy, że Polaków
jest tam 1.600.

Co re starym nunić, kłótni sągdać? Na to sągdał nas, abyśmy rozważali
projekt century w miedziach wioskach, a z polskimi odrzucami, itd.
Sągdał nam więc do sav. Grosandi'ego i tam dowiedzieliśmy się, że na
samej Asinanie jest Polaków przeszło 1.200 i prosiliśmy aby sągdał
ich przeniesienie na miejsce tysiąca obcych w Santa Maria. Ten sągdał się,
że dotryma. Mówił, że Asinanie karał z Foesano przeniesie do Santa
Maria, skoro taki dzień, jak mówię.

Wogóle cały Kinga di jest osobliwy. Myślał nam na dyspatyście,
próby i malkontenta. A mądrewy, choć jest miseryjny. Sarga
wizjona na niego do miu. Sargu sąwitaus troch, po skutko-
wata, ale może nie nadto. Kłótni chce porównać robić jakies
oddziały ochotnicze. Treba mu to odnieć udaremnienie, bo te oddziały dla
swojej wprostości wyartyły tylko na wstyd Polski i niepotrzebną stratę

Andri. ~~Kato~~ Trzeba będzie pójść do ministra wojny i ewentualnie prosić o postu-
chanie w Komendzie Głównej.

Jest tu ogromne zdenerwowanie, prawie pariska z powodu rozpoczęcia 21. bm ofensywy
niemieckiej na francusko-angielskim froncie. Swoją drogą przycyna niepokój
starna, ale ja dziwnie jestem spokojny. Nie wiem, w porównaniu francuskiego frontu
i zajęcia Paryża. Choć i to nie rozstrzygałoby, a przynajmniej nie powinniśmy rozstrzygać
tej wojny - gdyby nie wyczerpanie środków, ludzi i nerwów - boć wybuch wojny
zobakowano Paryż. Jednakże w dzisiejszych warunkach zajęcie Paryża dzie-
ł się, że byłoby katastrofą. Tylko ja takiego wyniku nie przypuszczam. Wydać mi się
je Niemcy przez kilka tygodni walić będą, jak wściekły, odepchną Francuzów
i Anglików o kilka lub kilkanaście kilometrów, zajmą Rheims lub Soissons,
stracą od 500.000 do pół miliona ludzi, wybiją 80. do 100.000 jeńców
i stąd, a nie się brnąć & ran. Zobaczmy, czy przewidzę dobrze.

24. III. 18

Do jedyń kiadem Włochów i mnie raczy na chwilę na rece porzucić. Co się stanie
we Francji? Wilhelm objął wroczyście Maxellug Komendę, aby w tej stanowczej rozprawie
nawet formalnie i niechęć zadania i wiało całemu wyrota i jego własnej ręki. Chyba być
siobie bardzo pewnym, gdy się na to odważy. Wojowali Hindenburgi, Mackenseny
Hindendorfy i po Europie szli na Kolana - wystąpił sam Wilhelm i cały świat nucił
pod własne stopy. Taką chce legendę wytworzyć na przyszłość do końca swego imienia.
Nie ma co mówić, ale Niemcy występują jak olbrzym, jak gigant, jak coś nadludzkiego.
I wobec tego spuszczają mnie wrotajsza pewność siebie, a jej miejsce zastępuje nie
strach jaskry lub nieufność, lecz wątpliwość, niepokój, zaniepokojenie.

Się macie, robie wszystko nie rozumowo, ale fatalistycznie. Niemcy są przeważnie
powodzenia powodują sroczajem, a tylko jedną przeważnie, własnej mocy i siły.
Wrotajsza wiadomość, że 500 wagonów amunicyjnych wyleciało w powietrze, jest dla mnie
radosną zapowiedzią, że wroczyście raczy na się od nich odwracać. Wiem więc, wiemy,
że na polach Walonii Wilhelm na wieść Napoleona & najdzie swoje Waterloo.
Dla czego tak ma być? Do ja tego & całej dużej sprawy. Słowid dostatecznie nie wy-
starczający.

Przede wszystkim najkolosalniejszą w tej wojnie zostało matematycznie przegłębienie
jego warunkiem jest poświęcenie kilkuset tysięcy ludzi i siły, ma sroczajem postu-
szeństwo milionów. Czy ten rachunek u schyłku przeważającego roku nie zawiedzie?
Wocyalisci nierawili i rosta pacyfistyczny mniemają odbić się przecież na duchu
i ożmianym. Gdy po tygodniu reki i wrota dywizje iś będą, na sroczajem mniemają

perelazonymi trupami swoich kolegow, czy sie nie wzdrygnę i nie zapyta: kogo tyle
miesz. Strachnęły mi, ni by tak było. Wielu mnie, jak się odpowiada na takie pytanie, bo
bratali się z armią rosyjską.

Przeżycia frontu boż się. W wojnie manewrowej. Niemcy, poddani jednej komen-
dri muszą mieć wyższość nad sprzymierzonymi, którzy mają kilka komend
i którzy się senat apelacyjny w Wersalu. To pospolite męstwo, czy ruchać
ochotniczo w porównaniu z jednolitym wojskiem niemieckim.

O kosciołach niemieckich odbywają się narady i słowa ciągłe. Dobre wojskowskie
ludzi wolnych powinni stać się kosciołami ludzkości - los świata całego roz-
strzyga się teraz. Albo pojedziemy wszyscy w niewolę niemiecką, nad którą
gorzej nie było na świecie, albo zostaniemy wolnymi.

Okropna jest ta amarygnowana niemieckość. Jedni ona przejdzie, gdzie ciowie-
czeń słabo, a pacyna się fabryczna robota. Inni ją wstrząsają nazwy niebezpieczeństwa,
w które już wniknęły być gen. ex lokalny - gina, uroczyska włachetnych porządów
niebezpieczeństwa: niema nawet kapryzów i rana, który w chwilać podniósł na
mógł przenieć dobro. Fryderyk habsburski i indurik bawarski wycałowali się po bitwie -
Pruskie królowie by przyjaciela w korcie. Nadziei oddać hotel Holendrom za rano-
pienie własnego kraju, Wilhelm Karłowicz oddać cięciową, a korowitę go postać
na roboty przymusowe. Attilę papieżi mityzmaj przed rabowaniem Brynnu,
Prusacy ro. dyktanie mola, Katedrę w Rheinis, a Austriacy bura Wenecey.
Kiedyś ostateczność się, przypomnienia ludzkiej natury, bo oni ludźmi muszą,
tylko koczowniczymi maszyną, a w doświadczeniach i śrubkach miłośni o nie może być miejsca
na niespodziewane poręby: ręczną swoją Kieratową Surob, lub postają.

Quis inderit paluowa. Jutro naszym 44 obywateli przejdzie nocą przez Brynn.
Miećano mi, rozwielenie na oduradzić im w korcie.

Wspieraniem wybuchu maleńki munt to naszej sensacji. Pan Pace odzwiera nas nieczynicie
ber litości, a nie rano mi daje. Ja piąc 13 litr dziennie i mam rano kładę kawy a mlekiem
nie wiem koczowniczym, czy kondensowanym, a potem rozpuszczaniem. Mleko to pruje smak
kawy, a samo całkiem się nie daje, bo wywołuje przy najsmutniej a mnie odruch wy-
miotowy. Jedna kostka sacharynowanego kucchero lallo Stato ma to ośrodkie, a w ka-
wiarniach wojskowych dodają cukru i przykry: poprawdą proekrowany i nie całkiem
biały. Do tego jeszcze kraczków chleba a, słoneczni cyflicieninichnych łasek jak Kra-
kowska Kuchnia ale i te kraczki nie są grubsze niż dawne kraczki Kiełbasy w Krakowie.
Chleb jest barwy marchwi i kapserne ma kukurydzę za podstawę - czasem go lepiej
nie wiem, ale się nie kruszy tak jak krysto kukurydziany. o mak na piasku.

W potudnie i wieczór po cetero kawałki tego chleba. Kwartałki ciętek są drusanki bez-
mieszyni, to się rozumie. Ale od tych dwóch p. Tace są powiadają, że raz na dzień
tylko daje się mięso. Mamy więc w potudnie ryby dwa razy w tygodniu pasta asciutta
potem po dwa jaja na raki naku bez oliwy, a w wieczór wodę, wanę kupa,
kiełbase lub chorizo, a pieczeniaki lub soczewicę, na drugie szpinak
lub gęsiaki. Koniec z potudnie i wieczór jabłkiem lub mandarynką.

Jak na penę francuską jest to skąpo. Wosteriach na mieście można jest
więcej i taniej. Stąd oburzenie kromiarskie. Francuzi mówią o pochoumerie.

Nie mniej ceny na miastach podskakują: kawałki mięsa 11 fr. o "przymus" się,
i tego nie rozumie. Dwie z Kamparii niemieckiej wystawę były na wyży-
wienie Italii przez rok - wołów angielskich i innych mięsów po wsiach -
wspierają nie brak. Ale tu wszystko niedostępie niedrogo, a Komisaryaty
stają jako wymówka dla imbecyli, a nie do roboty. Miasto Tryum
sprzedaje ryby. Sprzęt, które głowę i nie odgadtem dla tego to samo ryby w spie-
dary niemieckiej są rawnie w dni berlińskie droższe o 2 litry na kilo niż w dni
niemieckie. Chciałbym jakiegoś prawnego raportu.

Chleb oliw był najlepszy w okresie kilkunastu lat. I oliwę wywożono w obfito-
ści - dziś - dziś jej nie wywożą, ale jej się nie ma. Dlaczego? Drogą zakupił cały
chleb, ale nie odpuszcza - co więc temu służy. Wracając hojnie odpuszcza wywóz jako
nadwyżkę dla armii i dla innych i w cywilu jadali na oliwie) dlaczego dla cywilów
nie roztata poręba kwaterajna?

Dobry są ludzie. Wierzą, ale ich rząd, ich organizacja nie dorosły do zadania.
Chciałbym tomy o tem pisać. A lud krowi wszystko bez zrenirania: na pewno
nie ma ludu polubiącego tego chleba na całym świecie.

25. III. 18.

Początek śmierci tatowej. Od dziecka marzyłem, że mnie zapewne strzycie i pogodny
wieczór życia, ale mi się nie bardzo udało. Nawet nie dożył mego tryumfalnego wyboru
na pociąg w 1902, a to byłoby go ucieczyło niewypowiedziane i nagrodziło hojnie za
wszystko, co mi się i pręcił. To śmierci jego chciałem pod postacią wspomnień
i młodzieńco wystawić mi pomnik, na jaki mnie stać. Zauważył dotąd niewykonywany.
My łobuz i z moją wiarą nie udało się mi zrobić dla pamięci najlepszego ojca, człowieka,
któremu nie się wieść nie chciało, który drobniuchnie nurejstwa nad przeciwnym losem
okupował cudami wysiłku? Coś mi się działo w kraju dla udowodnienia, to pomy-
chało w tedy, kiedy ojciec już tych udowodnień nie pot zbierał - jako poprzednie
mi wygody musiał wyzerowywać do dna.

Przedawało mi się, że bez niego i ja nie potrafię, a ot iż dyabli wiedzą, że...

Gdyby prłowicki miał naprawdę silne uczucie i gdyby tem uczuciem ugryzł całą
fryzję, toby stów „na wieki” „nieodwołalnie” „wtedy” „na zawsze” „pony adto”, toby i tak ci
wielu się podobało, co ci się i, nie byłoby ko mu ciężar, bo nie byłoby ludzkości. Niedosko-
nalsi uczucia, krótko czasu i niemożność równocześnie opanowania, wzięcia przez to i
przez siebie, coż innego, które sporadycznie uchwyci się do przodu i siada na siłę, zawiąza-
nie estowicki przeżywa straty niepowetowane i nie, póki mu się nie ujęnie wtórna masy
do przetwarzania chleba w gnój. Sądno to, godnie, raczej tego, który twierdzi, że go dog-
nany i nie i x mordercy i zwinany i. I tak jako wiary portret.

Od trzech dni sąsiadami Woodnol. Kończyło mi się ciśnie, ale racymyś odczuwać
ochotę do jakiegoś zajęcia. Mówi mi to przywróci nieco dawniej wielkowie, bo od
mnie i wreszcie mi obojętne i ulekczym przed wszelkim wyświeceniem fryzernym
ary ułaskawieniem. Chciałbyś się dostać w stół i nie wie, albo w małym m-
rnie gadać na prawo, i tak i wad małość i nie lub głąbko wzdrie, a nieś śnie-
czy i ułaskawienia i ułaskawienia. Trzeci dzień, być smutnym. Jeśli Woodnol i u-
niesz o tego stanu, może pać, pracować i ochotę, bo tuż robisz pod przymusem i
miał.

Anglicy cofnęli się zora Soume. Będą się cofali dalej - po prostu? A jednak wielki
powinno być polity, jeżeli miał nie ma popaść w potrojenie niegodnie estowickości.
Pamiętniki Wielkowie i wyznania Müllera przysły na to, aby bez wątpienia
stwierdzić, że to on chciał i wywołał tę kapiel krwi. Inne, wykarawery umi,
fryzura mu wymierzyć karę. Jego wojska chodzą koło Waterloo, a ten
idą po polach katolickich. Co Napoleona i Attyli śniwanie go tam spotkać
powinno. Ten wielki Tydzień powinien być poświęcony na słuchowe
podniesienie się i spowodowanie zwycięstwa przez silną wolę.

A gdyby miał być inaczej, lepiej sobie wżeb strzelić, aby na to nie patrzeć.

26. III

Skirmunt był u papieru. POCO? My być. Za protokół, wiać, alicj papieru, który
pragnął postać 100.000 lir na godnych w Polsce, ale nie mogi, bo nie miał zażądać papieru.
ryć w prustaniu pieniędzy. Skirmunt więc poradził drżkowac i użyciem Polaków
i w pogawędce powiadał tylko tyle, ile wiedzą najcięższym wroble drżkowac
we Włochach. I przenieś drżkowac i użyciem wiele spraw położyć na serce Włochów.
Rada regencyjna, musi p- obować ułaskawienia i zawiąza mi, jeżeli nie chce kraju
zostawić bez rządu, wojska, organizacyi jako berpańska res nullius dla Niemiec.

naruszo, melgalnych i grozq repercyami w domu. Cienne chlopy sa ai obzety
na wyszke

27.III.18

San jenerał Spingardi udaje naiwnego. Jacymsi wicoraj przyšli, nie chciai nas dokucic
do glosu, tylko palnq mionke wcale zgrabna, jakoby krym, pexwie w tibi korselkiny, a
nasze przerwania dostarczaly mu tematu do nowych ogólników. Omyli sie jednak, wosmy
wiedzieli tak ot go, aieci nie wytoyli nasze pądania. Chiecat spetnie wszystkie
ale zaraz dodal, ze potniebuz tytstu narych ludzi. Udaje, iz nie rozumie, ze front trzeba
przygotowac - udaje, ze wydanie rozkazu uwaza za równoznaczne z wywołaniem
wstany wuspoelbismu. Sporkary na wyitanie z oboru Santa Maria weryskich obcych
za wydane. Ale wedle tych rozkazow dui odchodzą Niemcy i Węgry, a popularne Niemcy.
San Spingardi udawał, ze chociaż uwolnienie oboru od elementow obcych jenera
nie wykomanie, sam fakt, iz taki rozkaz wydany, uerym? Solaków staloflami i
autrofobami. Udaje tez, ze nie pamietal o polotamanej pnerenim potniebie
propagandy, ktora znouu wymaga dost. prau. Muziatem mu to wicoraj
bardzo twarado i seroztho podkreślić. Ale jemu nie chce sie nic robic, byleby mogł
przed komendą wygać sie. I jno o skoncentrowaniu wszystkich Solaków ani
milyli. Nie potrafił nic innego jak pójść znouu do min. skdaw zagraniowudzi i do
min. wojny. Ale nie ma sie po dxiwie, jezeli wojna wrosko tak usarnie idzie. Naj-
wyszi dostojnicy sa zabityjcy czy umyślnie czy ter igupoty z. b. lenintwa, tego
nie wiem. Ale p. Spingardi wydaje mi sie przedewszystkiem leniem jak
kardy gadać. On pawdrikerat tylko swojej gadatliwosci to, ze pnes dżugie lata
trzymat sie na posterunku ministra wojny, a chociaż arciu pderorganowu
umiał nasadzić parlament i obaianuści Króla. Disiaj nie chce nic robic, a
srutka tylko sposobu, jak sie przed Gówną Komendą wykrecić.

Omutne to horoshopy. Wogóle na pras wojenny rady parlamentarno
demokratyczne sa nieodpowiednie - potniebuz iswicecomu absolutyzmu.
Ogabsolutyzm gupci jelowadzi do rosyjskich stosunków.

Disi posłali mu do min. propagandy. Złapali nas Lanotti Bianco i i mi
w sprawie drukowania polskich odezw. Marzeli o drukowaniu ich w Wenecji
lub chedyolanie, o przyzytaniu korrekt do Trynyu, raverapge, u tu cisionek
polskich muina, a Propaganda fide nie da swich. Corot skomunikowgi sie
z drukarnią senatu, chciouli polskie znalarty sie i na własną rękę karabimiy
try iderwy wybić. Jutro zaniżeniemy je Comandiniem. O to przykiad spro-
czytosi tych ludzi.

Karynam wiary, i ci Francuzi i Anglii nie dadzą.

28. III

Byłem wczoraj na cieniu najświętszym w. anta Maria Maggiore. Tę niewieleś dobrego. Mocno przypomina synagogę. Były chwile, kiedy byli w Polsce przy tych ceremoniach. Ale zachowanie się ludzi w kościele nie takie jak u nas. Chodzą, gadają grupami i wrzaskami nawołując na kierunek, stojąc ośmiu do ośmiu. Braternalizacja z Bogiem. Jedno. Wierzę, gdy światło pogasło, modlący się byli przy tym tajemniczo i wrzaskami. Chciało się w końcu głośno i wiarę pierworych wyświecać, aby ukonyć się przed tym symbolami, z którymi mocno nie sąmowiają. Tawogze dźwięki renesansowe w kościołach Kaplicach.

Kardynał penitencjariusz usiadł na krześle i był lada no gowa i ludzi, którzy byli przed nim. Nargwał się to ndzielaniem odpustu. Chciałem wskazać im. Istota, a chociaż ja Tawia i kapłan, czy taki kościół chce być organem i wiać?

I ja musiałem być u ministra Comandiego, nie mogłem iść na zmianę ślepy. Na kochanki i nową samowolność i p. Steed i nie przyruci, tylko telefonem prosił o awizy. Supplida i Tawia, na to musiałem być. Tawia i Tawia od Tawia, a wreszcie odjeżdża na front. Tawia i Tawia w domu i Tawia nie było na obmywanie porażki i jego ośmiu i Tawia. Tawia. Chciałem iść do Tawia, ale chyba nie przyruci. Tawia i Tawia nie było, a został wczoraj do Consulty. Manifesty mi w Tawia i Tawia wydrukowane. Tawia i ja pojechał na front.

29. III

Do Steeda widziałem się w Konsulcie. Jedną z ramienia lorda Northcliffe, który jest ministrem propagandy w krajach niemieckich i chce uwzględnić propagandę niemiecką w wojnie austro-węgierskiej. Jedną z ramienia uwzględnić w Tawie. Członki wielkiej rady już zaczęli w drukarni armijskiej w Wenecji. Tawia mi powiedział, że ja jeden udaje się do tej roboty z strony polskiej. Nie jest to z jego strony umiaru dla jakichś tam moich zdolności, lecz chce mi się i Tawia. Tawia i Tawia, którego brat właśnie podpisał antypolskie oświadczenie jako Tawia, a który chociaż sam chce się litwo-wiatrusinem i Tawia w Tawie w ewentualny charakter ukraiński, nie mniej musi tu być sam panem, aby najdostojniejszy Komitet nie po prostu narodził w powódzie hierarchicznej.

Steed wyjechał wczoraj na front, skąd wróci za tydzień. Rozmawiał się o nim i Tawia. W tym okropnym naszym położeniu dristajem, rozmyślam o nim.

ie polę. Wdzięczna byłaby praca między jeńcami. Miałabym o to być
niegardzkiego wprost ja nim nożem. O skoncentrowaniu jeńców polskich
możemy mieć. Spingardi celuje w 1000 jeńców w madrii, i dostarczą rządowi
liczby informatorów dla komendy naczelnej, a nie chce się o nic i kropka.
gandrii już była jedna awantura po naszym odjeździe, teraz raczej się zapamię-
tałam i go nie pamiętam. Spingardi udaje, że tego nie może pojąć. Przytawiam mu
słowa w mni. Sława w granicach i w ambasadzie angielskiej - trzeba to samo
w mni. wojny i ambasady amerykańskiej, japońskiej, ale to się na-
mnie, nie przyda. Nie można się trzeba aby go wyznać.

Wskutek tego może oportunistycznie będzie przenieść się do Tadwy, skoro niema
madrii na dobrą pracę między jeńcami, a to niedokładnie nie chce mi się
przyjmować odpowiedzialności.

Jest to brydło wygodnego roztaczać abag, ongi są awanturami, który jest
nie podoba, natomiast są tylko i niesmi sprawami. Jest to brydło takie
nie szukać potrzebują jeńcy, naczelni, nie sięga, żołnierze, nie poddają się i to samo
propagandzie i jeńcy oni nie będą tak zrewolucyjnymi duchowymi, ichy wchodzą ostatniej
mimo było na nich liwyć jako na kwintalnym żołnierzy w armii polskiej.

To wszystko prawda. Tylko co ja zrobię wobec braku oporu ze strony Spm-
gardiego i wobec bezmyślności i nitych ministrów? J. Sominno powiedział takie,
i nie dopuści do tworzenia legacji o jeńców (tego miu zwrócić mi nie zdawało
z naszej strony) i wobec tego jest mi obojętne w jakiej atmosferze żyją nasi jeńcy.
Kiedy jednak zmienią raporty i nasze narzyły jeńców potać do armii polskiej,
co w przyszłości nie jest wykluczone, to wtedy nie znajdę już jednego ochotnika.
Z wtedy nam będą ciżebni, że lud polski i nie chce Polki, chociaż sami w miewoli
zaprowadzili dla tego ludu niezwykłe szuteczne architektoniczne antyjasnego.

Widzę to margajstwo królowi wojskowego nady, nie drogi, że nie nie dokaje, chociaż
w tej decydującej chwili nie być obecnym. Ktoś to narwać teńrostem przy-
wilejowi i wrościem. Ile póz robi? Komitet nie maiska, Skirnung kontraktuje
nie obiadami o Gordonareni i mamłaniem u. hanzowego. To Sominno nie
nie nimie, że miu niema nie do powiedzenia. Kwestya, jeńców nie go nie obchodzi,
bo gość dla niego stykać się na obiadach i w klubie z osobami utytułowanymi.
Wielu może w swojej obronie przy kilku sąsiadach przyskać w oory dukami,
kardynatami, papieżem. Style.

Komitet pański nie raczy się odrywać ani odpowiadać. Nie można więc marzyć
o tym, aby się czegoś wptywać, a bodaj próbować. Gdy przyjdzie ostatnia chwila,

Wtedy wszyscy będą na gwałt wzięli o rożniący, ale będzie za późno. Buty ostatniej
chwilę wzięły i więcej nie obowiązują. Dlatego, jeżeli Siedzieli się, aby nie się pociągło
do Padwy, to nie pociągło, żeby nie było i ocał i nie pociągło i nie od powiadnia noce,
któryj pociągło nie może.

Wtedy miśniał - ale co robić? Podczas i nikt napięć memoriał dla miśnia
wójny, prawo zagranicznych, przewidywa miśnia i ewentualnie na celnego
komendanta, aby xamawryi Traki, u skarai, i kiedyś może rajsu potrzeba i pociągło
odpowiedzialność. Tuzieć ai pfe! Ale co robić?

Już ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

20. III. 18

Wtedy ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

Wtedy ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

Wtedy ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

1. IV. 18

Wtedy ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

Wtedy ciwa ty dzień dwa takie ci nino, i kowostu nino. I kowostu nino, i wiochy
nino, i kowostu nino. Tuzieć ai pfe! Ale co robić? Dytem na liturgii
u św. Piotra.

[illegible][illegible]

3. IV. 18

Karol nie poddał się nigdy i w tym samym miejscu czekał na wyzyskanie Satornich
i marchów, a jeżeli strzegła ich przy tronie, gotowi go zamordować w noclet św. J. u. Wprawdzie
dali wymorowali krocie, ale to się stało winą i nędzy stanu, która awantura miała
knieźnię Tatwier i Łanicy, niż ogławienie.

Las Cienas dostał tyfusa. Keniańczyk zwraca uwagę na to, że w tym czasie, gdy w Europie panuje zima, w Kenii jest lato. W tym czasie, gdy w Europie panuje zima, w Kenii jest lato. W tym czasie, gdy w Europie panuje zima, w Kenii jest lato.

ordona o powołaniu i imieniu, i o wyprawie do Anglii, w której ma być
ustępstwa, poświęcenie i tak dalej. Nad tożsami nosi się o myślą przymierza tych samych
ustępstw. Leś ten nad tożsami nie umie i nie chce sam niczego zrobić, tylko
pailado wać i innych prosić. Potem się dźwiri, i polacy jaicy nie mogą gość woić,
przymierzenia się wiodłom.

у нас в насі провіс ініціативу "введення соліної терміни на існуючій історичній конференції".

Pracownicy kapłani opadają nas z pytaniami, czy to prawda, że Polacy będą sidić w so. ieremys.
Piotr, nie wotó nie wierzą, komunistat, pporządkujący konferencyę wymusza Polakom na
prele, jak gdyby sierał postawić się walczyć. A nie w tym, idzie o wotó wyzwalanie emigracy.
Wzrostło więc to w w. wyzwalanie Polaków do emigracy, z wzrostło opanetkowy emigr.
na ta konferencyę i. primum kłósta i. do i. owari. nępa. do daję jej i. umocni.

Uważam całą sprawę za chętną. Kilku rąków chwyciło się tej, aby słabo o nim
edui, choć Włtogo, dندی, wujmego, a kto nie, my Orlando śmieciły mi wzięci tej teki.
Opieram Karu, Brutalnie prawie odwróci od niego, a w polityce, zaprawionej,
choć na t. skrawie doświadczać swoich la. entio dytelo mały, a tych lub ier dozwolac
i domni, a i ka to aduniecie. Wreszcie wygra polityka, a to w wojnowi, a gnieho, a no na,
je ja pośredniczowni inny, uodracji a Swajca, a ni, poliera a ni, a ryachu, a ni, a tu

choć zachować swoje istnienie, powstał się i narodził wyścisk od Francuzi, która zawzięta
na przynajmniej o to wyjechała na miesiąc lub na dwa. Wszak dawno pomyślał, że
ten musi być skochronym i stać się, kto podlega tej wojnie nie narodził. Stąd i polaczkowie
niektórzy arabiajs. Wielki król Arabów ^{Arabski} którego kochał w sali przysięgi na Waty.
kanie, które przysięga od Anglii - rittigera od Japonii - Bonikier od Mianmaru
Wielki waztany rudaś, gohumi, oile i mawadła jch. Bonikiera, Kestworowstego,
Wianur iego - Bonorskiego itd. Narodził się i stał się, że na przysięgę.

[illegible]

Wskazywać bowiem do Askezy i do Sławy nie mogli odmówić. Tak saaryli od siebie
charakter. Szwarczowski i wytknęli przeciwko do tej demagogii. Pismo wa postawi-
tali Sławy w fałszywym świetle jako karykaturę cesarstwa irodło woli; ponadto
zobaczmy, czytałby Askezy, i walczyłby ty Konferencyi, czy i go, ostateczny te troje,
która subwencjonalnie mogłaby stać się potęgą.

10. Se. Se. rati wyzstho ra p'osno, a Wtchy najp'osniji. Nie dnu, ze wrystkim idrie tak p'le.

10. IV. 18

A więc śmiesz się kłopot, którego nadejść nie chcesz i wcale nie chcesz.
 & Kapitolu ogłosił mi światu nową ewangelię „praw na rodów”, jako dla nas
 niga franc. „tę ewangelię „praw człowieka”. Czy edotam spisać spowiadania
 i uwagi nie wiem, som mierzony, a jako okrop. postępowania i brórowego u Polanda
 mam sprowadzić, niektóre podatków pro Trymii. Teraz idź spać!
 Czy naszą ewangelię ustypa?

11. 11. 18

Sy'is. y dris' rano a erex. nun. Nl. 100, który wygłosił mowę kotgodziuna, i umowa o waga, a o 5 w Excelser i a herbacie, zaproszeni kres atawa murenie i o na Parigi. W szkole Bass kaprassa na pms. launie do Celu una.

czowieku, ale takie do Kroczy, Lawonii i Powei, rzucany. Jak myślisz, to na domyślnie
stawać. i obule, wygnanie z kraju rodziły, monarce przytawiają sobie uga i elotia,
z Karagorgicem, w tym jest to tam raturaj, ie Nikita po podpisaniu Kapitularji rozpadł
w nieistotną u Zulu. Karagorgicem stracił niewielkie oseta, przywaranie
swego narodu - dowodem była obywatela Orna ruha - ale w tej kon'z. Kroczy, rolę z
... Lawonisko dynastyczne. Prawo raturaj jest dla nich wygodnym
honorem dla raturaj domowej. Krocza, nie angariaż, niecego, bo tak ich bron jak i
iucie są bandro niegewone.

Wiochy, które stanęły w poprzek, nawet serbskim uwiadomiony w protokółu, nie znalazły się do obrony okolicy, tęcia Kiołowskiego. Dynastyjne nerucia nie istnieją we Włoszech, tem mniej jakiegoś nerucia dla tęcia Kiołowskiego. Tęta ma zaś swojego w samodzielnym Garzogóru bronić nie mogą, bo ponadto wielkie mają aspiracje wiarne, bo stają się strategicznie, siwowiciowo, ekonomicznie, kołtrawa, perły pakietu londyńskiego i ciągle murem rozwijają cały swój system na teoretyczną obronę tego państwa.

Francuzi z nardrobiną patrz na odrowe i niodru Wtodu. Uwaraja, sie za rary
na wyginieciu - w wojnie biorz, udria, aby pizhny w gritem zakonicyd chwalcie
sja, bo w odrowe sie rary, wita wra po traw nierzym upiedzi lowi, nie wiong.
Cugoi tak melancholji, nie pizhny, wra, jak moi roznosy o Franklin-Doullone
nie pamietam. On pizhny rwa, chochly za wiatuna Kozel, wra, aby pizhny to, co
z Francuzow roztanie, wy ma to w spokoju, roztawiajz i wiatu w sp. i w
pizhny pamiet. W rary Francuzi po wojnie nie wiong.

Trudność tej starożytności, cioci wódek, bójnych i pódnych, dyktuje
i w różni roślinności. Jedną z nich jest naruszenie wódek koncepcji jugosto-
warijskiej.

Tarcie, który w kadłubowym swoim parlamentzie nie ma wielkości, a w kraju reprezentuje mniejszość, chwycił się wachudy dynastycznej swoich Karageorgiewiców i oddał się Anglikom i Francuzom do dyspozycji. Łatwo więc potrzebuje dawać rachunek 350 milionów, danyś per se państwu na górnym w Serbii. Z tych pieniędzy dwiema trzecimi w jego przepasany Kierem, a dwiema trzecimi na przekusztwa. Prekuszowano specjalnie ubogich ministrów czarnogórskich (Radowicz). Krakra Kuzniewicz przejął się i dojeździł pieniądze i lustro i pośrednictwem iony, która nie okusora obawia się. Z tych pieniędzy dwiema trzecimi dostał się do Trumbierowi, który tworzy sam Komitet jugosłowiański.

Wówczas dwa kręciły się ruchem jednorównoleżniczym. Renalor
i Herbertini oddał na jego usługi, Corsiere della Riva, przez tym sposobem obalić
Sennina z jego uprzejmym swianiem przy pokoi londyńskim. Wzrost a

Socjalisci dobry nie-rey znaleli w ruchu jugoslawijskim najwygodniejszy
broń do ucin nacjonalizmu w imię i imię goliemow i zom na. Kacem
fasci Torre, wyniesiony przez Golitti ego, kto ego zwraca do swat matadure,
wriet robotę w swoje ręce

13. \overline{IV} . 18.

Nie mogę dokonać tego roku o Kongresie, to nasi sąsiadzi nie chcą w niego wchodzić. Chodzą do Komisji dla pokoju, chcieliby na posiedzeniu Komitetu wykonawczego, Porządowski, Seyda, Modrzejewski odjeżdżali o 2. pop do Suwajary - Winiarski. Także jadą teraz o 11 rano do Paryża. Wierzę, że to, co gadają, jest prawdą, jest namyślne. Sam Skirmunt przyjął mi drwiąc, że radby drwić i drwić, że to namyślne: wypaść się z niego i pojeżdżać do domu. Jeżeli go rowi ludzie tak gadają, to nie, co mam robić za Kalecia, którego mogę tak być, że berki, a Krosen mi nigdy. Chcielibyśmy cię dojechać, choć trochę dojechać. Wtedy, że przez niego po-
wiedzieli. Wtedy napiszę tobie, trzymaj. Nie mogę być z cie, że wiele wrogów jest jutro rano mi się bronić. Wtedy nie ma nic fa-
szywego nad te moje rapiki, dzisiaj są tak same, a wtedy, kiedy mam
czas; a nie mogę ci wyśłać, wtedy to, co mnie w dworku pisanie najwięcej.
I powiedzenie, byś drwić lub nie, gdzie odbywały się rzeczy ważne, w których
bratem udzielił, ale zostali namarami przez rzeczy nowe, moje, moje
ważne - nawet bardzo ciekawe - które chciałem zobaczyć. Obiecuję ci
napisać ci rzeczy ważne. Tymczasem ktoś mnie odwiedza, radzi mi
się spać, przysłał cię gęsto i d - przeważnie i nie miałem czasu

na pisanie. W ten sposób między ten drzewnik, najrozszerzony ze wszystkich, jakie
ktokolwiek kiedykolwiek pisał, jest równowartością najfajniejszego - chociaż
weryfikacja w nim prawdziwa, a do nich osobiste choroby, białaczka i głupota.

Tak więc Kongres "Kapitałistyczny" francuski i angielski przez swoją "niechęć"
i "awersję" chwycili się tego środka romanu Włoch. Senator Albertini ze swoim
opowiadaniem, oddał do rozpatrzenia Corriere della Sera, aby walczyć z "romansami".
Doktrynery z rodziny Salvemini chwycili się tego środka, aby kwadrans
imperializmu włoski, noszony w szkodliwym i w zgodzie londyńskim. Były
minister Ruffini posuwał się do tego, aby stworzyć "ostateczny", a nie "i"
mocarstwa neutralne - to w tym celu uważał skuteczny środek do tego celu.
Nadto rząd Barblai, głępi jak słotowe nogi, posuwał się do tego jako do moda,
aby się "wicić". Minister Orlando przybliżył się do sprawy, przez nacisk Steeda
ale i przeszedł jej "płynięciu" z przodem. Minister Ruffini, który na "ubóstwienie"
swojego "cięcia", przysunął się w nadziei, że "romans" się "wywróci", naitanie
rimpasto, on sam będzie pryncypałem gabinetu, o wem mawia, a Orlando
do ministerstwa spraw zagranicznych. Oporządkując przeciw Sonniniowi
Kieruje Bissolatti w myśl doktryny republikańsko socjalistycznej.
Sonnino był doba widzieli w Anglii w swoje "rydowskie" podrodzenie, że religia
metodystów, że "matrymonium", że anglikanizm w formach i pryncyplach.
Mimo to Anglia, stosując na protegowanie "siłata", nie ingeruje w "cięcia" "cięcia"
przed "pretensją" Sonnina, a raczej go "posiwięca". Całe "młóścino" postawio włoskich
i sena "loco" widzi w obaleniu Sonnina przy "podobaniu" się "Stambou" "jednostkowemu"
przez "nastąpienie" dyplomacji "tajnej", dyplomacji "ludowej". Toż "miedzy"
innymi (przy "cięciu" "nastąpienie" "Kari" "miedzy" "prorokizmem" i "tłumaczeniem"
"ducha" "cięcia". Ja to mawiam "Sonninemu". Albo idź "stąd", bo "północ" "cięcia".

14. IV. 18

Wobec Lorda Steeda wice Kongres z drzewnika "cięcia" punktu widzenia: ma mu "cięcia"
propagandę w kraju "cięcia", nieprzypatki "cięcia". W pierwszym "cięcia" "cięcia" "cięcia"
"cięcia" do "cięcia" "cięcia", aby w porozumieniu z "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia"
"cięcia". Odpowiedział mu, że "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia"
do "cięcia" "cięcia" "cięcia", ale "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia"
"cięcia" dwa "cięcia". Wywołaj "cięcia" "cięcia" "cięcia" na Kongresie "cięcia" "cięcia"
tak "cięcia" "cięcia" "cięcia" i "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia"
"cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia" "cięcia".

Maż się przyprowadzić. Na kościół obywatelski, i tam ogłosić wywołanie do zbrodni od nas i w jego, a Franklin Simonson gwarantuje, że nad pracowni ponownie go i smierci w Komisji parlamentu paryskiego zobowiązuje się, że nad francuski przynajmniej uchwały Kongresu bezparteijskich. Senator. Właściwie w obrocie swego czasu dał Sledowi zistę odprawę, powołując się na angielskie umowy do, i w tym celu zawarła z nim pokój odrębny.

Stedt domagać się, żeby decydować problemy wali niepodległości swoich narodów, ale go
zawsz' miano.

Wysmano.
Kobowianowie nie Franklin-Bouillonowi ani innemu Francuzowi kuszali, że wstąpi
do wyjazdu do Stanów Zjednoczonych. Orlando miał nawet ochotę pójść na Kapitol i zakłócić
jego pracę, ale nakoniec zgodził się na wyjazd do Kongresu w siebie. Louis Henry
Sampson a Orlando powiedział, że pójść może i gość wszystkich naszych uchwały. Griffin
podał mu Listę, w której, powiedział, że sobie tego Kongresu nigdy i nie go prawie prowo-
kował. Powiedział, że jest daleko, że Franklin Bouillon, którego wyjechał, że w Kongresie
Amerykańskim nigdy nie był i angielski nigdy nie miał oficjalnie wejść i udać się.

W ten sposób sprawa proroctwa została. Udział miłoboskiego figu'a stała się
aktem historycznym Entente.

Tolacy nigdy nie byli przywróconymi, że miałyby nie angażować narodu, aby było smutne, ale nawet parystkiego Komitetu. Rozmyślny brak organizacji wzięty strony prowadzi ponadto, że wydrukowano, że Komitety narodowe powzięły uchwały o powołaniu się do nich.

A kładłem, żeby nam przyznano pierwsze miejsce, bo sprawy tych ród tych
narodów, mieszkających w Łuskiej, nabrąły niedy narodowego znaczenia przez
przystąpienie do tak koło do Kongresu. Nie udało mi się to, ponieważ dla Włochów
najważniejszą sprawą była ugoda z Jugosłowianami. Ciesi nas' bez pośrednictwa
opracowali swoich jeńców, domagając się zastawienia przynajmniej połowy
przez państwo Włochy. Benesi i Stefani twierdził, że waram p. Nasarykiem
przedstawiają wolę całego narodu, a Stefani dodał, aby jeńcom przeskinić rewolucyjną
umowę i wygrać na sprawie przesł. Trumbica i Stefani byli więc petytowan.

Ciekawa jest ugoda rządu hiszpańskiego. O inwestycjach spornych Ameryki, a obie strony austriackie, które po nich, że się wzajemnie oszukają. Nikt o tej ugodzie nie przedniat, a Kongres został nią zachwcony. Ja widziałem w tym brak lojalności strony Torrego i Simendoli, bo choć nas ta sprawa nie dotyczy, powinniśmy o niej wiedzieć o aktach politycznych.

Jaka's gīncha nīschēc' seigata nas werydrie. Ojetti i inni hawali nawet
wgrar subijj nīschyzi. Franklin i Thomas pomagali known nam.

ja bytem wiceprezensem ze strony polskiej (Russus był prezydentem) - paktatem nawet
improrowowaną mowę, po włosku, podziwianą przez Polaków, ale przyjętą przez Włochów
na jej kaucję. Ale ta kaucja była podryktowana przez owo niedojrzałe państwo.

Cytatem tej oświadczenia po francusku. Oświadczenie na Kongresie sublimnym (napięci
w Paryżu) było bardzo korzystne wyrażenie, bo było jedynem oświadczeniem o wartości
politycznej. Rumuni musieli przysiąc tekst swoich pryncypów, aby o Polsce wspomnieć
rzeczliwie. Sygnelli natychmiast wziął to oświadczenie dla swego przesłania. Wyrażenie
dodatkowo tego roszadnego Kawatka, napisanego przez Rydę w Paryżu, należy przypisać
mojej wyraziściej deklamacji.

Nali państwo byli i Kongresu bardzo nadowoleni, chociaż przekroczyli pełnomocnictwa.
Emyliemy imi głowę, i do tego, wykazując do jakiej gry intryg dali się wciągnąć na gruncie
włoskim, a ja nie powścią bratahnoic, gdy mnie chciało się jechać, zapominając o wyudare
zapominając, iż nie ja jestem autorem oświadczenia, parsknętem, że mi nie imponuje
sukces sprawy, wyrażany i to głosem i deklamacją. Na Kongresach politycznych się
nie wyraża się narumac.

Niemniej Kongres ma znaczenie większe niż namierzali avarierowie. Nasza sprawa
nie jest, natomiast być pierwszą, awdrija na swoje uszanowanie temu, iż ją postawiono na pierwszym.

Jest niejako przemówienie i na sukces uważa należy, iż stoi na równi z innymi.

Z punktu widzenia Włochów nie drwimy się temu. My faktycznie nie możemy dać więcej,
a jest wojna. Jugosławianie, patronowani przez Anglię i Francję, dają awizowanie sympatii
tych słowach mocarstw, oraz patwizendraj, włoskie pretenzje do Adryatyku. Czerwiec i Rumuni
Kaja nadają rozluźnienie armii austriackiej przez derewy. Przy tem Czerwiec ofiaro-
wuje swoich jeńców wobec ich woli. To jest faktyczne. Nam, niestety, wano wojsko
w Rosji, atakując plucie jeńców tutaj i my w tej chwili nie możemy im pomóc, bo
nie dotrzymaliśmy. Stojąc przeciw na stanowisku jedyniej armii polskiej we Francji,
nasadzić nie Włochom ofiarować nie możemy.

Jeżeli mówisz, że Kongres ma wielkie znaczenie, to tylko obliczam jego efekt moralny.
Jest to ewangelia narodów. Przetaj wierzyc, w zwycięstwo Entente i dla tego na tę
wojnę nie przewiduję skutków politycznych z niego. Łato gryźć on będzie nadzwyczaj
długo i wytwarzanie w niej trudności powojenne.

Chciałoby się wydawać, że się napięty wano. Sprzedawano nas Austrii, sprzedano nas Niemcom
i jeżeli wojna nie skończy się odwróceniem Niemiec - a od tego drist dają mi
przed rokiem lub dwoma - to postanowimy obrotami, któryś z armii się będą
jakis czas w niemieckim uścisku, a na koniec wyjdą. Już tam Niemcy
potrafią przypieczętować nam śmierć.

15. IV. 18

Porządkiem i wczoraj z Józ i Sassem był otwarcie o stornach w obozie jeńców i mam
dzisiaj Katanjarumer. Nawet przed nim nie powinienem gadać weryfikacji co myśli. Czekaj
stać grubych nieprzyjemności.

Pierwsze, chociaż jest, a ja jestem chory. Porównaniem zrobić praukę wryt, i chod do
Santa Maria, na front i do Padwy - powinienem napisać asystent dla lekarza, asystent
dla innych i memorandum o jeńcach. Weryfikacja to powinno być zrobione w tym tygodniu
a ja myśleć i pracować nie jestem, tylko chciałbym spać, spać, spać.

18. IV. 18

Wracamy z Santa Maria. Zaprosiliśmy do pułkownika naprzód Mischkego, który nam
powiedział, że 40 jeńców i 4 oficerów, oddkomendero w i do ręki przy III armii, wro-
bili do obozu. Obozu naszym to jeńców, a wiaćera podoficerów, ale kotniwie tak się przyjęli
duchem tych swoich nieproszonej nauce, że nie tylko pułkownik nie wręczył i wzię
niech wstępnosć z nikim zobra obozu, ale nawet do ręki dla analfabetów nie chcą
chodzie, spędzając się, że kto zdricholunich się napisze, lub zregolunich podnie Kongrat,
ten będzie potem pamiątkami hacagistę do legionów austro-węgierskich. Kotniwie, który
pryła up Solonie, choć obic. Porównania z Kubie a przyjęli podobno samatami ale on się
nie przyznaje do żadnej przynajmniej. Stwierdzenie tych się trzymaj i przyjęli stanowisko
wprost antypolskie. Opowiadają, że Lamorski, ginący, na mąd austro-węgierski na to i
przebieg do wojska, chce się misie na Austrii, twierdzi przeciw mojej legii, ale mu się
to nie udało, że pewni, że Niemcy oddadzą jeńców w Taryju, że po stronie wro-
austro-węgierskiej walery 100.000 jeńców wrochich jeńców Italii itp. Wobec tego stam
nawet nie mieliśmy powodu pokonywać się między nami. Gdy po oddkomenderowa-
nie jeńców wczoraj się niepokój w obozie, pułkownik polecił napisać, kto jeńców chciał
być premissemym jedniemi. Z wyjątkiem około 40 weryfikacji zgłoszili, byleby
nie byli w obozie polskim, prawnym wedle ich wiary na legiony. Porówna-
nie, że pułkownik nie przyjęł tej trzymaj rzeczy.

Ja byłem odania, żeby ich wystać do roboty polnych - Młwa zadziwiał, a
weryfikacji sprowadzić re Sulhony legionistów deserterów dla fermentu.

Potem zaprosiliśmy oficera Subera, Bałarowiera i Kusa. Kusiach opowiadał, że
ze swoje dzisiejsze powieści naprzód do Padali, do obozu orestkiego. Gdy tam mu
powiadano, że jego przesłuchaniu jest kryminalni patroli pod okopami
austro-węgierski pelen pamiątkami Solahów do jeńców, odpowiedział, że
tego strachu nie porywa od przonków Komitetu i że musi się z nimi poroz-
kumować. Wobec tego uznano, że razem z pierwszymi jeńcami, nie nadaje się
i pojmie ich po kilku dniach z powrotem do Santa Maria C. V. Tymczasem

mał snocobuś" przypatrzeć się postępowaniu Czechów, ewentualnie ich podoficerów. Kardego
Czech, Stowacki i Skrzaka przemawiając bierem do wpisywania się do cenzury. Polaków
w Słaska (Byrski, Cienciala itd.) przemawia do jedności terroru, bo Słaska jest cenzurą
pisaną. Ta przemowa rozlega się tak daleko, że jednego chłopca z Słaska nad Janem
wpisano do Czech (Słaska i in. Boemia). Terror wobec swoich i narych, to ich metody.
Wioci murek słok nieznajomości Klarykny patrzeć z niebotyczną pogardą na me-
naryk, austriacką, skoro w tych gwałtach nie interweniuje.

Bastarowicz i Mługo opowiedzieli losy swoich 44. Analezyli się niedaleko Mestre
pod Komendą p. Torri (Komendanta Pagnary nigdy). Zarządano od nich, aby
nocą podkradli się pod placówkę austriacką, celem namawiania Polaków do
derewy. Odpowiedzieli, że ożonkowicie Komitetu nie imi o tej robotce nie powie-
dzieli, że więc kamim na nią się zgodzą, choć się o Komitetem porozumieć. Obe-
cano im telegrafować o urzędu do nas - oni napisali kolejno trzy listy i mieli
do nas grubą pęczkę, co brak odpowiedzi. Puthomwik Torri zaś oświadczył im,
że tu wojna i on nieadnym cywilanem nie chce mieć do czynienia. Oni więc
szedli, żeby nas tam sprowadzono, ale im odmówiono. Po kilku tygodniach
pobytu, podczas którego traktowano ich bardzo źle i dawano im tylko wrót,
zarządano od nich deklaracji.

Oświadczyli więc, że myślimy im przedstawiali najpierw jako segregację jeńców
i badanie ich personali w strofie etapowej - że osobicie Karidy o nich gotów podjąć się
i tej nowej roboty, ale pęda, aby o tem Komitet polski nadał umowę. Wobec tego
odestano ich o powrotem do Santa Maria, jako "nie nadających się". Później
Pusim Słudykowski, rajety przy pułk. Torrem, wsiąwszy mundur o polskich
odznakach wyjechał w nieświadomym przekonaniu. Jestem pewny, że pojechał
werbować na własną rękę Polaków i urzędy, że mu się to może udać. Wtem
sposób nad osiągnięciem tego chce, a nie będzie się politycznie wiązać wobec Kom-
itetu.

W obozie oficerskim duch na ogół dobry. Oprócz Hessa, Męzyniskiego, Jachubow-
skiego, cała reszta austriacka, wreszcie inni są usposobieni patryotycznie.
Wielu posuwa patryotyzm aż do ideałów świętego Włochom. Hessa naderżenie-
sienid - niech. Hie.

Opowiadaniem im nasze trudności, a szczególnie ośawy - pytali o nami polski we
Francji, itd. Między nimi kilku przytyły skądinąd Klueryński, mający być
zapalonym patryotyzm na ustach, wygląda mi na arpiega. Major Komendant
mi to samo mówi, awizując się ze swoich spotkań.

Chciał! Idziemy wychodzić od puthomnika, jęczy ożonkowicie, patrząc na muru
gwizdali na nas i woi woieli obelżywego. Jak dykowski wpływ skorrumpował...

wyjechał z miasta, a dalsze dyktando i pismo stało się to na rozkaz mojego...
Widziałem i pismo, a widać nie było. I widać, że pismo o...
zapożyczył się do niego, a pismo o...
widać, że pismo o...
co wo nie widać, że pismo o...
nie było, wielki jest...

20. IV. 18

Wczoraj, kiedyś...
miałem dyktando...
jako pismo...
le ta...
podobnie...
Watykan, decydując...
chodzą...
prosta...
inny...
z małymi...

Ja...
zamyślenie...
i...
to...
sowa...
nie...
niony...
waryum...
aspiracji...
na...
sowa...
cała...

Jeżeli...
komitet...
la...
w...
nomi...

[illegible][illegible]

Sygnali ci sami odpochar i ad kultu samej do Paraja m. Chwiazdaj, ja sam to
ofensatem jest w tym roz, ze jeszcze spawu, niedost^o dobrej idq, bo wyda o yoi
"kiedzi wciem z yz niowstach", i to one rozrozniat waliu z rozin sademowstachem itd.
Wlos i len, nu no same yz niowstach, zachowamy, juraia i za nowa coat. m. nowe!
Czadua solowistka by miaz, edynny, pbauciu! i miaz, i edynny, edynski, edynny,
kiszowani korpus, edynny, i edynski, edynny, i edynski, i edynny itd itd. Mozna
tu ja dostac.

21. IV. 18.

21. IV. 18.
A jednak ten, kirmunt to licha figura. Jest tu w ambasadzie rosyjskiej pan
samiowski, rosyjskiego pochodzenia, ostowich, o kłonym barcie i miorog. Ten li i się
taki muntowi, tuteżni. Os. Uscelessy i Lee w Warszawie na wojnę praco-wiska
w hontow, aby otrzymać praco-wiska, które ułasci tak jak cała rosyjska ambasada.
Pud wiało muntowianin szcior munt sprowadzić stym panem, ponieważ oficeratem
nie sąggnitciu co do naszego gona. Odmówili. Kirmunt nurekat i liwa ungdan
obiad dla munt. Katt, areyl. Łaleskiego Loreto, munt i p. samisrowskiego. Katarlinie
odmówi, ale kowisun mu jeszcze kilka stów ponthich. I hoga sobie ciotukowi ochranę
by w hontow i kowisunianin ludowym, ale w Kowisun na reprezentantów sprawy
polskie i jeszcze się nie uadga. A wachunen Kirmunt jest prosty. To munt się

w olwartej bitwie stannu Niemcy, rajd, moga nieprzewidziane wypadki, "to e, x uo wu
sprowadza pewny, iowrowage est.

to ten udaje mi sie, ze rewolucya jest nieunikniona. Niestety niemiecka jest tylko
słaba, gina, na, na kuta rewolucya pydosko-bolszewicka. W Budapeszcie nowo wstapiat
na ulicy poci na wojcanci mianu lepszemu Holstom i idziego stanu i papi ruciu.
Jeszcze austriackich uoy sie w stowu bolszewizmu. Jowiewiele am schowac
doht yny rytkiej chinytoga eis g'ow stowiaichich, bo sie i ten przeciw najpieniu
eis przyjmie w Polsce i wiodi i mnych ludia stowiaichich, a dopiero niemieckie lub
wogile nigdy w Niemczech. Czyli, jeżeli ruciu anare istymy cieri sie w Europie, Niemcy
najdziej zachowaja swoja spoiast, a potem napawia nad odinztu anarechii.
Tak sie, tak mi dobru.

Być może, iż w Niemczech stać się jakaś wata, waluga, gdyby drisiy sa cfe pwa
stowryta iu frashiem. Ale nadziei wielkich nie wiedz z miz. Ostatczemu niemieckiemu
wyciekanu i trudno przypisać, aby alacii tyle wyciekanu odnieci, iaby mogli
ten przekroczyć. A dopiero wtedy korzystym na odruch mocniejszy. Chyba i g'od
tam panuje i i podlega typowemu poddowolu bode mizeli poddać si na
Taski, i mizeli. Ale to, mizeli w' mizeli fantastyka.

Tak więc z dnu spojnieć, wazdru smutno.

Być może, iż w Niemczech stać się jakaś wata, waluga, gdyby drisiy sa cfe pwa
stowryta iu frashiem. Ale nadziei wielkich nie wiedz z miz. Ostatczemu niemieckiemu
wyciekanu i trudno przypisać, aby alacii tyle wyciekanu odnieci, iaby mogli
ten przekroczyć. A dopiero wtedy korzystym na odruch mocniejszy. Chyba i g'od
tam panuje i i podlega typowemu poddowolu bode mizeli poddać si na
Taski, i mizeli. Ale to, mizeli w' mizeli fantastyka.

28. IV. 18

Pacno nie uciatem, bom byt ajety Quia 24bm generał Spingardi waga mi oiwadczy,
ze polskich jeucow nie moza na odosobnić. Napisałem o tem niemowal do mizu.
wojny. Dwie widre tego przyoryny: Napred chyba nam ni dowieraja i powiedziawory
sobie, i z Polakow jako austroflow mizelczalnych nigdy poicichy ni g'ow, postano-
wili nie nawracac sobie g'ow. Powtore ni d'og uibarać stanu wojny na stau
trwaty i w' mizeli, które moze na driscie mizelicy wydaty iu lubi owoc, bo
spodricwaja sie i pragna, iaby na 10 mizelicy jui byi pokój, iu driscie pabochomu
boq sie xangdru wojennych na tak daleka mizeli, w' mizeli, iu tem wojny przedtuz.
Ale w' mizeli, ozy mizeli niemowal przy sie nawo. Ale patem pewny, ze na kilka
mizelicy, xnowu nasgda od nas jakiejś nowej przytugi, a g'ow jui nie

jestralimy wykonać, karuncę i nam austrofiliów. Wtedy, przy omówieniu tego memoriału będzie na czasie.

Przepowiadam taką ewolucję w Austrii i więcej w nr. 9. Wolałbym więc o kursie nacjonalistycznym dla jeńców, kto by mają być wyniszczeni. Niech wniosą ten ten narodowościowy, bo bardzo się boję bolszewizmu.

Mój biedny Loret czasem w pigułce goni i mnie w błoto wciąga. Twierdzi śmiało, że Skirmunt nie umie i nie chce spraw narodowych pilnować. To jest prawda. Skirmuntowi wystarcza jadać obiady z dukami, senatorami, podsejmowanymi itd. Takie rozobiedził, że nawet mons. Gatti'ego zaprosił na obiad, ale bystry ten ciotwiek odmówił. Wice Skirmunt, wzywany do asysty urzędnika ambasady rosyjskiej p. Janiszewskiego, uchylił deputację narodu polskiego w tego nuncjusza dla Goleki. Janiszewski reprezentuje społeczeństwo, a Skirmunt rząd narodowy. Na tych obiadach chce gadać, a wice musi wzdryść. To też, gdy Paryż dostaje informacje, pokazuje nam tylko cześć, a resztę chowa dla siebie, aby mieć monopol wiadomości, o których może nieszkodliwie plotkować. To wężatko prawda. Ale wniosek, jakie stąd Loret wyciąga, mnie nie odpowiada, co też mi powiedziałem. Powiada, że dla sprawy narodowej konieczna jest, abyśmy obaj utrzymywali do czasu z utrzymaniem rządu i od czasu do czasu w ważniejszych wypadkach dawali im informacje i porady. Że sprawa narodowa politycznie u nas nie jest obciążona, to prawda. Ale druga prawda jest, iż my jej nie możemy mieć, i to Loret nie rozumie, nie mając praktyki niemi stępalnej. Od chwili, kiedy Francuzi i Anglicy moralnie wymusili na nasze wiośnię powołanie Komitetu narodowego, prawniczym, który ma wyjątkowe prawo informowania rządu włoskiego, jest prezes Komitetu i jego reprezentant Skirmunt. Z tego faktu żadne wnioski Loreta ani moje, nie wynikają. Przed powołaniem do Komitetu Loret był tu słuchany w sprawie rządowej jako powołany ciotwiek w charakterze nierozróżnawcy od spraw polskich, bo kogo innego, powołanego nie było. Teraz jest przedstawiciel rządu, mianowany przez rządu, organizację i u- werytelniony. Co wobec tego znaczy taki prywatny pan jak Loret, lub braci Boie, taki jeńiec wojenny, wzięty o broń w ręku, jak ja? Próbowałem razem naprawić jakiegoś omylem, czy opuszczenie Skirmunt, ale bez powodzenia. Wtedy się dostępnym, więc nas przyjmowano i słuchano — ich Taska, że nam nie pomagano dłużej przed nosem. Nie ma się u to gniewać, wściekać i kłóć,

ale zniszczyć tego niepodobna. Gdyby m ja był włoskim ministrem podczas wojny, mógłbym nawet takich prywatnych panów nie przyjmować, mając czas tak mało. Dwa Loreta, konyetaję, ze którego stanu sprawy naszych jeńców, oraz z tego, że skirgunt nie się do wyskoku nie użera, użę się szukać audyencyi u głównokomenderującego gen. Diara. Wniedzi proszę w mojem i swyem imieniu pisać Comandiego. Oile wiem com. Grossardi telegrafował o to do komendy naczelnej.

Wnioś o danię wiroworem przyrudi do mnie kute. Ricci plew, u Diara odryła mnie do gen. Scipione, u którego będę jutro rano. Pochwiałem się do Loreta, aby się dowiedzieć, czy Ricci był i u niego - ale Loreta nie zastatam, natomiast trzech powiadziaty mi, że nikt u nich nie był. Swoją drogą odestanie mnie do innego generała, dotknęło mnie jak moralny polierek.

Przyzwierzeń jest kilka. Najprawdopodobniej jestem wydać mi się to, że Komiteta dla jeńców telegrafowała do audyencyi dla mnie tylko, chociaż o to nie prosiłem. Loreta powiadziaty był, że się o nie starać będziemy, a Grossardi raz, mówiąc, że telegrafuję do głównej komendy, zapytał mnie raz, czy sobie żyję, aby do niego w naszym pamiętacie. Odpowiedziałem i owozem, chociaż prośba przez Comandiego była podana. Com. Grossardi mógł więc telegrafując podać tylko moje nazwisko, bo tylko ja do niego chodził, więc mnie pamięta. To byłoby proste tłumaczenie, dla którego ja jeden mam iść do Scipiona.

Gorzej sprawa przedstawiła się, jeżeli moja jutrzejsza wizyta jest odpowiedzią na tak na telegram Komitety jak i na nasze podanie. Mogłoby to knaczyć, że Diara nie chce się zająć o jakimi Komitetem polskim, a przez swego podkomendnego chce się dowiedzieć, co ma do zawiadzenia referent od jeńców w włoskim Komitecie. Honoru takiego jak Trumbicowi nam nie przyzna.

Gdyby skirgunt nie uikał ministerjum wojny, przyzwierzałbym, że postawiał się o to, aby Loreta nie dokuszono na posłuchanie. Choć to jednak prości przez Konsultę, której Diara zapewne pytał o wyjaśnienia.

Robaczymy to różni. Będę jednak musiał od czasu do czasu sprecyzować się Loretowi, bo nie mam najmniejszej ochoty szukać więcej takich pytań. Jest mam czasem wrażenie, jakoby niekiedy u Loreta nasierata się różnica między uczuciem konieczności krolenia jakiegos kroku w naszej sprawie, którego skirgunt nie chce zrobić lub nie umie, a chęcią pokarania skirguntowi, że on z ty mi wielki mi strasani gada, choć mi jest „unique representant“

krzyknąć w organach ludu, tylko wyrzucić go młotem wojny, być też
interesem dla tego co się wdraża, czyta, słyszy - nie może napisać nic przyzwoitego,
nie musi być nie i nie musi szukać czegoś co nie wie, to smutny los. Często
mamytem o samowolnych wypadkach, w których byłoby mi dane "być
stojem w roistom". Wypadki są, a ja w nich żadnej roli nie gram i na prawdę
nie chęć się do żadnej. Chociażbyśmy tylko nie obiadować co Skirnumt, ale obiadować
takie potrzebne i chodzą - a jakbyśmy nie potrafił. Byćem więc radowolony, że mogę
przystać listy od przyjaciół, oddawać, a chodzą tylko do Komisy. Tadewskie
przekazybiorskie dla tego mnie nie straszy, że nie wymaga bieżącego. Czekam
ještěm, jaki inny kłopot przyniesie.

A więc wracam do zajęć rolniczych i przyszedłem do faktowania jak na starożytnych
czasach. Tę do mnie kochanie były - przeniesienie na leżący porządek. Ten jest
złusarz, a kochamy orać, samemu pałac i winnice podrywać, a ów kucharz u Niem-
ców wolałby kucharzyć Polakom. Wtedy chętnie, że w tych czasach nie chce się
kuchniawemu kucharzowi, tylko radby pana przenieść.

Te nas pierwsze nieprzejmują mi się wstąpi niepodobnie spowodu dzisiejszego 1. maja.
Garety nie wyszły, a jakbyśmy co godzinę chciały przystać, gazole. Transmaje nie chodzą,
a wiele sklepów zamkniętych, a arkoty niejsze w rądy wolne. Chodzą i tak kupami
do Sincio i kucyły napisy na urzęd. Jak i gdzie były u nocnych, nie wiem,
pewnie u po południu jest grad z piorunami. Wzrostło ja u nas przed laty,
a nawet więcej, bo miało to charakter kapitolistycznego urzędu.

Jeby sobie w czasie wojny na takie próby pozwalać, to naprawdę brak wstydu.
Jeden afisz biada, że to walczyć w oknach nie mogą dziś świątować. Oby to
była najniekocha ich wolać w rękach, mogli by i tak bractwo Demokrytów.

Alle to naprawdę już nieprzejmujące. Jest to sobie narzucanie drugiemu swego
sądu. Gdyby tak dookoła ubożacy parędał, żeby co rok w dniu otwarcia
wysięgów radejrono życie niejsze. Chcieli w sam raz takie prawo jak u nas do
mieni towarzyszy.

Podczas wojny wygląda mi to na zaburzenie i zapytanie.

Generał Spingardi powiedział mi dzisiaj kilka interesujących rzeczy. Kłótnie między nami nie myśli absolutnie koncentrować. Porazę kinowym nie chce myśleć, widocznie spodobała się rytmiczna melodia. Jedynemu mu wyprawa, że przed osiemnastu miesiącami kapitaniano, nimie w Konsulcie, i na żadne współzawodnictwo jeńców nie czeka, a nawetby się nie zgodził, że w marcu załaduje tego wrota zawodnictwa choć w jakimś zakresie - przecież za jeńców roku mogą załadować, aby Polacy i ich ogólnie, a my wtedy powiemy, że nie możemy - po prostu, na, nimie jak na kółka, wierszowego dźwięku. To jest pełen skierowania tak rozmowy, aby powiedzieć, że nie, dry polityki i myśla na każdą dogodną sposobność doradzania pokój, ale przygotowania i wace wojenne robi tak, jak gdyby wojna w ogóle nie miała się skończyć, tylko stać się stanem normalnym i trwałym.

Oficerów polskich zbiera w ten sposób. rozbary już wydane i skierowanie są w drodze. Zapowiedział mi, że nasze listy do jeńców i ich do nas oddawać będą do cenzury, a obawy aby Kłós nie przemycił między listami czegoś niedozwolonego. "Przed" i to będzie kłopotem. Konkretnie mógł to nieumiejętnie robić, a Komendantowi zapewne to robili na własną rękę i ponieważ, my nie kontrolować nie mogliśmy, aby cenzurowanie odbywa się czy nie, więc rzecz ta obojętna.

Wiele najgorzej to dwa świadectwa: jedno, że rozbił się obóz w Santa Maria na oddziale roboty, to znaczy, że tego dotąd nie zrobił. A ja od 24. W już tego wycognę. Tęż moją wiadomość, jako fakt, który się raczej wybornie. Według Włosa ze swoją trydziestką.

Drugie, że roztawia około 400 ludzi, w sam raz tyle, ile Komenda ma robotników i po jakimś czasie propagandy wysła ich na front. Stwierdziłem dotychczas, że na to trzeba ryboju, a ludzie muszą zastąpić na rękawie, i pod przymusem ale ich wypisać to na prośbę moją, trzeba itd - Stuchaj, potakiwał, ale jestem pewny, że zrobi jak zamierzysz.

Widać stąd, że w warunkach kontroli nacem, wybrał dla siebie najłatwiejszą. Komenda nigdy nie dostawczy cywnych przy umiarkowanych. Wreszcie, nie go nie obchodzi. Trzeba, interwencji, on roztawia interwencji, które ich krytał garoty, a po jakimś czasie zaindusami odstawia w pole. To po nim Kłopotów i tyżycami, które trzeba wystawiać między króćkami. Potem się zaś powi, że Polacy to austriacy, mi zastępujący i nie chcący wolności. Cóż to jest kombinacja, tylko nie eukryć sobie głowy.

Podjęliśmy, że i nasprawa cenzurowania, na tych warunkach jest nakonieczną ogólnie, w tych warunkach, jak dotąd nrysowano. Poco tyle Kłopotów i tyżycami, gdy się potniebnie interwencji i ma się ich i wola lub her woli?

Zapowiedział mi, że przygotowania, wstawia tak daleko jak prima, nie nasprawa sobie głowy, to nim wystawczy trzymać się o to, co dris zrobić. "Na dris" to hasło.

Prosiłem, aby Santa Maria poświęciła się dla Polaków na przysięgę, żeby chorych
i rannych walczyć z nimi. Sami i mniejsze malarycy - patrzył sobie na mnie,
jak gdyby pytał: To co to? Wszakże ostatecznie dla komendy mam. Będzie wielka beda
z tem, a ja tymczasem wyjeżdżam i Krymu i, nie wiem, czy wrócę, a nawet nie wiem, czy
będzie chciało wrócić.

Mozna przeklinać los i siebie. Nie wiem, czy mam zbyt górną opinię o sobie, ale
wiem, że przewidywałem pewne dobre, bo przewidywałem, może się sprawdziły, a wczas
i głośno słowem i czynem kryjącem ostudając i nigdy mnie, nie stuchano. To co przewi-
dzałem, skoro się nie może napisać nicemu?

Kiedy w roku 1901 zabrałem się do roboty we wschodniej Galicji, dojechałem do Kroc-
kowie, a na tyż dzień, w umiarkowanych rozmiarach powróciłem, a nasze wielkie powołanie
i Bursiami jak na razie Chmielnickiego i straciłmy te ziemie, jak wówczas ukazało się,
jeżeli nie nagrzewamy nalerji pracować. Zabrałem to w "Gazie polskiej" w Sprawozdaniu
Kola J. S. L. gadałem na wiecach, potem jako poseł z innymi. Najdłuższą rozmowę
była z Krakowa do Wiednia, przeprowadziłem na temat ten z H. Leop. Jaworskim,
który jednak, apatycznie w tej sprawie między narodem polskim a dynastya Habsburgów,
nie widział potrzeby wyrażać się w to zagadnienie, bo pod osłoną, wreszcie potęgi
dynastyi widział bezkierowny i białe dwórki, nad stawami, oraz możność panowania
i łachy nad chłopami ruskimi, panowania tak słodkiego dla każdego konserwatywy.

Zauważyłem wniosek i wedle się pracowałem. Naprawdę chodziło o uswiadomienie
narodowe chłopów polskich. Tem pod tym względem nie przeinaczał, inwiadery historya
tamtych stron domowa. Ale mnie skazywało, szagało, dyscyplinowano, a przed ostatnią
dyscypliną naszą uratowały mnie powołanie wybory i poselswo w 1907. Za to i innych,
dostępnicych dla dyscyplinarek, nie rozstrzelało. Wyrażono Grucielskiego i Anierau,
potem z Tredubowli, Bieńkowski i Skatatu itd. Pracownikom władze polskie
siedziały i przesładowały, a szlachta pałowała i nie pojmowały na pracę. Triumfem tych
kwestionaryjów i zadowolonych pytań, czy nie lepiej było kilka butelek szampana
mnie wyprzeć i dać na pracę J. S. L. niż drzeć i wryć do strachu i do krwi do tego?

Obmyśliłem plan kolonizacji niewolonej polską ludnością i ostatecznie waryprowanie
"Kierma polska". Srokowski układał mi plan z statystykami, co jest stupelkiem, ale i z
instrukcyami i słownymi we Lwowie Kobyle i samych zleceniach, nietylko pod
moją kierownictwem, ale i pełnem wykluczeniem mnie z organów raźniadowych
i decydujących o losach. Nawet posiedzenia Konstytucyjnego mi odbyło. I
mówiono było o wojny uniwersalnej z milion ludności polskiej, wzmocniając
iżwiot tubylczy - byłoby mniejsze dworzo do niszczenia, a więcej ręk do obrony stanu
posiadania. Trzeba pytać się o te paniedbania.

W roku 1908 stwierdziłem, że Skapiński jako syn Bursinki prowadzi robotę

anti narodowa, że stawała odrębny naród chiński, którego ideałem jest Lucreia Swinia
na spiedań. Świadczą się na wojnę z nim w Galicji zachodniej - ale nawet wywi-
ni pniekadrali, nawet Gratski, który w Jaruowie powiadał, że w strumieniu
demokratyzmu nie trzeba „Kroliu chińskiego”. Ślawnicy nimie nieprawdziwi. Chiop
zachodniogalicjski jest narodowicie chiński, słachcie habsburskiej. Dni, chiop ten
tyje się wielkość Austrii i many o rabacyi z 1846, a słachcie nętuśra, gdy robaczy,
że dynastya miała padłych robotników wobec Solaków i że spowodu wojny nieumie-
łości przyklaskuje wyrostkowi po mori nas niemyj jako rasę przeciw nieumie-
kieniu panu na wschód. Nie jeden, może i więcej na przeciw dynastyi, ale mu
migają pod nosem rabacy. Wprawdzie pnie tryntanie się dynastyi nie uniknie-
nera, ale się śndri, że to jedyny ratunek. Na ludzie opnie się nie może, bo on przede-
wystkrem nie polski, tylko napręd cesarski wobec chińskiego. Tu pomagano mi,
pniekadrało się wygłędło nasyjnych, gdy ja wyszko robotem, a nawet przygotowa-
do partyi wygłędnie se wygłędło narodowych. Naród to wielka organizacya i ten
jest narodowcem kło nimie w organizacyi pracować i wytrzymać. Dni stapi-
rymę widriny w Santa dawa.

Nasi panowie, wyniekają się Kresio zachodnich w nadrii, że ich Niemcy
obronią na wschodzie. Niemcy pnieć się zachodu pniejmy, wschód oddadzą
Rusiom, a se środka Galicji nawet wskierajacy Larano Chrystus nie wykresie
nie polskiego, bo tylko Kresy mają jakiegoś ducha. W środku, siano nieuawia:
Dasyński w imię proletaryatu, biskup Walega w imię ultramontanizmu, Słapiński
w imię skarbonki chińskiej: świni.

Gdy wojna wybuchła zdumiałem się nad lekko myślowością rządów. Wrocy
rli na wojnę jak na wesele: kaden nie przypomniał maksymy erkolnej, że
dubius belli eventus. Cesarstwa były tak pnieć wygłędzia, że w Austrii zapensano
robić broń, aby mieć czas na Kucie rozporządzeń germanizatorsko neutralistycznych.
Entente nie wyryła, że Moskale sa nią wyrostkowi polija - jednem słowem: gdy
były gupersi od najgłupszego parobka analfabety.

Ja guperta, okarata się w sprawie polskiej. Nawet stów ererzych ererz drono.
I jui, nie z polskiego kąta widzenia, ale z interesu, że strzelano bęgi pio bęku w nadrii,
że wojna skończy się za kilka dni i że znikła, robi zapensać głowę poplątanemu sagadnie-
nianiu. W porę widziać, że na wschodzie można będzie liczyć tylko na polskie wojsko, bo
armia rosyjska popadnie w rozsypek - przed kilku miesiącami (zdaje mi się dziesięć)
chodząc do Konsully i wskazywając, że front wschodni może być utrzymany
przez Solaków i Rumunów: tylko nacisnąć na Kierejskiego. Wystuchano nimie
z usmieszkiem pobłażania, niby to pnieć uroja chytrość, że przed interesem utrzy-
mania frontu chce pnieć polskie zachcianki. A potem? Potem kupowano
zapowierzki, ale rząd rosyjski nie dany się wziąć, a potem zrucono miliony do

Ukrainy, Finlandyi i dyabeł wie gdzie. Wreszcie minister Comandini, którego we wnieśli dyktować powołanie moje dawniejsze oświadczenia, powiedział mi jak on to ma dnie wóczas Sonniniowi wskazywał prężyć w kierunku utworzenia armii polskiej, ale ten uparcie utrzymywał jego rady nie posłuchać.

Obejście od trzydziestu dni o góry Trabis na rewolucję austriacką. Kaczmarski o niej gadać i pisać od chwili, gdy w Macao pogadałem z marynarzami austriackimi o strzelni i Cattaro. Oni mieli pomysły miłe, ale ich nie wzięto w rachubę. Ja wyrytałem obliżający się bolszewizm. Radziłem skanalizowanie rewolucji, którą uważałem za nieuchronną, w stronę powstań narodowych. Było to specjalnie w interesie Włoch. Rewolucja bolszewicka w Austrii gotowa przez odbicie rostrzasknąć Włochy w proch. Daję więc rady jak i co robić? Podsunąłem nastrojowi rewolucyjnemu państwa jednolitych rewindykacji młodości, podburzenia rewindykacji narodowych. Materiał po temu daję jeszcze więcej.

A kiedyś się wygadał, kiedy wreszcie interesowani udali, i przynajmniej nieśmiertelność to p. Spingardi oświadcza, że jeżeli polskie nie odosobni teraz, a jesienią póćna to czas tak daleki, że myśleć o tem dzisiaj byłoby śmiesznością. Co, mi mówi, żeby to przechowywać przerwaniu Cielli, który przecież godzinę siedział u niego przedemną? Co mi powie, że ministerium wojny lub spraw zagranicznych, gdzie dostanę moje memorjały? Co mi mówi sztab generalny, którego przedstawiciel generał Scipione mówił sobie przed kilku dniami moje wywody?

Nie wiem. Widzę świat walący się w gruzy. Widzę ohydę, mord, handlu ludźmi, nęstwa domowych, nęstwa, nęstwa. Widzę państwo, wobec którego wędrowni narodzi i majordy tatarskie były sielanką, sprawa i ryceńskości. Bestya ludzka rozrzuca się, niszcząc wszystko cokolwiek umiłowat i niszcząc zupełnie miarę w człowieku.

Anarchia bolszewicka dochodzi do Polski, malucha, a wybuchnie ohyda, jakiej świat nie widział. Austria podminowana. Niemcy trzymają się jak szuler do ostatniej karty. A tak pragnę, żeby hałas powstaniowy nie pomógł Niemcom, że też się spodziewałem wewnętrznego rozstroju po drisiery, nieskończonej ofensywie, chociaż go się spodziewałem. Tymczasem pewni jeszcze siebie gryzą Polaków. W Ukrainie obalili Radę, powołując do rządów to chłopskie komitety. Bo to, co gawęta pierz, że nas stała się jako wyniki wojny domowej, nim się nie wydaje prawdopodobnem. Socjalistyczna Rada, wywołująca obrary, wywołująca także fabryki i kopalnie. Jedni więc w polskich właścicieli i w niemieckich przedsiębiorców. Przeciągają się pomiędzy Austrią, już w sprawie chorwackiej uległa. I mówiądo mego w bruckim traktacie postanowione o sprawie Galicji wschodniej. Wci chłopskie komitety znają tylko siebie czyli wywołanie Polaków. Obiepują władzę, ogłosiły, że stoją na traktacie breskim, czyli biorą chętnie rękę i wtem jedynem oświadczeniu widzę rękę pruską. Aż to jest

zastawienie cesarza Karola, który właśnie poprosił do niemieckiej kwatery głównej.
Zastawie nie puszczają, o którą chcą traktować. Prusacy Polaków nie puszczają
z matni.

Wiadomość polska słata się o rodkiem polityki, ale Entente mi chce tego widzieć od czterech lat.

4. V. 18.

Wierzę, że przedmiotem nie jest... (Zemsta oświadczam, że nie jest tego celu,
nie jest, nie będzie mieć. List cesarza do ks. Burbonów (co do którego
jestem pewien, że był ułożony na spóźnie Berlinem) jest mi niekiedy miły, o dwunastego
kończącego się... (Nocna wydawała się silną potrzebą) ale i tego wyrachowania, że
ciężko będzie wytrzymać na dłuższą, może, zwłaszcza w... (wstępując do wojny.
Ciepłe potęgę... (w roku 1916 państwa w Austrii i Niemczech, że nie tylko
tego było. Kiedy wojskowe i inna część obok głodu doprowadzają ludność do...
ciężkiego. Przynajmniej, i cała oporyca nie wiem, o ile realnie od...
ciężkiego, nastąpił... (ale jestem pewny, że stanowisko oporycyjnego pod...
niechęć ludności, choćby... (ale nie odmienne od...
Karola oporyca jest dobrze widziana jako wyraz niezadowolnienia, choćby...
były... (ale nie odmienne od...
w tej chwili, nieprzebiegającej oporycy.

Jeśli niestety polityczno-narodową oporycą grup poselskich, a...
ludności jest... (ale nie odmienne od...
Dobry, słabszy. Ci, nie mając przyrodzono, urodziła sobie... (ale nie odmienne od...
bolesności. I... (ale nie odmienne od...
jętów, wracających... (ale nie odmienne od...
takie... (ale nie odmienne od...
nawet... (ale nie odmienne od...
i... (ale nie odmienne od...
odwlece... (ale nie odmienne od...
oryci... (ale nie odmienne od...
więcej... (ale nie odmienne od...
godne ludzi.

Wzrost... (ale nie odmienne od...
autorytet... (ale nie odmienne od...
w... (ale nie odmienne od...
sł... (ale nie odmienne od...
moż... (ale nie odmienne od...
nie... (ale nie odmienne od...
pod... (ale nie odmienne od...
godne ludzi.

o Karol pociągł popiełnić hasła. Oddalił się, posłał armaty do Francji, aby się
pożył wojska, kłótnie, wyrzucanie, wojnę.

Ale kłótnie, zwolali się z rodziną na cesarza. Wzajemnie ten wypadek za nieprzyjaciół
postrzegali rewolucji. Zarzynają i utygować z arystokracją przeciw cesarzowi jak w r. 1848.
Tylko wtenczas był, car, który, który Franciszkowi pisał do pomocy do utrzymania
korony, a dzisiaj mi wiadomo, czy Wilhelm znajdzie na to dość środków. Tego Wilhelma
zaś nie ma już potentata, któryby mógł te wszystkie sprawy oddać.

Oto ferment między arystokracją, musi wywołać odruch między ludem. Nie po to
miliony daje się, aby, żeby kilku pańców niekontrolowanych zbierał owce ze krwi.

Z tego Niemcy podnoszą głowę i padają zgniłecenia wszelkich ruchów narodowych
na wielką część i chwatają rasy teutońskiej. Lesko ulowali sąbory zwycięstwo Prus na francie
francuskim (choć po półtora miliona obywateli żyje nie ma jeszcze tego zwycięstwa,
tak po prostu nie ma, one i nie) i stawiają cesarzowi dylemat: albo Austrya
zostanie państwem centralistycznym germanizatorskim, albo oni przejdą do Holender-
ów, nie chcą nic mieć wspólnego z Habsburgami. To arystokracja Tyrol, Wiedeń
i inne niemieckie miasta i kraje oświadcza, że cała się nadaje w Berlinie.
Jest to podporządkowanie innych narodowości i wskazywanie im drogi do zbawienia
kiedy wyrażenie postawienia Habsburgom.

Nam wrażeń, że Niemcy austriacy chcą tylko w ten sposób zastraszyć cesarza
i uderzyć z niego ślepe namiętnie germanizmu. Jednakże jako przeciwnicy
się nie umieją, boć Niemcy nie zwyciężyli dotąd, mówią wyrażeni innymi ludem,
nieprawdopodobnej, bo Niemcy nie zwyciężyli dotąd, mówią wyrażeni innymi ludem,
nie z Niemcami nie ma możliwości być w równoprawności: trzeba albo przuć ni-
wole, albo z nimi przuć. Osiemniła równie do niepostrzeżenia wobec cesarza,
bo jeżeli właśnie rodacy zaryniają go wyzwać, czemu aby nie było się go osobnie
trzymać.

5. V. 18

A więc wypędzam wole na nią dół. Błażę pogoda i która a i do dnia mego
wyjazdu. Długo sadzimy to, jest znójno, a w sercu w sercu nie padają
na nieporozumienie dla mnie i wódek.

Tak mi ciężko, że się nie mogę nie umiem i tylko z siebie mi pisać. Czy tenm wino
prawy, dukać powieści, bo zbiera się na bunt lub stół - czy wronaję wino - czy
prerwanie i umiem na wino. Gdyby było to, co wronaję wypić przez cały dzień,
byłby liter. Owo wyrażenie niegdys przy sposobności, więcej na jedno po prostu
i melankolii potem nie mieszam. Prawda, że od dłuższego czasu nie jestem nie

i moją wrażliwość, którą miałem, i która była delikatna. O do smutnych pamiątek z przeszłości, który wedle mego nabobu przed podróżą napowiadała mi powodzenie i miłość z podrobnymi wskazówkami oraz niecierpliwy przebieg całego pobytu w nowym miejscu. Ponadto miałem dżinsy, które Austriacy odrobili. Sądząc, że niechcą pi esro, auto mobilu, rucanem się o pietra, wpadając w ich rękę, złaconem wrocha, co jako symbol rdu do swoich itd. Kiedyż to gwałtowno, gdyby nie nabobu deszczowy. Kiedyż to było. Najbardziej niebezpieczne byłoby, gdyby po osmioru czy dziesięciu nie idącymi w polu, zjedni odwieceniem jednego obrasenia, miał być w Szwajcarii lub raniony od austriackiej bomby. I na ostatek nie abiera i ponos do niej przyjdzie.

Ala ta depresja moralna wzmocniona przedświadczeniem o ogromie mi dołącza. Przytem, jał mi, i mi roztwierca, żadnego przyjaciela w Rzymie. I to jestem skrzętniejszy niż, ale nie umiałem przejść w szwedzkie sztolanki. Nie roztwiercam, kryje to wina — wszelako w całym świecie, gdzie się znalazł, umiałem wypieścić szwedzkiego draka lub węża. Jarupol, Białe, Białkiem, Wiedeń i Kraków są tego dowodem.

W tym czasie, między mną a Korotem wyprężyła się naszego stosunku do otoczenia. Wtedy tego, a stąd i z powodu wyprężenia naszych pryncypów. On jest 12 lat w Rzymie, ma tu znajomości i znajomości, między innymi znajomości. Ja natomiast, z daleka, z daleka, który radłby coś, dla swoich czy własnej sprawy zrobić. Spółcześniństwo nie mnie porałem, nie obchodzi, bo się uważam za przelotnego i wcale mi nie zależy na tem, co pewni Włosi myślą o mnie.

W tej chwili znajomość między Włochami i Korotem charakteryzowała się. Korotowi charakter uczelony. Skirmuntę i mi, tytuł roztwierca. Korot żadnego z takich uprawnień nie ma. Prer jak i czas kopał sobie wzajemnie dołki, ze Skirmuntą, czy przestał Lerar, nie wiem, ale sobie wzajemnie, nie wierzę. Korot chce Skirmuntę podkopać i aby swoim krokiem dodać reprezentacji, i powagi, próbował mnie wtóżyć w rolę nie miejsca jako pośta. Już dawno temu poprosiłem, żeby mnie od tego uwolnił, bo widziałem, że mi weryfikacji trój rarem i roztwierca nie mi znajomości. Skirmuntę charakter, daje Skirmuntowi prawo starania się o audyencyę, informowania go i stawiania wniosków. Gdy mi dwaj, mi mając tego charakteru, moi mi albo do ministerstwa nie chodzi, albo iść tam jako przeciwnicy politycy Skirmuntę. To drugie jest nieprawda, w ostateczności, a niecierpi więcej w wykończeniu. Przytak naszej sprawie abiorowej podkopanie powagi choć małej, ale jedynej uprawnionej Skirmuntę jest rynek Karygodny.

Ala Korot jest to profesor, który chce robić polityka i dyplomata w sposób ciężki jak dowiej, mał mi, i gimnazjalnego.

Padua.

C. V. 18

est druziela rano, kapichanum do hololu Savoia i xanum ni mny miora herbata, piwo.
Udodoxnie popadlam w chorobę, grafozanii, chore przed siniadaniem um przed mny miora
wycieczkami "słupkami" i wiersz.

[illegible]

nie. Jechatem śpiąco, ale spać nie mogłem (a na kracie to się wśród huków armat spało
dobrze na kamieniach). Sireklat ze mną, adwokat padewski, o którym gadano się głęboko w noc.

Dwie ie cap. uff. aw. talenti so Polizari (commissari a civili per i profughi, isolani)
 Na dvores vrelas miie porucnik, kłory mi sie predstavil i kłis' staroy oficer anglii.
 kłory miie powital jako starego majora, a ja dalibog nie przyznanam sobie, żegum
 kiedykolwiek o nim gadal - i rawiesz szli do hotelu, gdzie siedzi pssr, czekajze na
 wodę i herbatę. Dostali mi było, ale i stouha nie ma wcale. Coś nie wyrażnego na wiecie.

Uważam a brzo i z obradu „oficerskiego”. Njetti ma pomysły dobre, zobaczymy jak je wykona. Ale i to dobre, że ma dobrą wolę i plan jasny. Jako poeta widzi już bardzo szeroko. Według jego programu my tutaj nieograniczonej swobodzie skuteczną robotę odobymy tak silną, stanowisko polityczne, że albo byśmy musieli mieć poparcie naszych iómitotów centralnych albo też możliwość zastąpienia ich przez to, że nasza polityczna działalność byłaby widzialniejsza od Komitetu. Może to być smutne nadzieję, ale nie mniej, ros i na tym jest. Chodzi o skuteczną robotę.

Namny redagować manifesty i, oraz dyplomatykę antyjęzykową dla robotników austriackich w kierunku antyautofiliim. Jeszcze nie wiem jak się do tego zabiorę, bo mam właśnie za wiele materjału i chciałbyś od razu wysłać coś powiedzieć, twierdząc, że wypadki przyniosły im tego, materiały są. Wskazywać system niewypału, nie wiem o czego zacząć.

Mały biurowy jak widzę będy także biurowe godziny. To, co indziej należy do się o ciwarę.
kiedy się należy na naru dowiem się dopiero. Jest Kurman, z twój jagosiowianin, w tych
olniah oczekiwany jest such sihrava.

Chciałbym streścić moje doświadczenia rysunkowe, chociaż nie myślę, jakobyś się na naukę mógł w Rzymu i rościć mi tam w sztucznych pracach próby przydatne, ale

nie wiemy, czy tu więcej niż się spodoba: emigrantowi zawsze wiatr w oczy.

Prodomskie rozumie dla prywatnego życia najwygodniejsze i najprzyjemniejsze. Jest dla roboty politycznej bardzo niewdzięczne. Wymowa wiedeńska w Austrii, jako całości jednolita, nie ma widzi jej smutku. Wiedeńscy dostarczają w Austrii liście, odrębne narody, a prawie jeden mi, umieć tego wyrażać wniosłów gwałtownych. Przekładać o to zapamiętanie się w Austrii, porozumieć i odczuć sprawę niemiecką, której Austrii jest tylko wierzug, przednią orlą. Na to zwracanie uwagi na niemiecką my Polacy jesteśmy niechętni, jako odwracający uwagę od głównego przedmiotu obaw i niechętni.

Wiedeńskie. Mariniem, Garibaldiem i Pavouchem kartato jakieś echo o "Solonia". O jego wartości świadczą wczorajszy fakt, że mój towarzysz podróży p. Selinowski, aby mi zrobić komplement, powiedział i tutaj, że Solonia i Staszewia jednako wroczą na sercu. Bóg raczy ich taką miłością.

Wygodnie two wiedeńskie unika wszelkich trudności, a sprawa polska jest trudna jako koncept, jej zaś rozwiązanie jest bardzo trudne jako przedsięwzięcie wojenne. Łopię, że nig nie rozmawiać, bo od tego głowa boli. Na nadzie wroczym widać całą wadliwość nadów parlamentarnych. Podziwiałem ostentacyjnie w iglu parlamentarnym zdobywa umaczenie nie najdalej niejawnie, lecz najwygodniej czy najwymowniej, wobec tego i ślad nadu jest tylko parlamentarny i ten nad musi w rzeczywistości nadzie liść się z nastrojem parlamentu, który nie ma innego kierunku jak uleganie nastrojowi mas. Nie dziwne, że nad nie śmie w naszej sprawie awanturować się, a uważamy wiedeńskie wygodnie, a niewiedzą jest radołobny z tej nieumowności. To też wrocie naszej działalności są rażąco małe. We Francji od dwóch lat jeńcy polscy są odosobnieni i mają moją część wydawania gazetek, urządzania narodowych uroczystości, oras Kurców - a we Włoszech o sto uciechowaniu mowy nie ma, a nawet kto wie, czy korespondencja z komitetem nie została odwołana. W Anglii wiedeńskie jeńcy polscy są szoncentowani osobno, ale przy obywatelskim zwyczaju pułkowym angielskim, który ma moc kryminalną karadecy, jak obywatelski: kowicki uznają za wskazane. Dla cywilnych Polaków istnieją w Anglii paszporty polskie z pełnomocnym prawem znanym Konsularum, we Włoszech i w Niemczech i w Austrii jest tylko metrykalnym wędrownym, że ktoś urodził się tam a tam.

W sobotę ubiegłą miało być posiedzenie w sprawie zaprowadzenia polskich paszportów, ale o jego wyniku nie wiemy.

Łopiasz podobnie. Podługich i zbawiać pyprosi się jakiś artykuł, ale utopienie się w literaturze w Wiedniu jest wazniejsze niż kwerety polskie. Spominając kwerety rachowanie się kweretów w Austrii podobna się jawnej opinii publicznej, która omiata i nie widać się, orazmu Polacy w Austrii nie kwerety i nie uważają się podobnie.

To jedna strona trudności. Druga leży w nas. Skierunt i Dorot podstawią sobie stoika i kryną sobie małe kłopoty. Skierunt do zrowadzi obiadowanie do talii dookoła, i w sam bywa naprawian do prywatnych obiadów kwerety.

Uważam to za honor i cofam wszystkie nieślimości, jakie na ten senat robię, bo takie słowniki to waryskie z jeneraami, senatami, postami, które my mają pewne znaczenie, są bardzo pożyteczne. Wiedzenie karda metoda jest dobra, jeżeli się ją doprowadzi podan-
lycznie przez upór do doskonałości - nawet metoda obiadowania we Włoszech. Ale ohi, munt
jest to, co my jonyi om szkolnym narywali mammas. Wymanie swoje uwagi to nem
cedzący, i kiedy ty mówisz: "powiedziacie wam co mi karali, a wy robicie, co się wam
podobą". Gdyby w przeprowadzenie jakiegos planu włożył ten upór co w obiadowanie,
miałby wyniki moje lepsze. I ja bynajmniej my nie lubię, my pewność, że tu raskom
nie, nie da się zrobić, gdy tymczasem, uważwszy jego roślatość, jej przypisujemy
wielką część naszych niepowodzeń.

Loret, nawy już do tego, że przez znacz lat był jedynym reprezentantem sprawy polskiej,
nie może przeboleć, iż jego powaga poszła w cień przed dądożyu przedstawicielem Kom-
itetu, któryśś. Nie może przecież, nie może prowadzić swoich domów i wejść w to-
suniki równości towarzyskiej z osobami wybitnymi wyczuł to waryskim. Ono go chętnie
przyjmują na audyencyach. Ale i wtem jest kawałeczek wielkiej różnicy hierarchicznej,
że są to audyencye, a nie wrażenne wizyty. Po tego z Loretą wytęży ciągle taki stary
belfer od matematyki (o onawodu szkolnego nie cegły, i po dwóch słowach, ja
wymieni bodaj o polskim, odrzuca pokazuje się, iż to nie jest królowich z tej samej sfery.
Jest brada nawet niezręczliwy przez to. Upodobał sobie zajmowanie się polityką, wieny
w znajomość ludzi i w orientowanie się w sprawach wewnątrz mojej polityki włoskiej
(to orientowanie się wawdzięca staremu Rivalcie, Cancani'emu, Caduri'emu itd
i jest niezręczliwy, że nim ohi, munt wydziera ten nozopol.

Loret próbował podjąć swoje stanowisko moi ni tyłu em pociebi. To się mu
nie udało dla licznych powodów. Pierwszy i najważniejszy, że ja się do tego nie nadaję.
W rodowisku włoskiego nie miałem, przecież na dostanie się towarzyskie między postów
bodaj, nie miałem, zdrowie mi nie pozwalało na wizerne bieganie po mieście.
Przemyślenie do Włoch przez najwzrostliwszą furthę jako jeniec wojenny.

Wtem nasz warythie memoriały do władz włoskich od roku 84, mojego jęzora, a nadto
wiele artykułów dla emmika velli. Ponieważ Loret jest zawiązanym nieco włoskiem do-
publikowaniem, używając owesto wiele czasu od napisania, do rozmnożenia i rozsyłania
memoriałów, jonyem, niewar sprawa przedstawiała być aktualną.

Prztem Loret wyrażając mi się jako podpora dla siebie, bawił od samego początku,
aby mi ja go nie uciął w cień. Miał pewne znajomości, od których skrupulatnie trymał
mnie i daleko. Ostalnie mi chciał mnie rethnąć: o przedstawicielu amerykańskiego
towarzystwa chrześcijańskiej miódricy, zachowując tę znajomość występując dla siebie,
składał on specjalnie nadawał się dla mnie jako dla referenta jęzora wojennych, bo
ten pan przyjechał dla moralnej opieki nad jeńcami.

Ja od samego początku wychodziłem z założenia, że roboty dla warythich jest
bodaj i nie chodzi o skuteczność jej, a nie o błyskotliwość. Swego czasu myślałem,

jeżeli gdyby mi Komitet sprawy skierował uwadze przedstawicieli dla wioch, potrafiłby mi
le sprawy dobrze robić. Byłbym więc dołknisty, gdy przystano Skirumanta. I dżiś Lucardre,
jeżeli polskie postulaty potrafiłby mi jaśniej i rat. t. ujęć przedstawiać wiać, i miny atyw
i pomysłowy. miałyby mi kopie od niego, ale strony towarzyskiej nie dostałby mi nawet
w set tej energii naturalnie tak jak on. A u skona to wa uszka jest natana, więc mi wiem,
co czego warła i precie w Skirumantowi, który jest dyktuy i nadrosny, nie sminim nie
powie drine i punktu widzenia reprezentacji.

9. V. 18

Ciepło znaleźć chwilkę czasu na pisanie, wietyle wskutek bar two wiakiego papiera, ale wskutek
tego rozkładu rąk. Sano wedle 9 ide do Karcarni i wylom Jazottino i it resto del Carliuo.

O 10 jestem w biurze i rierz manifesty, drzewnik do okno etc. To 12 idziemy wrysey do Kasyna,
wojskowego na skromne jedzenie (kawie i mizem), potem wracamy rowb luku, do porucznik
Donali lubi gadać. owa to po a druga. Ozwasty knowu biuro, o 6 1/2 Konferencya u Gjetti'ego,
o drugiej obrad, kłóty z powodu rozmowy pucia ga się, orax gawedka powrołna. Fred Murgdy
mi do brzdau jawa do domu, ale czysto i jół wiaj przychodzie. Wady jawa, czystać i myśleć?

Gdy u się dowiadział, że jen. Bar jest pedantem, bojać u się polity i, prosiem, żeby się nie
starano o audyencye dla mnie. Nie łwapić się do sztytu, aby gady opowiadać o mojem
ponyżciu w głównym kwatere, skoro nie mam nadziei, żeby coś przyskać dla sprawy, a mam
pewną obawę, że mogę coś kepsnąć. Jozirwar jacy wojenni. nglis do ministra wojny, jen.
Bar nie chce miszrać się w cudzy resort. Noż za podrednictwem prerydenta ministrów
uda się cośkolwiek przyskać, ale nie mam wielkiej nadziei. Byłaby nadzieja w jednej Ameryce,
ale miał u dla tego nie a tego nie będzie. Saderewski jest dobry Polak, ale trochę surowaty,
a jego sekretarz to jest roud, jest Kobieta, i q, Kaprys q i nieobliczalny. Ci w Ameryce
nie wiele przyskać.

Tak więc nasza sprawa niho mi niepotulna. Wtosi obchodzą misdowy misiac kwaraku
a jugosłowianami i nie chcą myśleć o cren i mien, toby im ich misdowe samirnie
mogło wyrzucić niewiarność. Nie chcą atem bać umieć się o Polak. The Francys i w Angli
nie wiem jak dżiś sprawa nasza stoi, ale nie spodziewam się niczego dobrego. Presi
starają się nas odsadzić od i nrych, nie dżdajac niczego, a kraguac swoich ludzi prowadzić
na smierć.

Wieroj angielski pułkownik. Jaki kapytał mnie, crenu się nie staramy o nranie
Komitetu na nąd pozakrajowy. Napisałem mi memoryalik na dżiś, że Polakom
naprawdę trzeba aklu urodystego, moq kłórego Intente zobowiazuje się odbudować całą
Polskę w razie zwycięstwa i w myśl tego aklu uwaraje ko. mitet na nąd prowi ro gony.
Oświadczył mi, że taki nąd mógłby na wior nądu serbskiego, belgijskiego itd dostać k naczyn
pożytku itd. Powiadziałem, że nam na dżiś wytarerać środki dostawiam przez
Polaków a Ameryki. Dżdem Komitet może się ogłosić, jeżeli wyzka pójno kapytał

ze zwycięstwo i silne, i silne i silne i odbudowaniem Polski. Wtedy także będzie potra-
bowat więcej pieniędzy.

Probił notatki, więc i memoryat i olineat pisać go na dowi angielskiemu.

Każdażem, żeby mi przysłało od ofiarów Polaka, którego po usku.

Jestem tak potężny, że sobie nawet nie przypominam, o czym myślałem. I myślałem
dlaczego wczoraj i wczoraj, że tego nie napiszę. Chodził jeszcze o to, że nie mogę.

M. V. 18

Jest tu w Commissionie centralnej interakcja Czech prop. Rybka, oczywiście jakiś bardzo
zabawny, który dziś w rozmowie między wieloma obcy mi z taką ciekawością robił
uwaga: „Ma! to i Polacy raczej naja rozumieć, że Austrię trzeba zbawić?” To zdziwienie
jego było bardzo ciekawe! Chciałem mu dosyć twardo, że niemieckiej kwestii polskiej nie
mać z dwobójcami, co się nieśmiało w Austrii, bo to sprawa więcej skomplikowana, że
z austriackiego kłata widzenia zrozumieć jej nie można, bo ona ma światowy charakter.
Zrozumieć też szeroko sprawę z Anca (Annuu) Rijandic (Serb) de Dordain (Francuz)
i Donati (Włoch). Nie oto chodzi. Tylko, że ci Czesi udają, jakoby byli przekonani, że kto
ma inne potrzeby i role, czyli nie odda się im pod komendę, ten jest zdradą swego
narodu, albo przynajmniej zdradą państwa, któremu oni chwilowo służy. Bo oni
tak szybko nową, wyniszczyć kłopotka, że Entente się nie spotnie.

Wojnę drogą, boż się, że nasi panowie z Krakowa i Warszawy politykują, nawet to
pod kłosem strachu przed bolszewizmem. Moje to mądre polityka i ma cele głębsze
niż prosty strach o bracie dworcu, ale ja jej nie rozumiem. Wytwarza się tutaj dość
duża niechęć do Polaków, na której karłowatowanie nie ma się. Czesi, coar więcej
raczej nam tracić wiarę we wszystkie i we wszystkie. Entente nie dopuściła do utwo-
rzenia polskiego wojska na froncie rosyjskim, Prusacy to samo próbowali w Królestwie,
a teraz nam butem pierwszemu przygryzli - jakiś kłopot nas sięga, że dziś jesteśmy
stać od Montenegro, a gdy przyjdzie układ pokojowy, obie strony zapomną o nas
jak o peszebie. Na kogo walić winę, nie wiem. Ale mam nadzieję, że kłopot na nas
ciężki. Raz kawadraj, nasz sydry, raz wiarna szlachta, raz ciemny chłop, raz sam
nie wiemy, czego chcemy - a gdy nas przyjaźni dla Entente amunicja do restauco be-
broimy, kłopot nas o to, że się nie mamy.

12. I. 18

Nam zaproszenie na wielką „uroczystość” „clat Santo” tj. w bazylice św. Antoniego
dla upamiętnienia bogobojnego i oświecenia i miłości. Antoniada nie tu nie ma
Antoniem, tylko il gnto. Jest to zatem i wielki un und für sich jak mówią Niemcy.
Wczoraj oglądałem tę bazylikę, która mi się podobała, ale za wiele musiałbym pisać, czego
to opisać.

Wolę gadać o sprawie.

Wyobrażam sobie, iż dlatego nas nie lubią, ponieważ sprawo namza tak iż narusza, ale
konieczność, iż rzecz wygląda tak jakoby ta wojna toczyła się wyłącznie o Polkę. I tego powodu
kierownikom i całym światem powierzyć nie można, bo gotowi wrzucić oboję.

Chciano cara utrzymać w wierności dla przynależa... na drodze stała sprawa polska i
Dumarsque ją przekhandlował i musiał natężyć niej woli nie nie rozstrzygnąć. Myślano
o zgodzie z Austryją i naturalnie sprawa polska wypłynęła. Myśli się o powściągnięciu
dumarskiego i widzi się, iż choćby mu zabrano całą lewą ręką, którą dawał, nieustannie groził
na przyszłość, jeżeli się Polki nie słowimy. Czego się baliśmy, prawda i wiedzcie ta sprawa wypływa
jak wyrost, jak natęż. Owszem natężyć się nie widzieli.

Stąd chcieli porzucić się natężyć, natomiastu sprawy. Myśla się w tym w Polce i w Polkach
aby ich sprawę preferować. Z początku wojny robiono nam zawrót, czemu nie robimy
powrotu do przeszłości, ale takiego traktowania nie stawiano Belgom ani Francuzom
i sąsiednim okolic. Iż się eważa się i powracają Niemcy i jego ułaskawienie i Niemcami,
a rokiem tego dobieć, iż Niemcy nie mogą państwa pokój. Stąd się ekstraktuje francuski
przeciw Włochom itd, ale ponieważ się na Kade, rozpoczyna, iż chcieliaby cośkolwiek ratować

13. V. 18.

Wieroją była w oficerskiej usensie paradna wizerunku z powodu przyjazdu gen. Scipione.
Pojeździł Ojetti rozgadał się z Kujundickiem o niecierpliwości jugosłowian. Gawędka na
ulicy trwała do trzy godzin i przetrwała do domu po północy. Ojetti tak mniemają
mówił:

Trumbier myśli się, gdy sądzi, że zostawi w Trynie dobro wrażliwość. Przeciwnie prawi wielu
ludzi jak np. Salvemini, kto y był do poszukiwania dla jugoslawofilstwa, bo się godzi na
zostawienie Słowianom Salunacy w ranniu na Istrię dla Włoch. Tymczasem Trumbier mil-
czał o rozgraniczeniu terytoryalnem, Markowicz przez trzy tygodnie nie chciał o tem gadać,
a wreszcie odważył się stwierdzić, że dla stworzenia istryjskich portów jest w Istrii
wolny dostęp do morza. To zwała i nacjonalistów i socjalistów, a nawet tych, którzy wrócili
poził na pakt z jugosłowianami. Stiffi nie wrócił się i nawet przewodnictwa w Komitecie
nieustającym nie przyjął. Nawet Amendola już nie wierzy jugosłowianom. Gotowa rozpalić
się walka publicystyczna i parlamentarna przeciw temu zawarciu i zbrodą dla sprawy.
Ojetti mówi barwnie i obficie. Kujundić milował, nadko się odrywał, ale mocno. Jego bieg
myśli jest taki: Trumbier przedstawia cały naród i jest prezydentem moralnym ^{narodu}.
choć w sprawach terytoryalnych traktował z rądem, ale nie z drzewiarzami. Tym-
czasem gdy włoski oświadczył, iż trwa przy pakcie ludyjskim - przyli o sprawach terytoryalnych
tymczasem miała nową.

Ojetti odpowiedział: nie sąpo niżej, że jesteście wrogiem narodem, a wy jesteście
ciężko dusi spiskowcy i emigranci.

Wierciwio na tem skończył się było powinno, ale miłośnik volubilité Ojetti go
długo i na się rozporządzać na nowo. Zaręczam wierzyć, iż we Włoszech nie ma po...

Donosi, iż do odczuć nie, żeby na rozstrzelenie nie szły arcyksiążkę ~~z~~ z uniwersytecie.
Zobaczcie i archiwalizację, żeby z, aby opisać publikację pojedynczą. Nie ma ochoty,
ale jeżeli napiszę, to tylko list do niego - pojedyncze takiego listu on nie będzie się
kwapił pisać.

Pisząc Donatemu przyjechał u słoty taki atak do Kujungowa i Jambriszka, wstając, że są nie-
wskazy, wykreślić ich, nie dopuszczając żadnego do słowa i podnosząc głos, że wstaniem i wznieść
kapelusze, wyszedłem, bo nie mogę już śmiać. Był pan ten obywateli, powołując się na dyktando
Kultury Wład, której Chorwaci i Serbowie nie mogą zrozumieć. Był nam się, że nie rozumiem,
co Donatem albo Gjettemu miało na ten kalendarz, żeby zawrzeć umowę o rozgraniczeniu tery-
torjalne z Kujungowem i Jambriszkami. Chciał mi się okazać Holandczykiem i Draylerem,
ale zapewniamy nie rozumiemy. Według średniej rachunki, bo młoda strona przy-
szła od dwaj panowie są serdecznie sмирerem, chociaż mówią o geniuszu swoim wielo-
stronnym. Gjetti try amfuje, że chociaż jest tylko kapitanem, odebrał przewodnictwo
prótkownikom: Bakerowi (angielskiemu i amerykańskiemu) oraz Grassowi (francuskiemu)
Dwaj ci panowie nie abiegali o to by najmniej, bodaj przez brach majomości wspólnej
nam jeryda. Kujungier i Rybka mówią nieco po włosku, Jambriszek po niemiecku,
Baker po francusku itd. Najbardziej jerydysyjnym jest Gjetti, bo mówi świetnie po francusku
i wiele po angielsku. W tej samej chwili obydwóch obecnych prótkowników Gjetti
widzi wójby osobisty, który zapewne uważa w jego oczach do symbolu Italii, przewni-
orzącej kongresowi narodów, a przynajmniej wodzącą za nos całą Italię. Moim myśli, że
zapewniały terytorjalny układ z Chorwatami i Serbem, Sławie, na czele Italii, a może tylko
chce przedycelować Unii socjalistycznej, która przystąpiła do agody Kapitoluńskiej, i pragnie
interwentystom naprawdę zawrócić pierwiastek? Może też chce podkopać Torrego, lub
przynajmniej wysadzić z siódma rymicki Komitet inicjujący, a może tylko chodzi mu
o wywołanie rodnego między Trumborem a jego lulejarymi dawno meżanau-
famia.

15.1.12

15. 1. 12.

Wczoraj było przyjęcie u hr. Sapafawa na naszą cześć. Była paczka generałów włoskich, kilku francuskich i angielskich, i innych oficerów uroc. wszelakiego pochodzenia, prefekt, burmistrz i rozmaite urzędniki miejscowi, ^{inni goście} i t. d. Z tych 70 celusa hrabianna Cittadella wyróżniła mnie dosyć i zobowiązała, że będę się w jej salonie kokardował. Pałac Sapafawo-
wów okrutnie sławozłoty i okrutnie wielkonośzki i wyraził ten, że gości Dąbłęgo przez
dławiący czas jego wygnania. Narodowo - pat. yotyczny liberalno i demokratyczny

wspomnienie arystokracji. Jądro mi się ta kombinacja podobala, rosiarowa u nas ten
jądro jej brakuje.

Jan Bertholet i wojska francuskiego spiewał i deklamował piosenki pretoriu, wandejskie
i okopowe. Rosalie, Baguet, Almi (Karabon marynowy) grosse Bertha i wiele, wiele innych.
W przemowie Djetty drieżę naszem i niemiecom mowę, która mu się stała na specjalnie
poisłą nutę. I ud dwóch dniami między manifestami, miotanymi przez karchowice
austriackie, wysunęło polskie poddrowanie do Włochów o prosba o wladomosci, co się z polską
sprawą dzieje. Dla efektu Djetty wziął tego temat do niżej mowy. Almi w niej
tęż tego ratowania sprawa polska wysunęła się napród, bytem wistly, prawie do beku.

Zasowatoni, izus pokrednio odmiotti gadania, mi wujac iz w usposobieniu do imperowino-
wania powosku, przychochy po francusku. Ze mi iz, pierwsza wloska imperowinara
udata na Kapitolu nigdzie, nie popadism w pydli i nie chciamsi Doga Russi. Mowisz
po mowie Djetty'ego miatem ogromną ochotę gadać i wrucem, iz byty us wiasz wazystkich
Włochów, Francuzów, Anglików, Serbów, Kroatów, Rumunów - wazystkich podzi Djetty Becha.
Dy to mi obędnę, w jakim języku, choć do miowisza krenosy woskie nad francuskie, gdy
do pisania odwołuje. I smutno mi się krolilo, miatem ial do samego siebie a popredni
wiktusow, to mogiem w osinii wysydl wo słowy i ueronych, nie zapominając
o jawetnem obywatelstwie padewskiem i arystokracji wchocyaliskiej, upyplulic
i postawić sprawę polską. Taka sposobność przystąpienia się sprawie miedna gadani
nie rydlito się trafi, więc mi pal i smutek. Ciez noc tej nie spałam, ale temu winna
czarna kawa.

Wyczerpiętem brydka, rok: Włoskie, Cypotyowskie, z rieżniami, litaniaimi patryotycznymi
wytytami do okopów polskich i niemiecom Komitetu, jako upominek dla rodaków
walerzacych, w zrezgach niepryppacjalichich, roharzy święta Krolowej Korony polskiej.

Pis' wale, kilka manifestów i niemieckich. I neba sobie i ten kinstrowy język przy-
pomniec. Chodzi o alianus wicrysty między Austryą a Niemcami.

16. V. 18.

z noję drogę jersa, całego świata albo jest gępsia, nad wyobrażenie, albo gępsia udaje.
Ibi alarmu ekspowdu układu między cesarzami, jakoby w tem było coś nieczekiwane lub
dziwnego. Ja znalazłem w tem tylko przedmiot do manifestu dla niemieckich rotnicy
relusny, a pnie nuzil mi nie pnie to i o slowanie fachu. Dla bowiem nie nie kuziosa
wtem po i ber daty jst jest i być musi.

Równocześnie to prasa nie wosny w poblicie Niemiec - wosny tylko to się opornę iulante,
która nie dopuści, żeby Niemcy dyktowały pokój. Iad ro iurwist. między narodami iulante
a narodami, widykajacy mi do wolności, bole operuj, tylko pojęcia: zwycięstwo lub klęka.
A iktory w iulanti spoddri owaję się, iz nas uerynia owo wosubowe ciele, wyppchane
siarę, które poiarło pnie niemieckiego smoka, rozedni mi wiktusow i jst się

Kortasem więc dżelki rodakowi kłaniamy w ręce brachy smiernej. Ale co stąd za pożytek dla sprawy? Co za pożytek dla jaiśców, o których tam pisatemu? Si mi nie wsłysz. To to skawixt się zoret na skirumunt, który rakiada osobne grono polityczne z jaiśców - skim i kaleskim pat-yarcha, a angielski agent florodyski patronuje tej grupie. Lorela wyeliminowali. Skirumunt, pnieusiony ze swoimi majątkiem do Ukrainy, zapewne zyczy sobie ustalenia się w niej niemieckiej władzy, która mu własność uratuje. Wszaktem politykę anajomoci, obiadów, Watykanu itd. Lorela uważa, bo mu kawadra - nie jest wręcz w radach, śmiejąc i pochlebając mu chce jak to robi jaiśrowski. Watykan zaś twierdzi, że jeżeli Polacy dostaną Królestwo, powinni być radowoleni, bo to coś, a dotychczas nie mieli nic. Dachuńsk prosiły.

Florodyski chciał ofiarować Mons. Katti pieniędze niby to na mierz, a niby na drogę. Taki agent cudni widzi tylko ten sposób umawiania sobie ludzi.

Drugim faktem był obiad u Bakera, gdzie byliśmy ja, Jambrisrak, Kujundersz, Rybka i pięciu oficerów angielskich. Jambrisrak był przekonany tem, że musimy przewrócić po niemiecku. Ale doznał odwróconego przekonania, gdy go napisał, czyż nie uważa na wrzgot. Gadania Donatego kroloty wie swoje. Zdejmowa się angielskich oficerów o coś niendwanego - a przyczyna ta, że Baker przydzieleny do Komisji, chce współpracać, nie zaś być figurką papierową w Ojetti'ego. Ojetti zaś stworza sobie Królestwo własne z tej Komisji. Francuski major Grues nie pokazuje się w niej, nie wiem dlaczego. Donati twierdzi, że nie chce spotykać się z bochem Bakereu, ja przypuszczam, że nie chce grać podległej roli przy Ojettim. Są to intrzyki, kadri wiążące w czasie wojennym, ale ludnie ponoś bez tego nie mogą wytrzymać.

Donati radzi, żebyś odpowiedział Imendoli na jego nieśmiałe abtyki. Wpisatemu dość niosliwą rzecz, którą Donati miał przetrzebić nować do Corrieye della Sera, ale widocznie słakt, się stworzono, bo już nie mówi o juretelefonowaniu.

Pierw w noc. Nareszcie dowiedziałem się ~~na~~ jakich odpowiedzi ma gen. Spingardi dla mnie. Życzy sobie, żebyś wybrał kilku oficerów polskich, godnych zaufania, którzy mają objeżdżać większe obory dy oddziały polskie celami zbadań ducha, rozdzielania owiec i kłotów, przygotowania oddziałów informacyjnych, które dzisiaj naszą narwę nie squadra d'insuffuazioni, loca distaccamenti bli a viciniamento. Tu generał stoi na stanowisku, że jaiśców polskich absolutnie nie może skontentować, bo to ranactwo obciążyłoby koleje i przeszkodziłoby robotom polnym (a czego lekar zrobić nie może, tego i w nimie nie robi) że dydów wydzielac nie może, czyli moje sądzanie o religijnej ~~dotychczas~~ wydzielaniu niema mowy, że oddziałów di avvicinamento potrzebuje. A ponieważ w weryfikacji trzeb najwięcej ja przypadam mu do smaku, olistnie nie moje polecenie i odpowiedzialność - wolni orzech kilku oficerów itd.

Żebit mnie to z pantałyku mówić po polsku że pbaracka, ale za uczynię.

Ojetti nie powiedziała wyraźnie, czy osobliwą przychylność Spingardi'ego do mnie
przynosi jako osobiste wdarcie i rozmowy z nim, czy też jako jego polecenie.
W obu rzeczach jest to bardzo nieprzyjemne. Bo albo Spingardi tak pociągnął
mnie, iż Ojetti, aby mnie we współpracy utrzymać, zamagał to komplementem,
albo też jenerał kazał mi te słodycze oświadczyć, a w takim razie musi się
na mnie pieścić i zemdlać chorą na późniejszej. Tylko nie sobie tego nie robisz.
Nie dosięgnęli mnie w Austrii austryjskiego Fryderyk i Karol Stefan, nie dosięgnęli
tutaj Spingardi. Najwyżej może mnie cofnąć do domu jenerała, którego wcale
nie lubię - ale ten krok musiałby być przez konsultę, która dla wstydu nie dopuści
mnie do tego.

Jeszcze jednak jestem osobliwie niechętny, to sprawa na niechęci Spingardi'ego
nie robi wiele. Leci strasznie jednak temu, że chociaż nie wyskakuje dla jenerała
względnie czegoś, to kardynała, może być tylko zmuszając na lepsze.

Dwójka druga immunitas, chociaż trochę gonka.
bardzo chylony człowiek, Łączytę, kto tych oficerów rewolucyjnych ma
ubrać i opisać - czy gdzieś wroci to zrobić, czy też ma on o tem pisać do Komitetu
w Paryżu bo my w tym nie mamy na to pieniędzy. Odpowiedział, że odwiezie
się do Orlanda, na podróżkę o kredyt 40.000. Ja bowiem liczyłem, że na ubranie
oficera po rewolucyjnym trzeba 3.000 lirów, a nie rycie mieszczni 1.000 lirów. On
sobie rachuje 5 oficerów na 5 miesięcy. Będąc zaś tłumaczem moich rycerzy u Spingardi'ego,
powiedział, że moje uwagi i rycerzów lekarz mu napisze. Pożegnał do
jenerała, mając w rozporządzeniu kredyt dla naszych oficerów, stanął od razu
jako pośrednik między mną, a Spingardim. Wyoszczędził, że jenerał dotąd
widzi we mnie tylko jeńca wojennego, że, niestety, przez pośrednictwo przebiega się
ze mną, tylko woli ustanowić taki pośrednictwo, które mu oszczędzi contactu
i impetu. Od takich przykrości zaręczają mi unieważniać się, więc i ja nie sobie
tego nie robisz. Równocześnie jednak obiecał sobie, że coś dla naszych ludzi
potrafimy zrobić. Nam cała paczka jenerała, że mi głowa pęka.

Równocześnie Ojetti kładzie także na wielu sprawach, które go w jego druzgocym
charakterze nie powinny obchodzić. Jak przewidujemy, robi sobie królestwo
wiarne, czyż nie jest jedynym, nie obcym. Gdyby nie był tak stódkim, jak jest,
bardzo bym się z tego cieszył, bo mógłby być tym jedynym człowiekiem, którego
po gwałtowności i morderstwa może się na coś przydać. Niemniej jego stódyz był
wielką karą mi być ostrym. Dwaj wry jednak, że z powodu braku nowi-
nacyi w Komitecie narodowym nie ma tytułu do znanenia, że wskutek
charakteru jeńca wojennego traci tytuły poselskie itd, że więc jestem słabym,
bragującym, idąc po linii austryjskiej Ojetti'ego zrobić go patronem spraw
politycznych i za jego pośrednictwem może coś wyrobić dla naszych biedaków.

temu nie uważam, że nasza sprawa stoją bardzo blisko we włoszech, a chociaż wiem, że ja temu nie winięmu, nie mi to nie ostadza tego stwierdzenia stanu rzeczy.

Muszę opracować a) rozkaz do Komand Korpuseów, jaki ma namyślić o sprawie ustatkować robotę, b) instrukcję dla nich. Rzeczy to bardzo długie, grube i niewygodne: od ręki ich nie zrobię. Tymczasem potrzebny c) memoriał dla szingardiego. Mi nie tych takich prostych niejasności nabieram ochoty, bo przecież jakas nadzieja jakiejś roboty jest.

Moja antykwa, napisany na natrętnie subiegi Louali'ego narobił bógom. Ojciec mi się rządzi i chce że mną jutro robić o nim konferencję. Prawda i to nie ruszy na prestraszyta ręk. Tu l'as voulu Georges Dandin. Ciekawym, jak wybrną, bo ja odpowiadając Amendoli nie chciałem, a teraz oświadczam, że mi na jego ogłoszeniu nie zależy. Wówczas nie zaś, gdy mi zależy, że wiele tagodric lub skreślać, będą gadać, że lepiej nie nie pisać niż takie nie pisać nie dawać. Rzeczywiście nie zależy mi na ogłoszeniu, bo celu nie widzę. Ci panowie w każdej sprawie chcą chwytac' to co najłatwiejsze, co nie nie kosztuje. Jak oni się boją wszelkiej trudności, nawet w myśli. A prawda otwiera oczy na zbyt szerokie horyzonty, na zbyt głębokie przepaści, zmusza do myślenia. Są zaś ludzie, co przed przyniesieniem do myślenia wolą uciec się do samobójstwa - na takie mój chłosta to zbyt wielka.

Pewne włoskie kryzysy narodowe chciałyby mieć na francji włoskim legionem ze występków narodowości niemieckich. Aby się jednak nie obciążać ani budżetowo ani honorowo, pragną zrobić tak, aby my myślnie wpasali się z ochotą tworzenia tych legionów i aby rozwiązanie na ich formowanie było dane i przyjęte jako osobliwa taska. Co prawda, nie bierzemy na to bojową tej pomocy, tylko na moralną. Ale i tej moralnej bierzemy tylko teatralkę: demonstrację. Pokazać światu, że Austrya jest słabsza, pokazać Austryi, że można jej naszkodzić, pokazać włoskim i otworem, że skoro ludzie, co mogliby w obrotach siodli jak u Boga na piecu, dobrowolnie idą na wojnę, to i oni nie powinni być szkodliwi na domem naszym swego dokona.

Albo i w tak wrzniętych rozmowach owo ujęcie jest trochę, i nieodpowiednie - rzekac' abym wybrywał jako taskę to, co im jest potrzebne, nie nuć. Bo mi nie potrzebne, aby nasi walczyli o Afrykę. A na to potrzebne mi pewno, że włosci chcą walczyć do końca i że ich zwycięstwo jest spełnieniem mar.

postulatów. Zamiast dać nam takie zapewnienie wolę budzić w nas rywalizację z Brechann, który podstępnie pośladach, rabinach, uprzejmianach się wymordili wreszcie zaskak. Ja się na rywalizację nie biorę i spokojnie odpowiadam, że mamy znowu we Francji, a rwariguwery in jedność frontu istnieje, oczekując wszelkich możliwych ułatwień celom wrobuńku dla tej armii. Podstawą tego postępowania musi być niezgłębiona pogarda dla wszelkich barbari.

Francuzi i Anglii skapają robotników się politycznych. Udogodnienia narodowe w kraju dają, pieniędżni i spierają, szukają form, aby tydzień pisenizdry dać jak najwięcej. Tutaj skapają i pisenizdry. Niejodukrośnie mam, wracając, że utrzymując się na pisenizdry polskie sam, domagać mi bywałem takich i wyróżnień, in mi pozwolono w Sadwie pracować na korzyść Włoch i nie krasku niedosć tę takich pisenizdry oceniono, nie nawaru okazywać się jej godnym. A dotychczasomni największym uranowaniem opowiadają towarzyszo dołi ja się jeszcze pisenizdry. Coś mówię o innych!

Wobec tego wojna powinna potrwać jeszcze najmniej dwa lata. Nie tracę nadziei, że w tym czasie Anglii nauczą się coś, naszą sprawę - a gdyby przyszło do tego, jestem pewny, że użyją wszelkich możliwych środków, aby ją zatłumić najlepiej. Miałem wielką wiarę w Amerykę, boję się, że nasi panowie prują i utrudniają Amerykanom porozumienie naszej sprawy. Czy strach o miliardy porwoli Francuzom postąpić tak, jak im ich rozumienie naszej sprawy nakazuje, nie wiem. Stato niestety boję się, że Włosi nie postąpią ani o krok w porozumieniu naszego zagadnienia, bo zbyt są rakochołami w sobie, ponadto uważają się za genialnych, bystrych, mądrych. U nich alfabetu włoski jest geniuszem, inteligentni, geniale.

21. V. 18

Wyobrażam sobie, że w cesarstwach musi seraz odbywać się osobliwa gra kakulowa. W samemu dniu, w którym Karol przeszedł Wilhelma w kwatery główne i przypomniał wszystkie możliwe i niemożliwe warunki przyniesienia, odbywała się w Sadwie wrocysłań ludów niezłomnych, która była tylko dośko nalszym wydaniem naszego Kongresu na Kapitolu. Dla czego władze austriackie dopuściły do tej wrocysłań? Trochę przyniesienia, że potraciły głowę. Ja sądzę, że Karol w duszy był przychylny zjazdowi, bo między powiadając potem Wilhelmu: „Popuść powrota, który mi okreliles dołkoła przy”. Postawiamy wasalem chce jednak odgrywać rolę młodego i pojechać do Sofii, do króla, który ma wszelkie pozory młodości. W ślad za nim jadą tam królowie Bawaryi, Saksonii, Württembergu. Czego ci porucznikowie Wilhelma szukają w Sofii? Choćby było, że wysłał ich tam Wilhelm, aby się dowiedzieli swego towarzysztwem, że Karol nie więcej od nich nie knaczy, to wszyscy razem jednego mają suwerena. Do kompletu

43
trakuje jeszcze książykt Reuss i Lippe. Byłoby w tym nawiązanie tak dla Karola jak dla Ferdynanda, że wzięłyby się tylko wasalami Wilhelma. Ale jeżeli nie Wilhelm wystąpi do Króliki, to co narzucić jej drogi? Nie chce przypuszczać, że ci ostatecznie najmocniejsi Królikowie Srebrzy, odcauwając zbyt gorzko królową Trus, pojechali do równie podobnego Ferdynanda, aby razem ze zwołanymi Karolami oburzyć jakiś krok przeciw hegemonii pruskiej. Nie bardzo chce mi się w to wierzyć, ale w dziwnych prasach niema nic niepo-
dobnego. Tylko protesty wyrażające tych nie narzucić nie wydają się obiecującymi, skoro ich
zostawia się w jednolity, spruszoną armii.

Powiedziałam się dzisiaj bardzo przykroci nocy. Oto w naszej ortodoksii, która jechala do Wawru na serwiz informacyjny, gdy się dowiedziiano, że trzeba zrobić patrol pod shopy austriackie, kilku zaczęło wstawać i strachu, a jeden ucichł i dwójka się ostawa w kaplicy i wyjechał. Tego mi opiewanie ^{nasz} nie powiedzieli. Twierdzili, że nieporozumienie wymuszone z ich radania, aby narzucić kądś u Komitetu na tę ciwibę, na którą nie byli przygotowani, ale na którą radawiera się zgodzili.

Chybaż, mnie wtedy i o zachowanie się naszych i o memoriał, który nie puszczętych, ^{nasz} napisaniem do władz i o narzucić w uwagi, jakie Włochi sturmu robili o Pola-
kach.

Swoją drogą twierdzi, że gdyby ktoś chciał z góry tak wziętych unędrzeć, aby sale przed-
wzięcia się nie udało, nie mogłoby lepszego sposobu wyszukać niż metodę pu. Spn-
gardiego.

Ogłoszono przez usta włoskich oficerów, że obór w Santa Maria jest przeznaczony na
tworzenie polskiego legionu. Polacy zaś nie chcą sturmu oburzyć się na rząd włoski, że
ich bezprawnie chce wyznaczyć do tej ciwiby, nie pytając ich o zdanie. Jossie sturmu
wzięli się na jakiś bór mienny Komitet, który bez ich zgody handluje ich krową,
zapewne na tępówli obojste. Zgóra, tyżąc Niemców, Madriarów, rydlów itd podburzali
ich w tym kierunku ze świetnym skutkiem. Do tak wzbudzonego oboru wystąpił nas
Spingardi zainicjował jeszcze usunęto obcych, aby szukać ochotników. Rozumiem, że
robota jawnie, nie mogła się odbyć. Nie wiem, czyja to wina: Spingardięgo, który
nie chciał powiedzieć, czy Loreta, który nie smiał pytać - dość, że myśmy nie
wiedzieli, w czym leży sturba informacyjna i nie objaśnili i my naszych ochotników.
Tęraz od 21. kwietnia obieruje Spingardi wystąpić obór na pracie polne i nie
dotrzymuje obietnicy. Każdy więc Polak, który tam sturmo porybiednie, ulegnie
nastrojowi ogółu. Jest to więc szkoda praca ducha polskiego.

Być może, że gra w tym niedzieli do Francji i do polskiego Komitetu. Skoro we
Francji utworzono wojsko polskie, włoscy jeńcy Polacy nie smię do niego wstąpić.
Nie mogą uniknąć dowiedzieć się prawdy i smię do myśli, moio nieśmierne, ale
logiczne.

Odrobki odbitki naszego tygodnika mają wyjść za dwa dni. Głównie będzie na pięć, a rozrzucać, jak Bogda. Jeżeli to jest robota, to nie dzień, nie tygodnie tak i dzień, jak dzień. Na przykład niezadowolenie w Austrii jest tak wielkie, że muszą z frontu wycofywać żołnierzy, a nawet oficerów innej narodowości niż niemiecka lub madziarska. Bardzo mi się to podoba, bo jeżeli nawet nasi chłopcy nie atakują tutaj, to przynajmniej nie poginę od kul. W tych smutnych czasach dobra i ta pociecha.

Tutaj robią sobie zabawę. Gjetty i Ponali wielbią w uproszczonych postaciach wroga, Kopis, wysyłają go niewiele i z każdego szeregu wyprowadzają poroż do naciągania się ręką, kaczyni.

Pałk. Bakera zdaje mi się wygrać, a dziś był sam tylko frans na naszej konferencji. Mam wrażenie, że o skuteczność roboty nie chodzi i wcale. Główna intryga służy w kierunku uświadomienia od niewierania się Francuzów i Anglików. Teraz rozpocznie się robota przekonawania nas w pisarzy wojskowych, poddanych ślepo komendzie.

A potem już wysyłają pojdzie dobrze.

Dziś mi Gjetty powiedział, że po rusku drukować się nie będzie, żeby nie przeszkadzać drukarni. Jak na pras wojenną, wymówka nieczynności roztępijącej. Spodziewam się, że chodzi o niesprowadzenie drugiego Polaka, aby mnie się, nie wyratować. Kawere to piskuna nieśmódz mówić: Mam w biurze posta itd.

O woję, drogę, nie ślacz nam i nie mylą proponować ptacy, którzy jacyś zresztą nie wyją i chcą, nie tyle wyrywać naszą znajomość własnego ludu, ile przekonanie nas w kopistach kulturalizowanych.

Stwierdź, zważywszy niżej inne stosunki w Rzymie, może o odwołaniu bym tu powstał, gdyby mi dało prawo do bezpośredniego przesłania się z naszymi jeńcami i sformułowania opieki nad nimi. Ale takiej raski osobistej nie spodziewam się — a ponadto wiem, że mi kładą w ręku wszelką robotę organizacyjną, która nie prowadzi do utworzenia owych oddziałów wywiadowczych. Trudności przez Spingardi, a i Loret, który jak widzę, pragnie być niekiedy wysyłany skoncentrowany w szereg, aby nie wiele robić. Potąd nie wiem, co zrobić o listach od jeńców. Wierzę, że nie zabiegai o uwolnienie internowanych z obawy, żeby nie trzeba ich iść, chociaż każdy z nich miał w ręku własny kawałek śniegu.

Kawowo nasze polaczki płe się bawia.

dla której nas tutaj sciagnięto. Jeżeli pryncioplepskiy strach nie kłóci się z logiką, to
powinien wziąć się do porządku Apokalipsy na język Stajńskiego.
Jy mowisz z powodu trudności drukarskich nie robi my nic - ale gdyby kiedyś
przyšlo do regularnego traktowania naszego przedsiębiorstwa, gotowiśmy składać to tylko
co przychodzi drukiem wrośnie, nie kwapiąc się do trytyki i ściśle informacji ry-
leńców. Wola Boska.

Jest noc. Wczoraj mieliśmy mały alarm, a dzisiaj awooplany wawer, że się to nasza.
Przytem niezmiennie gorąco. Wczoraj nie witałem z Tobą, ale dziś wstąpię we mnie wstawiając,
że trzeba witać i po prostu kryć się do piwnicy. Co prawda, to widok doznów, ubranych
aż do dołu, a choćby (nawet widok) Katedry, dodaje się przekonywującej ich słowem.
Byłoby jednak szalenie skaleczyć lub zginić na froncie od austriackiego pocisku, gdy
się z okopów wybiegło całą skórą.

A uważając donosząc, że prажski Kongres nabrął znaczenie większego znaczenia niż
myślano, że staje się aktem ogromnej doniosłości politycznej. Coś podobnego jak
było o Kongresie rzymskim! W Austrii ponosi wściekłość, że to, że nasi rodacy
smyli powrócić w Pradze, zebranie Kapitolu.

Ojette kamwają, że pierwszym i jedynym krokiem Ententy do zaprzeczenia nieprzyja-
ciela w domu był Kongres Kapitoluński. Poprawiłem go, że Ententa tego nie robiła,
tylko dopuściła, że inni zrobili.

A komendy donoszą, że w wojnie austriackiej rozporządziły się umowy polskich żołnierzy
celem dereracji. Donoszą, ludziodejanych w tym: może być śluby ocala, gdy
sprawie służby nie będą mogli.

Od wczoraj mam wrażenie, że jest właśnie chwila do zrobienia czegoś stanowczego
w naszej sprawie. Czego? nie wiem. Ofiarować jeńców babym się, bo przy wroście
inądrniał wiem, żeby nie dotykać. Może Komitet w Paryżu ma jakiegoś innego
moim, ale wątpię, czy z niego skorzysta. I dlatego smutny, że tak dawno nie miałem
takiego wrażenia. A jeżeli ono prawdziwe, boję się, żebyśmy nie przepali chwili.
Czemu nie jestem teraz w Ameryce?

23.V.18

Opięć dziesiątą wieczorem, a już pogorono w całym mieście światła i pierwsze przyświeca.
Jakiś lotnik austriacki przeleciał nad Głową. Może w związku z jutrzejszą rocznicą spróbuje
rzucić bomby? Samoloty wawer, nieustanie, a noc księżycowa tak ciemna, że mimo ogromnego
ból nóg przypominają się lata studenckie i stół w łóżkach i nadzieje, nadzieje... Co dalej?

Pokazuje się, że Kongres rzymski przerósł wszystkie oczekiwania. W Pradze mam odpowie-
dziano, podpisując do jedy naszego zdania. Co chce, że mimo iż w polskich piśmiech
Paryż skreślano moje nazwisko, rosta się ono w Austrii i tutaj rzymskim Kongresem.

To też na paryski już mnie nie wezwą, aby francuzi i wrośkapomnieli. Mógłbym też, żeby w jutrzejszej uroczystości w Brukseli skłonić i głosić udzielić Polaków - a les absents ont toujours tort. Fejeli zaś weź mnie jako osobę miłą, temu gonię, bo i miś będą gadali i świat polityczny wrośki, którzy i tak nas nie lubi, prawi się do nas ostatecznie. Mógłbym iść do Kadizetu, pragnę wspaniałości, aby się utwierdzić w przekonaniu, że to wojna była konieczna. Ja byłbym pojechał i gadał bez tremy, ale mnie nie chcą. A może i moja wina, że nie bez probanta na wezwanie, sam sobie nie pojechał dla papieru i cienia łaski? "Bytwa Kawał" w rewolucjach jest także nieudolnością.

Ty musiałem, nie wiedząc co energicznego zrobić, napisać ten drugi pierwszy
 manifest z pełnym podpisem do Polaków w austriackich seregach, a nadto
 artykuł z podpisem do następnego numeru gazетки okopowej. Samiżnani
 nawet podpisywali go jako redaktor. Właśnie Karhu nadawałam, ale co więcej
 zrobić nie wtem.

Wojna tak idzie, że maluczko maluczko, a Anglicy gotowi wojować o Polskę. Gdybyśmy dostrzegli takiego nawrócenia się naturalistycznego przeswinnika, gotowem obejść się całą Santą tak jak to słubowaliśmy na wypadek, gdyby Prusacy powiesili Włochów.

A więc skończyłem 44 lat i wchodzę w 45, Kafundowatemu w południe kiego wino, tłumaczę. Ojetti'emu, że wchodzi w 45, Kafundowatemu w południe kiego wino, tłumaczę. Ojetti'emu, że wchodzi w 45, Kafundowatemu w południe kiego wino, tłumaczę.

Is to uczynienie pierwszy krok w strategii politycznej. Ojetti, który tak samojak ja
rachyna kierować w ofensywę austriacką, rapyła mi, kiedy by ktoś mógł

w najkorzystniejszych politycznie warunkach zrobić swoją ofensywę. Odpowiadając na miścisę od dnia, to to czas krytyczny przedwzrostu, albo też, jeżeli intente jak najrychlej ogłosi akt, uznający nymuskie i pragskie uchwały za ważne cele wojenne, w jesieni. Uzasadniając ten też opinii. Ojetti zaraz już telegrafował do szefa sztabu Badoglio. Gdyby postąpił według mego zdania i gdyby się nie ofensywa powiodła, gołb wem mieć satysfakcję, że nie dopuściliśmy do rozwoju wypadków wojennych. Oile z rozmowy wczoraj, sztab nie może doczekać się ofensywy austriackiej, zamierza na 10 dni wzgodzić swoją, aby wojna nie odzwiała.

W porach wojkowych musi się dużo rozprawiać o końcu wojny i warunkach pokoju. Tak generałowie jak korespondenci wychodzą z katorzenia, że państwa prowadzą wojnę, że więc jej wynik może tylko nieco porównywać grania przed wojenną. Kto myśli o jej wyniku przewidzianiu karty geograficznej, uchodzi za romantyka.

A mi się zdaje, że ci wszyscy senzacji się mają. Najwidoczniej Anglii widzą, że upierają swoje imperium tylko przez zmianę karty geograficznej. Jak? Jenerał nie wie, że i fust kruszą do Rosji. Utopia tam zapewne miliardy, skoro mają jenerałobyte. Ale są stany kędziorów, które innego celu nie mają nad rozbicie Mitteleuropy i ościabieciu Niemiec. A mają moc kruszenia wszystkich do prowadzenia wojny, bo inaczej odwołują im dyleba i miżsa. Toi we Włoszech już w listopadzie nie było mały nawet na jeden tydzień, a teraz mają rapas na wieś niemiecką. Ameryka jako nawary nieliber pieczeństwo tożni młokowych żywi całą intente i ma ją w ręku. Więc wojna musi przeciągnąć się aż do dobrowolnego lub przymusowego upokolenia Niemiec.

Alle pierwsze lata po wojnie będą moze się ze nią sama wojna. Nii ma gniwno finansowego, który mógłby odwrócić wojenną kachetę do doświadczenia: „Walec synku, a jak wojnę przycięs, będziesz miał więcej piacenia stokrotnie zwignionych podatków”. Powojenny stan gospodarczy musi popchnąć ludzi w rozpaczę i rewolucję. Trzeba im dać inną pociechę, moralną. Trzeba uwręczyć odę i pokarać ludziom, że bili się dla niej. Tak Kościół katolicki pociesza mi z tamtego świata miatura kruszenie ciępień na tym świecie.

Choć sobie więc generałowie, politycy, dziennikarze mędrkować, wieżę że są Waylleraudami nita reury mocniejsza jest od nich. To też nie biorą do serca tego, co oni mówią.

Paul Baker wyjechał do Rzymu, potem do Londynu. Później mu memoriał o jesiennych i memoriał o wiosennych intente wobec nas. Jenerał Weeklef odpowiadając, że mi nie raprosi na obiad dla obgadania sprawy. Jak widzę

wydałby się i, mieć fundusik dyspozycyjny dla kaperasaria, a przynajmniej
odpraszania i innych, abym nie był cięgieł jeniec, a Taski uwolnionym, bo to
odbiera wielką część siły moim argumentom. Ale o tem szkoda gadać z pa-
nami z Paryża.

Baker obiecał w Londynie o dwie rzeczy nalegać: a) o użycie Komitetów ra-
dowy, b) o zbiorową notę w sprawie szjardu nymusko-pragkiego.

Boję się, że nie wróci, bo mu tu sypią buty niemożności. Że to, że swój obowiązek
pojmuję sumienie, przedstawiają go wszędzie jako Niemca.

ożwiatem dłoń satysfakcyę mojego ubóstwa i nieradności finansowej. Była
pogadanka, podczas której Donati powiedział Rybce: wy polscy i jacyś pie-
nizdry, dostawieranych przez Entente. Okrutnie to była rzecz przyjemna powie-
dzieć, że nam dają na rękę nasi polscy chłopcy i robotnicy z Ameryki i że
jesteśmy nieradkami.

Uważałem też, że czechskie samochwalstwa są przyjmowane z usmieschem.
Boże o to na te smutne sprawy, że choć godność osobistą, a przez nią bodaj część
godności narodowej ciotniek utracie.

W Czechach nie było jedności. Kłofacrowcy i inni nie brali udziału w demonstracyach.
Kramarz czynił inny neoslawizm, a w mieście Smolnickiego sekundował mu
Gąbiniński. Tęcza i ja stał sekunduje im obydwom, wydając manifesty, pod-
pisane imiennie. Niech mnie tam in effigie powieszą.

Lancichausowi i posiedzeń Komisji naszej (Commissione centrale interalleata)
Djetta ma dziełniczek, który redagujemy - czegoż trzeba więcej? Cieszą się, że wypadki
pragskie oni wywołali, więc oszczędnym więcej niż razumiali, spoczywają na laurach
i nawet, nie wierząc, czego by chcieli więcej.

Paradna była sprawa, kiedy Rybce wywodził Donati, że ich sprawa bynajmniej
nie jest centralną, że Czechy mają dla nich tylko wartość, jeżeli się oparą
o silną Polskę. Biedny Czech papierał się, robił z ojczyzny swojej centrum świata
a wreszcie wyłożył ostatni jego argument: My bogaci, a Polacy biedni i ruinowani.

Mogóle sprawa narodów uciśnionych wygląda osobliwie. Trumacron o mi ze strony
włoskiej, że my jesteśmy najcierpliwszymi z nich, bo o sprawę polską musi być
mowa na kongresie, bodaj proto, aby przyjdzie do wiadomości to, co Niemcy robią
z kongresiołką, gdy tymczasem o innych może i nie być mowy, kiedy tylko
nagdy traktować będą z sobą.

Głębokie pojmowanie sprawy ze strony ludri ber serc, ber ducha, a preciesi po-
wstałych się na Mazzini'ego.

25. V. 18

Pytam narem z pomy. de Luca na obiedzie u jen. Radcliffe'a za Albano na wsi (Monte Bruato?). Pyta mnie o pądania Polaków i pomy mnie przedagował telegram o deklaracye, że zjednoczenie Polski z dostępem do morza jest identyczne ze zwycięstwem Entente. Drugie pądanie dotyczy jeńców wojennych.

Widzę, o tego, że nad angielski biuro na swój koszt utrzymuje rumuńskich Komitetów propagandy, bo na Komendalora obkłada w Rymini angielskie pieniądze.

Kle robię, nie stawiając jasno kwestyi naszych kilku oficerów, którzy mają objeżdżać obozy jeńców. Robi się korespondencya, na temat, które, mi niestety ma powierzyć kosztich utrzymania, a ty mcrasent Donati już prawie publicznie chlapię, co to nad Konsultacyjnę wiozki na dobrodziejstwa chce wynagradzać Polakom. Muszę jutro rozmówić się z Ojettem, a puentualnie kto wie, czy nie pojedę do Taryia.

Przewieźć się tutaj natalszając rzeczy i lepiej nie od nich nie przewozić. Jeżeli Komitet ma trochę pieniędzy, wolałbym na tych ludzi mieć pieniądze Komitetu.

Ten Rybka fust się nieśmia w nieśwoje rzeczy. Dusi musiatem zastanę się, że ja nie mieszam się w czebie spogury - jemu wolno myśleć i mówić o nas co mu się wydaje podoba, ale jeśli ja to jestem, ~~ja~~ wyprowadzam sobie jego opinie nieproszony nad polskimi sprawami. To poskutkuje akurat na dwa dni.

Ojetti wracał mi uwagę przed obiadem u jenerata, że ten może wypyttywać się o funkcjonowanie Komitety, pod mówioną pmer Bakera, który miera się w nieśwoje rzeczy itd. Polem przybiknęć pytać, o cemu była mowa. Polki mi obyt trochę Komplementy i mure, mieć się na ostrożności.

Dusi rano pawił nas kwatowicie Ojetti pawiadaując, że ofeurywa austryacka ma być oliska i że trzeba o sobie manifesty porobić. Nie wiem, czy tak rozumie gadał, czy też chce mnie miedzić podilebstwem, dość że werystkie moje wiozki pomyśto. Co prawda, to mi chce mi się wierzyc w ty ofeurywę, bo mi się zdaje, że byaby rozpadnięciem się armii austryackiej. A może bła tego właśnie będzie? A może moje nadzieje na rozsypanie się armii, są przedwczesne?

Przy jednym jeńcu polskim kwateron Karth od Kaurata, w której ten pisze, że Karthi oś wiek, który nabije stiega, dostanie 50 kor i 20 dni wolności. Wdrocnie muszę się stiegostwo. Chociaż nie wiem, czy ta Kartha mi myślowa dla myślenia wiochów. Nie rozumieć bowiem, jak ceuxara austryacka pnapusora takie korespondencye między ośmierzami - pwiacera, że była tam pwaiga piraego, i o on odrucał te judaerowg oferte. Chyba ceurot spał.

ale daruno. Świat się zmienia i jest jakiś fatalizm rzeczy tożsamy z grupoty, strachem, bernygluoi, samolubstwem itd, który nieuchronnie prowadzi Europę do neri, a potem do niewoli wobec państwa. A ja jestem indywidualistą i uważam państwo na organizację brojącą dla zabezpieczenia indywidualizmów nieśko dręczących otoczenie, tymczasem się rzeczy idą my do najgłębszej niewoli wobec koncepcji państwa. Prima i smutek — albowiem brak mi oka i serca dla tej przygody, która może wydać się komuś lepszą, bośdnie inną. Łajdaki w się do ową wiadry, rycie będa, a cały świat pogrą będzie w ucisku.

27. V. 18

Ostatnich rozruchach w Gracie, obywatel, nie Madriarzy odwołali postępowania, i nie tylko nie strasali do tłumów, ale dali sobie spokojnie odobrać broń, gdy tymczasem Polacy, nawołali spieranie, potroili moc ludzi trupem. Trzymam mi się krobilo. Polacy, spręda wani rywocem, ciwotłowaniem, głodem, głuci i kopyami stają się ostatnią podporą chwilejszego się tronu, najniebezpieczniejszej dynastji. Jest od niego stracić głowę. Boisarum ludzie we własnem państwie potrafią być buktownikami. Obecnie tylko musimy się trzymać do śmierci — wianie jak sobaka.

Gdy lek rozwarłam psychologię naszych jeńców z Santa Maria, jestem pewny, że gdyby im dano broń, wiekrość z rękami i okrzykami, „hurra“ rzuciłby się na wrochów — ale przeciw nietykalnym Niemcom nie podnieśli ręki świątobradziej. Niemce to łabu, a chłop li manowicki czy ropczycki czy tarnowski nie wyrósi jeźdźce ponad religiję drithusów. Długo spała przez kilka tysięcy lat i krew się rabolo hem. Ten musowce namiętnie jest daje mu troskę, obę, nieświadomością się, bo wzięta z kultury bulachradziej rusko litewskiej a nie mazurskiej — najedleriej, a nie swojej. Nawet język literacki jest mu niedostępny, bo sparty na krzyżowców i dyalekcie. Ogromnie to smutne.

A kreść... ten chłop na prawo polskich był tylko bydłociem — rądy austriackie krobity z niego czerwieka, ale czerwieka austriackiego. Noszki wiosów, wyrwać sobie. Od 1903 roku potajemnie i prapatem się: grótny polski m chłop zachodnio galicyjskiego. Uważano mi strach za przesadę, za przesadę partijno polityczną. Ludzie wschodnio galicyjscy stawiali chłopu mazurskiego na piedestale, a chłopem wschodnim po niatali, chociaż ten o patę niebo więcej ma porzywów ludzko-polskich.

A moia była to resimpendy ruskie? Wszak na zachodnich Łobków idą wszystkie niego dri wobec rydrio i rusinów. Pod tym względem nad austriacki i cały świat prępnije nam pełne posiadanie kaluteńskiej Galicji i dopiero, gdy przyjdzie do praw, pamiętaj, wyspy o Rusinach, rydach nawet olimecach w Galicji, byłoby nam uszczuplenie praw do

Być może, iż jestem zbyt mocno podeptany, ale ciągle dochodzę do wniosku, że nie ma niczego, co nie jest dla mnie ważne. Bardzo dobre. Odpowiada to i naszym chęciom. Ale wiadomo, że istnieje komitet polski, uznany przez nich za przedstawicielstwo narodowe i że do niego nie należy. Przyjmujemy, że nas trzech biorą za Komitet w Włoszech, to czemu odwołują się tylko do mnie, a nie do Skirumanta i Loreta? Mnie nie dają możliwości realnej pomocy i porozumiewania się z innymi i chcą, abyśmy jej sobie sami robili i rozstrzygali sprawy - a w takim razie niech mi przynajmniej urzędowy charakter wie-rytelnego przedstawiciela spraw polskich. Tymczasem ja jestem sobie ja, trochę jeszcze, trochę fachowiec mordercy spraw polskich i nie wiem. Przychodzą do mnie o projekty, które sami obmyślili, a nie mówili o nich i robili sobie po imieniu, nie wiedząc się w kamieniu wobec nikogo: robota brydka i nieczysta. Myślałem, że mnie przychodzą. Ja tymczasem nie mogłem odmówić wykonania tych ofiar, o stworzenie dwóch grup di avvisiamento zostało jeszcze w marcu kasadziro przyznane. Ich niecierpliwość odbija się na nich samych. Dlatego odcięli nam wiadomości i informacje, aby nas zabić w naszych wojennych feldweblach czy kapitanach, a może kaprali, którym dyktuje się tematy do wypracowania.

Mówią, że północ dawno minęła, ale nie. Major Weilschott przywołał nam na mecie wiadomość, że ofensywa we Francji rozpoczęła. Okrutnie interesująca sprawa mówić ja. Carlo Telsi (czyż tak?) o Watykanie. Potem Rupa poszliśmy do hr. Tappasava, gdzie była panna Gallo, a potem przyjeżdża i sam tata generała. Wyjeżdżamy o północy i nagle ustępujemy odgłosy kantonady tak dźwięcznej jak nigdy na krasi. Czyżby wipót-crema o mienięcej ofensywa austriacka? Ja wciąż twierdziłem, że to tylko demon-stracja. Kantonada nieprzerwana trwa dołąd. Mimo, że noc niebyła jasna, bo diadyma, zabrano światło elektryczne. Wyglądało to prawie serwo, choć mnie nie chce się wierzyć. Ponieważ ja chcę nas wysłać do Reggio, Rupa chce czekać - ja zapo-wiadam się, że idę spać, bo mimo tej kantonady ataku nie rozpoczyna chyba przed jutrem. Tymczasem nie mogę uwierzyć, aby się atak udał, chyba by wroci niechali bez przegranej. Jestem oburzony tym brakiem wiary w siebie, u ludzi, w tak chętnie o sobie dużo gadają. Stach nie jest przerwaniem linii. Ot po pół godziny odje-żmy się, że kantonada ustala. Ej nie! Znowu się rozpoczyna. Gupstwo worytko! Chodźmy spać i ciemny się, że tu jednak nie okłamy, może się zorientować i nie siędzić się w błąd.

Przed pośnięciem telefonowałem do mnie generała Radcliffe, donosząc, że dostał telegram od lorda Northcliffe, w którym ten zapowiada, że przedtęży rządowi swojemu i całej Entente swoje wnioski, bo mu przypadają do przemyślenia. Ma to być niejako odpowiedź na Kongres praski i nigdy napa, oświadczając, że pogodzą się na uchwały, uważając wypis, dwa Entente za równoważące x wolnością tych ludzi i jednoczeniem.

Tak więc sprawa polska, zamiat być najważniejszą zagadką naszego mądrego narodu, staje się jedną, czwartą programu anty austro-węgierskiego. Co mamy na to zrobić? W Saryju posłaliśmy radcę i naszymi wejść w stosunki z kłopotami wojkowymi, sam chciałem jako referent jeńców nawiązywać te stosunki: odebrali mi referat, a gdy wróciłem do Włoch oddali mnie na łodzie. Sami nie nie zrobili, a musieli wysłać na wygnanie do Padwy, abym nie prowadził najważniejszego mego stanu Skirmuntowi. Zgodziłem się o losach, a przypadek zethuż mi nie, pułk. Bakoreu i przez niego i ten. Radcliffe. Oni mnie pytali, ja wyjaśniałem. Nie moja wina, że jestem przeciwnikiem Komuny interalekcyj i że występuję abiorowo nie indywidualnie, prosto: anty austro-węgiersko a nie po polsku.

Naprawdę nie widzę w tym wielkiego niebezpieczeństwa. Lepiej niech sprawa polska będzie aktywna przez swiętoki i Czechami i jugosłowiańcami, niż gdyby miała być pasywna. Ale to capitis diminutio. Nieraz się rozpatrywa i w tym towarzystwie musi być ratowanie i zdobyć sobie należne miejsce przez własny ciężar.

Jabym radził naszym państwom, żeby sobie przywróciły przewodnictwo między tymi ludami. Lawner i gody i Czechami, Rumunami i jugosłowiańcami i rawnie mówić i mówić ludom bałtycko-bałkańskim. Ale oni tego nie chcą. Wierzą mi, choć nie w swiętoki anty austro-węgierski, jedną nogę stoją po naszym i ciągle pokarują, że do niego nie należy, całkowicie, drażniąc sojuszników i pójść na koncepcję politykoma. Grają rolę wielkich państw, co rządzili i rządzą się do ludów austro-węgierskich i pokarują Rumunów, zamiaszt z kłopotami i kłopotami, więc kierownictwo tych mniejszych i znaleźć się całkowicie w ich towarzystwie. Ale na prele, jako portawoce.

Napisałem do nich list a) o wniosku Northcliffa, b) o pięciu ofiarach dla Włoch, d) o pomocy dla mnie. Napisałem też do Skirmunta, żeby ratował referat jeńców.

28. V. 18

Pisaliśmy przyjechał do mnie generał Radcliffe. Powiada: nie wiem, czy pan dobrze porozumiał werować przez telefon, co mówiliśmy, dlatego chce odebrać telegram od lorda Northcliffa. Kiedy mu przedstawiam, co się stało przez telefon, poprawia mnie, że Northcliff nie myśli stawiać wniosku do swojego rządu, lecz jest pewny, że wysłuchają rady Entente i zgodzą się na jego wnioski. Wola Boża. Tem lepiej, jeżeli to prawda. Potem jako spowiadając do dalu z nechy, pyta mnie o dalu pisywania. Kładę dłoń.

Włoch Entente porozumie się celami i zasadami, niepo w wyjątkach krajach zachowania się wobec Polaków, a więc wolność, polskie obywatelstwo, polskie paszporty, charakter narodu, ap wyjątkowego lub sprzymierzonego.

2) Równie traktowanie jeńców, i więc oddzielenie, skoncentrowanie, propaganda, wolność wstępowania do wojska polskiego we Francji na podziału jedności frontu itd.

I chęć ewangelizacji kruszeli na odoswag na k' spowinny, miedzy alie asie. Lini i chęci
o spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

I kruszeli i odoswag spowinny, ewangelizacji. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

I kruszeli i odoswag spowinny, ewangelizacji. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

29. 1. 13

Wielu i odoswag spowinny, ewangelizacji. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

I kruszeli i odoswag spowinny, ewangelizacji. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.
wiecej do niego spowinny. Spowinny i odoswag spowinny, ewangelizacji.

[illegible]

Sokanta upasaddhi jōjī' vālini' . uvidana ebhoja + p. eva su
ud nas. l.
Saccavajitum lepi s. form. gya p. . ogye . po nna vta + hettam . o'
on maldy do tē sarhej klbi.

[illegible][illegible]

erat aliena in terra illud ubi nesciret de nichil erat parum et nihil
 a, nunc adpauca dicitur. Nihil spem in manu, adpauca, ubi. In
 a, quod futurum est in rebus ad manu ad manu, de solis dicitur paraxenia.
 In hoc in manu a manu in, a manu in manu in manu in manu in manu in
 non ego, videri in manu in, a manu in manu in manu in manu in manu in
 na bona.

[illegible]

niegus ir šis, tačiau do nuomonei spaus, ir galios dariau
neis, y. staunus, ir nuomonei staunus, y. staunus, y. staunus
staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus
staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus
staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus, y. staunus

[illegible]

[illegible][illegible]

Vol. 18.

[illegible][illegible]

Ami miei, Vi ho dato a correzione, in Orlando ed in Napoli, e in
mancando a ho recato ancora un mio nome, e ne rego per abitudine
di a nomi per te, e per te.

Stwierdzenie, że woda jest czarna, nie jest dowodem na to, że woda jest czarna, tylko dowodem na to, że woda jest czarna.

[illegible][illegible]

Tam je studuje i u nas niko ni nefero na obad, jao, Vadoglo.
Zatkolka dui obiad viz pldgrie.

m. religiozka. mo'ia m., i teth' est. noma nerowaz, ruc. Drow,
nygo, fcyg'a' wenta le. iarda shiy obly. bado dnucony az nu
nadaf.

id. i. at yv vuzach' lyh naryh cherviv, shch u vu in slat. Tosto
shv ry, sudenost u rindny miedy q. bibrno n'e dla ogy ry, shch
moh kaidly i nych naryq p, so u n'of ara vo usyrit'o nuch amai
ib o i

M. H. 18

Le 11e de l'année sainte sainte. Le 10 de l'année sainte, ou au
mois de novembre, a l'heure de la prière.

Cytę gamek kablat mi kluczykai sz, wiotry na prawde nie wiaam, poaz pojjechał.
 mi to i bla porozumienia w zinnu, chocai doid swomiu dinnu, nowi dno
 tem mu, i doaz o do powrocie a try. mi kuz, wozz wy to noz, poemo.
 wroch, blagom mu iaz, ta maciejowi yez zoty pastki kiazai szkie ro
 mi nie, kuzoj podofa. wdo o ogum ayz wozbowe nie to ale po wyty
 ma drimawne! tuz spawadai Solalio. Reu. chylaty nam dno.
 Kozpni. kuzi ne kuzo rozurpiony, woz pyta wia rady ogumnyy i

Корпус, на котором размещены все приборы, имеет вид

12. VI. 18

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

13. VI. 18

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Wierzę, że telegrafem od Krasnawki, i nam dziś być. Dziś, telegrafem
Krasnawki dowiedzieliśmy, że tymczasem nawet dziś w Krasnawce wyjechał na wojnę, bo
w Krasnawce niepowodzenia walczyli i już bracia, no i tymczasem wyciągnęli.

Przypadek

W tym roku, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...w tym czasie, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...w tym czasie, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...w tym czasie, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...w tym czasie, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...w tym czasie, w dniu 15 kwietnia, w godzinach wieczornych, w domu przy ulicy...

...
Hauke.

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

Štamo roditelji su se razdvojili, a ja sam ostala u porodici. Uvijek sam bila
to koja sam, a ja sam došla. I tako sam se razdvojila od roditelja i
ja sam postala angličanac. I tako sam se razdvojila.

[illegible][illegible]

Wtę chwila była przeyta mi wiadomosci . . . George jest dotychczas polichod . . .
na jego auto woz . . . i chciatem polchod do Sierra y do . . .
i . . . Wola kocha

Cozas exauq. etioio. et, ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶

July 1st

26. VI. 18

Wielom charakteru, że bliżej wstąpił przed siebie i niewiele, a nie strachu
nie ma

W tym miejscu w końcu a trzecim miejscu. Właśnie przed siebie. Miałem do nich swoje
wzrosty, jak i wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

27. VI. 18

Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.
Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił. Właśnie wstąpił.

in senso di tolleranza e di amicizia. Ma se non si
incontrano a noi oggi. Spoglio per il che si è già detto. In seguito. Il che
per conto di noi non ha mai avuto. Ma se non si
si trova a noi non si può dire che si sia già detto. Ma se non si
muore, si dà la vita.

Egregio commendatore,

Il vostro libro, che mi ha dato, mi ha dato. Per ora di voler sapere
che il vostro libro non è ancora stato. Ma se non si è ancora
il vostro libro non è ancora stato. Ma se non si è ancora
il vostro libro non è ancora stato. Ma se non si è ancora

Due giorni fa il Comitato Donati ci ha fatto sapere che un generale ha
dato alla nostra causa. Ma se non si è ancora
militare del lavoro (8-12, 16-20 ore). Ma se non si è ancora
re. Ma se non si è ancora
li si impara a fare. Ma se non si è ancora
il suo valore e in un'occasione. Ma se non si è ancora
ietà. Ma se non si è ancora
un fatto. Ma se non si è ancora
Commissione delegata. Ma se non si è ancora
contro i tentativi di militarizzare questa Commissione. Ma se non si è ancora
ne. Ma se non si è ancora
re. Ma se non si è ancora

Questa mia decisione non contrasta con alcun accordo. Ma se non si è ancora
ho fatto, per quello fatto colla V. nell'albergo Regina. Ma se non si è ancora
to di un po' di tempo. Ma se non si è ancora
ter. Ma se non si è ancora
della Commissione non perché per ora capulano, ma al contrario. Ma se non si è ancora
le che era capulano, perché il fatto non è ancora. Ma se non si è ancora
con piacere mi sono messo a disposizione dell' M. G. G. G. Ma se non si è ancora
disposizione del Comitato. Ma se non si è ancora

Il che non sarà smentito se affermo di esser stato in coscienza
ed a questo collaborare. Ma se non si è ancora
sposarsi e l'altro due. Ma se non si è ancora
che non si è ancora

Ust, nastala su i, ići o ne volju.

[illegible][illegible]

Non m'astento di aver detto i chierici e i preti di non voler più lavorare a Padova e ferire la città di Siena a quella di Padova, ma ero veramente affatto gradagnolo e al incio i p. ecci non intendes que to per un complimento a la Sua di mon del lavoro. Si può dire che dato delle parole di questa natura, mi abbandonando a Padova uccidendo i telegrafisti dei miei amici.

* foglio ~~da~~ letter, non basta per spiarne tutte le questioni. Differenza le obli, non ed è
rendo che finisce. negando di voler bene credersi: il suo
continua ne

28. 11. 18

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 2) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 3) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 4) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 5) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 6) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 7) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 8) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 9) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom
 10) 1/2 w. yson wrygiena ptyardawo wrochom, puzotowjanom i puzomunom

[illegible]

1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344

[illegible]

4. 7. 1951. 11. 11. 1951. 11. 11. 1951.

31. VI. 18

[illegible]

Kachetarijane biane werytko so wece. W kowniczi Etki ni mo kachy, to
rostei marautony ruz herb: wyph po porowynaj a hoduich, kłony mozi iu
forymny mysoch, to dostawerz, niawidry. Jedu r'ado niawerzuch wozdlo
ho uobla, to tycho to to, to po ludu 'woll'opolu. Prawda amerykany
dłoe a nusi sadawo Tronczeka, kłi ryz samo mawerzko wcharyz puchode.
mo iscalarkebu In to uoblo, to itoa idunt ryz amerykany, ni pze
niadrm.

[illegible][illegible]

Kachuba - to jest pociąg zbudowany w wytwórniach, który służy do
przebiegu mostu po torach i innych miejscach, gdzie są potrzebne
składki. Jest ten pociąg bardzo wygodny i szybki.

Nie mały odwagi agitować młodych ludzi we Włocławku, pełnym wojska...

[illegible]2. VIII 18°

... dan itu akan menjadi suatu kenyataan, dan ini adalah hal yang
sangat penting, dan ini adalah hal yang sangat penting.

[illegible]

[illegible]

Ho un certo progetto di opera su realismo sociale, stile e contenuto a base di
41 giorni d'alto di Santa Maria.

[illegible]

[illegible]

Novo pravihlye jedno osobu, a osamostalio dysydenckow osobu, to y odno
dysydencku, "zameldowat" i zgonadawat u. k. k. i
chyt ny sobe zgonadawat probu. Ihto much y dno, kto y, ny skatit two,
antichrestianin

Kagadaikeu u tak dingo, ie nie mogła. Jej mąż ogarnął ją i wyciągnął z niej wszystko, co było w niej atem i spowinęła się na powrót. Wzagnęła jej świecę i światło dotarło do niej, otawała na pokrzy, wary w łonie matki.

Urocz. 20 marca 1916 r. Po przesłuchaniu świadków po dłużej chwili, przysięgę
złożyła i legatowa w Warszawie, która mogła być w Warszawie także jako
była moją matką

C. J.

[illegible]

He sibi tak legł, nie widać, jako schodził, a rezultat jest olbrzymi do
 10. 1000. A
 nie ma nawet jeno kowidriod, a mają robić obieranie i do u

[illegible]

Alle i forest i mi pajak pchnowat stiat do so poadre na auto, wotk iwo ego
niz jacta. Tacta na i, najdotoj nazi, wiczi ugo wadrowat hapi. u
wadowat ot nadoio intente, autochublu jako wiczi ego na ego wiczi
alla nadoio pchlowat i doio, u Druwisko pojachat do chubnyh bo
auto, nobil "narodowy" mo ty jui mst

Itakao' nu nu chei, ga, natu, no te b'araisawa.

[illegible]

Przejdźmy teraz do sprawy, która nas interesuje. Bo, jak widać, nie tylko ty, ale i ja, nie jestem zadowolony z życia. I to jest właśnie ta rzecz, która nas łączy. I to jest właśnie ta rzecz, która nas łączy. I to jest właśnie ta rzecz, która nas łączy.

de ce tu robie? am convingut ca si o suta prusoa sustine, care
arete sa renungeti pe frate. Puna dracu alu, si urzeste toate urzedy.
La edy juitantii dofrico prusowy hook P... Ktoia aci e jug ... sau

a jugosłowiański lubek odradził, w całej ślan ofensywy nad Trawos umocni-
łot drugą stow. Czy uważacie się drugi lakt, skoro wiadomości o naszym
verand, an pseudotaję, są na drugie strony?

Do Polaków nie chce robić, nawet tego, co już nikt nie oddawno w Anglii
we Francji. A potem zgadają, aby janki polscy pchali się do okopów włoskich
& rafaletu, bez zastawu, i wdymurowi. Tak się politykę nie robi. Gdyż nas
się porzuci na rozprawie Austrii, łebie refy i acz na? Lwów i 4 strony.

Alto to nie są myśli. Skirumunt kontent, bo jada & schrotanum ambasad
i tywa przyprawduj przez ambasadorów i schrotany stan. O Polko! była-
byś nie widziowna wobec na państwie i krychły nowo, gdybyś nie zabił wato
i powodu obydwo i imadai! Skirumunt!

Wiem, że w Polce byłyśmy drugą w organizacji sągali, low interwencji

Polacy, Cui, jugosłowiański, wrodenci włoscy, ułobdety i żigun

Włobdety i żigun. Wierzę, że Polko nie ma

nie ma i znowu ale będzie ponadu do do Trójci. Nam

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

Polak, moim, recovery znowu

racjonalizm i gry. Jest to tytuł kontrowersyjny, bo nie jest to
tytuł demokratyczny, a nawet jest to tytuł, który jest a priori
i jest to tytuł, który jest dobie i jest to tytuł, który jest dobie i jest to

14

1. *Ustawa o* ...
 2. *Ustawa o* ...
 3. *Ustawa o* ...
 4. *Ustawa o* ...
 5. *Ustawa o* ...
 6. *Ustawa o* ...
 7. *Ustawa o* ...
 8. *Ustawa o* ...
 9. *Ustawa o* ...
 10. *Ustawa o* ...
 11. *Ustawa o* ...
 12. *Ustawa o* ...
 13. *Ustawa o* ...
 14. *Ustawa o* ...
 15. *Ustawa o* ...
 16. *Ustawa o* ...
 17. *Ustawa o* ...
 18. *Ustawa o* ...
 19. *Ustawa o* ...
 20. *Ustawa o* ...
 21. *Ustawa o* ...
 22. *Ustawa o* ...
 23. *Ustawa o* ...
 24. *Ustawa o* ...
 25. *Ustawa o* ...
 26. *Ustawa o* ...
 27. *Ustawa o* ...
 28. *Ustawa o* ...
 29. *Ustawa o* ...
 30. *Ustawa o* ...
 31. *Ustawa o* ...
 32. *Ustawa o* ...
 33. *Ustawa o* ...
 34. *Ustawa o* ...
 35. *Ustawa o* ...
 36. *Ustawa o* ...
 37. *Ustawa o* ...
 38. *Ustawa o* ...
 39. *Ustawa o* ...
 40. *Ustawa o* ...
 41. *Ustawa o* ...
 42. *Ustawa o* ...
 43. *Ustawa o* ...
 44. *Ustawa o* ...
 45. *Ustawa o* ...
 46. *Ustawa o* ...
 47. *Ustawa o* ...
 48. *Ustawa o* ...
 49. *Ustawa o* ...
 50. *Ustawa o* ...
 51. *Ustawa o* ...
 52. *Ustawa o* ...
 53. *Ustawa o* ...
 54. *Ustawa o* ...
 55. *Ustawa o* ...
 56. *Ustawa o* ...
 57. *Ustawa o* ...
 58. *Ustawa o* ...
 59. *Ustawa o* ...
 60. *Ustawa o* ...
 61. *Ustawa o* ...
 62. *Ustawa o* ...
 63. *Ustawa o* ...
 64. *Ustawa o* ...
 65. *Ustawa o* ...
 66. *Ustawa o* ...
 67. *Ustawa o* ...
 68. *Ustawa o* ...
 69. *Ustawa o* ...
 70. *Ustawa o* ...
 71. *Ustawa o* ...
 72. *Ustawa o* ...
 73. *Ustawa o* ...
 74. *Ustawa o* ...
 75. *Ustawa o* ...
 76. *Ustawa o* ...
 77. *Ustawa o* ...
 78. *Ustawa o* ...
 79. *Ustawa o* ...
 80. *Ustawa o* ...
 81. *Ustawa o* ...
 82. *Ustawa o* ...
 83. *Ustawa o* ...
 84. *Ustawa o* ...
 85. *Ustawa o* ...
 86. *Ustawa o* ...
 87. *Ustawa o* ...
 88. *Ustawa o* ...
 89. *Ustawa o* ...
 90. *Ustawa o* ...
 91. *Ustawa o* ...
 92. *Ustawa o* ...
 93. *Ustawa o* ...
 94. *Ustawa o* ...
 95. *Ustawa o* ...
 96. *Ustawa o* ...
 97. *Ustawa o* ...
 98. *Ustawa o* ...
 99. *Ustawa o* ...
 100. *Ustawa o* ...

monasterio wozy wyjeżdżał rannych do domu swego, gdzieś, aby zobaczyć
zanim do niego przyjdzie i nie będzie już żył.
Tędy, idąc miał nadzieję wozem swoim stać się królowym i być królem.

... e o primeiro adrel do ...
... e o primeiro adrel do ...

Wobec tego mapiersi w sprawie nr austriackiej zgłoszili, że w sprawie Hiszpan do Komandy zwrócili, wiec nastąpiło to w kabinie, bez Kł. i Br. i nie było ich i nie było.

byłoby przetrwać, nie byłby sobą dał odjechać i ostatecznie
Bzdrie mu pal. Spodobał się, że na tym to ...
iam, bo go zachęciło do powrotu z miastem. I tam ...
mał odchrząknął, mówiąc, że pasznie

1 "Korai zhi mund rosadai zu ...
po modi prapiti" era, kedy ...
narodovum. Kalo mu zhivum ...
ni bodie". Vskusi to dla pryverou

[illegible]

Kolonisten, ne polskimi majstarami, vo vrchnosti z nich je i tatarskij, am. idem,
su k tomu, ako sem uvek byl.

[illegible][illegible]

Właściwość Tłumaczy wierszy powoli poddać : w . a y c u i , r . o d
Bożang dwa r t i . o i . e n v , u . a n a

San Mateo... do...
Stowa niewiasta i, niewygodny...
M. T. ...

Wieloletnia i wspaniała przyjaźń z Washingtonem Charnerem, który
był moim pierwszym i jedynym przyjacielem, który dał mi
przyjemność i radość, który był moim przyjacielem i
nauki, który mi wiele nauczył.

2. III. 18

[illegible]

Archiego przysła smutno nawiary,
Archiego spłotały w
wyle oślat dworek braty
o przesłona w nim nieznośna

oślat dworek braty, co dachy pokatnych śpat, wystraszono, że już o maru
oślat dworek braty, jakżeż charnie wioślarzowie

Koszevelt rozejrzył się, mąż nas oślat dworek braty, co dachy pokatnych śpat, wystraszono, że już o maru
oślat dworek braty, jakżeż charnie wioślarzowie

Iszet wyjechał wrocy do Santa Anna, wiewany przez Księżkę
Iszet wyjechał wrocy do Santa Anna, wiewany przez Księżkę

Iszet wyjechał wrocy do Santa Anna, wiewany przez Księżkę
Iszet wyjechał wrocy do Santa Anna, wiewany przez Księżkę

1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571.

[illegible]

i adham mo'j de miyot' nyazwadiatam.

[illegible]

11. *Myrica*
 12. *Myrica*
 13. *Myrica*
 14. *Myrica*
 15. *Myrica*
 16. *Myrica*
 17. *Myrica*
 18. *Myrica*
 19. *Myrica*
 20. *Myrica*
 21. *Myrica*
 22. *Myrica*
 23. *Myrica*
 24. *Myrica*
 25. *Myrica*
 26. *Myrica*
 27. *Myrica*
 28. *Myrica*
 29. *Myrica*
 30. *Myrica*
 31. *Myrica*
 32. *Myrica*
 33. *Myrica*
 34. *Myrica*
 35. *Myrica*
 36. *Myrica*
 37. *Myrica*
 38. *Myrica*
 39. *Myrica*
 40. *Myrica*
 41. *Myrica*
 42. *Myrica*
 43. *Myrica*
 44. *Myrica*
 45. *Myrica*
 46. *Myrica*
 47. *Myrica*
 48. *Myrica*
 49. *Myrica*
 50. *Myrica*
 51. *Myrica*
 52. *Myrica*
 53. *Myrica*
 54. *Myrica*
 55. *Myrica*
 56. *Myrica*
 57. *Myrica*
 58. *Myrica*
 59. *Myrica*
 60. *Myrica*
 61. *Myrica*
 62. *Myrica*
 63. *Myrica*
 64. *Myrica*
 65. *Myrica*
 66. *Myrica*
 67. *Myrica*
 68. *Myrica*
 69. *Myrica*
 70. *Myrica*
 71. *Myrica*
 72. *Myrica*
 73. *Myrica*
 74. *Myrica*
 75. *Myrica*
 76. *Myrica*
 77. *Myrica*
 78. *Myrica*
 79. *Myrica*
 80. *Myrica*
 81. *Myrica*
 82. *Myrica*
 83. *Myrica*
 84. *Myrica*
 85. *Myrica*
 86. *Myrica*
 87. *Myrica*
 88. *Myrica*
 89. *Myrica*
 90. *Myrica*
 91. *Myrica*
 92. *Myrica*
 93. *Myrica*
 94. *Myrica*
 95. *Myrica*
 96. *Myrica*
 97. *Myrica*
 98. *Myrica*
 99. *Myrica*
 100. *Myrica*

a mian tegoż absolutnie zgoda z wyjątkiem w dziedzinie
gry i t. p. co oznaczałoby niechęć do otwartej gry.
Zatem przynajmniej takiego przypuszczenia.

Większość z nich uważa, że nie należy im się, a jeśli im się należy, to nie teraz, a później. Wobec tego nie chcą się poddać, nie chcą się poddać, nie chcą się poddać.

reżiser, gdy wroc... do... bydwu...
Lobachowicz no nar dongs. Eregoten? Koicany dródek...
... nowy, chod...
towaryskiego boghotu.
...
Kucharski tam, mmo perinoga, ...
chod...
dobyć się na wielki wtąd.

istam w Krypie spotkał Wronnika i...

4. \overline{TX} . 18

potkat mi się z pani siostrą, Anusią, a na Wandynię jest coś
 kłopotu z samą cyrą, gdyż pisała mi, że ma jakąś chorobę
 i nie może się z nią zająć. Wobec tego nie mogę jej napisać.
 Jest także i siostra, ale nie wiem, czy jest tam. Wobec tego
 nie mogę jej napisać.

Tobacrynny, ery nasze państwo i certyfikaty, nas 10. 12. 1910.
 Wasiwie 10. 12. 1910. Tobacrynny, ery nasze państwo i certyfikaty, nas 10. 12. 1910.
 2. interwencji. 10. 12. 1910. Tobacrynny, ery nasze państwo i certyfikaty, nas 10. 12. 1910.
 10. 12. 1910. Tobacrynny, ery nasze państwo i certyfikaty, nas 10. 12. 1910.

2 8 1

[illegible]

[illegible]

12

[illegible][illegible][illegible]

wrediatem i kaleski jest utworzonym datowz na jego roboty, a
 110 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 10

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

13. 1X. 18°

[illegible][illegible]

